

Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentación

A oferta educativa para o próximo curso 2025-2026 é:

Títulos de Grao:

GRAO EN ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS

GRAO EN TURISMO

PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + ENXEÑERÍA INFORMÁTICA

PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + DEREITO

PROGRAMA CONXUNTO TURISMO + XEOGRAFÍA E HISTORIA

GRAO EN ADE CON RECOÑECIMIENTO MUTUO DE ESTUDOS POLA UNIVERSIDADE DE VIGO E A HOCHSCHULE BREMENERHAVEN (ALEMAÑA)

GRAO EN TURISMO CON ESPECIALIZACIÓN EN TERMALISMO

Desde o curso 2015-2016, grazas a un acordo de cooperación Inter-Institucional con Hochschule Bremerhaven, a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo oferta o Programa de Dobre Grado Internacional en Administración e Dirección de Empresas (Business Administration & Management) da Universidade de Vigo e Bachelor of Arts in Business Administration en Hochschule-Bremerhaven. Ademais, por terceiro ano consecutivo ofértase o programa ADE INTERNACIONAL con máis de 60 créditos impartidos en inglés. No curso 2016-2017 iníciase a oferta do programa TURISMO INTERNACIONAL, na actualizade ofertase a especialización en termalismo co Institutue de Thermalisme da Universidade de Burdeaux. Con estes acordos e programas a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo aposta pola internacionalización dos estudos e a participación dos estudantes en programas de mobilidade e intercambio, abrindo un abanico a novos horizontes e opcións de futuro. En canto á oferta de POSGRAOS da Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo:

MESTRADO OFICIAL EN DIRECCIÓN E PLANIFICACIÓN DO TURISMO INTERIOR E DE SAÚDE

MESTRADO OFICIAL EN XESTION EMPRESARIAL DO DEPORTE

MESTRADO OFICIAL EN ECONOMÍA CIRCULAR

Para obter máis información visita a nosa páxina web <https://fcetou.uvigo.es/gl/>

Ven visitarnos!

Organigrama

EQUIPO DECANAL

Decano

Jesús Vázquez Abad Teléfono: 988 368 800 e-mail: decano.eto@uvigo.gal

Secretaria/Vicedecana de Calidade

Trinidad Domínguez Vila Teléfono: 988 368 746 e-mail: calidade.fcetou@uvigo.gal

Vicedecana de Estudantado e Relación con Empresas

Mercedes Mareque Álvarez-Santullano Teléfono: 988 368 728 e-mail: practicasfcetou@uvigo.gal

Vicedecana de Relacións Internacionais e Innovación

Elena Shakina e-mail: internacional.fcetou@uvigo.gal

Vicedecano de Organización Académica e Captación

Manuel Alfredo Mosquera Rodríguez Teléfono: 988 368 765 e-mail: organizacion.academica.fcetou@uvigo.gal

Coordinadora do Grao en Turismo e PCEO Turismo+Xeografía e Historia

Noelia Araújo Vila

Teléfono: 988 368 865

e-mail: naraujo@uvigo.gal

Coordinara do Grao en ADE, PCEO ADE+Dereito, PCEO ADE+Enxeñería Informática

María Elena Gallego Rodríguez

Telefono: 988 368 718

e-mail: egallego@uvigo.gal

Localización

Edificio Xurídico-Empresarial
Campus Universitario As Lagoas
32004 Ourense

Conserxería: + 34 988 368 700

Secretaría de alumnado: +34 988 368 803; administracion.eto@uvigo.es

Secretaría de Decanato: +34 988 368 800; secretario.eto@uvigo.es

Relacións Internacionais: bgonzale@uvigo.es

Información xeral: info.eto@uvigo.es

Fax: + 34 988 368 923

Páxina web: www.fcetou.uvigo.es

PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G741V01101	Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas I	1c	6
004G741V01102	Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I	1c	6
004G741V01103	Economía: Introducción á economía	1c	6
004G741V01104	Xeografía: O turismo no mundo actual	1c	6
004G741V01105	Socioloxía: Socioloxía do turismo	1c	6
004G741V01106	Historia: Introducción á historiografía	2c	6

004G741V01107	Prehistoria universal	2c	6
004G741V01108	Xeografía: Fundamentos de xeografía humana	2c	6
004G741V01109	Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas II	2c	6
004G741V01110	Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas II	2c	6
004G741V01111	Idioma moderno: Inglés para turismo	2c	9

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G741V01201	Historia: Introducción á etnoloxía	1c	6
004G741V01202	Historia antiga universal	1c	6
004G741V01203	Arte: Linguaxes e técnicas artísticas	1c	6
004G741V01204	Historia: Fontes de información en humanidades	1c	6
004G741V01205	Xeografía: Fundamentos de xeografía física	1c	6
004G741V01206	Linguas estranxeiras para o turismo IA: inglés	1c	3
004G741V01207	Linguas estranxeiras para o turismo IB: francés	1c	3
004G741V01208	Linguas estranxeiras para o turismo IC: alemán	1c	3
004G741V01209	Linguas estranxeiras para o turismo ID: portugués	1c	3
004G741V01210	Arte: Arte clásica	2c	6
004G741V01211	Historia: Metodoloxía da historia	2c	6
004G741V01212	Dereito: Lexislación turística	2c	9
004G741V01213	Estatística	2c	6
004G741V01214	Linguas estranxeiras para o turismo IIA: inglés	2c	3
004G741V01215	Linguas estranxeiras para o turismo IIB: francés	2c	3
004G741V01216	Linguas estranxeiras para o turismo IIC: alemán	2c	3
004G741V01217	Linguas estranxeiras para o turismo IID: portugués	2c	3
004G741V01218	Patrimonio cultural	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G741V01301	Economía aplicada ao turismo	1c	6
004G741V01302	Mercadotecnia turística	1c	6
004G741V01303	Xestión de recursos humanos en empresas turísticas	1c	6
004G741V01304	Linguas estranxeiras para o turismo IIIA: Inglés	1c	3

004G741V01305	Linguas estranxeiras para o turismo IIIB: Francés	1c	3
004G741V01306	Linguas estranxeiras para o turismo IIIC: Alemán	1c	3
004G741V01307	Linguas estranxeiras para o turismo IIID: Portugués	1c	3
004G741V01308	Historia medieval universal	1c	6
004G741V01309	Historia moderna universal	2c	6
004G741V01310	Historia contemporánea universal	2c	6
004G741V01311	Teoría e método da arqueoloxía	2c	6
004G741V01312	Historia da arte medieval	2c	6
004G741V01313	Arqueoloxía aplicada	2c	6
004G741V01314	Xestión de aloxamentos	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G741V01401	Prehistoria da Península Ibérica	1c	6
004G741V01402	Historia antiga da Península Ibérica	1c	6
004G741V01403	Historia medieval da Península Ibérica	1c	6
004G741V01404	Historia de América precolombina e colonial	1c	6
004G741V01405	Historia da arte moderna	1c	6
004G741V01406	Paleografía	1c	6
004G741V01407	Distribución turística	2c	6
004G741V01408	Planificación pública do desenvolvemento turístico	2c	6
004G741V01409	Promoción turística	2c	6
004G741V01410	Linguas estranxeiras para o turismo IVA: Inglés	2c	3
004G741V01411	Linguas estranxeiras para o turismo IVB: Francés	2c	3
004G741V01412	Linguas estranxeiras para o turismo IVC: Alemán	2c	3
004G741V01413	Linguas estranxeiras para o turismo IVD: Portugués	2c	3
004G741V01414	Investigación de mercados turísticos	2c	6
004G741V01415	Fiscalidade de empresas turísticas	2c	6

Curso 5

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G741V01501	Turismo e desenvolvemento económico territorial	1c	6
004G741V01502	Sistemas de información para a xestión turística	1c	6
004G741V01503	Xestión de restauración	1c	6

O04G741V01504	Xestión dos recursos financeiros	1c	6
O04G741V01505	Recursos territoriais	1c	6
O04G741V01506	Historia moderna de España	2c	6
O04G741V01507	Historia contemporánea de España	2c	6
O04G741V01508	Historia: Mundo actual	2c	6
O04G741V01509	Historia da arte contemporánea	2c	6
O04G741V01510	Xeografía: Sistemas de representación xeográfica	2c	6
O04G741V01981	Prácticas en empresas - Turismo	2c	12

Curso -

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O04G741V01982	Prácticas externas - Xeografía e Historia	2c	12
O04G741V01991	Traballo de Fin de Grao - Turismo	2c	12
O04G741V01992	Traballo de Fin de Grao - Xeografía e Historia	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas I**

Materia	Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas I			
Código	O04G741V01101			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	González Sánchez, María Beatriz			
Profesorado	González Sánchez, María Beatriz			
Correo-e	bgonzale@uvigo.es			
Web	http://mrivero@uvigo.es /// http://bgonzale.webs2.uvigo.es/			
Descrición xeral	Con esta materia preténdese que os estudantes adquiran os coñecementos necesarios para comprender o proceso de elaboración da información contable			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer o funcionamento básico dun sistema contable como instrumento informativo ól servicio do proceso de toma de decisións	
Coñecer as bases conceptuais da contabilidade como ciencia social, o seu carácter de sistema de información de características especiais, así como o concepto de utilidade da información económico- financeira	
interpretar a información para a toma de decisions	
interpretar a informaion economico-financiera das empresas turísticas	

Contidos

Tema
TEMA 1. Introducción á contabilidade.
TEMA 2. A estrutura patrimonial da empresa.
TEMA 3. Análise conceptual dos compoñentes do balance de situación.
TEMA 4. Análise conceptual dos compoñentes da conta de perdas e ganancias.
TEMA 5. A memoria, o estado de cambios no patrimonio e o fluxo de efectivo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	15	42	57
Seminario	3	0	3
Lección maxistral	25	0	25
Exame de preguntas obxectivas	1	40	41
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	21	22
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Realizaranse diversas actividades relacionadas cos contidos impartidos e obxectivos a alcanzar no estudo desta materia.

Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Nas diferentes sesións que conforman esta metodoloxía, expoñeranse de xeito claro e preciso os contidos da materia que lle permitirán ao alumno a comprensión dos aspectos conceptuais desta.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Na aula e nas horas de tutorías

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba sobre os contidos impartidos	40	
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno debe realizar unha serie de exercicios nun tempo e condicións establecido/as polo profesor.	20	
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba sobre os contidos impartidos	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación pode ser continua (AC) ou global (AG). Se presume que os estudantes seguirán o sistema de avaliación continua, salvo que manifesten a súa intención de optar pola avaliación global. En este último caso, teñen que notificalo ó profesor segundo o procedemento e o prazo establecido polo centro.

A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

A avaliación continua consta de tres probas, consistentes en dous exames escritos de carácter teórico - práctico. Cada un dos exames pondera un 40% e é necesario sacar unha cualificación de 5 en cada un deles para aprobar e facer media cas demais probas. Outra proba será a realización de casos prácticos plantexados polo profesor. Esta proba pondera un 20%. Esta porcentaxe distribúese entre os casos que vanse a plantexar. O alumno que non poida ou non queira realizar algún ou todos os casos, perderá a cualificación correspondente a cada un deles, sin que se teña opción a recuperalos.

Se un estudante suspende un ou os dous exames parciais plantexados (os que representan o 80% da nota), poderase presentar a convocatoria oficial de xuño ca proba ou probas suspensa/s.

Aqueles estudantes que optaron pola avaliación continua, e teñen os exames parciais aprobados, en xuño serán avaliados cas notas obtidas nos exámenes e nas demais probas. Se o alumno non aprobou algún exame parcial e se presenta en xuño a recuperalo/s ten que sacar un 5 para facer media; en caso de non obtelo porase a nota obtida neste exame.

Os alumnos que opten pola avaliación global serán avaliados cun exámen teórico práctico e calificados ca nota que saquen no correspondente exame.

Os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade podrán ser avaliados de novo na segunda oportunidade a través dunha proba teórico-práctica que suporá o 100% da nota.

Esta guía é orientativa e esta suxeta a modificacións se o longo do curso se estiman necesarias.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso académico.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

O'Donoghue, Donncha, **Financial accounting for the hospitality, tourism, leisure and event sectors**, Orpen Press, 2015

Bibliografía Complementaria

LÓPEZ, D.; ORTA, M.; SIERRA, G., **Introducción a la contabilidad y al análisis financiero**, Pirámide,

SEGOVIA SAN JUAN, A., **Contabilidad básica adaptada al nuevo plan general de contabilidad**, Ramón Areces,

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA, **Plan General de Contabilidad**, B.O.E.,

URIAS VALIENTE, J., **Introducción a la Contabilidad**, Ediciones Académicas,

DOMINGUEZ CASADO, J., **Introducción a la Contabilidad Financiera I**, Ediciones Pirámide,

MUÑOZ MARCHANTE, A., **Prácticas de Introducción a la Contabilidad**, Ediciones Axadémicas,

ACEDO MUÑOZ, G, **Contabilidad General**, Anaya Formación,
MUÑOZ MERCHANT, A, **Introducción a la Contabilidad**, Ediciones Académicas,

Atkinson, H., Berry, A., & Jarvis, R, **Business accounting for hospitality and tourism**, Chapman & Hall, 1995
Camacho-Miñano, M.; Akpinar, M.; Rivero-Menéndez, M.J.; Urquía-Grances, E. and Eskola, A., **Beyond Figures: Introduction to Financial Accounting: European Financial Accounting Manual**, Pirámide, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

Requírense coñecementos informáticos a nivel de usuario, fundamentalmente un procesador de textos e manexo de folla de cálculo. Manexo de internet para a busca de información e bases de datos.

Nota: esta guía docente anticipa as liñas de actuación para o desenvolvemento desta materia, e concíbese de forma flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico. Achegaráselle ao alumno a información e pautas que sexan necesarias en cada momento ao longo do curso académico.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I**

Materia	Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I			
Código	004G741V01102			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Sánchez Sello, Francisco Javier			
Profesorado	Sánchez Sello, Francisco Javier			
Correo-e	javiss@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Profúndase nos fundamentos teóricos que integran o sistema conceptual da Economía da Empresa. Subsistemas Funcionais da empresa (dirección, político, cultural, humano e técnico).			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Obter os coñecementos necesarios que lle capacitan para o desenvolvemento da actividade profesional no ámbito da Xestión de Empresas Turísticas	
Aplicar os coñecementos teóricos adquiridos	
Utilizar as Tics necesarias para o manexo e obtención de información e datos relevantes para a toma de decisións	
Manexar adecuadamente as capacidades adquiridas relacionadas co desenvolvemento das súas aptitudes, necesarias para exercer a profesión no sector turístico	

Contidos

Tema	Estes contidos desenvólvense mediante o seguinte temario:
Breve descrición do contido: fundamentos teóricos que integran o sistema conceptual da Economía da Empresa. Subsistemas Funcionais da empresa (dirección, político, cultural, humano e técnico).	
PARTE I: FUNDAMENTOS DA EMPRESA TURÍSTICA .	
TEMA 1: A EMPRESA TURÍSTICA .	
TEMA 2: A CONTORNA DA EMPRESA TURÍSTICA .	
TEMA 3: A FUNCIÓN DE PLANIFICACIÓN NA EMPRESA TURÍSTICA .	
PARTE II: ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS TURÍSTICAS .	
TEMA 4: A FUNCIÓN DE ORGANIZACIÓN NA EMPRESA TURÍSTICA .	
TEMA 5: A FUNCIÓN DE DIRECCIÓN NA EMPRESA TURÍSTICA .	
TEMA 6: A FUNCIÓN DE CONTROL NA EMPRESA TURÍSTICA .	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	0	15
Seminario	3	0	3
Lección maxistral	29	0	29
Traballo	0	28	28

Exame de preguntas obxectivas	2	69	71
Estudo de casos	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Mecanismo non presencial de atención do alumnado (titorías): en todas as modalidades, presenciais ou non presenciais, as sesións de titoría realizaranse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia) baixo a modalidade de acordo previo.
-----------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo	Realización dun traballo autónomo en grupo. Elaborarase ao longo de todo o cuadrimestre e presentarse ao final do mesmo.	25	
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación da asimilación de coñecementos (3 probas)	70	
Estudo de casos	Realización de dous casos prácticos ou análises de situacións.	5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen dúas forma de avaliar: avaliación continua e avaliación global. O prazo para mudar de avaliación continua a global e do 11 de setembro a 11 de outubro.

- **Non presencial (sistema de avaliación non continua e segunda convocatoria)**, cun exame final que poderá incluír contidos teóricos e/ou prácticos mediante preguntas de opción múltiple, curtas, de desenvolvemento ou de casos prácticos. O exame constará dunha parte teórica (preguntas curtas e/ou proba) (50%) práctica (50%). Será necesario superar ambas partes por separado (5 puntos sobre 10) Esta proba está dirixida a avaliar a comprensión dos conceptos adquiridos na materia, asumindo o 100% da nota, e avaliarase, ademais dos conceptos de o tema, a claridade na exposición e o correcto uso gramatical e ortográfico naquelas partes que o requiran.

- **Aula (Sistema de avaliación continua)**, a aplicación dun sistema de avaliación continua supón que a cualificación final se obterá da avaliación de tres probas de coñecementos, resolución de exercicios breves e traballo dirixido.

1.- As probas de coñecementos: consistirán na resolución de tres probas de coñecementos, que conterían exercicios e respostas a preguntas curtas e/ou de resposta múltiple. Parte teórica (preguntas curtas e/ou tipo test) (50%), práctica (50%). Será necesario superar as dúas partes por separado (5 puntos sobre 10), para superar a proba de coñecementos. Para aprobar a materia é necesario ter superadas as tres probas de coñecementos.

2.- A resolución de exercicios breves: estímase que o número total de traballos breves será de tres ao longo de todo o cuadrimestre.

3.- Traballo tutelado: consistirá na elaboración en grupo (3/4 alumnos) dun traballo, destinado á aplicación dos conceptos e técnicas da materia de forma autónoma por parte do alumnado, contando cunha atención personalizada para o seu seguimento.. O traballo titorizado entregarse na data límite anunciada con suficiente antelación.

A cualificación final será a suma das probas de coñecementos que supoñan o 70% da nota (para facer a suma deberán estar todas aprobadas), máis a cualificación obtida na resolución de exercicios breves que suporá o 5% da nota final. nota e a suma da cualificación obtida polo traballo tutelado que suporá o 25% da nota final. Nota mínima para superar a materia 5. Para facer a suma das tres probas (probas de coñecementos + resolución de exercicios breves + traballo dirixido) deberán aprobarse todas as probas de coñecementos.

Todas aquelas probas de coñecementos non superadas serán recuperadas na convocatoria oficial de exames (Xaneiro).

- As características específicas do exame final, tanto na avaliación presencial (convocatoria de xullo) como na avaliación non presencial, serán detalladas polo profesorado da materia (na clase e a través do MOOVI). plataforma) con antelación á mesma e no marco dos prazos legais establecidos pola Universidade de Vigo.

- En todos os exames será obrigatorio identificarse oficialmente (DNI, Pasaporte ou documento oficial substitutivo) e prohíbese a posesión de teléfonos móbiles, smartphones ou calquera outro dispositivo electrónico, aínda que estes estean apagados ou en repouso. O incumprimento destas dúas condicións invalidará a convocatoria á que asiste.

- As datas e horarios das probas de avaliación das distintas convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2023-2024. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as indicadas na páxina web da FCETOU.

Segunda convocatoria (Xulio): avaliarase cun exame final de todos os contidos da materia que poderá incluír contidos teóricos e/ou prácticos mediante preguntas que poderán ser de opción múltiple, curtas, de desenvolvemento ou casos prácticos. O exame constará dunha parte teórica (preguntas curtas e/ou proba) (50%) práctica (50%). Será necesario superar ambas partes por separado (5 puntos sobre 10) Esta proba está dirixida a avaliar a comprensión dos conceptos adquiridos na materia, asumindo o 70% da nota, e avaliarase, ademais dos conceptos de o tema, a claridade na exposición e o correcto uso gramatical e ortográfico naquelas partes que o requiran. O resto da nota corresponde á avaliación continua (5% exercicios breves e 25% traballo supervisado).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Inmaculada Martín Rojo, **Dirección y Gestión de Empresas del sector Turístico**, Ed. Pirámide, 2000

Raquel Arguedas y Mª Teresa Nogueras, **Planificación, Dirección y Gestión Financiera de Empresas Turísticas**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2007

Bibliografía Complementaria

Eduardo Parra López; Francisco Calero García, **Gestión y Dirección de Empresas Turísticas**, Ed. McGraw Hill, 2006

Cristóbal Casanueva Rocha; Julio García del Junco; Francisco Javier Caro González, **Organización y Gestión de Empresas Turísticas**, Editorial Pirámide, 2000

Recomendacións

Outros comentarios

- Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que hai que levar a cabo co alumno na materia e está concibida dun xeito flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo destinatario real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, facilitarase aos estudantes información e orientacións específicas que sexan necesarias en todo momento do proceso de aprendizaxe.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Introducción á economía				
Materia	Economía: Introducción á economía			
Código	O04G741V01103			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Álvarez Díaz, Marcos			
Profesorado	Álvarez Díaz, Marcos			
Correo-e	marcos.alvarez@uvigo.es			
Web	http://http://fcetou.uvigo.es/es/docencia/profesorado/jose-maria-rocha-alvarez/			
Descrición xeral	A (introdución) á Economía é un curso de ciencia económica. En cada tema, comezamos cunha pregunta ou un problema sobre economía (por que a chegada do capitalismo asóciase cun forte aumento no nivel de vida media, por exemplo) e logo ensinamos as ferramentas da ciencia económica que contribúen a unha resposta. Para cada pregunta, o material está na mesma secuencia. Comezamos cun problema histórico ou actual, mesmo si é un complexo, e logo utilizamos os modelos para dilucidalo. Debido a que o curso empeza con grandes problemas, preguntas da historia e asuntos actuais, os modelos e explicacións que usamos necesitan ter en conta os fenómenos do mundo real. Por exemplo, os actores nunca teñen información completa sobre todo o relevante para as decisións que toman, os motivos que non sexan o interese propio tamén son importantes, e o exercicio do poder no comportamento estratéxico a miúdo ten que ser parte da explicación do resultado observado. Recentes avances en Economía dannos as ferramentas para facer isto. E debido a que aplicamos modelos económicos a importantes, complexos e difíciles problemas, os estudantes do curso aprenden inmediatamente tanto as ideas obtidas do modelado, como as inevitables deficiencias dos modelos. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en in			

Resultados de Formación e Aprendizaxe
Código

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ser capaz de interpretar a relación dos axentes económicos que participan no sector turístico.	
Ser capaz de analizar os impactos das institucións no sector turístico usando fundamentos técnicos cuantitativos.	
Posuír coñecementos para realizar unha análise crítica de aspectos relativos ao sector turístico.	
Ser capaz de transmitir de maneira efectiva ideas sobre o funcionamento da economía tanto de forma escrita como oral.	

Contidos	
Tema	
1.- A actividades económica	1.1 A actividades económica
2.- Os axentes económicos	2.1 Familias
	2.2 Empresas
	2.3 sector Público
3.- Mercado: Oferta e Demanda	3.1 Demanda
	3.2 Oferta
	3.3 Equilibrio de mercado
4.- A Empresa e Estructuras de Mercado	4.1 Competencia
	4.2 Monopolio
	4.3 Oligopolio
5.- Macroeconomía: Contabilidad Nacional	5.1 La contabilidad nacional
	5.2 Producto interior y nacional
	5.3 La Renta Nacional

6.- Mercado monetario	6.1 El dinero 6.2 El mercado monetario 6.3 Las Instituciones financieras
7.- A política económica	7.1 Obxetivos da política económica 7.2 A política fiscal 7.3 A política monetaria
8.- Comercio Internacional e Sector exterior	8.1 Comercio Internacional 8.2 Política comercial; aranceles 8.3 Balanza de pagos 8.4 Tipo de cambio

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	52	79
Resolución de problemas	13	0	13
Estudo de casos	10	0	10
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Traballo	4	40	44

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de *actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do apreso nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unhas maior competencias dos contidos apresos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Estudo de casos	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O estudante poderá comentar ao profesor calquera dúbida que lle xurda.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	50	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución en clase de listas de problemas/preguntas.	50	
Traballo	Traballo. Deberase presentar nas semanas 12 a 14.	0	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá dúas posibilidades de avaliación:

Continua: Realizarase o 25 de outubro un examen parcial que supondrá o 20% da nota na parte teórica, y o 20% da nota na parte práctica. Realizarase un examen final que supondrá o 40% da nota da parte teórica y o 40 % da nota da parte práctica. O 10% da parte teórica y o 10% da parte práctica, Obterase pola asistencia a clases y a entrega ao longo do curso de algún exercicio propuesto

Global: Os alumnos que no hayan realizado o sistema de evaluación continua terán dereito a un examen final que incluírá unha proba de preguntas obxectivas (50%), e unha proba de resolución de exercicios (50%)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Krugman, P.R. et al., **Economía Internacional; teoría y política**, 9, Pearson, 2012

Mochón, F., **Economía y Turismo**, 2, McGraw Hill, 2008

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xeografía: O turismo no mundo actual				
Materia	Xeografía: O turismo no mundo actual			
Código	004G741V01104			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Díaz Fernández, José Antonio			
Profesorado	Díaz Fernández, José Antonio			
Correo-e	tonydiaz@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Panorama das claves interpretativas que explican o actual momento de desenvolvemento da actividade turística a nivel mundial e as súas tendencias actuais abordadas dende o punto de vista da xeografía. Neste contexto, realízase unha lectura espacial do turismo como actividade produtiva dependente dos valores do territorio e, polo tanto, indisoluble da paisaxe e da identidade territorial, unha identidade que se destrúe, ou se reconstrúe, co turismo, a través de complexos procesos de carácter económico, sociocultural e territorial. Analízanse os distintos escenarios do turismo nas grandes rexións turísticas mundiais, tanto a nivel de oferta coma de demanda, e os fluxos existentes entre elas. A análise territorial achega coñecementos clave para a comprensión da complexa e dinámica actividade turística, sendo especialmente reveladores coa aparición de novos escenarios baixo criterios de calidade ambiental e sostibilidade social. Con iso preténdese sentar unha base descritiva e conceptual que permita ao alumno contextualizar os coñecementos xeoturísticos que adquirirá ao longo do Grao de Turismo. Dende unha perspectiva máis ampla, trátase de mostrar o carácter multidisciplinar do fenómeno turístico, con elementos de carácter social, económico, cultural, territorial, ambiental etc., que se relacionan de xeito sistémico entre si. Así, a achega conceptual, instrumental e metodolóxica da materia «O turismo no mundo actual» parece indispensable para a plena consecución das competencias e obxectivos xerais do Grao de Turismo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender e interpretar os compoñentes básicos do turismo como sistema	
Coñecer e asimilar os trazos do desenvolvemento histórico e da distribución xeográfica do turismo no mundo	
Coñecer e asimilar os elementos e os factores da localización e o desenvolvemento da actividade turística, así como das súas implicacións no territorio	
Coñecer as peculiaridades espaciais dos territorios dinamizados polo turismo e as implicacións sobre o territorio, o medio ambiente, a economía e a sociedade	
Dominar o acceso ás fontes de información xeográfica relacionadas coa temática turística	
Demostrar capacidade de comunicación oral e escrita dos coñecementos adquiridos	

Contidos

Tema	
1. Aproximación xeral á natureza do turismo. O turismo como sistema.	.1.1. O turismo na doutrina e a súa evolución temática. .1.2. A realidade territorial e o turismo.
2. O desenvolvemento histórico e xeográfico do turismo.	.2.1. As aportacións da doutrina á materia turística. .2.2. A realidade territorial e os usos do solo turísticos. .2.3. Os factores que inciden no desenvolvemento do turismo.
3. Elementos e factores de localización e desenvolvemento turístico: as súas implicacións no territorio.	.3.1. A participación do turismo no eido territorial e os seus elementos dinamizadores nunha realidade cambiante. .3.2. A planificación do territorial en materia turística. .3.3. Os axentes dinamizadores do turismo.

4. A dimensión espacial da actividade turística a escala global: principais centros emisores, destinos receptores, principais fluxos turísticos, evolución recente do turismo internacional, perspectivas de futuro.	.4.1. A actividade turística no eido xeográfico global. 4.2. Os fluxos turísticos internacionais: principais áreas emisoras de turismo. 4.3. Os fluxos turísticos internacionais: principais áreas receptoras do turismo. Factores que inflúen na súa elección. 4.4. A incidencia internacional de factores socioeconómicos e sociopolíticos nos fluxos turísticos. 4.5. O marketing turístico e as súas estratexias.
5. Os espazos dinamizados polo turismo. Procesos e formas de organización do espazo resultante do turismo.	.5.1. Os usos do solo e a actividade turística. 5.2. A ordenación do territorio. 5.3. A planificación indicativa en materia turística. 5.4. O turismo e a súa contribución ao desenvolvemento endógeno local e rexional. 5.5. A Política comunitaria en materia de turismo. 5.6. A Estratexia española en materia de dinamización turística.
6. Turismo e cambios territoriais, ambientais, económicos e socioculturais.	.6.1. A transformación dos usos do solo xenerados polo turismo. 6.2. Os impactos positivos e negativos do turismo. 6.3. As variables que contribúen á dinamización territorial do turismo.
7. Fontes de información documentais, cartográficas e estatísticas relacionadas coa temática turística.	.7.1. O manexo das fontes estadísticas en materia turística. 7.2. O emprego do SIG para o estudo do turismo no eido territorial. 7.3. A definición dunha planificación estratéxica sobre a materia turística dun destino. 7.4. A Análise DAFO en materia turística.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	0	25
Traballo tutelado	15	42	57
Saídas de estudo	0	0	0
Seminario	5	0	5
Saídas de estudo	0	0	0
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	70	70
Traballo	0	25	25
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	5	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Explicación por parte do profesor dos contidos básicos da materia. Tratarase de incentivar a participación crítica e reflexiva do alumnado nestas clases teóricas. Propónse que o alumno sepa manexar as principais aportacións/Teses de opinión da doutrina para saber inferir esas aportacións á comprensión temática da materia O Turismo no Mundo Actual.
Traballo tutelado	Serán utilizados para complementar os contidos teóricos con exercicios de tipo práctico. Formulación e resolución de diversos materiais de temática turística, exercicios prácticos e audiovisuais para ser traballados na aula.
Saídas de estudo	A visita e saída de campo planificada para coñecer directamente espazos urbanos ou espazos naturais protexidos de interese turístico ten como obxectivo a observación da realidade e recollida de información por parte do alumno. Ademais, posibilitará o estudo de recoñecemento territorial para poder comprender a análise de campo e a planificación estratéxica do territorio obxectivo de estudo.
Seminario	Orientación do alumno na realización do seu traballo autónomo. Prestarase especial atención aos aspectos relacionados coa planificación e a organización do traballo de grupo. Tutelaranse as prácticas aos GP e avaliarase a realización das prácticas explicadas oportunamente. Faceranse as exposicións dos traballos académicos de investigación nos GP ante o aulario e o profesor
Saídas de estudo	

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Saídas de estudo	Planificar e programar as oportunas actividades e transmitir nas saídas académicas de estudo para fomentar un coñecemento temático-territorial dos recursos turísticos habidos e comprender a súa tipoloxía, sensibilidade territorial, potencialidades de desenvolvemento, políticas de posta en valor, etc. Proporase a participación e enriquecemento do alumno na saída académica a base de fomentar a súa intervención sobre as temáticas a explicar.
Seminario	Planificar e programar as diferentes sesións académicas para GG; GM, GP. Así, atenderase ao alumnado que solicite tutoría sobre a materia teórica-práctica a impartir. Por tanto, a atención será tanto individualizada ao alumnado como en formato grupal para cada grupo de traballo que precise atención tutorizada.
Traballo tutelado	Programar un modelo de realización do traballo grupal e expoñer nas clases GM. Posteriormente o alumnado realizará unha estrutura lóxica do traballo e acadará a información oportuna. Para iso, ensinarase a empregar ferramentas como SIG, SITGA, Base de datos do INE, IGE, etc. Preténdese aquí que se familiarice co acceso as fontes de información e que sepa acceder aos datos estatísticos e xeográficos das diferentes plataformas de documentación estatística e xeográfica.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dun examen con unha parte teórica que valerá un 40% e unha parte práctica que valerá un 30% da calificación final. Constará de dous partes: unha primeira parte referida aos contidos desenvolvidos nas clases teóricas da materia e unha segunda parte consistente nun exercicio práctico de características parecidas aos realizados nas clases prácticas. A cualificación da parte teórica suporá o 30% da cualificación final. A parte práctica o 20% da cualificación final. Deberase alcanzar unha puntuación de cinco (5) sobre dez puntos para poder facer o cómputo global de todas as actividades. Valoraranse os seguintes aspectos: - Con respecto á proba de teoría: estudo e asimilación dos contidos teóricos da materia, capacidade de síntese e capacidade de organización das ideas, precisión e claridade expositiva. - Con respecto ao exercicio práctico: capacidade de reflexión, de interrelación de contidos prácticos e teóricos, de sínteses e de organización de ideas, así como o nivel de actitude crítica do alumno.	70	
Traballo	Elaboración e entrega dun traballo realizado en grupo fose da aula. Consistirá na avaliación turística dunha comarca ou localidade, de acordo a un guiño preestablecido. Valoraranse os seguintes aspectos: - a capacidade de planificación e organización do traballo en grupo, a capacidade de análise, de interpretación e de síntese da información seleccionada, a actitude crítica, etc.	20	
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Como actividade académica complementaria realizarase unha visita a un espazo urbano de interese turístico polo seu carácter patrimonial. Ten como obxectivo a observación da realidade vinculada aos contidos explicados en clase. O alumno entregará unha breve memoria referida aos aspectos traballados na devandita visita.	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A materia será avaliada por un sistema de avaliación continua, a partir das competencias adquiridas. Para iso, terase en conta as actividades a avaliar nos GM e nos GP, así como a proposta de Examen Parcial de Novembro e o Examen Final da convocatoria ordinaria de Xaneiro. A cualificación final será a suma dos diferentes elementos avaliados tendo en conta aspectos teóricos e prácticos (final numérica de 0 a 10 pola lexislación vixente). Casos particulares serán expostos ao profesor/a da materia. Para acadar a avaliación positiva deberase superar os traballos prácticos, as prácticas obrigatorias da materia e os exames de desenvolvemento planificados no cronograma.

Os alumnos que non sigan avaliación continua poderán presentarse aos exames finais fixados na programación de exames da Facultade, aténdose aos seguintes criterios:

- Proba escrita. Exame xeral de carácter teórico que suporá o 70% da cualificación final.
- Realización dun traballo bibliográfico que suporá o 20% da cualificación final.

c) O traballo práctico entregárase preceptivamente na data sinalada polo profesor: data da convocatoria de Xaneiro e data para a convocatoria de Xullo.

Segunda convocatoria:

Avaliarase o alumno coa realización dun exame final de carácter teórico-práctico que suporá o 50% da cualificación final, aténdose aos mesmos criterios xa expostos para a primeira convocatoria. Conservaranse as cualificacións de traballo de grupo, visita e outras actividades de avaliación continua que o alumno xa realizase. Naqueles casos que non se cumpra algún dos supostos mencionados anteriormente, o alumno deberá de compensalo mediante a realización dun traballo bibliográfico en relación co temario da materia.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro . En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ANTON CLAVÉ, S. e GONZÁLEZ REVERTÉ, A **PROPÓSITO DEL TURISMO. LA CONSTRUCCIÓN SOCIAL DEL ESPACIO TURÍSTICO**, Editorial UOC, 2008

LOZATO GIOTART, J. P., **GEOGRAFÍA DEL TURISMO. DEL ESPACIO CONTEMPLADO AL ESPACIO CONSUMIDO**, Masson, 1991

VERA REBOLLO, J.F (Coord.) et al., **ANÁLISIS TERRITORIAL DEL TURISMO**, Ariel, 1997

Bibliografía Complementaria

ÁVILA, R. et al., **TURISMO SOSTENIBLE**, IEPALA, 2002

BARRADO, D. A. e CALABUIG, J. (Eds.), **GEOGRAFÍA MUNDIAL DEL TURISMO**, Síntesis, 2001

BURTON, R., **TRAVEL GEOGRAPHY**, Pitman Group, 1997

CALLIZO SONEIRO, J., **APROXIMACIÓN A LA GEOGRAFÍA DEL TURISMO**, Síntesis, 1991

CAZES, G., **FONDEMENTS POUR UNE GÉOGRAPHIE DU TOURISME ET DES LOISIRS**, Breal, 1992

CRESPI, M. e PLANELLS, M., **DESTINOS TURÍSTICOS**, Síntesis, 2011

DE LA CALLE VAQUERO, M., **LA CIUDAD HISTÓRICA COMO DESTINO TURÍSTICO**, Ariel, 2002

DUHAMEL, PH. e KNAFOU, R., **MONDES URBAINS DU TOURISME**, Belin, 2007

FERNÁNDEZ FUSTER, L., **GEOGRAFÍA GENERAL DEL TURISMO DE MASAS**, Alianza, 1991

HERNÁNDEZ LUIS, J. A., **EL TURISMO DE MASAS: EVOLUCIÓN Y PERSPECTIVAS**, Síntesis, 2008

HOERNER, J. M., **GÉOPOLITIQUE DU TOURISME**, Armand Colin, 2008

LÓPEZ- GUZMÁN GÚZMAN, T.J. e LARA DE VICENTE, F., **TURISMO SOSTENIBLE: UN ENFOQUE MULTIDISCIPLINAR E INTERNACIONAL.**, Universidad de Córdoba, 2005

MESPLIER ,A. e BLOC- DURAFFOUR, P, **GEOGRAFÍA DEL TURISMO EN EL MUNDO**, Síntesis, 2000

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Recursos territoriais/O04G240V01304

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Socioloxía: Socioloxía do turismo/O04G240V01105

Outros comentarios

A materia O Turismo no Mundo Actual deberá facilitarlle ao discente a comprensión da conxuntura turística a escala internacional para coñecer o comportamento da demanda turística e os destinos elixidos pola mesma.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Socioloxía: Socioloxía do turismo				
Materia	Socioloxía: Socioloxía do turismo			
Código	004G741V01105			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Casado Neira, David			
Profesorado	Casado Neira, David			
Correo-e	dcneira@uvigo.gal			
Web	http://https://www.uvigo.gal/estudar/organizacion-academica/departamentos/socioloxia-ciencia-politica-administracion-filosofia			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é posibilitar que o alumno desenvolva os coñecementos teóricos necesarios para permitirlle unha comprensión reflexiva da sociedade da información e a comunicación, as súas interrelacións e importancia na sociedade actual.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Identificar os problemas no ámbito turístico co obxectivo de lograr unha mellora na calidade dos diversos servizos turísticos.	
Reunir os coñecementos necesarios para comprender o impacto ambiental do fenómeno turístico.	
Asumir unha responsabilidade social e ética cos impactos do turismo nas sociedades receptoras.	
Reunir as capacidades necesarias que permitan defender e debater argumentos relacionados cos impactos turísticos tanto de forma oral como escrita.	

Contidos

Tema	
TEMA 2.- *SOCIOLOGÍA XERAL	2.1.- Teorías clásicas e contemporáneas 2.2.- Temas tratados pola *Sociología
TEMA 1: *SOCIOLOGÍA E TURISMO	1.1.- .- *Sociología: obxecto e método. Relación con outras disciplinas. Tipos e aplicacións 1.2.- O fenómeno turístico e a súa interpretación sociolóxica
TEMA 3: *SOCIODEMOGRAFÍA DO TURISMO	3.1.- Teorías do turismo, axentes, motivacións 3.2.- Fontes e técnicas 3.3.- *Caracterización da demanda turística: tipos e fluxos
TEMA 4: A EVOLUCIÓN DO FENÓMENO TURÍSTICO	4.1.- Contexto español e turismo de masas 4.2.- O turismo en Galicia
TEMA 5: ÚLTIMAS TENDENCIAS E EFECTOS DO TURISMO	5.1.- O turismo emerxente na sociedade da información 5.2.- Turismo, desenvolvemento e acción social

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	15	45	60
Lección maxistral	30	27	57
Exame de preguntas obxectivas	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo sobre o potencial turístico dun concello ou comarca
Lección maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	*Tutorización e orientación personalizada e *grupal ao alumnado

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Tutelarase a realización de traballos sobre o potencial turístico dun *geodestino (30%). Devanditos traballos serán expostos ao final do cuadrimestre (10%)	40	
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse tres probas tipo test ao longo do cuadrimestre, eliminatorias de materia. Cada proba suporá un 20% da nota global.	60	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A descrición desta guía está pensada para a modalidade presencial (asistencia ao 75% das clases como mínimo). A cualificación final obterase da media das notas obtidas na avaliación continua e o traballo grupal. Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 50% da cualificación. O 50% restante será o resultado de avaliar un traballo-resume da materia elaborado individual ou grupalmente. Realizarase o mesmo tipo de proba en todas as convocatorias. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ALVAREZ SOUSA, P., **SOCIOLOGÍA DEL OCIO Y DEL TURISMO**, 2009,

MAZÓN, TOMAS, **SOCIOLOGÍA DEL TURISMO**, 2001,

RUBIO GIL, A, **SOCIOLOGÍA DEL TURISMO**, 2003,

LAZOVSKY, O., SACO, A., **DESPOBLACIÓN, TURISMO Y DESARROLLO RURAL EN EL INTERIOR DE GALICIA**, 2015,

Bibliografía Complementaria

AMAT LLOMBART, P, **CURSO DE SOCIOLOGÍA DEL TURISMO**, 2004,

GOLDSTONE, P, **TURISMO. MAS ALLÁ DEL OCIO Y DEL NEGOCIO**, 2003,

GONZÁLEZ, J.J., **TRES DÉCADAS DE CAMBIO SOCIAL EN ESPAÑA**, 2006,

LUCAS MARÍN, A., **LA REALIDAD SOCIAL. TRANSFORMACIONES RECIENTES EN ESPAÑA**, 2010,

SANTANA, M., **MANUAL DE SOCIOLOGÍA DEL OCIO TURÍSTICO**, 2009,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real, ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Introducción á historiografía				
Materia	Historia: Introdución á historiografía			
Código	O04G741V01106			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Profesorado	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Correo-e	teijeiro@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Introdución ao estudo dos fundamentos básicos da historiografía, prestando especial atención ás características expistemolóxicas da ciencia histórica e á xénese e desenvolvemento das diversas teorías históricas, incluídas as tendencias e escolas actuais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
C17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente
D1	Capacidade de análise e síntese
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
D9	Traballo en equipo en diversos contextos

Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado.	A5	B3		
Coñecemento dos principais problemas e debates historiográficos.	A4	C17	D1	D5 D9

Contidos	
Tema	
1. O pensamento historiográfico.	1.1. Das orixes á Ilustración. 1.2. Da Ilustración á aparición das grandes escolas historiográficas.
2. As grandes correntes historiográficas.	2.1. O Materialismo Histórico. 2.2.. A escola de Annales. 2.3. A historia económica.
3. Tendencias actuais e novos enfoques.	3.1.. A historia social. 3.2. A historia política. 3.3.. A historia das mentalidades. 3.4. A historia cultural. 3.5. Outros enfoques: da biografía histórica á historia de xénero.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	22	55	77
Eventos científicos	2	0	2
Traballo tutelado	5	30	35
Seminario	8	14	22

Resolución de problemas de forma autónoma	2	1	3
Resolución de problemas	3	0	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	0	6
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades orientadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia.
Eventos científicos	Asistencia a actividades de temática transversal ou diversa organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia ou a Área de Historia Contemporánea
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da época contemporánea. Deberán estar asignados inexcusamente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo individual ou en grupo sobre un tema específico a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistras.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades orientadas á resolución de problemas e/ou exercicios na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistras que inclúan a resolución de forma autónoma de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos e análise e interpretación de materiais gráficos, gráficos, vieográficos e filmográficos, etc.
Resolución de problemas	Sesións orientadas á formulación de cuestións relacionadas coa materia nas que o alumnado, baixo a supervisión do profesorado, debe desenvolver as solucións axeitadas para a resolución do problema ou exercicio presentado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas e revisión dos materiais utilizados polo alumnado. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (Moovi, Uvigo), Titoría presencial (despacho), Titoría no Campus Remoto, correo electrónico. Docencia presencial: preferentemente seguimento na aula, seminarios e titorías presenciais. Docencia non presencial: preferentemente seguimento a través da plataforma de teledocencia e titoría no Campus Remoto.
Resolución de problemas	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas e revisión dos materiais utilizados polo alumnado. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (Moovi, Uvigo), Titoría presencial (despacho), Titoría no Campus Remoto, correo electrónico. Docencia presencial: preferentemente seguimento na aula, seminarios e titorías presenciais. Docencia non presencial: preferentemente seguimento a través da plataforma de teledocencia e titoría no Campus Remoto.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Para superar a materia será preciso obter, nesta proba, unha cualificación mínima de 1,25 puntos dun máximo de 2,5 puntos.	25	C17 D5 D9
	Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos principais problemas e debates historiográficos		
Seminario	Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación. Para superar a materia será preciso obter, nesta proba, unha cualificación mínima de 0,5 puntos dun máximo de 1 puntos.	10	D1 D5
	Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos principais problemas e debates historiográficos		

Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades orientadas á resolución de problemas e/ou exercicios na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistras que inclúan a resolución de forma autónoma de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos e análise e interpretación de materiais gráficos. Para superar a materia será preciso obter, nesta proba, unha cualificación mínima de 0,75 puntos dun máximo de 1,5 puntos.	15	A5 B3 C17 D1 D5 D9
Os resultados de aprendizaxe avaliados so: Coñecemento dos principais problemas e debates historiográficos; formación para interpretar adecuadaente as sociedades do pasado.			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva a través de unha proba de avaliación que podrán incluír tanto exercicios de contido teórico como comentarios de textos, mapas e gráficas. Para superar dita proba será preciso acadar, cando menos, unha cualificación mínima de 2 puntos dun máximo de 4 puntos.	40	C17 D1 D5
Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos principais problemas e debates historiográficos.			
Observación sistemática	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado, da totalidade das actividades e probas que conforman a programación da materia, incluído o foro. Para o seu control e imprescindible a entrega dunha ficha por parte do alumnado antes de rematar a primeira quincena do cuadrimestre .antes de rematar a primeira quincena do cuadrimestre.	10	A4
Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos principais problemas e debates historiográficos			

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo, deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e, no seu caso, o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (dle-rae).

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, participación en foros, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de "avaliación global" deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuadrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado* da Universidade de Vigo). O alumnado que non decida acollerse á avaliación continua, e o comunique no prazo fixado, examínase de todo o programa da materia, o cal deberá preparar a partir da bibliografía básica sinalada, mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e do resto das actividades prácticas fixadas no curso, que suporán en conxunto un 30% da nota. Todas estas probas, no caso de que así o requiran, deberán estar asignadas, como mínimo, un mes antes da realización do exame oficial de cada convocatoria ou oportunidade e entregaranse non máis aló da data de realización do mesmo en cada una destas. En todos os casos (modalidade presencial, semipresencial e opción polo mencionado art. 19.4), para superar a materia, requírese obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 tanto na parte teórica como en todas e cada unha das probas que conforman a parte práctica.

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades, polo que todo o alumnado deberá estar dado de alta na plataforma de teledocencia e ter cubertos os seus datos de perfil.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aurell, J., Balmaceda, C., Burke, P. y Souza, F., **Comprender el Pasado. Una historia de la escritura y del Pensamiento Histórico**, 1ª, Eds. Akal, 2013

Iggers, G.G., **La historiografía del siglo XX. Desde la objetividad científica al desafío posmoderno**, Fondo de Cultura Económica, 2014

Bibliografía Complementaria

Pasamar, G. y Ceamanos, R., **Historiografía, Historia Contemporánea e Historia del Presente**, 1ª, Síntesis, 2020

Josep Fontana., **La historia de los hombres**, 1ª, Crítica, 2001

Elena Hernández Sandoica, **Los Caminos de la historia : cuestiones de historiografía y método**, 1ª, Síntesis, 1995

Enrique Moradiellos, **Las Caras de Clío : introducción a la historia de la historiografía**, Universidad de Oviedo, 2009

Elena Hernández Sandoica, **Tendencias historiográficas actuales : escribir historia hoy**, 1ª, Akal, 2004

Sanchez Marcos, F., **Las huellas del Futuro. Historiografía y cultura histórica en el siglo XX**, 1ª, Univ. de Barcelona, 2013

Recomendaciones

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades, polo que todo o alumnado deberá estar dado de alta na plataforma de teledocencia e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prehistoria universal				
Materia	Prehistoria universal			
Código	004G741V01107			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	#PortuguêsAmigável Castelán Galego			
Departamento	En constitución Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Comendador Rey, Beatriz Pilar			
Profesorado	Comendador Rey, Beatriz Pilar Herrero Alonso, Diego			
Correo-e	beacomendador@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	A materia Prehistoria Universal aborda dende una perspectiva xeral os principais cambios sucedidos na Historia a partir da orixe da especie humana, e os seus antecesores directos, ata o final da Edade do Ferro.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C22	Coñecemento da historia universal
D1	Capacidade de análise e síntese
D10	Atención á diversidade e multiculturalidade.
D16	Coñecemento doutras culturas

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias	A2	C16 C22	D16
Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas	A3 A4	C16	D1
Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna	B5	C13	D10

Contidos

Tema	
1. Introducción á Prehistoria.	1.1. A Prehistoria como disciplina científica. 1.2. Instrumentos básicos para o estudo da Prehistoria.
2. Sociedades cazadoras recoletoras	2.1. O proceso de hominización. 2.2. O Paleolítico antigo. 2.3. O Paleolítico superior.
3. Sociedades produtoras	2.4. A arte do paleolítico. 2.5. O final das sociedades de cazadores-recolletores. 3.1. O neolítico. 3.2. O calcolítico. 3.3. A idade de bronce. 3.4. A idade de ferro.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	23	15	38
Eventos científicos	2	0	2
Obradoiro	12	15	27
Traballo tutelado	0	30	30
Saídas de estudo	3	10	13
Seminario	5	5	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12
Traballo	2	5	7
Observación sistemática	0	1	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	9	10
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Sesións teóricas con apoio de material didáctico. Estas sesións serán desenvolvidas na aula e/ou mediante a plataforma de Moovi.
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas polo Departamento de Historia, Arte e Xeografía e pola Facultade de Historia.
Obradoiro	Técnica de aprendizaxe en grupo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema.
Traballo tutelado	Traballo colaborativo con diversas actividades que finalizan na entrega dun documento. Estes traballos deberán ser expostos na aula, ou a través de Campus Remoto, e posteriormente entregados.
Saídas de estudo	Actividade desenvolvida nun contexto externo ao contorno académico universitario relacionado co ámbito da prehistoria.
Seminario	Seguimento da realización dos traballos. Asesoramento, orientación e aclaración de dúbidas sobre á asignatura.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas sobre os contidos da materia e revisión dos materiais xerados polas actividades da asignatura e sobre os traballos tutelados. O seguimento realizarase nas tutorías, sexan presenciais ou online, a través del Campus Remoto, curso virtual na plataforma de teledocencia moodle (Moovi, UVigo) ou correo electrónico.
Traballo tutelado	Deberá facer unha proposta temática, cun esquema incluído, relacionada co programa consultando a bibliografía e o material de Moovi. Esta proposta será supervisada así como a realización do traballo. O seguimento levarase a cabo nas tutorías, sexan presenciais ou online, a través del Campus Remoto, curso virtual na plataforma de teledocencia moodle (Moovi, UVigo) ou correo electrónico.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos das sesións maxistras e seminarios da primeira parte da materia (Prehistoria Antiga) serán avaliados mediante proba de resposta longa. Eventualmente poderán realizarse probas de resposta curta sobre temas específicos. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias, así como da estrutura diacrónica da Historia.	30	A2	C16 C22	D1 D16
Traballo	Entregarase un documento sobre a lectura dun texto, análise do seu contido e crítica, e será exposto nunha actividade presencial realizada na aula. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas.	30	A3 A4	C16	D1
Observación sistemática	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase a participación do alumnado. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna.	10		B5	C13 D10

Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos das sesións maxistrais e seminarios da segunda parte da materia (Prehistoria Recente) serán avaliados mediante proba de resposta longa. Eventualmente poderán realizarse probas de resposta curta sobre temas específicos. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias, así como da estrutura diacrónica da Historia.	30	A2	C16 D10 C22 D16
---------------------------------------	--	----	----	--------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

- A Material Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, permitirá o acceso aos materiais precisos para adquisición das competencias e consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos.
- Especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido.
- O estudantado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade, asistindo ás titorías, que serán fixadas nun horario compatible coa súa actividade, para resolver as dúbidas xurdidas no transcurso da avaliación continua. Así mesmo deberá acudir ás probas que o/a docente considere imprescindibles. No caso do alumnado semipresencial, as actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan poder acceder ao mesmo porcentaxe da nota.
- Para aprobar a materia, será preciso superar cada un dos bloques de avaliación da materia.
- O alumnado que non siga á modalidade de avaliación continua e que non realice a entrega de, como mínimo, o 80% das actividades prácticas nos prazos establecidos, pasará ao modelo de avaliación final.
- O seguimento individualizado da participación do alumnado (10%) será feito a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios enliña, etc.).
- O estudantado que elixa ser avaliado mediante a modalidade de avaliación global deberá comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuadrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo).
- O alumnado que non siga a avaliación continua será avaliado dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 90% da avaliación final, e que examinará a adquisición das competencias tanto teóricas como prácticas.
- Todos os estudantes matriculados na materia deben cumprir o seu compromiso de honestidade académica e respectar os dereitos de autor/a tanto á hora de empregar os materiais postos á súa disposición a través de Moovi, como en calquera tarefa, proba ou exame.
- Calquera indicio de plaxio será cualificado cun cero, entendendo por iso cando se copien no substancial obras alleas, o que inclúe todo tipo de material ou recurso suxeito a propiedade intelectual, desde ideas e imaxes ata softwares ou vídeos, entre outros, sen citarse debidamente dándoa como propias.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carbonell, E., **Homínidos. Las primeras ocupaciones de los continentes**, Ariel, 2005

Cunliffe, B. (ed.), **Prehistoria de Europa**, Crítica, 1998

Diamond, J., **Armas, gérmenes y acero. Breve historia de la humanidad en los últimos trece mil años.**, Debate, 2006

Díez Martín, F., **El Largo viaje: arqueología de los orígenes humanos y de las primeras migraciones**, Bellaterra, 2005

Gamble, C., **Las sociedades paleolíticas de Europa**, Ariel, 2001

Humphrey, L. & Stringer, C., **Our Human Story.**, Natural History Museum, 2019

Rojo Guerra, M. Garrido, R. y García-Martínez, I., **El Neolítico en la Península Ibérica y su contexto europeo**, Cátedra, 2012

Ruiz-Gálvez, M. L., **La Europa Atlántica en la Edad del Bronce. Un viaje a las raíces de la Europa Occidental**, Crítica, 1998

Bibliografía Complementaria

Bradley, R., **The significance of monuments: on the shaping of human experience in Neolithic and Bronze Age Europe.**, Routledge, 2012

Coppens, Y.; Picq, P., **Los orígenes de la humanidad**, Espasa-Forum, 2004

Collis, J., **La Edad del Hierro en Europa**, Labor, 1989

Curtis, G., **Los pintores de las cavernas. El misterio de los primeros artistas.**, Turner, 2009

Delibes, G & Guerra, E, "**Un brindis por el príncipe**". **El Vaso Campaniforme en el interior de la Península Ibérica (2500- 2000 a. C.) (Vol. I-II)**, Museo Arqueológico Regional de la Comunidad de Mad, 2019

Díez Martín, F, **Breve historia de los Neandertales.**, Nowtilus, 2011

Díez Martín, F, **Breve historia del Homo Sapiens.**, Nowtilus, 2011

Kristiansen, K., **Europa antes de la Historia. Los fundamentos prehistóricos de la Europa de la Edad del Bronce y Primera Edad del Hierro**, Ediciones Península, 2001

Lewis-Williams, D.; Pearce, D., **Dentro de la mente neolítica**, Akal, 2014

Stringer, C. y Andrews, P., **La evolución humana**, Akal, 2005

Recomendacións

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase una documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma Moodle, polo que todos os alumnos deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xeografía: Fundamentos de xeografía humana				
Materia	Xeografía: Fundamentos de xeografía humana			
Código	O04G741V01108			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Díaz Fernández, José Antonio			
Profesorado	Díaz Fernández, José Antonio			
Correo-e	tonydiaz@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	O carácter de formación básica desta materia no Grao de Xeografía e Historia vén xustificado pola contribución que desde a mesma realízase á formación do futuro graduado: en Fundamentos de Xeografía Humana faise unha boa aproximación ao coñecemento dos grandes problemas sociais que afectan a gran parte da Humanidade a comezos do milenio. Medir e interpretar as dinámicas demográficas e as súas consecuencias, as transformacións urbanas, os problemas do mundo rural ou os impactos ambientais das múltiples actividades económicas, etc., forman o núcleo central da materia de estudo e de aí a súa relevancia no Grao			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B2	Coñecer o territorio (ambiente, sociedade, cultura) dende unha perspectiva diacrónica e sincrónica.
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
C2	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía Humana
C3	Coñecemento das claves e desenvolvemento dos espazos xeográficos, (aspectos físicos, humanos, económicos) na súa dinámica socio-territorial
C4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais
C5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
C6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica
C7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
C8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
D7	Capacidade de razoamento crítico
D9	Traballo en equipo en diversos contextos
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
D15	Sensibilidade a temas ambientais.

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento dos conceptos fundamentais da Xeografía Física, a Xeografía Humana e a Análise Xeográfica, integrados no proceso de desenvolvemento do campo disciplinar da Xeografía	A1 B2 C2 D1 A3 C5 D4 D15

Comprensión dos fenómenos xeográficos como manifestación de relacións complexas entre variables físicas, humanas e socioeconómicas	A1 A3	B2 B3	C3 C4	D1 D4 D7 D11 D15
Toma de conciencia sobre as achegas da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais	A3	B3	C4 C5	D1 D4 D7
Coñecemento e capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e datos xeográficos nun contexto disciplinar e multidisciplinar	A5	B3	C6 C7 C8	D1 D4 D5 D9 D15
Habilidade para a realización de traballo, utilizando técnicas de carácter cualitativo e cuantitativo, e posta en valor para a diversidade e benestar social	A3 A5	B3	C6 C7 C8	D4 D5 D7 D9 D11

Contidos

Tema	
1. Mirar, pensar e analizar o territorio	1.1. A Xeografía como ciencia. Evolución da Xeografía Humana: da descrición ao método científico. O espazo como produto social. 1.2. Os conceptos clave articuladores da Xeografía moderna. Relacións ser humano-medio, espazo, rexión, paisaxe. 1.3. A observación do territorio: o problema das escalas xeográficas e niveis de análise espacial
2. Relacións sociedade-medio.	2.1. O concepto de ecosistema e o medio natural mundial. 2.2. O estudo das poboacións. As fontes de análise demográfica e a súa interpretación. Dinámica demográfica e estrutura da poboación. Os modelos de transición demográfica. Os movementos migratorios 2.3. O crecemento da poboación e as políticas demográficas. A distribución desigual da poboación, dos recursos e da actividade
3. Espazos rurais e espazos urbanos: complementariedade e interdependencia	3.1. O proceso de urbanización. Etapas no desenvolvemento urbano. Definición de cidade. Criterios e problemas 3.2. A cidade como espazo. Os conceptos de localización e situación. O valor xeo-histórico do plano urbano e análise dalgunhas tipoloxías de cidades. A imaxe da cidade. Morfoloxía e estrutura urbana. O espazo urbano como un produto social. Os problemas das cidades 3.3. Os espazos rurais. A funcionalidade dos medios rurais nas sociedades urbanas: heteroxeneidade, subordinación e dependencia

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	5	20
Obradoiro	10	20	30
Resolución de problemas	13	20	33
Eventos científicos	2	0	2
Traballo tutelado	0	30	30
Seminario	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	24	29
Observación sistemática	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación, por parte do profesor, dos contidos básicos da materia. Tratarase de incentivar a participación crítica e reflexiva do alumnado nestas clases teóricas
Obradoiro	Como metodoloxía activa, realizaranse exposicións de traballos bibliográficos elaborados polos alumnos co obxectivo de profundar nas cuestións fundamentais dos temas da materia. Estas sesións darán lugar á participación, discusión e conclusións ás que teñen que chegar os asistentes ao seminario

Resolución de problemas	Estas actividades estarán encamiñadas á explicación e resolución de exercicios prácticos na aula en consonancia e en función das clases teóricas: análise e interpretación de materiais gráficos diversos, cadros estatísticos, cálculo de índices e taxas, comentario de audiovisuais e manexo do TIC
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia.
Traballo tutelado	Estas actividades están encamiñadas a potenciar o traballo en grupo. O estudante, en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia. Trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminario	Adicarse fundamentalmente a orientar ao alumnado na realización do seu traballo autónomo ou en grupo. Prestarase especial atención aos aspectos relacionados coa planificación e organización das diferentes actividades prácticas, seminarios, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Realizar un seguimento e avaliación do traballo, tanto durante o proceso como do resultado final. Todo o alumnado: na plataforma de teledocencia (Moovi, UVigo) e correo electrónico . Alumnado semipresencial: Campus Remoto (enlace en Moovi). Alumnado presencial: na aula e o seminario de informática da Facultade.
Seminario	A atención personalizada consistirá na revisión dos exercicios, probas e traballos; na resolución de dúbidas e toma de acordos para calquer aspecto da dinámica da materia. Todo o alumnado: na plataforma de teledocencia (Moovi, UVigo) e correo electrónico . Alumnado semipresencial: Campus Remoto (enlace en Moovi). Alumnado presencial: na aula e o seminario de informática da Facultade.
Obradoiro	Estas sesións darán lugar á participación, discusión e conclusións ás que teñen que chegar os asistentes. Todo o alumnado: na plataforma de teledocencia (Moovi, UVigo) e correo electrónico . Alumnado semipresencial: Campus Remoto (enlace en Moovi). Alumnado presencial: na aula e o seminario de informática da Facultade.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Teranse en conta os coñecementos operativos adquiridos nas sesións prácticas da aula, así como a capacidade de interpretación e representación gráfica da información. Con iso, o alumno dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: - Coñecemento e capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e datos xeográficos nun contexto disciplinar e *multi-disciplinar. - Habilidade para a realización de traballo, utilizando técnicas de carácter cualitativo e cuantitativo, e posta en valor para a diversidade e benestar social.	10	A1 A3 A5	B3 	C6 C7 D5 D11	D1 D4 D5 D11
Traballo tutelado	O alumnado realizará o traballo en grupo. Un traballo que se basará na recollida de documentación, traballo de campo, tratamento de datos y comentario dos mesmos (inclúe avaliación do uso autónomo das TICs). Os resultados de aprendizaxe avaliados son: -Habilidade para a realización de traballo, utilizando técnicas de carácter cualitativo e cuantitativo. -A comprensión dos fenómenos xeográficos como manifestación de relacións complexas entre variables físicas, humanas e socio económicas.	40	A1 A3 A5	B3 	C3 C6 C7 C8 D9 D11	D1 D4 D5 D9 D11

Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado realizará un comentario razoado, de análise e interpretación dos aspectos relacionados coa temática teórica da Xeografía Humana. As cuestións plantexadas requiren una resposta estruturada e reflexiva. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: -Coñecemento dos conceptos fundamentais da Xeografía Física, a Xeografía Humana e a Análise Xeográfica, integrados no proceso do desenvolvemento do campo disciplinar da Xeografía; -Toma de conciencia sobre as aportacións da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais. -Comprensión dos fenómenos xeográficos como manifestación de relacións complexas entre variables físicas, humanas e socio-económicas.	40	A1 A3	B2 C4	C2 D4 D7 D15	D1
Observación sistemática	Participación activa do alumnado nas sesións e actividades propostas como docente, tendo en conta a avaliación continua do traballo autónomo na aula, no campo e na plataforma de teledocencia. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: -Toma de conciencia sobre as aportacións da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais.	10	A1 A3 A5	B3 C6 C7 C8	D1 D4 D5 D9 D11	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación por seguimento continuado/observación sistemática correspóndese co estudo de casos e prácticas Tics.

Para superar a materia o alumno deberá levar a cabo os estudos de casos e prácticas con Tics que se lle indiquen, ademais de obter polo menos unha calificación de 5.0 puntos na proba mixta. De non ser así, poderá acudir a unha segunda oportunidade, para a cal se lle manterán as calificacións dos estudos de casos e prácticas con Tics.

Os alumnos teñen opción de escoller entre a avaliación continua e a global no prazo dun mes dende o inicio das aulas.

Aqueles alumnos que non se acollan á avaliación continua, serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio que representará un 30% desta.

Advírtese que, se fose detectado fraude mediante plaxio ou copia en calquera das actividades avaliadas, a materia será calificada con 0.0 puntos na convocatoria correspondente, ao marxe doutras calificacións obtidas

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AGUILERA, M. J. et al., **Ejercicios prácticos de Geografía Humana**, UNED, 2002

ROMERO, J. (coord.), **Geografía Humana**, Ariel, 2007

SEGRELLES, J. (Dir.), **Geografía Humana**, Editorial Club Universitario, 2002

Bibliografía Complementaria

ALBET, A. y BENEJAM, P., **Una Geografía Humana renovada. Lugares y regiones en un mundo global**, Vicens Vives, 2001

BAILLY, A. y BÉGUIN, H., **Introduction à la géographie humaine**, Armand Colin, 2001

CARRERAS, C. et. alt., **Trabajos prácticos de Geografía Humana**, Síntesis, 1998

CHARVET, J. y SIVIGNON, M. (Dir.), **Géographie Humaine**, Armand Colin, 2002

HIERNAUX, D. y LINDÓN, A. (Dir.), **Tratado de Geografía Humana**, Anthropos, 2006

JOHNSTON, R. et alt., **The Dictionary of Human Geography**, Blackwell, 2000

NOGUÉ, J. y ROMERO, J. (eds.), **Las otras geografías**, Tirant Lo Blanch, 2006

WACKERMANN, G., **Géographie Humaine**, Ellipses, 2000

ZÁRATE, M. y RUBIO, M., **Geografía Humana**, Ed. Ramón Areces, 2005

ZÁRATE, M. y RUBIO, M., **Glosario y prácticas de Geografía Humana**, Ed. Ramón Areces, 2006

ZÁRATE, M.; RUBIO, M., **Paisaje, Sociedad y Cultura en Geografía Humana**, Ed. Ramón Areces, 2011

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xeografía: Espazos e sociedades/O02G251V01301

Xeografía aplicada. Territorio e paisaxe/O02G251V01505

Xeografía de Galicia/O02G251V01908

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Xeografía: Fundamentos de xeografía física/O02G251V01101

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase unha documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma Moodle, polo que todos os alumnos deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas II				
Materia	Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas II			
Código	004G741V01109			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Pérez Bouzas, María Pilar			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Comprensión dos conceptos relacionados coa Administración de Empresas, Planificación, Organización, Xestión e Control e súa aplicación a decisións reais. Natureza, contidos e finalidade do traballo dun directivo.			
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia			Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Obter os coñecementos necesarios que lle capaciten para a Xestión Estratéxica (estratexia, produción e aprovisionamento) e Xestión financeira da Empresa Turística				
Identificar os valores, recursos e capacidades da empresa que permitan a creación de ventaxas sostibles				
Aplicar os coñecementos teóricos adquiridos				
Utilizar os TICs necesarias para o manexo e obtención de datos relevantes para a toma de decisións				
Manexar adecuadamente as capacidades adquiridas relacionadas co desenvolvemento das súas aptitudes, necesarias para exercer a profesión no sector turístico.				
Contidos				
Tema				
PARTE I: A XESTIÓN DE EMPRESAS TURÍSTICAS: Estratexia, produción e aprovisionamento.		TEMA 1: A XESTIÓN ESTRATÉXICA DA EMPRESA TURÍSTICA. TEMA 2: A XESTIÓN DA PRODUCCIÓN NA EMPRESA TURÍSTICA. TEMA 3: A XESTIÓN DO APROVISIONAMENTO NA EMPRESA TURÍSTICA .		
PARTE II: XESTIÓN FINANCEIRA DAS EMPRESAS TURÍSTICAS		TEMA 4: MÉTODOS DE ANÁLISE E SELECCIÓN DE INVESTIMENTOS. APLICACIÓN Á EMPRESA TURÍSTICA. TEMA 5: FONTES FINANCEIRAS NAS EMPRESAS TURÍSTICAS.		
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
Lección maxistral	26	15	41	
Resolución de problemas	12	18	30	
Estudo de casos	3	3	6	
Exame de preguntas obxectivas	4	69	73	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.			

Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia A atención personalizada, co fin de resolver dúbidas desenvolverase tanto a través de actividades presenciais (titorías e na aula) como non presenciais (consultas vía e-mail)
Estudo de casos	Atención personalizada, co fin de resolver dúbidas tanto a través de actividades presenciais (titorías e na aula) como non presenciais (consultas vía e-mail)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.	20	
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	10	
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección única, elección múltiple, emparellamento de elementos...).	70	

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA: A realización das actividades dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballo en grupo, etc. Estas probas de avaliación continua estarán dirixidas a avaliar as actividades desenvolvidas polas alumnas e alumnos nas sesións presenciais nas que se valorará a correcta realización das tarefas encomendadas, que poden incluír a resolución de cuestionarios, estudos de caso, traballos individuais ou en grupo, realización e exposición oral de traballos dalgunos temas acordado coa profesora. Neste bloque presencial tense en conta a participación e creatividade do alumnado.

- Para seguir a Avaliación Continua é obrigatorio presentarse ós exames parciais da materia, e ter un mínimo de asistencia dun 80% ás clases prácticas. As prácticas que conleven facer presentacións na aula só serán avaliadas se o alumno ou alumna as presenta e defende na aula, a menos que exista unha xustificación da súa ausencia na aula nese día co cal se computaría a práctica entregada igualmente por a plataforma.

- O prazo para mudar de avaliación continua a Global será, no segundo cuatrimestre, ata 30 días hábiles tras o inicio do segundo cuatrimestre. O/a alumno/a deberá recibir resposta positiva do coordinador/a vía mail para dar por tramitada dita solicitude.

- Enténdese que, transcorrido ese prazo, os estudantes que teñan algunha cualificación nalgunha das actividades obxecto de avaliación seguen a avaliación continua e optan, por tanto, por este sistema de avaliación.

- Contéplase a realización de tres exames parciais da materia, o que se anunciaría nas clases e a través da plataforma de teledocencia. No caso de seguir o sistema de avaliación continua e non superar os dous primeiros parciais, os estudantes van con toda a materia ó exame final.

Os exames parciais constan de dúas partes teoría e práctica, e deben aprobarse as dúas partes para eliminar a materia correspondente cunha nota mínima de 5 puntos.

- As notas das actividades de avaliación continua gárdanse ata a 2ª convocatoria oficial de xullo.

- En todos os exames será obrigatorio identificarse de forma oficial (DNI, pasaporte) e esta prohibido o uso de dispositivos móbiles, smartphone ou calquera outro dispositivo electrónico, mesmo cando estean apagado ou en repouso. Incumprir estas

dúas condicións invalida a convocatoria para o cal este concorrendo.

- No caso de que un alumno sexa collido copiando nun exame parcial será motivo de perda da avaliación continua e a nota do exame será 0.

- As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

AVALIACIÓN NON CONTINUA: Exame final que incluírá contidos teóricos e /ouprácticos mediante preguntas que poden ser tipo test, curtas, de desenvolvemento ou estudos de casos.

Consta duha parte teórica que representa o 50% da nota e unha parte práctica que é o outro 50% da nota, e deben superarse as dúas partes. Esta proba é destinada a avaliar a comprensión dos conceptos adquiridos na materia, asumindo o 100% da nota e avaliar así tanto os conceptos de materia, como a claridade da exposición e o uso gramatical e ortográfico correcto.

- No caso de que un alumno sexa collido copiando no exame final será motivo de suspender esa convocatoria e a nota global do exame será 0.

- A Avaliación Global realizarase nas datas oficiais de exame para cada oportunidade de avaliación establecida no calendario académico.

Para Avaliación continua e non continua:

- As características concretas do exame final, tanto na avaliación continua como na non continua, serán detalladas por parte da coordinadora da materia (na clase e a través da plataforma de teledocencia), con anticipación ó mesmo.

- Os estudantes para aprobar a materia deben obter unha nota igual ou superior a 5 puntos, sendo obrigatorio en tódolos casos superar o exame final ou os tres parciais.

Respecto ás probas de avaliación das diferentes convocatorias: as datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Raquel Arguedas y Mª Teresa Nogueras, **Planificación, Dirección y Gestión Financiera de Empresas**, Editorial Universitaria Ramón Areces,, 2007

Inmaculada Martín Rojo,, **Dirección y Gestión de Empresas del sector Turístico**,, Pirámide,, 2000

Eduardo Parra López; Francisco Calero García,, **Gestión y Dirección de Empresas Turísticas**,, Ed. McGraw Hill,, 2006

Bibliografía Complementaria

Urbano Medina Hernández, **Gestión financiera de Actividades Turísticas**, Pirámide, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I/O04G240V01102

Outros comentarios

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podéñse requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica do curso e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas II				
Materia	Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas II			
Código	O04G741V01110			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Profesorado	García Sánchez, Diego Ilie , Vasilica-Cristina López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Correo-e	elvaleiras@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Introducir o alumno no análise das contas anuais ca finalidade de que a metodoloxía empregada le permita analizar e interpretar a información presentada polas empresa turísticas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
O estudante debe coñecer os procedementos de elaboración das contas anuais.	
O estudante debe coñecer as ferramentas e técnicas que permitan analizar a información proporcionada polas contas anuais	
O alumno debe ser capaz de determinar os custes nunha empresa turística	

Contidos

Tema	
1. A comunicación da información contable.	.
2. A análise da información contable-financeira.	.
3. A análise dos resultados.	.
4. Determinación de custos nas empresas turísticas.	.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	22.5	20	42.5
Seminario	3	10	13
Lección maxistral	21.5	16	37.5
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
Traballo	2	30	32
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Estudo e análise de casos reais.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición de forma clara e concisa dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías		Descrición	
Estudo de casos		estudo de casos reais	

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Realización dunha proba sobre a materia impartida	30	
Traballo	Realización e presentación de traballos	40	
Exame de preguntas obxectivas	Realización dunha proba sobre a materia impartida	30	

Outros comentarios sobre a Avaliación			
A avaliación pode ser continua (AC) ou global (AG). Se presume que os estudantes seguirán o sistema de avaliación continua, salvo que manifesten a súa intención de optar pola avaliación global. En este último caso, teñen que notificalo ó profesor segundo o procedemento e o prazo establecido polo centro. A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar. A avaliación continua consta de tres probas, consistentes en dous exames escritos de carácter teórico - práctico. Cada un dos exames pondera un 30% e é necesario sacar unha calificación de 5 en cada un deles para aprobar e facer media cas demais probas. Outra proba será a realización e presentación dun plantexado polo profesor. Esta proba pondera un 40%. Para superar a materia é obrigatorio realizar e presentar este traballo. Para facer media cos exames realizados é necesario ter un mínimo dun 5 no traballo. Se un estudante suspende un ou os dous exames parciais plantexados (os que representan o 60% da nota), poderase presentar a convocatoria oficial de xuño ca proba ou probas suspensa/s. Os que suspendan ou non realicen o traballo non superan a materia e polo tanto terán que examínarse en próximas convocatorias. Aqueles estudantes que optaron pola avaliación continua, e teñen os exames parciais aprobados, en xuño serán avaliados cas notas obtidas nos exámenes e no traballo. Se o alumno non aprobou algún exame parcial e se presenta en xuño a recuperalo/s ten que sacar un 5 para facer media; en caso de non obtelo porase a nota obtida neste exame. Os alumnos que opten pola avaliación global serán avaliados cun exámen teórico práctico e calificados ca nota que saquen no correspondente exame. Os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade podrán ser avaliados de novo na segunda oportunidade a través dunha proba teórico-práctica que suporá o 100% da nota. Esta guía é orientativa e esta suxeta a modificacións se o longo do curso se estiman necesarias. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso académico. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.			

Bibliografía. Fontes de información	
Bibliografía Básica	
O'Donoghue, D, Financial accounting for the hospitality, tourism, leisure and event sectors , Orpen Press, 2015	
O'Donoghue, D., Management Accounting for the Hospitality, Tourism and Retail Sectors , Blackhall, 2006	
Bibliografía Complementaria	
WANDEN-BERGHE, J.L., Introducción a la Contabilidad , Pirámide,	
DEL CAMPO MORENO, P, Contabilidad Financiera , Ediciones Académicas,	
SEGOVIA SAN JUAN,A., Contabilidad General , Ediciones Académicas,	
SEGOVIA SAN JUAN,A., Contabilidad Básica , Editorial Ramón Areces,	
Garrido Miralles, P.; Iñiguez Sanchez R., Análisis de estados contables , Pirámide,	
Camacho-Miñano, M.; Akpinar, M.; Rivero-Menéndez, M.J.; Urquía-Grances, E. and Eskola, A., Beyond Figures: Introduction to Financial Accounting: European Financial Accounting Manual , Pirámide, 2012	
Atkinson, H., Berry, A., & Jarvis, R., Business accounting for hospitality and tourism , Chapman & Hall, 1995	
Jones et al., Strategic managerial accounting : hospitality, tourism and events applications , Goodfellow, 2012	

Recomendacións	
----------------	--

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas II/O04G240V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Contabilidade de organizacións turísticas I/O04G240V01101

Outros comentarios

Requírense coñecementos informáticos a nivel de usuario, fundamentalmente un procesador de textos e manexo de folla de cálculo. Manexo de internet para a busca de información e bases de datos.

Nota: esta guía docente anticipa as liñas de actuación para o desenvolvemento desta materia, e concíbese de forma flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico. Achegaráselle ao alumno a información e pautas que sexan necesarias en cada momento ao longo do curso académico.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma moderno: Inglés para turismo				
Materia	Idioma moderno: Inglés para turismo			
Código	O04G741V01111			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/edeprada			
Descrición	Intensificación e perfeccionamento da lingua inglesa con especial aplicación ao sector turístico xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Descodificar e interpretar mensaxes en inglés procedentes de diversos ámbitos, con especial atención ao sector turístico.	
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en inglés, sobre diversos temas e experiencias.	
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	
Xestionar a relación cos clientes en inglés, especialmente no ámbito do turismo.	
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	

Contidos

Tema	
1. Money matters	1. Money Matters. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
2. Reasons for Travelling	2. Reasons for travelling. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.

3. Tourist information	3. Tourist information. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
4. Nature-based tourism	4. Nature-based tourism. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
5. Guiding	5. Guiding. Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
6. Transportation	6. Transportation Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
7. Accommodation	7. Accommodation: Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.
8. Food	8. Food: Expresión oral. Comprensión oral. Vocabulario específico. Gramática. Pronuncia. Lectura. Escritura. Expresións idiomáticas. Simulacións.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	0	28
Actividades introdutorias	7	0	7
Resolución de problemas	32	80	112
Seminario	5	0	5
Traballo	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais do curso tanto teóricos como prácticos.
Actividades introdutorias	Preparación para a materia tanto a nivel gramatical como de léxico. Consolidación das principais funcións comunicativas necesarias para o exercicio profesional no sector turístico.
Resolución de problemas	Práctica a través de exercicios de distinto tipo das diferentes destrezas comunicativas tanto na súa faceta receptiva como produtiva.
Seminario	Traballo personalizado sobre os contidos da materia e as prácticas comunicativas. Atención individualizada para corrección de posibles erros.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Revisión das dúbidas relacionadas cos contidos do programa e aclaración dos conceptos teóricos que necesiten explicacións adicionais e a súa aplicabilidade contextual práctica.
Seminario	Práctica extensiva das destrezas orais con referencia aos contidos do programa

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escritura e produción oral e escritura.	40	
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun proxecto sobre a temática da materia no que se combinen os coñecementos e as competencias practicadas. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo. Presentarase de forma oral e escrita.	30	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios e actividades prácticas que resuman os contidos xerais do curso nas principais destrezas comunicativas orais.	30	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A) PRIMEIRA EDICIÓN DAS ACTAS:

O alumnado poderase acoller á avaliación continua (A.1) ou á avaliación única (A.2). O alumnado deberá pór en coñecemento do docente a cal das dúas opcións se acolle.

Recoméndase a avaliación continua, sendo o sistema máis adecuado para a aprendizaxe da materia. Para acollerse á avaliación continua o alumnado deberá entregar o 80% das tarefas programadas e realizar as probas descritas no apartado A.1

O prazo para mudar de avaliación continua a global é do 29 de xaneiro a 29 de febreiro de 2024.

A Avaliación Global realizarase nas datas oficiais de exame para cada oportunidade de avaliación establecida no calendario académico aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

A.1) Avaliación continua

Para acollerse á avaliación continua o alumnado deberá realizar as seguintes probas:

- Speaking (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Writing (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Listening (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Reading (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Use of English (40%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.

As datas das probas de avaliación continua serán anunciadas no cronograma publicado na páxina web da Facultade.

Para superar a materia será necesario:

1) Obter unha nota mínima de 5 como resultado da media das probas escritas coa seguinte ponderación: Use of English (40%), Writing (20%), Listening (10%) and Reading (10%).

2) Obter unha nota mínima de 5 na proba de speaking (20%).

Os exames e probas da avaliación continua non realizadas contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación continua. Para a segunda edición das actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas da materia: a) parte escrita da materia (incluíndo Use of English, writing, reading e listening) b) parte oral da materia (speaking).

A.2) Avaliación única

O alumnado que non asista ás clases con regularidade nin realice ningunha proba parcial poderá presentarse á avaliación única, que consistirá nunha única proba global final que computará o 100% da cualificación final. O exame final escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).

O examen oral final (só para o alumnado de avaliación final) terá lugar no mesmo día que o exame escrito final e suporá o 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesaria unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames de avaliación única non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación única.

A data desta proba de avaliación única da primeira edición das actas será fixada pola facultade e publicada na súa páxina web. Para a segunda edición de actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas: a. exame oral (speaking) ou b. exame escrito (incluíndo use of English, writing, reading e listening).

B) SEGUNDA EDICIÓN DAS ACTAS (Xullo):

O alumnado que suspenda ou non se presente á primeira edición das actas será avaliado na segunda edición en xullo mediante unha proba única que terá as mesmas características que a proba única da primeira edición de actas:

- O exame escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).

- O exame oral terá lugar no mesmo día que o exame escrito e suporá un 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesario obter unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames da segunda edición das actas non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias.

A data desta proba de xullo será fixada pola facultade e publicada na súa páxina web. De non superar a materia en xullo, o/a alumno/a deberá examinarse da totalidade da materia en cursos académicos posteriores, xa que as partes superadas carecerán de validez para datas posteriores.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Strutt, P., **English for International Tourism**, Longman, 2003

De Prada Creo, E., **Contrastive Grammar in Contrast**, T & T, 2013

The Immersion Crew, **Travel, Leisure and Socializing for Spanish Speakers**, T & T, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

Dado que esta materia está integrada no segundo cuatrimestre, recoméndase aos alumnos que durante o primeiro cuatrimestre procuren manterse en contacto coa lingua a través da web, películas e series en versión orixinal etc. Igualmente se o alumno considera que o seu nivel gramatical de inglés non está axeitado a un programa de formación específico, recoméndaselle repasar as principais estruturas gramaticais.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Introducción a la etnología				
Materia	Historia: Introducción a la etnología			
Código	004G741V01201			
Titulación	PCEO Grado en Turismo/Grado en Geografía e Historia			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	#PortuguêsAmigável Castellano Gallego			
Departamento	Historia, arte y geografía			
Coordinador/a	Comendador Rey, Beatriz Pilar			
Profesorado	Comendador Rey, Beatriz Pilar			
Correo-e	beacomendador@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/my/			
Descrición xeral	Esta asignatura está concebida como una introducción a la etnología y un acercamiento a los modelos de interpretación de las sociedades preestatales del pasado.			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Código	
A3	Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
A4	Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
B3	Obtener las habilidades necesarias para registrar, analizar e interpretar la información relevante de índole geográfica e histórica.
C12	Conciencia crítica de la relación entre los acontecimientos y procesos actuales y el pasado
C13	Conciencia de respeto por los puntos de vista que se derivan de antecedentes culturales/nacionales
C17	Capacidad de leer textos historiográficos y documentos originales así como de transcribir, resumir y catalogar información de forma pertinente
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
D9	Traballo en equipo en diversos contextos
D10	Atención á diversidade e multiculturalidade.
D16	Coñecemento doutras culturas

Resultados previstos en la materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Empleo correcto de los conceptos, terminología y métodos de análisis e interpretación de las sociedades preestatales y del cambio histórico	A4	C13 C17	D10
Formación para interpretar adecuadamente las sociedades del pasado	B3	C12	D5 D16
Conocimiento de los principales problemas y debates historiográficos	A3		D9

Contenidos

Tema	
1. Introducción	1.1. Conceptos y terminología básica. 1.2. La noción de alteridade.
2. Las formas culturales y sociales.	2.1. Sexo, género, parentesco y comunidad. 2.2. Las formas de la economía. 2.3. Las formas del poder. 2.4. Las formas del conflicto. 2.5. Las formas de los simbolismo.
3. Los grandes modelos en la interpretación del cambio histórico.	3.1. El espacio y el tiempo como coordenadas de aproximación al pasado. 3.2. Las principales corrientes en las explicaciones del cambio cultural.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Lección magistral	23	25	48
Eventos científicos	2	2	4

Trabajo tutelado	0	30	30
Prácticas con apoyo de las TIC	6	5	11
Resolución de problemas	0	13	13
Seminario	7	5	12
Examen de preguntas objetivas	1	8	9
Resolución de problemas y/o ejercicios	3	7	10
Trabajo	6	0	6
Observación sistemática	0	5	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades previas para conocer las competencias, intereses y/o motivaciones del alumnado.
Lección magistral	Exposición por parte del profesor/a de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio que el alumnado tiene que desarrollar.
Eventos científicos	Horas reservadas para la asistencia a actividades de temática transversal organizadas por el Departamento de Historia, Arte y Geografía y por la Facultad de Historia de esta universidad.
Trabajo tutelado	El/La estudiante, de manera colaborativa y en grupo, elabora un documento sobre la temática de la materia. Parte del trabajo podrá desarrollarse en el marco de una experiencia COIL (Collaborative Online International Learning) con la Universidad Autónoma del Estado de Morelos (UAEM, México), colaborando en línea con estudiantado de esa institución. Esta experiencia fomentará el aprendizaje colaborativo e intercultural, y el estudiantado será debidamente informado.
Prácticas con apoyo de las TIC	Actividades de aplicación, contraste y observación de los conocimientos en un contexto determinado en un espacio externo.
Resolución de problemas	Actividad en la que se formulan problemas y/o ejercicios relacionados con la materia. El alumno/a debe desarrollar el análisis y resolución de los problemas y/o ejercicios de forma autónoma.
Seminario	Actividad enfocada al trabajo sobre un tema específico, que permite profundizar o complementar los contenidos de la materia. Se puede emplear como complemento de las clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introductorias	Seguimiento individualizado de los materiales generados con las anotaciones de la profesora. El seguimiento individualizado del alumnado será hecho a partir de las herramientas propias de la plataforma Moovi y/o medios telemáticos.
Trabajo tutelado	Seguimiento individualizado de los materiales generados con las anotaciones de la profesora. El seguimiento individualizado del alumnado será hecho a partir de las herramientas propias de la plataforma Moovi y/o medios telemáticos.
Seminario	Seguimiento individualizado de los materiales generados con las anotaciones de la profesora. El seguimiento individualizado del alumnado será hecho a partir de las herramientas propias de la plataforma Moovi y/o medios telemáticos.
Resolución de problemas	Seguimiento individualizado de los materiales generados con las anotaciones de la profesora. El seguimiento individualizado del alumnado será hecho a partir de las herramientas propias de la plataforma Moovi y/o medios telemáticos.

Evaluación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Examen de preguntas objetivas	El bloque I será evaluado mediante una prueba que incluye preguntas cerradas con diferentes alternativas de respuesta (verdadero/falso, elección múltiple, emparejamiento de elementos, o preguntas abiertas cortas). Los resultados de aprendizaje evaluados son: Empleo correcto de los conceptos, terminología y métodos de análisis e interpretación de las sociedades preestatales y del cambio histórico.	40	A4 C13 D10 C17
Resolución de problemas y/o ejercicios	En relación con todos los bloques se realizará la resolución de una serie de ejercicios en el plazo establecido por las profesoras. Los resultados de aprendizaje evaluados son: Formación para interpretar adecuadamente las sociedades del pasado.	20	B3 C12 D5 D16

Trabajo	Para evaluar los bloques II-III se realizará un trabajo colaborativo con diversas actividades que finalizan en la entrega de un documento. El trabajo colaborativo será expuesto por uno de los miembros del grupo elegido al azar y la calificación será igual para todos los miembros del grupo. La evaluación será por pares, profesor y el propio alumnado, que cubrirá una ficha. Resultados de aprendizaje evaluados: Conocimiento de los principales problemas y debates historiográficos. Formación para interpretar adecuadamente las sociedades del pasado	30	A3 B3 C12 D5 D9 D16
Observación sistemática	En todas las actividades y pruebas que conforman la programación se valorará la participación del alumnado. Resultados de aprendizaje evaluados: Empleo correcto de los conceptos, terminología y métodos de análisis e interpretación de las sociedades preestatales y del cambio histórico.	10	A4 C13 D10 C17

Outros comentarios sobre a Avaliación

- La materia virtual en la plataforma de teledocencia MooVi, de la Universidad de Vigo, permitirá el acceso a los materiales precisos para la adquisición de las competencias y consecución de los resultados del aprendizaje, tanto en sus contenidos teóricos como prácticos.
- Se especificarán las metodologías docentes, las actividades de evaluación, junto con el calendario de entrega (presencial o remota) que quedará claramente establecido.
- El estudiantado deberá cumplirlos requisitos mínimos de presencialidad, asistiendo a las tutorías, que serán fijadas en un horario compatible con su actividad, para resolver las dudas surgidas en el transcurso de la evaluación continua. Asimismo, deberá acudir a las pruebas que lo/la docente considere imprescindibles.
- En el caso del alumnado semipresencial, las actividades que requieran presencialidad serán sustituidas por otras que permitan poder acceder al mismo porcentaje de la nota.
- Para aprobar la materia, será preciso superar cada uno de los bloques de evaluación de la materia.
- El alumnado que no siga la modalidad de evaluación continua y que no realice la entrega de, como mínimo, el 80% de las actividades prácticas en los plazos establecidos, pasará al modelo de evaluación final.
- El seguimiento individualizado de la participación del alumnado (10%) se realizará a partir de las herramientas propias de la plataforma (participación, estadísticas de acceso, realización de pruebas o ejercicios en línea, etc.).
- El estudiantado que elija ser evaluado mediante la modalidad de evaluación global deberá comunicarlo al profesorado responsable de la materia en el plazo de 31 días hábiles desde el inicio de cada cuatrimestre (artículo 19.4 del Reglamento sobre la evaluación, la calificación y la calidad de la docencia y del proceso de aprendizaje del estudiantado de la Universidad de Vigo).
- El alumnado que no siga la evaluación continua será evaluado de los contenidos del programa de la materia mediante una prueba escrita, que supondrá el 90% de la evaluación final, y que examinará la adquisición de las competencias tanto teóricas como prácticas. El resto (10%) será evaluado mediante observación sistemática.
- El curso podrá incluir una experiencia COIL con la UAEM (México), en la que el alumnado realizará actividades colaborativas con estudiantado de esa universidad. Estas actividades se valorarán dentro de la evaluación continua conforme a los criterios establecidos.

Fuentes de información

Bibliografía Básica

Bonte, P. e Izard, M. (dir.), **Diccionario de Etnología y Antropología**, Akal, 2005
 Bohannan, P., **Para raros nosotros. Introducción a la antropología cultural**, Akal, 2005
 Ember, C.F., Ember, M. e Peregrine, P., **Antropología**, Pearson Educación, 2004
 Geertz, C., **La interpretación de las culturas**, Paidós, 1989
 Ingold, T. (ed), **Companion Encyclopedia of Anthropology**, Routledge, 1997

Bibliografía Complementaria

Geertz, C., **Los usos de la diversidad**, Paidós, 1996
 Geertz, C., **El surgimiento de la Antropología posmoderna**, Gedisa, 1998
 González Ruibal, A., **La experiencia del otro: una introducción a la etnoarqueología**, Akal, 2003
 Guilaine, J. e Zammit, J., **El camino de la guerra: la violencia en la prehistoria**, Ariel, 2002
 Hernando Gonzalo, A., **Arqueología de la identidad**, Akal, 2002
 Johnson, A.W. e Earle, T., **La evolución de las sociedades desde los grupos cazadores-recolectores al estado agrario**, Ariel, 1984
 Lévi-Strauss, C., **El totemismo en la actualidad**, Fondo de Cultura Económica, 1982
 Lull, V., Micó, R., Palomar, P., Rihuete, C. e Risch, R., **Arqueología del origen del estado**, Bellaterra, 2007

Orme, B., **Anthropology for Archaeologists**, Duckworth, 1981

Sahlins, M., **Las sociedades tribales**, Labor, 1984

Sahlins, M., **Economía de la Edad de Piedra**, Akal, 1983

Service, E., **Los Cazadores**, Labor, 1973

Wolf, E., **Los Campesinos**, Labor, 1978

Recomendaciones

Outros comentarios

Al largo del curso se entregará una documentación detallada sobre el desarrollo de las actividades. Esta información será ofrecida a través de la plataforma Moodle, por lo que todos los alumnos deben estar dados de alta en la plataforma y tener cubiertos sus datos de perfil.

Se recomienda que el alumnado conozca las herramientas digitales básicas (procesado de textos, realización de presentaciones, bases de datos, etc).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia antiga universal				
Materia	Historia antiga universal			
Código	004G741V01202			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Reboreda Morillo, Susana María			
Profesorado	Mendez Santiago, Borja Reboreda Morillo, Susana María			
Correo-e	rmorillo@uvigo.gal			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Materia do programa English Friendly. Os/as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés. A materia de Historia Aniga Universal impártese no 2º curso do grao en Xeografía e Historia e está incluída no bloque de Historia Universal. Neste conxunto, cronoloxicamente, está a continuación da Prehistoria Universal, impartida no 1º curso e antes da Historia Medieval Universal, que se imparte neste mesmo curso. O seu cometido principal é achegar ao alumnado as principais características de dúas culturas no momento en que se asentaron como Estado: primeiros estados: Exipto e Grecia, así como establecer elementos comparativos entre as distintas formas nas que se manifestou o poder en relación co territorio, a sociedade e a relixión.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C20	Coñecemento da historia europea nunha perspectiva comparada
C22	Coñecemento da historia universal
D3	Capacidade de organización e planificación
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia			C12	
			C16	
			C20	
			C22	
Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal		B1	C16	
			C20	
			C22	
Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado	A3		C12	D3
	A4			D4
Compromiso coa ética e responsabilidade social como cidadán e profesional.	A3	B5		
	A4			

Contidos

Tema

Tema 1. Aspectos introductorios	1.1 Definición e límites da Historia Antiga. 1.2. Conceptos e problemática. 1.3. Os límites territoriais e cronolóxicos.
Tema 2. As distintas formas do Estado nos respectivos territorios. Evolucións e límites	2.1. Oriente Próximo I: o crecente fértil. Mesopotamia (Babilonia), Hititas, Siria e Levante. 2.2. Oriente Próximo II: Exipto. O poder unipersonal e a unificación do territorio. As principais razóns das crises. 2.3. Grecia: Da Idade do Bronce á do Ferro. Da monarquía ao sistema das poleis ou cidades-estado independentes.
Tema 3. Introducción a aspectos da relixión e da sociedade	3.1 Aspectos xenéricos da sociedade de Oriente e Exipto na Antigüidade. 3.2 Aspectos xenéricos da sociedade de Grecia na Antigüidade. 3.3. Aspectos xenéricos da relixión de Oriente e Exipto na Antigüidade. 3.4. Aspectos xenéricos da relixión de Grecia na Antigüidade.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	2	4
Lección maxistral	21	23	44
Eventos científicos	2	0	2
Obradoiro	12	25	37
Traballo tutelado	3	15	18
Seminario	3	3	6
Presentación	4	10	14
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	19	20
Autoavaliación	1	1	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Autoavaliación	0	2	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introductorias	Realización dun cuestionario (subido á plataforma) para autoavaliar os coñecementos previos sobre a Historia Antiga. Debate na aula ou no campus remoto sobre os coñecementos previos sobre a Historia Antiga e aclaración dos aspectos básicos
Lección maxistral	O material docente empregado na aula será subido con antelación á plataforma de teledocencia, así como outros documentos con contidos teóricos que faciliten a comprensión do temario impartido. As exposicións serán gravadas e subidas á plataforma Moovi
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o departamento de Historia, Arte e Xeografía e/ou a Facultade de Historia. Na medida do posible é recomendada a súa asistencia; en caso contrario, serán gravadas e deberán visualizarse de xeito virtual.
Obradoiro	Análise individual do material práctico subido á plataforma, na súa maioría textos clásicos que fan referencia á teoría previamente impartida. Realizarase un debate sobre o texto, analizando e interpretando esa fonte primaria; neste caso, de xeito complementario, se deberá subir á plataforma un documento co título e o enunciado da/as idea/as principais e das secundarias. Se non é posible participar do debate (presencial ou virtual) a reflexión (comentarios de texto) farase por escrito, e subirase ao apartado de tarefas da plataforma Moodle. As dúbidas poden ser consultadas polas vías explícitas no apartado de atención personalizada. Máxima extensión dúas carillas A4.
Traballo tutelado	Deberase escoller un tema relacionado ou ben coa relixión ou ben coa sociedade na cultura Exipcia ou na Grega (dos propostos na lista ou a iniciativa propia). Salvo excepcións xustificadas, será un traballo en grupo (máx. 3 persoas). Realizarase a presentación na aula ou en remoto
Seminario	Aclaración de dúbidas sobre a materia, tanto daquelas relacionadas ca teoría, como cas diversas prácticas (seminarios, traballos tutelados).
Presentación	O traballo tutelado sobre relixión ou sociedade será seleccionado dunha lixteira ou ben a proposta do alumnado. Deberá ser realizado, salvo casos xustificadas en grupo, máximo 3 persoas. O traballo será entregado na plataforma, na tarefa correspondente, en formato PDF ou en Power Point. O traballo expoñerase na aula ou no campus remoto en aproximadamente 15 minutos e o contido das presentacións sera a sorteo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Obradoiro	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas e revisión dos materiais das actividades relacionadas coa análise de textos clásicos. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (Moovi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula ou seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).
Seminario	A aclaración de dúbidas sobre a materia, tanto dos aspectos teóricos como daqueles relacionadas co seminario, traballos tutorizados serán individuais ou en grupo. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (Moovi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula ou seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).
Traballo tutelado	Nos traballos tutelados (relixión ou sociedade) prestarase axuda personalizada tanto no momento da elección (listado subido á plataforma ou proposta do estudantado) como no seu desenvolvemento a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (Moovi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula ou seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).
Presentación	Previo a presentación, se comentará os aspectos a tratar. Cando se precise, buscarase asesoramento sobre a maneira máis adecuada de levar a cabo a presentación. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (Moovi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula ou seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Obradoiro	Análises e comentarios críticos das fontes que proporcionan o coñecemento da historia antiga: textos, iconografía e material arqueolóxico. Poderá completarse cun análise crítico dalgún documental visionado na aula e/ou subido á plataforma. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia. Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado.	20	C12 C20	D3 D4	
Traballo tutelado	Un traballo individual ou en grupo (máximo tres persoas), no que se analice un aspecto da relixión ou a sociedade, a elixir entre Exipto ou Grecia. O tema concreto poderá escollerse dun listado ou propoñelo directamente. Expoñerase na aula (física ou remota) e entregarse en formato electrónico (PDF ou Power Point) en Moovi. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal. Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado.	15	B1 B5	C12 C22	D3
Presentación	As presentacións e exposicións relaciónanse co traballo tutelado, relativo a un aspecto significativo da relixión ou sociedade e será exposto na aula (física ou remota). Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal. Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia.	5	B1	C16	D3 D4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Esta proba escrita está unida ao Obradoiro. Consistirá na resolución dun texto a modo de comentario, seguindo as pautas empregadas ao longo do curso no obradoiro das sesións prácticas. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal.	15	B1	C16 C20	D4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Esta proba escrita está unida á da Sesión Maxistral. A través dela se valorará o coñecemento teórico adquirido na materia e exposto na aula. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal.	30	B1	C16 C20 C22	D4
Autoavaliación	Valoración do traballo autónomo do alumnado mediante a realización de cuestionarios sobre os contidos da materia a través de Moovi. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da historia xeral ou universal	10	B1	C16 C20	D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é imprescindible acadar a cualificación de 5 entre a proba de resolución de problemas e o exame de preguntas de desenvolvemento. Ademais, os coñecementos de Exipto e de Grecia deben ser

equilibrados, é dicir, non se poderá alcanzar esa puntuación se non se demostra un coñecemento básico de cada unha das culturas.

O alumnado que se acolla á modalidade semipresencial poder seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia Molde, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. Así mesmo as sesións maxistras serán previamente gravadas. Especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. As actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan acceder á mesma porcentaxe da nota. O seguimento individualizado da participación do alumno a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.). O estudante deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir ás probas que o/s docente/s dispoñan como imprescindibles. Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artículo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado* de la Universidade de Vigo) e serán avaliados dos contidos do plan de estudos mediante una prueba escrita, que supondrá el 70% de la nota final, y un trabajo obligatorio que representará el 30% de este e serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio que representará un 30% desta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Beltrán, F. y Marco F., **Atlas de Historia Antigua**, Pórtico, 1996
García Moreno, L. (dir.), **Historia del mundo clásico a través de sus textos. I. Grecia**, Alianza Editorial, 1999
Gómez Espelosín, J., **Historia de Grecia en la Antigüedad**, Akal, 2011
Hernández de la Fuente, D.; López Melero, R., **Civilización griega**, Alianza Editorial, 2014
Assmann, J., **Egipto a la luz de una teoría pluralista de la cultura**, Akal, 1995
Kemp, B.J., **El Antiguo Egipto: Anatomía de una civilización**, Crítica, 1996
Sanmartín Ascaso, J., **Historia antigua del próximo Oriente: Mesopotamia y Egipto.**, Akal, 1998

Bibliografía Complementaria

Bravo, G., **Historia del mundo antiguo: una introducción crítica**, Alianza, 2008
Domínguez Monedero A.; Pascua, J.I., **Atlas histórico del mundo griego antiguo**, Síntesis, 2006
Fernández Neto, J. (dir.), **Historia antigua de Grecia y Roma**, Tirant lo Blanch, 2005
Gómez Espelosín, J., **Historia de Grecia Antigua**, Akal, 2001
Iriarte Goñi, A., **Historiografía y mundo griego**, Universidad del País Vasco, 2011
Lara Peinado, F. (dir.), **Diccionario de instituciones de la antigüedad**, Cátedra, 2009
Vernat, J.-P. (dir.), **El hombre griego**, Alianza Editorial, 1993
Hornung, E., **Introducción a la Egiptología: estado, métodos, tareas**, Trotta, 2000
Baines, J., **Egipto: dioses, templos y faraones**, Folio, 1993
Brewer, D.J., **Historia de la Civilización egipcia**, Crítica, 2007
Hagen, R.-M., **Egipto: hombres, dioses y faraones**, Taschen, 1999
James, T.G.H., **El pueblo egipcio: la vida cotidiana en el imperio de los faraones.**, Crítica, 2004
Parra Ortiz, J.M. (coord.), **El Antiguo Egipto: sociedad, economía, política**, Marcial Pons, 2009
Schulz, R. Seidel, M., **Egipto. El mundo de los faraones.**, Könnemann, 2007
Urruela, J.J., **Egipto: política, economía y sociedad**, Universidad de Salamanca, 2006
David, R., **Religión y magia en el antiguo Egipto**, Crítica, 2004
VV.AA., **Mitología y Religión del Oriente Antiguo**, Sabadell, 1993
Wilkinson, R.H., **Todos los dioses del Antiguo Egipto**, Oberon, 2003
March, J., **Diccionario de mitología clásica**, Crítica, 2002
Buxton, R. G. A., **Todos los dioses de Grecia**, Oberon, 2004
Hernández de la Fuente, D., **Mitología clásica**, Alianza Editorial, 2015
Elvira Barba, M.A., **El río de Osiris: Cien textos imprescindibles de la literatura egipcia**, Reino de Cordel, 2021
Serrano Delgado, J.M., **Textos para la Historia Antigua de Egipto**, Cátedra, 2021

Recomendacións

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma docente Moovi, polo que todo o alumnado debe estar dado de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil, incluída a fotografía

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Arte: Linguaxes e técnicas artísticas				
Materia	Arte: Linguaxes e técnicas artísticas			
Código	004G741V01203			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Nodar Fernández, Victoriano			
Profesorado	Nodar Fernández, Victoriano			
Correo-e	vnodar@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia que se presenta baixo o título de Linguaxes e técnicas artísticas, non se presenta como unha historia da arte no sentido estrito do concepto, se non que, indo máis alá do contido histórico, reúne unha serie de conceptos básicos que o futuro historiador da arte debe coñecer. O obxectivo fundamental é aproximar ao estudante que se inicia na titulación, á comprensión do fenómeno artístico dende a análise ou lectura formal dos elementos primordiais de expresión que constitúen cada unha das artes. Así obteríanse uns coñecementos que permitirían a reconstrución tan obxectiva como sexa posible de todos aqueles aspectos que contribúan a coñecer e comprender a forma e a función orixinal das obras de arte para, en cursos posteriores, poder ser estudadas en relación coas circunstancias nas que foron realizadas. Desta forma, a materia organízase como un compendio de contidos orientados a promover a reflexión sobre a natureza e función da obra de arte e sobre as peculiaridades das distintas linguaxes artísticas. Unha inevitable delimitación de campos científicos determina que a materia se centre na análise das distintas linguaxes tradicionais, dende a arquitectura ás chamadas artes visuais e decorativas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: arquitectura, escultura, pintura e artes menores, os seus elementos integrantes, finalidade e destino.	
Coñecemento e comprensión dos diferentes materiais, técnicas e procedementos artísticos e dos valores formais e expresivos que as vehiculan.	
Capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e os datos artísticos básicos nun contexto tanto disciplinar como multidisciplinar.	
Comprensión das principais creacións, solucións e elementos do mundo clásico.	
Manexo das fontes iconográficas e a súa aplicación para a interpretación e correcta lectura da obra de arte	

Contidos

Tema	
1. Teoría e linguaxe da arquitectura	1.1. Elementos formais do espazo arquitectónico 1.2. Función, símbolo e tipoloxías arquitectónicas 1.3. Tratados de arquitectura
2. Artes visuais e decorativas	2.1. A arte da escultura: materiais, procedementos técnicos e plásticos, función e significado 2.2. A arte da pintura: elementos formais e plásticos. As técnicas pictóricas e as súas posibilidades 2.3. Fontes literarias e técnicas
3. As artes decorativas e suntuarias	3.1. Fontes e técnicas das artes decorativas: materiais, elaboración e evolución histórica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	24	10	34

Eventos científicos	4	20	24
Saídas de estudo	4	10	14
Traballo tutelado	3	20	23
Obradoiro	4	10	14
Seminario	5	5	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	12	14
Observación sistemática	1	1	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesións previas orientadas á presentación do desenvolvemento da materia e toma de contacto co alumnado
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos teóricos da materia con apoio de material gráfico e didáctico
Eventos científicos	Saídas programadas para asistir a actividades docentes e divulgativas organizadas por especialistas de institucións museísticas. Reservaranse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía de xeito que computan nas actividades dirixidas.
Saídas de estudo	Práctica de campo para o estudo in situ das planimetrías e tipoloxías arquitectónicas e dos diferentes xéneros artísticos
Traballo tutelado	Realización e exposición por parte do estudante dun traballo individual tutelado, relacionado cos contidos da materia, iniciándose no manexo das fontes bibliográficas, documentais e literarias
Obradoiro	Actividades prácticas orientadas á planificación dos traballos tutelados e á súa exposición así como outros aspectos complementarios da materia.
Seminario	Atención titorizada en grupo para a atención e resolución de aspectos derivados da aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá na orientación dos métodos de traballo e estudo, a resolución de dúbidas e o seguimento das labores individuais. TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho cando sexa posible.
Seminario	A atención personalizada consistirá na orientación dos métodos de traballo e estudo, a resolución de dúbidas e o seguimento das labores individuais. TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho cando sexa posible.
Obradoiro	A atención personalizada consistirá na orientación dos métodos de traballo e estudo, a resolución de dúbidas e o seguimento das labores individuais. TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho cando sexa posible.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Os traballos tutelados serán avaliados en función do interese, bibliografía e metodoloxía empregada, así como dos recursos empregados na súa presentación. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Aprendizaxe e lectura crítica e integral da obra de arte, tendo en conta a complexidade das súas diferentes interpretacións e significados. Manexo das fontes iconográficas e a súa aplicación para a interpretación e correcta lectura da obra de arte. Capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e datos artísticos básicos.	20	
Obradoiro	As prácticas realizadas nos obradoiros serán avaliadas mediante a entrega dos exercicios realizados nas diferentes sesións de traballo. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos fundamentos da arte e das técnicas artísticas. Comprensión das diferentes técnicas artísticas utilizadas nas obras de arte.	10	

Resolución de problemas e/ou exercicios	A sesión maxistral será avaliada mediante unha proba escrita de resposta curta. Para superar esta proba é necesario obter un mínimo de 5 puntos (sobre os 10 do total). Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico. Coñecemento e comprensión dos diferentes materiais, técnicas e procedementos artísticos e dos valores formais e expresivos. Adquisición e dominio da terminoloxía artística específica.	40
Observación sistemática	Valoración do traballo autónomo do alumnado a través de comenatrios de obras de arte desde o punto de vista técnico. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e os datos artísticos básicos nun contexto tanto disciplinar como multidisciplinar.	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	A sesión maxistral será avaliada mediante unha proba escrita de resposta longa de carácter transrversal na que terá que relacionar diferentes contidos e ideas do temario. Para superar a materia, é necesario acadar nesta proba unha cualificación mínima de 5 puntos (sobre os 10 do total). Con isto o alumno dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Coñecer as técnicas artísticas como resultado dun complexo proceso.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes que se acollen á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia Moodle, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e consecución dos resultados de aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. Se especificarán as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. As actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan poder acceder ao mesmo porcentaxe de nota. O seguimento individualizado da participación dos alumnos a través das TIC será feito a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándolas como propias" (dle-rae).

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).. Así mesmo deberá acudir ás probas que o/s docente/s dispoñan como imprescindibles.

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de □avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuadrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo*). Serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio, que representará un 30% desta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- BONET CORREA, Antonio, **Historia de las artes aplicadas e industriales en España**, 2ª, Catedra, 2006
BOZAL, Valeriano, **El lenguaje artístico**, 1ª, Península, 1970
CALABRESE, Omar, **El lenguaje del arte**, Reimp., Paidós, 2003
CARMONA MUELA, Juan, **Iconografía de los santos**, Reimp., Akal, 2008
FATÁS, Guillermo, BORRÁS, Gonzalo M., **Diccionario de términos de arte y elementos de arqueología, heráldica y numismática**, 4ª, Alianza, 2012

Bibliografía Complementaria

- CALABRESE, Omar, **Cómo se lee una obra de arte**, Cátedra, 1999
CARMONA MUELA, Juan, **Iconografía cristiana**, 4ª reimp., Akal, 2016
DOERNER, Max, **Los materiales de pintura y su empleo en el arte**, 6ª, Reverté, 2011
MALTESE, Corrado, **Las técnicas artísticas**, Reimp., Cátedra, 2006

MONREAL Y TEJADA, Luis, **Iconografía del cristianismo**, 2ª reimp., Acantilado, 2014

WITTKOWER, Wittkower, **La escultura: procesos y principios**, Reimp., Alianza, 2006

VV.AA., **Diccionario visual de términos de arte**, Reimp., Cátedra, 2015

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndaselle ao alumno a familiarización cun léxico de termos e voces de arte e arquitectura para a comprensión das diferentes disciplinas de Historia da Arte.

Ao longo do curso entregarase unha documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma Moodle, polo que todos os alumnos deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Fontes de información en humanidades				
Materia	Historia: Fontes de información en humanidades			
Código	O04G741V01204			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Vaquero Díaz, María Beatriz			
Profesorado	Vaquero Díaz, María Beatriz			
Correo-e	mdiaz@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	A materia Fontes de Información en Humanidades permite ao alumnado identificar e coñecer a natureza, función e tipoloxía das principais fontes de información no ámbito das humanidades. Permite tamén coñecer e utilizar os principais instrumentos e recursos de recompilación de información existentes, co fin de elaborar repertorios de fontes de información en Historia, Historia da Arte e Xeografía. Por último, capacita aos estudantes para utilizar con destreza distintos estilos de citas e referencias bibliográficas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía			
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares			
C6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica			
C7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais			
C18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas			
C23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica			
C30	Coñecemento das principais fontes literarias e documentais da Historia da arte			
C32	Coñecemento práctico dos procesos básicos da metodoloxía científica en Historia da Arte			
C34	Coñecementos instrumentais aplicados á Historia da Arte			
D1	Capacidade de análise e síntese			
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio			
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento			
D6	Resolución de problemas e toma de decisións.			
D7	Capacidade de razoamento crítico			
D9	Traballo en equipo en diversos contextos			
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento dos recursos de recompilación e busca de información xerais.	A3 A5	B6	C18	D5
Dominio dos instrumentos de recompilación de información en humanidades.	A3 A5	B6	C7 C18 C23	D1 D5 D9 D11
Destreza na utilización dos sistemas de citas e referencias bibliográficas.	A4	B6	C23 C34	D4 D5

Contidos**Tema**

1.- Fontes de Información xeral	1.1.- Conceptos e vocabulario básico sobre fontes de información. 1.2.- Fontes de información xeral (formatos e soportes). 1.3.- Transferencia e normalización da información. 1.4.- Fontes de información especializada.
2.- Recuperación de información en humanidades.	2.1.- Necesidades de información e tipoloxía das fontes primarias e secundarias en Historia, Historia da Arte e Xeografía. 2.2.- Recursos para identificar e localizar información en humanidades.
3.- Sistemas de citas e referencias bibliográficas.	3.1.- Normas e estilos de citas e referencias bibliográficas. 3.2.- Xestores bibliográficos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	12	12	24
Eventos científicos	2	0	2
Resolución de problemas	10	10	20
Traballo tutelado	15	20	35
Resolución de problemas de forma autónoma	6	15	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	15	17
Cartafol/dossier	0	20	20
Presentación	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesións de aula encamiñadas a tomar contacto co alumnado, presentar a materia e coñecer as súas competencias, motivacións e intereses.
Lección maxistral	Exposicións introdutorias nas que se familiarizará o alumnado coas principais fontes de información, a súa valoración crítica, os recursos de recompilación existentes e a utilización dos sistemas de citas e referencias bibliográficas.
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia.
Resolución de problemas	Sesións na aula de informática nas que se traballará a procura, selección, recuperación e estilos de citas bibliográficas das fontes de información necesarias para o traballo de curso.
Traballo tutelado	Actividades en grupo nas que se tutelará a realización dun proxecto consistente na procura, selección e valoración das fontes de información necesarias para o estudo dun mosteiro galego.
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballo autónomo do alumnado consistente na realización de cuestionarios e exercicios sobre os contidos da materia a través de Moovi.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Orientación e guía realizada durante a procura de fontes de información a través de recursos electrónicos e a elaboración da memoria, bibliografía e exposición dos traballos tutelados. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual en Moovi e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Aula Virtual en Campus Remoto (enlace en Moovi).

Resolución de problemas	Orientación e guía realizada durante os exercicios de procura, selección, recuperación e estilos de citas de fontes bibliográficas. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual en Moovi e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Aula Virtual en Campus Remoto (enlace en Moovi).
Probas	Descrición
Cartafol/dossier	Orientación e guía para elaborar a valoración das fontes seleccionadas que incluírá bibliografía final e citas ao rodapé. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual en Moovi e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Aula Virtual en Campus Remoto (enlace en Moovi).

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas de forma autónoma	Valoración do traballo autónomo do alumnado mediante a realización de cuestionarios e exercicios sobre os contidos da materia a través de Moovi. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Dominio dos instrumentos de recompilación de información en Humanidades. Destreza na utilización dos sistemas de citas e referencias bibliográficas.	10	A3 A5	B6 C7 C18 C23 C30	D1 D5 D6 D11
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado examínase dos seus coñecementos sobre os contidos teóricos da materia. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos recursos de recompilación e búsqueda de información xerais. Capacidade de selección e valoración crítica das fontes de información. Destreza na utilización dos sistemas de citas e referencias bibliográficas. Comunicación oral e escrita en idioma propio.	40	A4 A5	C18 C23 C30	D1 D4 D5 D7
Cartafol/dossier	O alumnado elaborará en grupo e entregará a través de Moovi un informe coa valoración das fontes de información integradas no traballo de curso que incluírá bibliografía final e citas ao rodapé. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Dominio dos instrumentos de recompilación de información en Humanidades. Capacidade de selección e valoración crítica das fontes de información. Destreza na utilización dos sistemas de citas e referencias bibliográficas. Comunicación oral e escrita en idioma propio.	40	A3 A4 A5	B6 C7 C18 C23 C30 C32 C34	D1 D4 D5 D6 D7 D9 D11
Presentación	Presentación dos resultados obtidos no traballo de curso, na que participarán todos os integrantes do grupo, que serán cualificados de forma individual. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Capacidade de selección e valoración crítica das fontes de información. Destreza na utilización dos sistemas de citas e referencias bibliográficas. Comunicación oral e escrita en idioma propio.	10	A4 A5	B6	D1 D4 D5 D6 D7 D9 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual en Moovi e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual en Moovi (UVigo), que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados de aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de Moovi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándolas como propias" (DLE-RAE).

Para todo o alumnado especificaranse en Moovi as metodoloxías docentes e as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudiantado* da Universidade de Vigo) e serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita (45% da nota final), un traballo obrigatorio que recollerá, valorará e citará as fontes de información necesarias para o estudo dun mosteiro galego (45% da nota final) e será presentado oralmente (10% da nota final).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ALÍ MIRANDA, F., **Fuentes de información para historiadores: obras de referencia y bibliográficas**, Trea, 1998

BROCOS, J. M.; ORTIZ, C., **■ Métodos de búsqueda en fuentes de información en ciencias sociales y humanidades ■**, Universitat de Barcelona, 2006

ROMANOS DE TIRATELI, S., **Guía de fuentes de información especializadas: humanidades y ciencias sociales**, GREBYD, 2000

AGUILERA ARILLA, Mª J. et al., **Fuentes, tratamiento y representación de la información geográfica**, UNED, 2003

Bibliografía Complementaria

CARRIZO SAINERO, G., **La información en ciencias sociales**, Trea, 2000

Fuentes y documentos para la historia del arte, Gustavo Gili, 1982-1983

CARRIZO SAINERO, G. et al., **Manual de fuentes de información**, Confederación Española de Gremios y Asociaciones d, 2000

CORDÓN GARCÍA, J. A. et al., **Manual de búsqueda documental y práctica bibliográfica**, Pirámide, 1999

LÓPEZ YEPES, J. (coord.), **Manual de ciencias de la documentación**, Pirámide, 2006

LÓPEZ CARREÑO, R., **Fuentes de información : guía básica y nueva clasificación.**, UOC, 2017

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia: Metodoloxía da historia/O02G251V01401

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase a través da plataforma Moodle documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades do curso. Por esta razón os estudantes deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xeografía: Fundamentos de xeografía física				
Materia	Xeografía: Fundamentos de xeografía física			
Código	O04G741V01205			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Álvarez Vázquez, Miguel Ángel			
Profesorado	Álvarez Vázquez, Miguel Ángel de Uña Álvarez, Elena Pilar			
Correo-e	mianalva@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Materia de formación básica. Trata dos fundamentos teóricos e metodolóxicos cara o coñecemento global dos sistemas naturais, e as súas aplicación no contexto da sociedade. Integra o estudo das propiedades dos principais componentes (relevo, augas, clima, biota), as súas interaccións e configuración nas unidades biofísicas da superficie da terra.			
	Materia do programa #EnglishFriendly. Os/as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
C1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física
C3	Coñecemento das claves e desenvolvemento dos espazos xeográficos, (aspectos físicos, humanos, económicos) na súa dinámica socio-territorial
C6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica
C8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D8	Compromiso ético e responsabilidade social
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
D15	Sensibilidade a temas ambientais.

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento dos conceptos fundamentais da Xeografía Física, a Xeografía Humana e a Análise Xeográfica, integrados no proceso do desenvolvemento do campo disciplinar da Xeografía	A2 B1 C1 D1 D4 D15
Toma de conciencia sobre as aportacións da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais.	A3 B1 C3 D1 A4 D4 D15

Habilidade para a realización de traballo, utilizando técnicas de carácter cualitativo e cuantitativo, A5 B3 C6 D4
e posta en valor para a diversidade e benestar social. C8 D8
D11

Contidos

Tema	
1. Bases teórico-metodolóxicas	1.1 Campo científico da Xeografía Física 1.2 Elementos e escalas
2. Sistemas naturais	2.1 Componentes maiores 2.2 Interaccións dinámicas 2.3 Patrimonio natural
3. Fenómenos de cambio	3.1 Riscos naturais 3.2 Intervención humana

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Lección maxistral	15	20	35
Eventos científicos	3	6	9
Saídas de estudo	9	9	18
Prácticas con apoio das TIC	12	12	24
Seminario	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14
Observación sistemática	0	10	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	15	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Toma de contacto docente/alumnado que inclúe presentación da materia, información do nivel de coñecementos do grupo, e introducción aos conceptos fundamentais.
Lección maxistral	Explicación dos contidos e desenvolvemento de acción formativas de razoamento, análise e síntese polo docente no ámbito da teoría da materia.
Eventos científicos	Conferencias, faladoiros, debates e xornadas que permiten afondar nos aspectos teórico-prácticos da materia.
Saídas de estudo	Aplicación dos coñecementos a situación concretas, fora do espazo académico, para adquisición de habilidades e destrezas básicas.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación práctica dos coñecementos e de adquisición de habilidades procedementais en relación coa materia, apoiadas no uso das TIC. Adicaranse a orientar ao alumnado na realización do seu traballo autónomo ou en grupo (elaboración e presentación do informe/memoria). Estas actividades estarán encamiñadas á explicación e resolución de exercicios prácticos na aula do curso e na aula de informática.
Seminario	Seguemento e orientación dos contidos teóricos e actividades prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	A atención personalizada consistirá na orientación do nivel de aprendizaxe requirido, a introducción os materiais, a resolución de dúbidas e a explicación da dinámica do desenvolvemento da materia. Modo presencial: seguimento na aula do curso. Modo non presencial: Aula Virtual en Campus Remoto e plataforma de teledocencia MooVi.
Saídas de estudo	A atención personalizada consistirá no acompañamento e motivación activa na actividade, o desenrolo da capacidade de atención/observación participativa e o apoio para o uso de técnicas ou instrumentos específicos. Modo presencial: seguimento fora da aula. Modo non presencial: Aula Virtual en Campus Remoto e plataforma de teledocencia MooVi.
Prácticas con apoio das TIC	A atención personalizada consistirá na orientación e resolución de dúbidas ou problemas dos exercicios e casos prácticos, dirixida cara a elaboración do informe de prácticas. Modo presencial: seguimento na aula do curso e na aula de informática da facultade. Modo non presencial: Aula Virtual en Campus Remoto e plataforma de teledocencia MooVi.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado realizará un cuestionario razoado, de análise e interpretación dos aspectos relacionados coa temática teórica da Xeografía Física. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos fundamentais da Xeografía Física, a Xeografía Humana e a Análise Xeográfica, integrados no proceso do desenvolvemento do campo disciplinar da Xeografía; Toma de conciencia sobre as aportacións da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais.	20	
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado realizará un cuestionario razoado, de análise e interpretación dos aspectos relacionados coa temática teórica da Xeografía Física. As cuestións plantexadas requiren una resposta estruturada e reflexiva. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos fundamentais da Xeografía Física, a Xeografía Humana e a Análise Xeográfica, integrados no proceso do desenvolvemento do campo disciplinar da Xeografía; Toma de conciencia sobre as aportacións da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais.	40	
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado, valorando aprendizaxes e accións (orde, precisión, destreza, eficacia, participación activa) a través do traballo autónomo en todos os escenarios docentes. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Toma de conciencia sobre as aportacións da ciencia xeográfica no ámbito académico e social, manifestada a través dun razoamento crítico que incida en aspectos ambientais e culturais.	10	
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado resolverá os problemas e cuestións plantexadas, aplicando os coñecementos para o análise das situacións na aula e fora da aula. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Habilidade para a realización de traballo, utilizando técnicas de carácter cualitativo e cuantitativo, e posta en valor para a diversidade e benestar social.	30	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación da materia contempla dúas modalidades, entre as que o alumnado poderá escoller: **avaliación continua** e **avaliación global**, segundo o establecido no artigo 19.2 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe da Universidade de Vigo (Aprobado no claustro do 18/04/2023, modificado no claustro de 22/12/2023. Versión consolidada), en adiante, Regulamento sobre a avaliación.

A elección da avaliación global correspóndelle ao estudantado, que deberá comunicala no prazo e forma establecidos polo centro. Esta elección supón a renuncia á avaliación continua, tanto ás probas xa realizadas como ás pendentes (art. 19.4 do Regulamento sobre a avaliación).

A **AVALIACIÓN CONTINUA** consiste na realización de probas e actividades distribuídas ao longo do cuadrimestre. Operativamente, divídese en dúas partes: unha parte teórica e outra práctica. A **parte teórica** será avaliada mediante dúas probas parciais realizadas ao longo do curso (exame de preguntas obxectivas e exame de preguntas de desenvolvemento), que suporán o 60 % da cualificación final. A **parte práctica** incluírá a metodoloxía de resolución de problemas e/ou exercicios, e representará o 30 % da nota. O 10 % restante corresponderá á **observación sistemática**, que se avaliará mediante pequenas actividades periódicas ao longo da docencia, co obxectivo de garantir o seguimento continuado da materia por parte do alumnado. Nesta sección inclúense tamén a participación e organización de eventos científicos.

Para superar a materia mediante avaliación continua, **será necesario acadar polo menos o 50 % da cualificación máxima en cada unha das dúas partes (teórica e práctica)**, así como realizar e entregar, en tempo e forma, **un mínimo do 80 % das actividades** incluídas na parte práctica. Ademais, o alumnado deberá participar nas probas que o profesorado considere imprescindibles. No caso de non cumprirse algún destes requisitos, aplicarase o disposto no artigo 32.2 do Regulamento sobre a avaliación, segundo o cal a cualificación final deberá reflectir o máis fielmente posible o rendemento real da/o estudante, sen que sexa posible obter o aprobado.

Tal como recolle o artigo 40.4 do Regulamento sobre a avaliación, o profesorado poderá esixir que os traballos e materiais entregados inclúan unha declaración explícita da súa orixinalidade, acreditando que non se empregaron fontes non citadas adecuadamente. Calquera uso indebido dos materiais ou vulneración dos principios de integridade académica será cualificado cun cero, tanto nos casos en que se copien de forma substancial obras alleas e se presenten como propias, como naqueles traballos que, aínda citando as fontes, consistan nunha simple sucesión de fragmentos alleos sen achega crítica

nin elaboración persoal. Así mesmo, o uso de ferramentas de intelixencia artificial deberá ser responsable, transparente e acorde cos obxectivos formativos da materia; a súa utilización deberá declararse expresamente e nunca poderá substituír o traballo autónomo e reflexivo do alumnado.

Co obxectivo de atender á diversidade do alumnado e facilitar a aprendizaxe en diferentes contextos, particularmente ao alumnado que teña recoñecida a **MODALIDADE SEMIPRESENCIAL**, a materia poderá seguirse tamén a través da plataforma de teledocencia MooVi, onde se porán a disposición recursos e materiais didácticos suficientes para a adquisición das competencias e a superación da materia. Estes materiais non teñen por que reproducir de maneira literal o contido das sesións presenciais. Os materiais docentes facilitados a través da plataforma MooVi teñen como finalidade apoiar o proceso de aprendizaxe do alumnado e deberán empregarse exclusivamente con ese obxectivo. A súa utilización debe respectar os dereitos de autor/a e as condicións de uso establecidas polo profesorado. Non está permitida a súa reprodución, distribución nin comunicación pública, total ou parcial, fóra do ámbito estritamente académico.

A través da mesma plataforma especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación e o calendario correspondente, tanto para as entregas presenciais como para as remotas. O seguimento individualizado da actividade do alumnado levarase a cabo utilizando as ferramentas dispoñibles en MooVi, como os rexistros de participación, as estatísticas de acceso e a realización de probas ou exercicios en liña. En canto ás actividades de carácter transversal, tales como eventos científicos organizados pola Área, o Departamento ou a Facultade, no caso do alumnado que curse a materia en modalidade semipresencial, aquelas que requiran asistencia presencial poderán ser substituídas por outras que permitan manter a mesma porcentaxe na cualificación final.

A **AVALIACIÓN GLOBAL** consistirá nunha **proba teórica**, que suporá o 60 % da cualificación final e abarcará todos os contidos teóricos impartidos durante o curso, e unha **proba práctica**, cun valor do 40 %, centrada nos aspectos traballados nas actividades prácticas, incluídos todos os exercicios realizados durante o cuadrimestre. **Para superar a materia será necesario acadar, como mínimo, o 50 % da cualificación máxima en cada unha destas dúas probas.**

Segundo o establecido no artigo 21.2 do Regulamento sobre a avaliación, estas probas realizaranse exclusivamente nas datas oficiais fixadas para cada oportunidade de avaliación, dentro do período de exames marcado no calendario académico. Este calendario, que recollerá as datas, horas e lugares de realización das probas, será aprobado pola Xunta de Centro e publicado antes do inicio do período de matrícula, conforme ao artigo 25.1 do devandito regulamento.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Aguilera, M.J. et al, **Geografía General I. Geografía Física**, 2, UNED, 2020
- Ayala, F. & Olcina, J., **Riesgos naturales**, 1, Ariel Geografía, 2002
- Clifford, N.J. (Coord.), **Key Concepts in Geography**, 2, Sage, 2009
- Gregory, K., **The Earth's Land Surface**, 1, Sage, 2010
- López Bermúdez, F. et al, **Geografía Física**, 1, Cátedra, 1992
- Piqueras, J., **Introducción a la Geografía**, 1, Universitat de València, 2013
- Tarbuk, E. & Lutgens, F., **Ciencias de la Tierra**, 10, Prentice Hall, 2015
- Varios autores, **Guía para la elaboración de estudios del medio físico**, 4, FC del Valle Salazar, 2014
- UNEP, **Environmental Programme Publications & Data**, <https://www.unep.org/publications-data>, Acceso 2022
- EUNIS, **European Nature Information System**, <https://eunis.eea.europa.eu/>, Acceso 2022
- World Meteorological Organization, **Weather-Climate-Water**, <https://public.wmo.int/en/our-mandate/climate>, Acceso 2022
- IPCC, **The Intergovernmental Panel on Climate Change**, <https://www.ipcc.ch/>, Acceso 2022
- Forest Watch, **Forest Monitoring Designed for Action**, <https://www.globalforestwatch.org/?lang=en>, Acceso 2022
- UNESCO, **Lista del Patrimonio Mundial**, <https://whc.unesco.org/es/list/>, Acceso 2022
- GGN, **Global Geoparks Network**, <http://www.globalgeopark.org/>, Acceso 2022

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xeografía: Fundamentos de xeografía humana/O02G251V01201

Outros comentarios

A guía docente describe as liñas xerais da materia e concíbese de forma flexible. Pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase ou polas situacións que poidan xurdir.

Ao longo do curso entregárase unha documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma MooVi, polo que todo o alumnado debe estar dado de alta na plataforma e ter cubertos

os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Linguas estranxeiras para o turismo IA: inglés**

Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IA: inglés			
Código	O04G741V01206			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	2	1c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Intensificación e perfeccionamento do idioma inglés, con especial aplicación no sector turístico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Descodificar e interpretar mensaxes en inglés procedentes de diversos ámbitos, con especial atención ao sector turístico.	
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en inglés, sobre diversos temas e experiencias.	
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	
Xestionar a relación cos clientes en inglés, especialmente no ámbito do turismo.	
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	

Contidos

Tema	
1. Destinations.	1. Destinations. 1.1. Vocabulary: Weather, climate, features and attractions, statistics for economic development. 1.2. Professional skills: offering advice. 1.3. Grammar: Articles.
2. Things to do.	2. Things to do. 2.1. Vocabulary: Describing attractions, geographical features, activities, works of art, calculating entrance fees and prices. 2.2. Professional skills: Speaking to a group. 2.3. Grammar: Conditional structures with if.
3. Accommodation.	3. Accommodation. 3.1. Vocabulary: Types of accommodation, facilities and services. 3.2. Professional skills: Dealing with complaints. 3.3. Grammar: Modal verbs.

4. Running a hotel.

4. Running a hotel.

4.1. Vocabulary: -ed/-ing adjectives, hotel statistics.

4.2. Professional skills: Making presentations.

4.3. Grammar: Have/get something done.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Aprendizaxe baseado en proxectos	2.5	10	12.5
Lección maxistral	5	2	7
Resolución de problemas	3.75	15.75	19.5
Actividades introdutorias	1.75	1	2.75
Prácticas de laboratorio	7	18.25	25.25
Seminario	1	4	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	Profundización nos contidos dos bloques temáticos complementado co traballo on-line, familiarización cas TICs e desenvolver competencias como o traballo en equipo.
Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais do curso tanto teóricos como prácticos
Resolución de problemas	Práctica a través de exercicios de distinto tipo nas diferentes destrezas comunicativas tanto na súa faceta receptiva como productiva
Actividades introdutorias	Preparación para a asignatura tanto a nivel gramatical como léxico. Consolidación das principais funcións comunicativas necesarias para o exercicio profesional no sector turístico
Prácticas de laboratorio	Práctica contextualizada das diferentes destrezas comunicativas emulando situacións habituais no desenvolvemento da actividade profesional no ámbito do turismo
Seminario	Traballo en profundidade sobre temas específicos do ámbito turístico cun enfoque profesional no que se poidan poñer a proba as competencias a adquirir na materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividade académica desenvolvida en pequeno grupo, que ten como finalidade atender ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Actividade académica desenvolvida en pequeno grupo, que ten como finalidade atender ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa realización dos proxectos da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de realización dos mesmos.
Resolución de problemas	Actividade académica desenvolvida de forma individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa resolución de problemas e ou exercicios da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Actividades introdutorias	Actividade académica desenvolvida na clase, que ten como finalidade presentar a materia e realizar unhas actividades introdutorias, atendendo ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Prácticas de laboratorio	Actividade académica desenvolvida en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa realización das prácticas de laboratorio, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización e presentación dun tema	20	
Lección maxistral	Análisis da adquisición de contidos globais presentados nestas sesións	10	

Resolución de problemas	Realización de exercicios e actividades prácticas que resuman os contenidos xerais do curso	10
Actividades introductorias	Evaluación de competencias comunicativas	5
Prácticas de laboratorio	Realización de exercicios e actividades contextualizadas. Léxico específico	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios e actividades prácticas que resuman os contidos xerais do curso nas principais destrezas comunicativas orales	15

Outros comentarios sobre a Avaliación

A) PRIMEIRA EDICIÓN DAS ACTAS:

O alumnado poderase acoller á avaliación continua (A.1) ou á avaliación única (A.2). O alumnado deberá pór en coñecemento do docente a cal das dúas opcións se acolle.

Recoméndase a avaliación continua, sendo o sistema máis adecuado para a aprendizaxe da materia. Para acollerse á avaliación continua o alumnado deberá entregar o 80% das tarefas programadas e realizar as probas descritas no apartado A.1

O prazo para mudar de avaliación continúa a global é de un mes dende o comenzo do período da docencia.

A Avaliación Global realizarase nas datas oficiais de exame para cada oportunidade de avaliación establecida no calendario académico aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

A.1) Avaliación continua

Para acollerse á avaliación continua o alumnado deberá realizar as seguintes probas:

- Speaking (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Writing (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Listening (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Reading (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Use of English (40%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.

As datas das probas de avaliación continua serán anunciadas no cronograma publicado na páxina web da Facultade.

Para superar a materia será necesario:

1) Obter unha nota mínima de 5 como resultado da media aritmética das probas escritas: Use of English (40%), Writing (20%), Listening (10%) and Reading (10%).

2) Obter unha nota mínima de 5 na proba de speaking (20%).

Os exames e probas da avaliación continua non realizadas contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación continua. Para a segunda edición das actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas da materia: a) parte escrita da materia (incluíndo Use of English, writing, reading e listening) b) parte oral da materia (speaking).

A.2) Avaliación única

O alumnado que non asista ás clases con regularidade nin realice ningunha proba parcial poderá presentarse á avaliación única, que consistirá nunha única proba global final que computará o 100% da cualificación final. O exame final escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).

O examen oral final (só para o alumnado de avaliación final) terá lugar no mesmo día que o exame escrito final e suporá o 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesaria unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames de avaliación única non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación única.

A data desta proba de avaliación única da primeira edición das actas será fixada pola facultade e publicada na súa páxina

web. Para a segunda edición de actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas: a. exame oral (speaking) ou b. exame escrito (incluíndo use of English, writing, reading e listening).

B) SEGUNDA EDICIÓN DAS ACTAS (Xullo):

O alumnado que suspenda ou non se presente á primeira edición das actas será avaliado na segunda edición en xullo mediante unha proba única que terá as mesmas características que a proba única da primeira edición de actas:

- O exame escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).
- O exame oral terá lugar no mesmo día que o exame escrito e suporá un 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesario obter unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames da segunda edición das actas non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias.

A data desta proba de xullo será fixada pola facultade e publicada na súa páxina web. De non superar a materia en xullo, o/a alumno/a deberá examinarse da totalidade da materia en cursos académicos posteriores, xa que as partes superadas carecerán de validez para datas posteriores.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Rowe, Anne, Fiona & Borein, John D. Smith, **Travel and tourism : standard level**, Cambridge University Press, 2002

De Prada Creo, Elena, **Travel, Leisure and Socializing for Spanish Speakers**, T&T, 2012

Jones, Leo, **Welcome! : English for the travel and tourism industry**, Cambridge University Press, 1998

Strutt, P., **English for International Tourism, Intermediate**, Pearson Education Limited, 2013

Harding, Keith & Paul Henderson, **High season : English for the hotel and tourist industry**, Oxford University Press, 1995

Strutt, P., **English for International Tourism, Upper intermediate**, Pearson Education Limited, 2013

O'Hara, Francis, **Be my Guest**, Cambridge University Press, 2002

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IIA: Inglés/O04G240V01403

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma moderno: Inglés para turismo/O04G240V01204

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IB: francés				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IB: francés			
Código	O04G741V01207			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	2	1c
Lingua de impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición	A materia ten como obxectivo introducir ao alumno a lingua francesa no contexto turístico (nivel A1). xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	
Xestionar a relación cos clientes en francés, especialmente no ámbito do turismo.	
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	

Contidos

Tema	
1. Dar e presentar información sobre si mesmo e presentar un profesional do turismo.	As nacionalidades. Os sectores do turismo. Gramática: O presente do indicativo (1).
2. Falar das cualidades e dos seus gustos. Entender informacións.	As cualidades profesionais. Gramática: xénero e número dos adxectivos cualificativos.
3. Descubrir as profesións do turismo e establecer un cuestionario.	As profesións do turismo. Gramática: o presente do indicativo (2); a interrogación directa.
4. Entender e redactar un mail de petición de prácticas.	A comunicación escrita profesional (1). Gramática: os verbos modais (pouvoir, vouloir, devoir).
5. Identificar os soportes informáticos e contestar a peticións de informacións.	A documentación turística. As preguntas frecuentes. Gramática: os adxectivos demostrativos e posesivos.
6. Entender un desplegable turístico. Propoñer actividades personalizadas.	As actividades turísticas. Gramática: os artigos contractos e partitivos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	1	0	1
Resolución de problemas	11	12	23
Prácticas de laboratorio	4	0	4
Resolución de problemas de forma autónoma	2	27	29
Lección maxistral	4	0	4
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	3	3
Práctica de laboratorio	0	4	4
Traballo	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da asignatura para asesoramento/desenrolo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Abrírase pequenos debates ao finalizar cada bloque de contidos
Seminario	Consistirá en sesións colectivas sobre dúbidas.
Prácticas de laboratorio	Ofreceráse avaliación retroactiva ao finalizar cada práctica.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	20	
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Estas probas serán orales e escritas	40	
Traballo	Os alumnos deberán realizar un glosario bilingüe correspondente a cada un dos temas da materia.	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na primeira convocatoria os alumnos deberán asistir a clase para beneficiarse da avaliación continua (con máis de 3 faltas sen xustificar perderase o dereito a avaliación continua) que consistirá na recollida de tarefas e actividades de clase ou casa (40%), 1 control ao finalizar o cuatrimestre (40%, mínimo 5) e a entrega dun glosario bilingüe (20%) o último día da avaliación. Para a avaliación continua, será necesario comprar o método de lingua que se utiliza en clase (Le Français en contexte: tourisme. Edición: Maison des langues, 2014) e traelo a diario. Aqueles alumnos que non superen a materia durante o curso terán que presentarse ao exame final escrito (80%, mínimo un 5) e facer a entrega do glosario (20%). Tamén poderán presentarse ao examen final aqueles alumnos que desexen subir nota. Na segunda convocatoria os alumnos deberán presentar o glosario (20%) que corresponda a cada unha das unidades do temario e realizar un exame final da materia (80%, mínimo un 5). As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aragón, M., Eurrutia, M. y otros, **Diccionario de términos de turismo: francés-español, español-francés.**, Laygues, A., Coll, A., **Le français en contexte.Tourisme**,

Bibliografía Complementaria

Duvillier, M., **Les mots-clés du tourisme et hôtellerie en espagnol**,

Corbeau, S., Dubois, Ch., Penformis, J-L., **Tourisme. com**,

Calmy, A. M., **Le français du tourisme**,

Lamoureux, J, **Les combinés du téléphone : pratique de la communication téléphonique**,

Lexitour, **Les 1700 mots des métiers du tourisme**,

Pierre, C. y Le Poullouin, M.L, **Lexi tourisme espagnol-français**,

Renner, H & U y Calmy, A.M., **Recap Tourisme. : Le français du tourisme et de l'hôtellerie**,

Recomendacións

Outros comentarios

Se ben non é necesario ter coñecementos previos de francés, conven asistir con regularidade a clase e realizar un traballo contínuo para superar os contidos da materia, comprar con antelación o Método de lingua francesa (Le français en contexte: Tourisme, ed. Maison des Langues, 2014) e levalo a clase diariamente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IC: alemán				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IC: alemán			
Código	O04G741V01208			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	2	1c
Lingua de impartición	Alemán Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Otero Villena, Almudena			
Profesorado	Otero Villena, Almudena			
Correo-e	almudena.otero.villena@uvigo.gal			
Web	http://Moovi			
Descrición xeral	Introducción á lingua alemá con especial aplicación ó sector turístico. Pártese de un nivel cero de coñecementos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C15	Coñecemento de linguas antigas
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Descodificar e interpretar mensaxes en alemán procedentes de diversos ámbitos, con especial atención ao sector turístico.	A1 B4 C14 D5
	A2 B6 C15
	A3
	A5
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en alemán, sobre diversos temas e experiencias.	A1 B4 C14 D3
	A2 B5 C15 D5
	A4 B6
	A5

Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5
Xestionar a relación cos clientes en alemán, especialmente no ámbito do turismo.	A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14 C15	D5
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14	D5
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14	D3 D5

Contidos

Tema

Introdución: Como soa o alemán	· Comprensión e pronuncia de vogais e consonantes · Deletrear · Ler · Buscar nun dicionario · Resolución de dúbidas de pronuncia · O discurso de clase
Unidade 1 · Guten Tag!	· Saudar e despedirse, presentarse e presentar a outros, interesarse por alguén, falar de si mesmo e doutros, números até 20, número de teléfono e correo electrónico, falar de idiomas e países · Práctica de situacións estándar en clase como sinalar a non comprensión, pedir que se fale lento, que se repita, que se aclare, que se traduza, que se precise etc. · Comentar diferenzas culturais entre as culturas de fala española e de fala alemá. · Os pronomes interrogativos, a oración simple, os verbos, pronomes persoais I
Unidade 2 · Freunde, Kollegen und ich	· Falar de intereses persoais, quedar con alguén, os días da semana, falar do traballo, profesións e horarios, números a partir de 20, encher un formulario (datos persoais) · Os verbos irregulares, os pronomes persoais II, as oracións interrogativas totais, o artigo determinado, sustantivos: singular e plural, os verbos *haben e *sein
Unidade 3 · In Hamburg	· Utilizando Hamburgo como exemplo: prazas e edificios, preguntas sobre lugares e respostas, medios de transporte, preguntar por actividades culturais, preguntar polo camiño e describilo, meses e estacións do ano, falar de afeccións · O artigo indeterminado, o artigo negativo *kein, o imperativo con *Sie, os adxectivos con *sein, vogais curtos e longos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	11.25	16	27.25
Resolución de problemas	11.25	16	27.25
Lección maxistral	1	3.5	4.5
Práctica de laboratorio	2	6	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Atención das consultas do alumnado relacionadas coas prácticas de laboratorio. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula de laboratorio).
Resolución de problemas	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos problemas e/ou exercicios realizados. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Estas probas serán orais e escritas.	40	A1 B1 C14 D3 A2 B4 C15 D5 A3 B5 A4 B6 A5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen a redacción de breves textos e a preparación de presentacións orais sobre aspecto do sector, especialmente de "Landeskunde".	20	A1 B1 C14 D3 A2 B4 C15 A3 B5 A4 B6 A5
Exame de preguntas obxectivas	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	40	A1 B1 C14 D3 A2 B4 C15 D5 A3 B5 A4 B6 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

É condición obrigatoria para ser avaliado/a de forma continua a asistencia a un 80% das aulas, a non ser que haxa motivos xustificadas para unha asistencia inferior, que deberán ser comunicados ao profesorado canto antes.

A práctica de laboratorio (40%) consiste nunha **participación activa** en todas as actividades que se desenvolven en clase - e a súa adecuada preparación en casa - con atención especial á produción oral.

A resolución de problemas/exercicios (20%) consiste tanto na redacción de breves textos como presentacións orais adaptados ao nivel de aprendizaxe do alumnado sobre aspectos relacionados co sector turístico, especialmente de "Landeskunde".

O exame de preguntas obxectivas (40%) consiste en avaliar as competencias adquiridas en clase incluída a comprensión oral mediante un exame escrito. Este control final realízase na última sesión do cuadrimestre e é necesario obter como mínimo un 5 para facer a media coas outras partes e aprobar a avaliación continua.

No caso de optar pola avaliación global é necesario comunicalo ao profesorado nos primeiros 30 días hábiles desde o inicio do cuadrimestre. No caso da avaliación global o 100% da nota é a obtida no exame final.

O mesmo sistema aplícase na segunda convocatoria (xullo).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Netzwerk neu A1.1, 978-3-12-607161-1, Klett, 2019

<https://dict.leo.org/spanisch-deutsch/>, Diccionario con pronunciación y tablas de flexión,

Bibliografía Complementaria

<http://dw-world.de>,

<http://idiomas.astalaweb.com/alem%C3%A1n/e/Diccionarios-a.asp>,

<http://www.aulafacil.net/CursoAleman/CursoAleman.htm>,

<http://www.deutschonline.de/Grammatik/inhalt.htm>,

<http://www.daf-portal.de/uebungen/index.php?viewCat=1%20>,

Deutsch im Hotel, 9783190216468, Hueber, 2002

Hallo aus Berlin (Video),

Menschen A1.1, 978-3-19-361901-3, Hueber, 2012

www.turgalicia.es,

Herzlich willkommen, 978-3-12-606182-7, Klett, 2012

Netzwerk neu A1-B1. Grammatik A1-B1, 978-3-12-607178-9, Klett, 2021

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IIC: Alemán/O04G240V01407

Outros comentarios

É posible continuar estudando os seguintes niveis de lingua alemá nos seguintes cuatrimestres.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo ID: portugués				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo ID: portugués			
Código	O04G741V01209			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	González Vázquez, María Mercedes			
Profesorado	González Vázquez, María Mercedes			
Correo-e	mercedes@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia o alumnado adquirirá coñecementos básicos da lingua e das culturas de expresión portuguesa. Unha vez superada a materia, o alumnado alcanzará o nivel A1 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas (MCERL).			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física
C4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais
C8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Aplicación dos coñecementos
D3	Capacidade de organización e planificación
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Descodificar e interpretar mensaxes en portugués procedentes de diversos ámbitos, con especial atención ao sector turístico.	A2 A4	B4 B6	C1 C4 C8	D1 D3 D4 D5
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en portugués, sobre diversos temas e experiencias.	A1		C1	D1 D2
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	A4	B6	C4 C8	D3 D4 D5

Contidos
Tema

Contidos gramaticais	Fonética; Ortografía; Verbo (presente de indicativo); Artigo; Pronomes persoais; Preposicións e contraccións.
Contidos léxico-semánticos	- Identificación persoal: Presentación (nome, enderezo, teléfono, enderezo electrónico, data e lugar de nacemento, idade, sexo, estado civil, orixe e nacionalidade, profesión). - Os números. - As cores. - Actividades da vida diaria. - Partes do día. Días da semana. Meses. Horas. - Tempo libre e lecer: Xogos, deportes. - Viaxes e transportes: Medios de transporte. - Relacións humanas e sociais: Invitacións e encontros; - Saúde e coidados físicos: Estado físico (dor, malestar) e necesidades corporais (sono, fame, cansazo, frío, ir ao baño...). - Compras e actividades comerciais: Establecementos comerciais. - Alimentación: Comidas do día. Alimentos básicos. - Clima, condicións atmosféricas e ambiente: Estacións do ano. Fenómenos atmosféricos (calor, frío, choiva, sol...). - Comer fóra: encomendar; bebidas e comidas; pedir a conta; eloxiar o servizo, reclamar.
Contidos pragmáticos	Tratamento; Falsos amigos.
Elementos de cultura portuguesa	- Atractivos de Portugal como destino turístico. - Presentación dos países de lingua oficial portuguesa.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	22	38
Foros de discusión	1	3	4
Traballo tutelado	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións teóricas
Foros de discusión	Práctica oral
Traballo tutelado	Sesións prácticas - traballo en grupo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Sempre que o precise, o alumnado será atendido de forma individual tanto nas sesións de clase como no horario de tutoría.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lección maxistral	Proba teórica escrita	40	A1 A4	C8	D1 D5
Foros de discusión	Proba práctica oral	30	B4 B6	C8	
Traballo tutelado	Realización/presentación de traballo escrito e oral.	30	B4	C8	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

As/os estudantes deberán escoller no inicio do curso entre dúas opcións: un sistema de avaliación continua ou un sistema de avaliación única.

AVALIACIÓN CONTINUA

Recoméndase optar por esta modalidade de avaliación. A/o estudante será avaliado tendo en consideración:

- A asistencia e participación non poderá ser inferior ao 80%. Se se dá unha asistencia e participación inferior, a/o estudante deberá optar pola avaliación única.
- Traballo escrito obrigatorio (individual). Valoración: 10%
- Traballo oral obrigatorio (individual ou en parella). Valoración: 20%
- Proba escrita teórico-práctica:

1. Expresión escrita e coñecementos gramaticais: ata 15%

2. Comprensión escrita: ata 10%

3. Comprensión oral: ata 15%

- Proba de expresión oral

4. Expresión oral: ata 30%

AVALIACIÓN ÚNICA

Avaliación única de carácter presencial. Quen opte de forma directa pola avaliación única será examinado ao final do primeiro período, na primeira edición das actas:

- Proba escrita teórico-práctica:

1. Expresión escrita e coñecementos gramaticais: 25%

2. Comprensión escrita: 20%

3. Comprensión oral: 25%

- Proba de expresión oral

4. Expresión oral: 30%

É preciso superar ambas as probas [escrita e oral] para superar a materia. A copia ou o plaxio nos respectivos exames será penalizado cun suspenso (nota numérica: 0) nas mesmas.

A convocatoria das probas de expresión oral deberá acordarse co profesorado coa antelación necesaria (mínimo 2 días antes da data oficial da proba escrita), sendo responsabilidade do alumnado contactar co profesorado. A non presentación á proba de expresión oral suporá a obtención dunha calificación de 0 (cero) puntos na mesma.

Os mesmos criterios de avaliación aplicaranse na segunda edición das actas (xullo).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ana Tavares, **Português XXI. Nível A1**, 2011,

Robert Kuzka, José Pascoal, **Passaporte para Português. Livro do Aluno. Níveis A1/A2**, 2014, Lidel, 2014

Sara Gonçalves dos Santos, **Falar pelos cotovelos**, 2015, Lidel, 2015

Luísa Coelho, Carla Oliveira, **Português em Foco I**, 2015, Lidel, 2015

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IID: Português/O04G240V01408

Outros comentarios

Un bo dominio da lingua galega facilita a adquisición rápida dun nivel A1/A2 de lingua portuguesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Arte: Arte clásica				
Materia	Arte: Arte clásica			
Código	004G741V01210			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Nodar Fernández, Victoriano			
Profesorado	Nodar Fernández, Victoriano			
Correo-e	vnodar@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia que se presenta baixo o título de Linguaxes e técnicas artísticas, non se presenta como unha historia da arte no sentido estrito do concepto, se non que, indo máis alá do contido histórico, reúne unha serie de conceptos básicos que o futuro historiador da arte debe coñecer. O obxectivo fundamental é aproximar ao estudante que se inicia na titulación, á comprensión do fenómeno artístico dende a análise ou lectura formal dos elementos primordiais de expresión que constitúen cada unha das artes. Así obteríanse uns coñecementos que permitirían a reconstrución tan obxectiva como sexa posible de todos aqueles aspectos que contribúan a coñecer e comprender a forma e a función orixinal das obras de arte para, en cursos posteriores, poder ser estudadas en relación coas circunstancias nas que foron realizadas. Desta forma, a materia organízase como un compendio de contidos orientados a promover a reflexión sobre a natureza e función da obra de arte e sobre as peculiaridades das distintas linguaxes artísticas. Unha inevitable delimitación de campos científicos determina que a materia se centre na análise das distintas linguaxes tradicionais, dende a arquitectura ás chamadas artes visuais e decorativas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: arquitectura, escultura, pintura e artes menores, os seus elementos integrantes, finalidade e destino.	
Coñecemento e comprensión dos diferentes materiais, técnicas e procedementos artísticos e dos valores formais e expresivos que as vehiculan.	
Capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e os datos artísticos básicos nun contexto tanto disciplinar como multidisciplinar.	
Comprensión das principais creacións, solucións e elementos do mundo clásico.	
Manexo das fontes iconográficas e a súa aplicación para a interpretación e correcta lectura da obra de arte	

Contidos

Tema	
1. Teoría e linguaxe da arquitectura	1.1. Elementos formais do espazo arquitectónico 1.2. Función, símbolo e tipoloxías arquitectónicas 1.3. Tratados de arquitectura
2. Artes visuais e decorativas	2.1. A arte da escultura: materiais, procedementos técnicos e plásticos, función e significado 2.2. A arte da pintura: elementos formais e plásticos. As técnicas pictóricas e as súas posibilidades 2.3. Fontes literarias e técnicas
3. As artes decorativas e suntuarias	3.1. Fontes e técnicas das artes decorativas: materiais, elaboración e evolución histórica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	24	10	34
Eventos científicos	4	20	24

Saídas de estudo	4	10	14
Traballo tutelado	3	20	23
Obradoiro	4	10	14
Seminario	5	5	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	12	14
Observación sistemática	1	1	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesións previas orientadas á presentación do desenvolvemento da materia e toma de contacto co alumnado
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos teóricos da materia con apoio de material gráfico e didáctico
Eventos científicos	Saídas programadas para asistir a actividades docentes e divulgativas organizadas por especialistas de institucións museísticas. Reservaranse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía de xeito que computan nas actividades dirixidas.
Saídas de estudo	Práctica de campo para o estudo in situ das planimetrías e tipoloxías arquitectónicas e dos diferentes xéneros artísticos
Traballo tutelado	Realización e exposición por parte do estudante dun traballo individual tutelado, relacionado cos contidos da materia, iniciándose no manexo das fontes bibliográficas, documentais e literarias
Obradoiro	Actividades prácticas orientadas á planificación dos traballos tutelados e á súa exposición así como outros aspectos complementarios da materia.
Seminario	Atención titorizada en grupo para a atención e resolución de aspectos derivados da aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá na orientación dos métodos de traballo e estudo, a resolución de dúbidas e o seguimento das labores individuais. TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho cando sexa posible.
Seminario	A atención personalizada consistirá na orientación dos métodos de traballo e estudo, a resolución de dúbidas e o seguimento das labores individuais. TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho cando sexa posible.
Obradoiro	A atención personalizada consistirá na orientación dos métodos de traballo e estudo, a resolución de dúbidas e o seguimento das labores individuais. TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho cando sexa posible.

Avaliación

	Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Os traballos tutelados serán avaliados en función do interese, bibliografía e metodoloxía empregada, así como dos recursos empregados na súa presentación. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Aprendizaxe e lectura crítica e integral da obra de arte, tendo en conta a complexidade das súas diferentes interpretacións e significados. Manexo das fontes iconográficas e a súa aplicación para a interpretación e correcta lectura da obra de arte. Capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e datos artísticos básicos.	20
Obradoiro	As prácticas realizadas nos obradoiros serán avaliadas mediante a entrega dos exercicios realizados nas diferentes sesións de traballo. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos fundamentos da arte e das técnicas artísticas. Comprensión das diferentes técnicas artísticas utilizadas nas obras de arte.	10

Resolución de problemas e/ou exercicios	A sesión maxistral será avaliada mediante unha proba escrita de resposta curta. Para superar esta proba é necesario obter un mínimo de 5 puntos (sobre os 10 do total). Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico. Coñecemento e comprensión dos diferentes materiais, técnicas e procedementos artísticos e dos valores formais e expresivos. Adquisición e dominio da terminoloxía artística específica.	40
Observación sistemática	Valoración do traballo autónomo do alumnado a través de comenatrios de obras de arte desde o punto de vista técnico. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Capacitación para a selección, manexo e tratamento da información e os datos artísticos básicos nun contexto tanto disciplinar como multidisciplinar.	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	A sesión maxistral será avaliada mediante unha proba escrita de resposta longa de carácter transrversal na que terá que relacionar diferentes contidos e ideas do temario. Para superar a materia, é necesario acadar nesta proba unha cualificación mínima de 5 puntos (sobre os 10 do total). Con isto o alumno dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Coñecer as técnicas artísticas como resultado dun complexo proceso.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes que se acollen á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia Moodle, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e consecución dos resultados de aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. Se especificarán as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. As actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan poder acceder ao mesmo porcentaxe de nota. O seguimento individualizado da participación dos alumnos a través das TIC será feito a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (dle-rae).

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).. Así mesmo deberá acudir ás probas que o/s docente/s dispoñan como imprescindibles.

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de □avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuadrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo*). Serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio, que representará un 30% desta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BONET CORREA, Antonio, **Historia de las artes aplicadas e industriales en España**, 2ª, Catedra, 2006

BOZAL, Valeriano, **El lenguaje artístico**, 1ª, Península, 1970

CALABRESE, Omar, **El lenguaje del arte**, Reimp., Paidós, 2003

CARMONA MUELA, Juan, **Iconografía de los santos**, Reimp., Akal, 2008

FATÁS, Guillermo, BORRÁS, Gonzalo M., **Diccionario de términos de arte y elementos de arqueología, heráldica y numismática**, 4ª, Alianza, 2012

Bibliografía Complementaria

CALABRESE, Omar, **Cómo se lee una obra de arte**, Cátedra, 1999

CARMONA MUELA, Juan, **Iconografía cristiana**, 4ª reimp., Akal, 2016

DOERNER, Max, **Los materiales de pintura y su empleo en el arte**, 6ª, Reverté, 2011

MALTESE, Corrado, **Las técnicas artísticas**, Reimp., Cátedra, 2006

MONREAL Y TEJADA, Luis, **Iconografía del cristianismo**, 2ª reimp., Acantilado, 2014

WITTKOWER, Wittkower, **La escultura: procesos y principios**, Reimp., Alianza, 2006

VV.AA., **Diccionario visual de términos de arte**, Reimp., Cátedra, 2015

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndaselle ao alumno a familiarización cun léxico de termos e voces de arte e arquitectura para a comprensión das diferentes disciplinas de Historia da Arte.

Ao longo do curso entregarase unha documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma Moodle, polo que todos os alumnos deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Metodoloxía da historia				
Materia	Historia: Metodoloxía da historia			
Código	O04G741V01211			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Presedo Garazo, Antonio			
Profesorado	Presedo Garazo, Antonio			
Correo-e	antonio.presedo@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Introducción ao estudo dos problemas metodolóxicos, fontes e técnicas de investigación ligadas a produción e coñecemento histórico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostrén posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente
C23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica
D1	Capacidade de análise e síntese
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado	A1 A2 A3 A5	B3 B6	C17 C23	
Coñecemento e utilización dos conceptos técnicos e o vocabulario básico para entender os procesos históricos	A1 A2 A3	B3 B6	C17 C23	
Coñecemento dos métodos para o estudo da estrutura diacrónica dos procesos históricos	A1 A3 A5	B3 B6	C17 C23	D1 D5

Contidos

Tema	
1. A produción do coñecemento histórico: teoría e método	1.1. Epistemoloxía e metodoloxía da historia. 1.2. Heurística e hermenéutica: tipoloxía e crítica de fontes. 1.3. Relación teoría/método e método/fontes. 1.4. Historia e tempo: cronoloxía e periodización.

2. A metodoloxía histórica	2.1. As metodoloxías e técnicas cualitativas. 2.2. As metodoloxías e técnicas cuantitativas. 2.3. As metodoloxías de traballo compartidas con outras Ciencias Sociais e apertura interdisciplinaria.
3. O proceso de investigación histórica	3.1. O oficio ou práctica do historiador e a investigación histórica. 3.2. Deseño e pasos na elaboración dun traballo de investigación histórica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	24	32	56
Obradoiro	4	6	10
Traballo tutelado	9	26	35
Eventos científicos	2	0	2
Seminario	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	3	12	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	12	15
Traballo	2	8	10
Observación sistemática	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesións encamiñadas, por unha banda, a tomar contacto e obter información do alumnado e, por outra, a presentar o programa da materia.
Lección maxistral	Exposición oral dos contidos da materia por parte do profesor.
Obradoiro	Actividades enfocadas ao traballo intensivo sobre un tema ou serie de temas do programa que pode requirir a lectura e manexo de bibliografía, dar resposta a preguntas dirixidas, etc., orientadas a fomentar o debate e a participación activa do alumnado. Dentro destas actividades inclúense dous seminarios programados.
Traballo tutelado	Actividades en grupo nas que se orientará e tutelará a realización dun proxecto ou traballo de investigación con fontes de arquivo.
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia.
Seminario	Seguimento e aclaración de dúbidas acerca dos contidos da materia, traballos e prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	A atención personalizada consistirá en resolver as dúbidas relacionadas coas presentacións especializadas e as lecturas de materiais bibliográficos que se van tratar nos seminarios. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá en resolver as dúbidas que lle podan xurdir ó alumnado mentres leva a cabo a elaboración de ditos traballos tutelados. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).
Seminario	A atención personalizada consistirá en resolver as dúbidas sobre os contidos teóricos e as actividades prácticas da materia. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Obradoiro	A avaliación realizarase mediante a elaboración dun informe, dossier ou memoria de prácticas. Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i. Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado	10	A3 B3 C23 D1

Traballo tutelado	Elaboración, montaxe e entrega dun traballo persoal de investigación histórica a partir da lectura e análises de fontes documentais. Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i. Coñecemento dos métodos para o estudo da estrutura diacrónica dos procesos históricos	30	A1 B3 C17 D5 A2 B6 C23 A3
Exame de preguntas obxectivas	Os contidos impartidos nas leccións maxistrais avaliaranse mediante a realización de dúas probas (parciais). Inclúen unha serie de preguntas de resposta curta (proba A). Para superar a materia será necesario acadar unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 sumando as probas A (Exame de preguntas obxectivas) e B (Exame de preguntas de desenvolvemento). Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i. Coñecemento e utilización dos conceptos técnicos e o vocabulario básico para entender os procesos históricos ii. Coñecemento dos métodos para o estudo da estrutura diacrónica dos procesos históricos	25	A2 B3 A3 D1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos impartidos nas leccións maxistrais avaliaranse mediante a realización de dous exercicios (parciais). Esta proba consiste na análise pormenorizada de varios documentos (en diversos formatos: textos, táboas, gráficas...) relacionados con contidos diferentes do temario (proba B). Para superar a materia será necesario acadar unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 sumando as probas B (Exame de preguntas de desenvolvemento) e A (Exame de preguntas obxectivas). Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i. Coñecemento e utilización dos conceptos técnicos e o vocabulario básico para entender os procesos históricos ii. Coñecemento dos métodos para o estudo da estrutura diacrónica dos procesos históricos	25	A2 B3 A3 D1
Observación sistemática	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado, a través da realización e presentación en tempo e forma das distintas tarefas establecidas nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: elaboración de traballos básicos e resolución de problemas.	10	A1 A5 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo, deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (dle-rae).

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de [avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo). Aqueles alumnos/as que non poidan acollerse á avaliación continua (que esixe a entrega en tempo e forma da totalidade das tarefas) serán avaliados dos contidos da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da

nota final, e un traballo obrigatorio que respresentará o 30% restante. Tal como se indica na descrición pormenorizada das probas, esta proba escrita constará de dúas partes: unha equivalente ao Exame de preguntas obxectivas (proba A), e outra equivalente ao Exame de preguntas de desenvolvemento (proba B). Así mesmo, o devandito traballo deberá estar asinado, como mínimo, un mes antes da realización do exame oficial e entregarse coincidindo coa data fixada polo Centro para a realización do mesmo en cada convocatoria. En todos os casos (modalidade presencial, semipresencial e opción do mencionado art. 3.10), para superar a materia, requírese obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 na proba escrita (contidos teóricos e prácticos, equivalentes ás probas A e B).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alía Miranda, F., **Técnicas de investigación para historiadores: las fuentes de la historia**, Síntesis, 2005

Aróstegui, J., **La investigación histórica: teoría y método**, Crítica, 2001

Cardoso, C., **Introducción al trabajo de la investigación histórica**, 5.ª, Crítica, 2000

Cardoso, C., **Los métodos de la historia**, 7.ª, Crítica, 1999

Hernández Sampieri, R.; Fernández Collado, C.; e Baptista Lucio, P., **Metodología de la investigación**, 6.ª, McGraw-Hill, 2014

Pardinas, F., **Metodología y técnicas de investigación en ciencias sociales**, 39.ª, Siglo XXI, 2008

Robles Sastre, E., **Metodología e investigación: contenidos y formas**, 3.ª, Universidad Camilo José Cela, 2005

Bibliografía Complementaria

Burke, P. (ed.), **Formas de hacer historia**, 2.ª, Alianza, 2003

Burke, P., **Visto y no visto. El uso de la imagen como documento histórico**, Crítica, 2001

Carr, E. H., **¿Qué es la historia?**, Ariel, 1983

Floud, R., **Métodos cuantitativos para historiadores**, 3.ª, Alianza, 1983

Koselleck, R., **Futuro Pasado. Para una Semántica de los Tiempos Históricos**, Paidós, 1993

Remond, R. et al., **Hacer historia del siglo XX**, Biblioteca Nueva, UNED e Casa de Velázquez, 2004

Sautu, R. et al., **Manual de Metodología. Construcción del marco teórico, formulación de objetivos y elección de la metodología**, 2.ª, Prometeo Libros, 2010

Topolsky, J., **Metodología de la historia**, Cátedra, 1982

Recomendaciones

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través dos cursos Moodle da plataforma TEM@, polo que todos/as os/as alumnos/as deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito: Lexislación turística				
Materia	Dereito: Lexislación turística			
Código	004G741V01212			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	Couto Calviño, Roberto González Gil, Eduardo			
Profesorado	Constenla Vega, Javier Couto Calviño, Roberto González Gil, Eduardo Menor Conde, Sara			
Correo-e	rcouto@uvigo.es egongil@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	A asignatura Lexislación Turística constitúe unha materia cuxa responsabilidade docente está atribuída actualmente a tres áreas de coñecemento: Dereito Mercantil, Dereito do traballo e Dereito financeiro e tributario. O Dereito Mercantil estuda a regulación da actividade económica constitutiva da empresa; o Dereito laboral, a relación individual e colectiva de traballo; o Dereito tributario, a ordenación xurídica dos tributos. Por iso, o temario divídese en tres grandes bloques de contidos. O primeiro aborda os aspectos básicos da lexislación e contratación mercantil aplicada ao turismo. O segundo céntrase na ordenación das relacións laborais no sector turístico. O terceiro afronta as diferentes figuras tributarias que afectan ás empresas e usuarios de servizos turísticos. Deste xeito, proporciónase aos estudantes unha formación académica especializada e á vez útil para o seu futuro profesional, xa que se analiza desde unha tripla perspectiva xurídica o sector do turismo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento das normas que configuran o marco xurídico regulador das actividades turísticas.	
Comprensión e interpretación das normas que configuran o marco xurídico regulador das actividades turísticas.	
Aplicación práctica e manexo das normas que configuran o marco xurídico regulador das actividades turísticas.	
Coñecemento das institucións con competencias vinculadas ao marco xurídico regulador das actividades turísticas.	

Contidos

Tema	
------	--

Aspectos xurídico-mercantís do turismo:

- 1.- Marco normativo privado do turismo.
- 2.- Turismo e dereito empresarial turístico.
- 3.- O empresario turístico.
- 4.- Os usuarios de servizos turísticos.
- 5.- A contratación mercantil aplicada ao turismo (nocións xerais e clasificación dos contratos turísticos).
- 6.- Tipos específicos de contratos turísticos.
- 7.- A contratación electrónica no sector turístico.
- 8.- A oferta turística complementaria.

1. O Dereito e as súas ramas. O Ordenamento Xurídico e as súas normas.
2. O turismo e a súa regulación. O Dereito empresarial turístico.
3. O estatuto do empresario turístico. O empresario turístico social: tipos sociais básicos. A protección do empresario turístico e da súa actividade no mercado. Incidencia da regulación administrativa sobre o empresario turístico.
4. O turista e o seu estatuto xurídico. Dereitos do turista como consumidor. Dereitos derivados da lexislación sectorial turística
5. Concepto e elementos do contrato en xeral. Os contratos turísticos e as súas características. Clasificación dos contratos turísticos.
6. Contratos relativos ao aloxamento e a explotación dos establecementos hoteleiros. Contrato de aproveitamento por turnos de bens de uso turístico. Contrato de viaxe combinada e paquetes dinámicos. Contratos relativos ao transporte turístico. Contratos de restauración. Outros contratos e servizos turísticos.
7. A Sociedade da Información e o seu impacto na contratación turística. Regulación dos Servizos da Sociedade da Información e comercio electrónico. O empresario turístico como prestador de Servizos da Sociedade da Información. Comunicacóns comerciais electrónicas. Particularidades da contratación turística electrónica. Aspectos formais dos contratos turísticos electrónicos.
8. A noción de oferta turística complementaria: breve referencia (remisión ás figuras contractuais básicas).

Ordenación das relacións laborais no sector turístico:

- 1.- Traballadores por conta allea: concepto.
- 2.- Contrato de traballo.
- 3.- Modalidades de contratación.
- 4.- Colocación e fomento do emprego.
- 5.- Tempo de traballo (especial referencia a xornadas especiais).
- 6.- Retribución no sector turístico.
- 7.- Suspensións e extincións.
- 8.- Prevención de riscos laborais.

- 1: Notas características: dependencia, conta allea, voluntariedade, carácter persoal
- 2: Concepto, elementos subxectivos e obxectivos
- 3: Contratación indefinida, temporal estrutural, contratos formativos, contratos de fomento de emprego.
- 4: Servizos públicos de emprego e axencias de colocación. Fomento do emprego. Subvencións e bonificacións.
- 5: Xornada de traballo ordinaria e máxima. Tempo de descanso e tempo e traballo. Xornadas especiais e horas extraordinarias.
- 6: As retribucións no sector turístico.
- 7: concepto e efectos. Clases de suspensión. A extinción: concepto, causas. Clases de extinción. O despedimento

Réxime tributario do sector turístico:

- 1.- Clasificación e elementos esenciais das categorías tributarias.
- 2.- Os tributos estatais aplicables ao turismo (I): Imposto sobre a renda das persoas físicas, imposto sobre sociedades.
- 3.- Os tributos estatais aplicables ao turismo (II): Imposto sobre o valor engadido.
- 4.- Outros tributos que inciden no sector turístico.

1. O tributo. Características e clases.
2. Obligados tributarios
3. Elementos do tributo:
4. Feito imponible
5. Exencións e non suxección
6. Base imponible e tipo de gravame
7. A débeda tributaria
8. Concepto e modos de extinción da débeda tributaria
9. Tributos que inciden sobre a actividade turística
10. Imposto sobre a renda das persoas físicas
11. Imposto sobre sociedades
12. Imposto sobre o valor engadido

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	10	30	40
Presentación	8	24	32
Seminario	5	10	15
Lección maxistral	42	0	42
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	32	33
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	32	33
Exame de preguntas obxectivas	1	29	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e/ou debate na aula dos supostos, problemas ou exercicios que se formulen.
Presentación	Exposición oral e/ou presentación escrita por parte dun alumno, ou grupo de alumnos, dun tema proposto.

Seminario	Atenderanse e resolverán dúbidas do alumno na aula respecto dos contidos da materia ou actividades que se propuxesen para adquirir as competencias perseguidas.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de xeito directo e breve sobre a base dos coñecementos que teñen sobre a materia. Poden incluír preguntas de tipo test. O alumnado suxeito ao sistema de avaliación continua realizará dúas probas ao longo do cuadrimestre, que representarán un 30% da cualificación cada unha delas, sendo a primeira de carácter non liberatorio.	60	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas nas que os alumnos deben solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios, realizar probas tipo test, realizar e/ou expor un traballo sobre un tema determinado nun tempo/condicións establecido/as polo profesor, etc.	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Primeira oportunidade de exame:

- 1.- Do 29 de xaneiro ao 29 de febreiro, o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, o profesorado da materia proporcionaranlle un documento que o/a alumno/a deberá cubrir e asinar.
- 2.- O/a alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua, entregando o documento sinalado, será avaliado conforme aos criterios que se indicaron máis arriba (distintas probas ao longo do curso -40% da cualificación- e dúas probas obxectivas -que representan cada unha delas un 30% da cualificación, sendo a primeira de carácter non liberatorio-); non será avaliado/a mediante un exame final que represente o 100% da cualificación da materia.
- 3.- O/a alumno/a que non asine o devandito documento non terá dereito a ser avaliado de acordo cun sistema de avaliación continua e será avaliado mediante unha proba final obxectiva que representará o 100% da súa cualificación final.

Segunda oportunidade de exame:

No exame de xullo só se realizará unha proba final obxectiva. Ao alumnado que se someteu ao sistema de avaliación continua conservaráselle a nota do devandito sistema; isto é, se o/a alumno/a non aprobouse a materia na primeira oportunidade de exame, conservaráselle a nota do proceso de avaliación continua para xullo. Se non aprobouse a materia nos dous citados exames do curso académico, tería obrigatoriamente que someterse de novo a todo o proceso de avaliación.

Exame fin de carreira:

Para o exame de fin de carreira non se conservará en ningún caso a cualificación da avaliación continua se se obtivo algunha en cursos anteriores. O exame consistirá nunha proba final obxectiva que representará o 100% da cualificación final.

As competencias avaliadas e os resultados da aprendizaxe serán os mesmos para todo o alumnado, acollido ou non ao sistema de avaliación continua, ou suxeito a avaliación en exame de fin de carreira.

NOTA MOI IMPORTANTE: Todas as avaliacións e os distintos exames dividiranse en tres partes, relativas a cada un dos bloques temáticos da asignatura. A nota final será a que resulte da suma (ponderada) das tres, pero non se aprobará a asignatura se non se obtén unha puntuación mínima de 3 en cada parte dos exames. Ademais, dado que os créditos de

docencia atribuídos a cada un dos tres bloques temáticos é diferente, tamén o será o peso da cualificación obtida en cada un deles respecto da cualificación final. Así, os aspectos xurídico-mercantís do turismo teñen atribuídos 4 dos 9 créditos totais da materia, de modo que a cualificación obtida neste bloque representará o 44,44% da nota final. A ordenación das relacións laborais no sector turístico ten asignados tres créditos dos 9 totais de a materia, polo que a cualificación obtida neste bloque temático representará un 33,33% da nota final. Para rematar, o réxime tributario do sector turístico ten atribuídos 2 dos 9 créditos totais da materia, así que a cualificación obtida neste terceiro bloque representará o 22,23% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AURIOLES MARTÍN, A. J., **Introducción al Derecho Turístico: Derecho privado del turismo**, Tecnos, 2005

CUESTA RUTE, J. M. de la, **Derecho Mercantil para grados no jurídicos**, Última edición, Huygens,

FRANCH FLUXÀ, J. (dir.), **Manual de contratación turística**, 2ª, Atelier, 2019

RAMÍREZ MARTÍNEZ, J.M., **Curso básico de Derecho del Trabajo para Titulaciones no Jurídicas**, Última edición, Tirant lo Blanch,

FERREIRO LAPATZA, J.J., **Instituciones de Derecho Financiero y Tributario**, Última edición, Marcial Pons,

MERINO JARA, I.(DIRECTOR), **Derecho tributario. Parte especial. Lecciones adaptadas al EEES**, Última edición, Tecnos, 2017

Bibliografía Complementaria

DIAZ ALABART, Silvia, **Manual de Derecho Privado del Turismo**, Reus, 2017

ORTEGA BURGOS, E. (dir.), **Manual de Derecho Privado del Turismo**, Dykinson, 2019

MARTÍN VALVERDE, A., **Derecho del Trabajo**, Última edición, Tecnos,

LASARTE, J.; ADAME, F.; MARTÍN, J.; RAMOS, J., **La financiación de los municipios turísticos**, Comares, 2003

RUIZ GARIJO, M., **Fiscalidad de la empresa turística**, Editoriales de Derecho Reunidas, 2002

TEJERIZO LÓPEZ, J.M.; MARTÍN DÉGANO, I.; RUIZ GARIJO, M., **Especialidades fiscales del turismo**, UNED, 2004

CRUZ VILLALÓN, J., **Compendio de Derecho del Trabajo**, Última edición, Tecnos,

ROCA, Y.; CEBALLOS, M.; PÉREZ, R., **Código de Turismo**, Última edición, Aranzadi-Thompson,

Código Civil, Última edición,

Código de Comercio y leyes complementarias, Última edición,

Legislación laboral, Última edición, Aranzadi, Tecnos, Civitas, etc., 2017

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fiscalidade de empresas turísticas/O04G240V01601

Dereito turístico laboral e internacional/O04G240V01906

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Estatística				
Materia	Estatística			
Código	004G741V01213			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	González Rodríguez, Brais			
Profesorado	González Rodríguez, Brais			
Correo-e	brais.gonzalez.rodriguez@uvigo.gal			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	A materia estatística é unha materia de carácter obrigatorio onde se estudarán os conceptos estatísticos básicos percorrendo os temas de estatística descritiva, cálculo de probabilidades, variables aleatorias, inferencia estatística e números índice.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B2	Coñecer o territorio (ambiente, sociedade, cultura) dende unha perspectiva diacrónica e sincrónica.
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
C10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Organizar e analizar datos desde un punto de vista descritivo	A3	B2 B3	C10
Aprender a manexar a probabilidade como medida de incerteza e a utilizar regras de asignación de probabilidades.	A5		
Entender a necesidade de traballar con mostras. Comprender a necesidade de que toda estimación debe ir acompañada dunha medida del erro de mostraxe.	A4		
Aplicar e interpretar o proceso de obtención de Intervalos de confianza e de Contrastes de Hipóteses.		B1 B2	C10
Manexar os números índices e interpretar os resultados obtidos.		B3	C10

Contidos

Tema	
Tema 1. Estatística Descritiva	1.1 Distribución de frecuencias. 1.2 Medidas de posición, dispersión e forma. 1.3 Representacións gráficas. 1.4 Números Índices
Tema 2. Introducción ao cálculo de probabilidades	2.1 Conceptos básicos do cálculo de probabilidades. 2.2 Probabilidades condicionadas e concepto de independencia.
Tema 3. Variables Aleatorias. Principais Distribucións Discretas e Continuas.	3.1 Definición dunha variable aleatoria . 3.2 Características dunhas variables aleatoria. 3.3 Principais distribucións de probabilidade. 3.4 Aplicacións do Teorema Central do Límite.
Tema 4. Conceptos e principios metodolóxicos da Inferencia estatística	4.1 Poboación, mostra e as súas características. Mostraxe aleatoria simple. Distribucións asociadas á mostraxe en poboacións normais. 4.2 Estimación puntual. Concepto de estimador e as súas propiedades. 4.3 Estimación mediante intervalos de confianza en poboacións normais. 4.4 Contrastes de hipóteses. Formulación das hipóteses. Contrastes clásicos en poboacións normais.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	33	55
Estudo previo	0	10	10
Prácticas con apoio das TIC	0	14	14
Resolución de problemas de forma autónoma	17	30	47
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	6	9
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte del profesor o a través de material puesto a disposición de los estudiantes en la plataforma de Campus Remoto, de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante
Estudo previo	Lectura, procura e traballo de documentación que realiza o alumnado de forma autónoma
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos e adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvolveranse a través de TIC e de forma autónoma
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumno disporá de exercicios para resolver de forma autónoma.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Os estudantes resolverán problemas que o profesor lles pida e poderán expoñer dúbidas sobre a materia ao profesor. As sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Realización de probas tipo test de cada tema.	20	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas de avaliación da materia	40	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de probas sobre as prácticas realizadas	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao comezo do curso, no período fixado polo centro, o estudantado deberá decidir o seu método de avaliación entre Avaliación Continua e Avaliación Global. Por defecto enténdese que o alumno sigue avaliación continua.

AVALIACIÓN CONTINUA: Constará de varias probas que sse realizarán durante o curso para cada un dos epígrafes da táboa anterior.

- A calificación final do estudante por Avaliación Continua será a nota ponderada das distintas probas realizadas durante o curso.
- As actividades de avaliación continua a realizar dependerán do número de estudantes, medios para traballar, etc. O estudantado estará adecuadamente informado de calquera cambio que se puidese producir debido a situacións imprevistas.
- Poderánse implementar metodoloxías alternativas para determinar si o estudante pode ou non seguir coa avaliación continua.
- Para a convocatoria de **Segunda Oportunidade** realizarase un exame final que valerá un 100% da materia seguindo as ponderacións da táboa anterior.

AVALIACIÓN GLOBAL: Constará dun exame final, cunha ponderación do 100% da nota final e constará de tres partes: unha parte de cuestións teóricas, outra de resolución de problemas e finalmente unha de práctica da materia co software

impartido en clase. A ponderación de estas partes será de 20%, 40% e 40% respectivamente.

Para a convocatoria de **Fin de Carreira** seguirase o método de **AVALIACIÓN GLOBAL**.

Aquel estudante que utilice ou coopere en procedementos fraudulentos (copiar, presentarse por outro alumno, plaxio, ...) nalguna das actividades de avaliación terá unha cualificación final de suspenso neste curso académico. Este feito seralle comunicado á autoridade competente para que tome as correspondentes accións disciplinarias que considere oportunas.

As datas e horarios das probas de avaliación dos diferentes períodos son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobados pola Xunta de Centro para o curso actual.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Levin, Rubin, Balderas, Del Valle y Gómez, **Estadística para Administración y Economía**, Prentice Hall,,
Julián Santos Peñas, Ángel Muñoz Alamillos, Azahara Muñoz Martínez, **Estadística para estudios de turismo**, Ediciones Académicas,

Alberto Muñoz Cabanes, **INTRODUCCION A LA ESTADISTICA PARA TURISMO**, Ediciones Académicas,

Espejo Miranda, I.; Fernández Palacín, F.; López Sánchez, M. A.; Muñoz Márquez, M.; A. M. Rodríguez,, **Estadística Descriptiva**, Universidad de Cádiz,, http://knuth.uca.es/repos/l_edyp/pdf/febrero06/,

Gonick, L. y Smith, W.,, **A Estadística en Caricaturas**, SGAPEIO,

Bibliografía Complementaria

Martín Pliego, F. J. e Ruíz-Maya, L.,, **Estadística I: Probabilidad**, Thomson,

Martín-Pliego López, F. J. e Ruíz-Maya Pérez, L., **Fundamentos de Inferencia Estadística**, Thomson,,

Parra, E.; Ramos Domínguez, A.;Trujillo Ramírez, R.;Arriaga Estévez, M. L.,, **ESTADÍSTICA PARA TURISMO**, McGraw-Hill,
Casas Sánchez, J.M.; Martos Gálvez, E. I. y Tejera Martín, I., **Estadística aplicada al turism**, Editorial Universitaria Ramón Areces,

Espejo Miranda, I.; Fernández Palacín, F.; López Sánchez, M. A.; Muñoz Márquez, M.; A. M. Rodríguez,, **Inferencia Estadística**,, Universidad de Cádiz,, http://knuth.uca.es/repos/l_inf_est/pdf/actual/,

Mirás Calvo, M. A. y Sánchez Rodríguez, M. E.,, **Técnicas estadísticas con hoja de cálculo y R. Azar y variabilidad en las ciencias naturales**, (<http://hdl.handle.net/11093/970>), Universidade de Vigo,

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase dispor de:

- * Coñecementos básicos de informática en xeral
- * Coñecementos básicos de matemáticas, operacións básicas, representación de funcións, etc.
- * Ordenador persoal a poder ser con SO Windows (noutros SO non se garantirá o funcionamento do software necesario).
- * Conexión a internet suficientemente rápida para poder consultar MOOVI, Campus Remoto e vídeos a baixa resolución.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Linguas estranxeiras para o turismo IIA: inglés**

Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IIA: inglés			
Código	O04G741V01214			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	2	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Intensificación e perfeccionamento do idioma inglés, con especial aplicación no sector turístico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en inglés, sobre diversos temas e experiencias.	
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	
Xestionar a relación cos clientes en inglés, especialmente no ámbito do turismo.	
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	

Contidos

Tema	
1. Niche tourism	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción
2. Cultural tourism	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción
3. Festivals and parties	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción

4. Exotic destinations	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción
5. Low-cost holidays	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción
6. The tourism industry	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Aprendizaxe baseado en proxectos	2.5	10	12.5
Lección maxistral	5	2	7
Resolución de problemas	3.75	15.75	19.5
Actividades introdutorias	1.75	1	2.75
Prácticas de laboratorio	7	18.25	25.25
Seminario	1	4	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	Profundización nos contidos dos bloques temáticos complementado co traballo on-line, familiarización cas TICs e desenvolver competencias como o traballo en equipo.
Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais do curso tanto teóricos como prácticos
Resolución de problemas	Práctica a través de exercicios de distinto tipo nas diferentes destrezas comunicativas tanto na súa faceta receptiva como productiva
Actividades introdutorias	Preparación para a asignatura tanto a nivel gramatical como léxico. Consolidación das principais funcións comunicativas necesarias para o exercicio profesional no sector turístico
Prácticas de laboratorio	Práctica contextualizada das diferentes destrezas comunicativas emulando situacións habituais no desenvolvemento da actividade profesional no ámbito do turismo
Seminario	Traballo en profundidade sobre temas específicos do ámbito turístico cun enfoque profesional no que se poidan poñer a proba as competencias a adquirir na materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividade académica desenvolvida en pequeno grupo, que ten como finalidade atender ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Actividade académica desenvolvida en pequeno grupo, que ten como finalidade atender ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa realización dos proxectos da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de realización dos mesmos.
Resolución de problemas	Actividade académica desenvolvida de forma individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa resolución de problemas e ou exercicios da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Actividades introductorias	Actividade académica desenvolvida na clase, que ten como finalidade presentar a materia e realizar unhas actividades introductorias, atendendo ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Prácticas de laboratorio	Actividade académica desenvolvida en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa realización das prácticas de laboratorio, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización e presentación dun tema	15	
Lección maxistral	Análisis da adquisición de contidos globais presentados nestas sesións	5	
Resolución de problemas	Realización de actividades prácticas que practiquen as destrezas lectoras mais necesarias no ámbito turístico.	10	
Actividades introductorias	Evaluación de competencias comunicativas de recepción oral.	10	
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades contextualizadas. Léxico específico	20	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	20	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios e actividades prácticas que resuman os contidos xerais do curso nas principais destrezas comunicativas orales	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A) PRIMEIRA EDICIÓN DAS ACTAS:

O alumnado poderase acoller á avaliación continua (A.1) ou á avaliación única (A.2). O alumnado deberá pór en coñecemento do docente a cal das dúas opcións se acolle.

Recoméndase a avaliación continua, sendo o sistema máis adecuado para a aprendizaxe da materia. Para acollerse á avaliación continua o alumnado deberá entregar o 80% das tarefas programadas e realizar as probas descritas no apartado A.1

O prazo para mudar de avaliación continúa a global é de un mes dende o comenzo do período da docencia.

A Avaliación Global realizarase nas datas oficiais de exame para cada oportunidade de avaliación establecida no calendario académico aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

A.1) Avaliación continua

Para acollerse á avaliación continua o alumnado deberá realizar as seguintes probas:

- Speaking (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Writing (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Listening (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Reading (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Use of English (40%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.

As datas das probas de avaliación continua serán anunciadas no cronograma publicado na páxina web da Facultade.

Para superar a materia será necesario:

- 1) Obter unha nota mínima de 5 como resultado da media aritmética das probas escritas: Use of English (40%), Writing (20%), Listening (10%) and Reading (10%).
- 2) Obter unha nota mínima de 5 na proba de speaking (20%).

Os exames e probas da avaliación continua non realizadas contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación

continua. Para a segunda edición das actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas da materia: a) parte escrita da materia (incluíndo Use of English, writing, reading e listening) b) parte oral da materia (speaking).

A.2) Avaliación única

O alumnado que non asista ás clases con regularidade nin realice ningunha proba parcial poderá presentarse á avaliación única, que consistirá nunha única proba global final que computará o 100% da cualificación final. O exame final escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).

O examen oral final (só para o alumnado de avaliación final) terá lugar no mesmo día que o exame escrito final e suporá o 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesaria unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames de avaliación única non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación única.

A data desta proba de avaliación única da primeira edición das actas será fixada pola facultade e publicada na súa páxina web. Para a segunda edición de actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas: a. exame oral (speaking) ou b. exame escrito (incluíndo use of English, writing, reading e listening).

B) SEGUNDA EDICIÓN DAS ACTAS (Xullo):

O alumnado que suspenda ou non se presente á primeira edición das actas será avaliado na segunda edición en xullo mediante unha proba única que terá as mesmas características que a proba única da primeira edición de actas:

- O exame escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).

- O exame oral terá lugar no mesmo día que o exame escrito e suporá un 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesario obter unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames da segunda edición das actas non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias.

A data desta proba de xullo será fixada pola facultade e publicada na súa páxina web. De non superar a materia en xullo, o/a alumno/a deberá examinarse da totalidade da materia en cursos académicos posteriores, xa que as partes superadas carecerán de validez para datas posteriores.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

De Prada Creo, Elena, **Travel, Leisure and Socializing for Spanish Speakers**, T&A&T,

Jones, Leo, **Welcome! English for the travel and tourism industry**, Cambridge University Press,

Strutt, P., **English for International Tourism, Intermediate**, Pearson Education Limited,

Harding, Keith & Paul Henderson, **High season : English for the hotel and tourist industry**, Oxford University Press,

Strutt, P., **English for International Tourism, Upper intermediate**, Pearson Education Limited,

O'Hara, Francis, **Be my Guest**, Cambridge University Press,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IIIA: Inglés/O04G240V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma moderno: Inglés para turismo/O04G240V01204

Linguas estranxeiras para o turismo IA: Inglés/O04G240V01302

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IIB: francés				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IIB: francés			
Código	O04G741V01215			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	2	2c
Lingua de impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición	Introdución á lingua francesa en contexto turístico sobre a base da materia IB: francés xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C15	Coñecemento de linguas antigas
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	A1 B4 C14 D3
	A2 B5 C15 D5
	A3 B6
	A4
	A5
Xestionar a relación cos clientes en francés, especialmente no ámbito do turismo.	A1 B4 C14 D5
	A3 B5 C15
	A4 B6
	A5

Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14	D5
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14	D3 D5

Contidos

Tema

1. Coñecer a cidade e orientar aos turistas.	A cidade. Situar no espazo. Gramática: o imperativo.
2. Entender explicacións históricas e culturais e preparar unha visita guiada.	A cidade. Situar no tempo. Gramática: o pasado composto.
3. Coñecer o ámbito das axencias de viaxe e as súas profesións.	As tarefas nas axencias de viaxe. Tipo de axencias. Gramáticas: os pronomes demostrativos.
4. Identificar os detalles dunha oferta e os diferentes produtos turísticos.	Os produtos turísticos. Gramática: os pronomes relativos qui/que.
5. Comparar ofertas, argumentar e crear un produto turístico.	As características dunha oferta. Gramática: os comparativos.
6. Recapitular e concluir unha venda. Xestionar a posventa e anular un expediente.	A venda e a posventa. Gramática: o futuro.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	11	12	23
Prácticas de laboratorio	4	0	4
Seminario	1	0	1
Resolución de problemas de forma autónoma	2	27	29
Lección maxistral	4	0	4
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	3	3
Práctica de laboratorio	0	4	4
Traballo	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividades nas que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	ofrecerase avaliación retroactiva ao finalizar cada práctica.
Seminario	Ofrecerase sesións de grupo para resolver dúbidas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	20	A2 B1 D3 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	A1 B1 D3 D5 A2 A3 A4 A5
Práctica de laboratorio	40	A2 B1 C14 D3 C15 D5
Traballo	20	A2 B1 D3 B4 D5 B5 B6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na primeira convocatoria os alumnos deberán asistir a clase para beneficiarse da avaliación continua (con máis de 3 faltas sen xustificar perderase o dereito a avaliación continua) que consistirá na recollida de tarefas e actividades de clase ou casa (40%), 1 control ao finalizar o cuatrimestre (40%, mínimo 5) e a entrega dun glosario bilingüe (20%). Para a avaliación continua, será necesario comprar o método de lingua que se utiliza en clase (Le Français en contexte: tourisme. Edición: Maison des langues, 2014) e traelo a diario.

Aqueles alumnos que non superen a materia durante o curso terán que presentarse ao exame final escrito (80%, mínimo un 5) e entregar o glosario (20%). Tamén poderán presentarse ao examen final aqueles alumnos que desexen subir nota.

Na segunda convocatoria os alumnos deberán presentar o glosario (20%) que corresponda a cada unha das unidades do temario e realizar un exame final da materia (80%, mínimo un 5).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aragón, M., Eurrutia, M. y otros, **Diccionario de términos del turismo: francés-español, espagnol-français**,

Laygues, A., Coll, A., **Le français en contexte: tourisme.**,

Bibliografía Complementaria

Calmy, A. M., **Le français du tourisme.**,

Corbeau, S., Dubois, Ch., Penformis, J-L., **Tourisme. com**,

Corbeau, S., Dubois, Ch., Penformis, J-L, Semichon, L, **Hôtellerie-restauration.com**,

Duvillier, M., **Les mots-clés du tourisme et hôtellerie en espagnol**,

Lexitour, **les 1700 mots des métiers du tourisme.**,

Pierre, C. y Le Poullouin, M.L., **Lexi tourisme espagnol-français**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IB: Francés/O04G240V01306

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Linguas estranxeiras para o turismo IB: Francés/O04G240V01306

Outros comentarios

Recoméndase ter cursado Francés I e seguir a modalidade da avaliación continua para superar os contidos da materia. É necesario comprar e traer a clase o método de lingua recomendado.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IIC: alemán				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IIC: alemán			
Código	O04G741V01216			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	2	2c
Lingua de impartición	Alemán			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Otero Villena, Almudena			
Profesorado	Otero Villena, Almudena			
Correo-e	almudena.otero.villena@uvigo.gal			
Web	http://Moovi			
Descrición	Continuación da introducción á lingua alemá con especial aplicación ó sector turístico. xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C15	Coñecemento de linguas antigas
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Descodificar e interpretar mensaxes en alemán procedentes de diversos ámbitos, con especial atención ao sector turístico.	A1 B4 C14 D5 A2 B6 C15 A3 A5
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en alemán, sobre diversos temas e experiencias.	A1 B4 C14 D3 A2 B5 C15 D5 A4 B6 A5

Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5
Xestionar a relación cos clientes en alemán, especialmente no ámbito do turismo.	A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14 C15	D5
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14	D5
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14	D3 D5

Contidos

Tema

Unidade 4 · Guten Appetit	· Planificar a compra, conversacións á hora de comprar e comer, falar de alimentos e comidas, falar de preferencias relacionadas coa comida (na cafetería, o restaurante, o hotel etc.) · O Akkusativ, os verbos con Akkusativ, os verbos *mögen e *möchten, a estrutura da oración
Unidade 5 · Alltag und Familie	· A hora, falar da familia, quedar, concertar unha cita por teléfono, pedir desculpas por un atraso, a rutina diaria en distintos ámbitos (diario, turístico, académico), a puntualidade · As preposicións temporais *am, *um, *von ... bis, os pronomes posesivos (Nominativ, Akkusativ), os verbos modais *müssen, *können, *wollen, a posición dos verbos modais na oración (Satzklammer)
Unidade 6 · Zeit mit Freunden	· Falar de tempo libre, falar de datas e acontecementos especiais como os aniversarios, redactar unha invitación, pedir e pagar comida e bebidas, falar dun evento, entender recomendacións culturais na radio; intercambio de información no mundo turístico · Os números ordinales, indicar unha data con *am, verbos separables, os pronomes persoais en Akkusativ *mich, *dich, a preposición *für + Akkusativ, o Präteritum de *haben e *sein

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	11.25	16	27.25
Resolución de problemas	11.25	16	27.25
Lección maxistral	1	3.5	4.5
Práctica de laboratorio	2	6	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc.).
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Atención das consultas do alumnado relacionadas coas prácticas de laboratorio. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula de laboratorio).
Resolución de problemas	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos problemas e/ou exercicios realizados. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula).

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Estas probas serán orais e escritas.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6 D3 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen a redacción de breves textos e a preparación de presentacións orais sobre aspecto do sector, especialmente de "Landeskunde".	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6 C14 C15 D3
Exame de preguntas obxectivas	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6 C14 C15 D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

É condición obrigatoria para ser avaliado/a de forma continua a asistencia a un 80% das aulas, a non ser que haxa motivos xustificadas para unha asistencia inferior, que deberán ser comunicados ao profesorado canto antes.

A práctica de laboratorio (40%) consiste nunha **participación activa** en todas as actividades que se desenvolven en clase - e a súa adecuada preparación en casa - con atención especial á produción oral.

A resolución de problemas/exercicios (20%) consiste tanto na redacción de breves textos como presentacións orais adaptados ao nivel de aprendizaxe do alumnado sobre aspectos relacionados co sector turístico, especialmente de "Landeskunde".

O exame de preguntas obxectivas (40%) consiste en avaliar as competencias adquiridas en clase incluída a comprensión oral mediante un exame escrito. Este control final realízase na última sesión do cuadrimestre e é necesario obter como mínimo un 5 para facer a media coas outras partes e aprobar a avaliación continua.

No caso de optar pola avaliación global é necesario comunicalo ao profesorado por escrito nos primeiros 30 días hábiles tras o inicio do cuadrimestre. No caso de avaliación global o 100% da nota é a obtida no exame final.

O mesmo sistema aplícase na segunda convocatoria (xullo).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Netzwerk neu A1.1, 978-3-12-607161-1, Klett, 2019

<https://dict.leo.org/spanisch-deutsch/>, Diccionario con pronunciación y tablas de flexión,

Bibliografía Complementaria

<http://dw-world.de>,

<http://idiomas.astalaweb.com/alem%C3%A1n/e/Diccionarios-a.asp>,

<http://www.aulafacil.net/CursoAleman/CursoAleman.htm>,

<http://www.deutschonline.de/Grammatik/inhalt.htm>,

<http://www.daf-portal.de/uebungen/index.php?viewCat=1%20>,

Deutsch im Hotel, 9783190216468, 2002, Hueber,

Hallo aus Berlin (Video),

Menschen A1.1, 978-3-19-361901-3, 2012, Hueber,

www.turgalicia.es,

Ja, gerne A1, 978-3060207329, 2014, Cornelsen,

Stefanie Dengler, Tanja Mayr-Sieber, **Netzwerk neu A1-B1. Grammatik A1-B1**, 978-3-12-607178-9, 2021, Klett,

Brigitte Braucek/ Andreu Castell, **Gramática básica del alemán con ejercicios A1-B1**, 978-3-19-811735-4, 2017, Idiomas/ Hueber,

Grammatik aktiv. Deutsch als Fremdsprache. 2. aktualisierte Ausgabe (A1-B1), 978-3-06-122964-1, 2023, Cornelsen,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IIIC: Alemán/O04G240V01507

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Linguas estranxeiras para o turismo IC: Alemán/O04G240V01307

Outros comentarios

E posible continuar estudando esta materia nos seguintes cuatrimestres.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IID: portugués				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IID: portugués			
Código	O04G741V01217			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	2	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Dacosta Pérez, Fernando			
Profesorado	Dacosta Pérez, Fernando			
Correo-e	fernando.dacosta.perez@uvigo.gal			
Web	http://http://estudioslusofonos.blogspot.com.es/			
Descrición xeral	Nesta materia o alumnado completará os coñecementos básicos da lingua e das culturas de expresión portuguesa adquiridas en Lingua para turismo ID para acadar o nivel A2. Farase de maneira fundamentalmente práctica de cara a adquirir competencias orais e escritas de xeito ameno e coa comunicación -orientada a Turismo- como obxectivo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C15	Coñecemento de linguas antigas
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Descodificar e interpretar mensaxes en portugués procedentes de diversos ámbitos, con especial atención ao sector turístico.	A1	B4	C14	D5
	A2	B6	C15	
	A3			
	A5			
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en portugués, sobre diversos temas e experiencias.	A1	B4	C14	D3
	A2	B5	C15	D5
	A4	B6		
	A5			

Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5
Xestionar a relación cos clientes en portugués, especialmente no ámbito do turismo.	A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C14 C15	D5
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.)	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14	D5
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14	D3 D5

Contidos

Tema

Contidos gramaticais	Fonética: revisión; Substantivo e adxectivo (xénero e número); Verbo: revisión; pretérito simple, imperfecto de indicativo, futuro. Pronomes: colocación do pronome átono; Acentuación ortográfica; Preposicións.
Contidos léxico-semánticos	Identificación persoal: Familia directa. Gustos e hábitos. Descrición persoal (aspecto físico). Vivenda, fogar e contorno: Casa □ exterior. Actividades da vida diaria: Accións cotiás no traballo. Tempo libre e lecer: Cinema, teatro, museos, exposicións... Viaxes e transportes: Lugares de interese público, transporte público (horarios, pagamento) e transporte particular. Relacións humanas e sociais: Correspondencia persoal. Relacións familiares, amorosas, de amizade, etc. Saúde e coidados físicos: Hixiene e coidado corporal. Educación: Actividades da aula. Compras e actividades comerciais: Prezos e formas básicas de pagamento. Alimentación: Alimentos. Tipos de comida e bebida. Tipos de establecementos (café, bares, restaurantes...).
Contidos pragmáticos	Bens e servizos: Servizos de emerxencia. Clima, condicións atmosféricas e ambiente: Animais e plantas do medio ambiente próximo. Ciencia e tecnoloxía: Medios técnicos de comunicación (Internet). - Continuación dos contidos impartidos en ""Lingua estranxeira para o turismo ID"" en relación a: Idiomatismos; Falsos amigos; Rexistros. - Diferenzas entre as variantes da lingua portuguesa. - Redacción de textos. ADEMAIS - Coñecemento de destinos turísticos en Portugal. - Elaboración de rotas turísticas - Coñecemento de momentos históricos de Portugal.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	23	33
Foros de discusión	1	5	6
Traballo tutelado	10	23	33
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Práctica de laboratorio	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións teórico-prácticas.
Foros de discusión	Sesión práctica oral
Traballo tutelado	Sesións prácticas - traballo en grupo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Sempre que o precise, o alumnado será atendido de forma individual, tanto nas sesións de clase, como no horario de tutorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Proba expresión portugués oral - 15%	60	A1	B4	C14	D3
			A3	B5	C15	D5
	Proba lectura e comprensión portugués -15%		A5			
	Proba comprensión portugués oral - 15%					
	Proba portugués escrito e gramática -15%					
Traballo tutelado	Realización/presentación do traballo 1 - 20%	40	A2	B1	C14	D3
			A3	B4	C15	D5
	Realización/presentación do traballo 2 -20%		A4	B5		
				B6		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Valórase a asistencia a clase e a realización das tarefas.

O alumnado que asiste regularmente pode facer a proba ao remate das clases dentro do espírito de avaliación continua (alomenos debe asistir un 85% das horas salvo causa xustificada)

Prazo para mudar de avaliación continua a global: 30 días hábiles seguintes ao inicio do cuadrimestre.

A avaliación global constará de un traballo grupal (20%), un traballo individual ou en parella (20%) e das probas de expresión oral (15%), lectura e comprensión (15%), comprensión oral (15%) e escrita e gramática (15%)

É recomendable consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma TEMA (<http://moovi.uvigo.es>).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ana Tavares, **Português XXI. Nível A1**, 2011
 Robert Kuzka, José Pascoal, **Passaporte para Português. Livro do Aluno. Níveis A1/A2**, Lidel, 2014
 Sara Gonçalves dos Santos, **Falar pelos cotovelos**, Lidel, 2015
 Luísa Coelho, Carla Oliveira, **Português em Foco I**, Lidel, 2015
 Helena Lemos, **Dialogar em português**, Lidel, 2013

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IIID: Português/O04G240V01508

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Linguas estranxeiras para o turismo ID: Português/O04G240V01308

Outros comentarios

Un bo dominio da lingua galega facilita a adquisición rápida dun nivel A2 de lingua portuguesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Patrimonio cultural				
Materia	Patrimonio cultural			
Código	004G741V01218			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Braña Rey, Fátima			
Profesorado	Braña Rey, Fátima			
Correo-e	fatimab@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia de carácter introdutorio ao patrimonio cultural como construción social e proceso de traballo con bens culturais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física
C3	Coñecemento das claves e desenvolvemento dos espazos xeográficos, (aspectos físicos, humanos, económicos) na súa dinámica socio-territorial
C4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais
C9	Capacidade de análise e interpretación das paisaxes
C10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Aplicación dos coñecementos
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Adquisición de coñecementos tanto a nivel profesional como na vangarda dos estudos de patrimonio cultural e museos e poderán poñer en práctica as principais técnicas de traballo co patrimonio cultural, así como coñecer as achegas antropolóxicas neste ámbito do coñecemento e da práctica.	A1	B3	D2
	A2		
	A3		
	A4		
	A5		

Serán capaces de analizar a realidade social e cultural relacionada co patrimonio cultural e natural de forma que poidan elaborar, emitir, difundir e defender argumentos e resolver problemas en relación co traballo patrimonial.	A3	B1 B5	C1 C3 C4 C9 C10	D1 D2 D3 D5
Saber traballar de forma autónoma e en equipo aplicando os coñecementos teóricos, con capacidade crítica e de acordo a consideracións éticas propias do traballo patrimonial.	A1 A2 A3 A4 A5	B3		D2

Contidos

Tema

O patrimonio cultural como construción social.	Definición do concepto de patrimonio cultural. Proceso de activación patrimonial ou patrimonialización. Patrimonio etnolóxico e cultura. Memoria social, tradición e patrimonio cultural.
Perspectivas críticas no patrimonio cultural.	Patrimonio cultural e dereitos culturais. Patrimonio cultural crítico. Patrimonio cultural e nesgo de xénero.
A construción socio-histórica do patrimonio cultural.	Criterios tipolóxicos. Tipoloxías do patrimonio cultural. Patrimonio cultural e grupos minorizados.
Xestión do patrimonio cultural.	Organizacións internacionais relacionadas coa xestión do patrimonio cultural. Lexislación estatal e autonómica. A xestión do patrimonio cultural. Institucións xestoras do patrimonio cultural. Difusión e interpretación.
O patrimonio cultural como recurso turístico.	Ben patrimonial e recurso turístico. Conservación e difusión. Turismo e desenvolvemento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	23	26	49
Aprendizaxe-servizo	19	32	51
Traballo	1	20	21
Exame de preguntas obxectivas	1	17	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Nestas sesións tamén se incluírán algunhas dinámicas como crebacabezas ou análise de textos que axuden e dinamicen a comprensión e asimilación dos conceptos teóricos da materia.

Aprendizaxe-servizo	O alumnado traballará en grupos aplicando os contidos teóricos da materia para realizar un traballo de investigación sobre bens do patrimonio cultural, a súa xestión e os presentarán as institucións colaboradoras do ApS. Os estudantes traballan por equipos, e guiados por un plan de traballo que concreta as actividades, as entregas e os prazos. As fases e actividades do traballo tutelado son catro: 1) revisión bibliográfica; 2º) deseño do produto que se pon ao servizo da comunidade. 3º) Verificación do produto. 4º) De exposición e presentación do produto. Este plan de traballo adaptase ao tema e poboación que se vai a estudar e coa que se vai a intervir.
---------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá contactar co profesorado da materia a través de correo electrónico solicitando unha tutoría virtual ou presencial.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo	O traballo tutelado baseado na evidencia científica, e contextualizado no APS [Educa na diversidade, transforma a sociedade], responden a unha demanda que nos achega a entidade ou entidades colaboradoras para proporcionar un servizo ou produto (i.e., taller, material audiovisual, entre outros) ao colectivo con diversidade (i.e., social, académica, cultural), co que traballamos ao longo do cuadrimestre. Este traballo debe ser aplicado na poboación diana do APS e ademais debe ser defendido na sesión que conclúe do APS.	40	A1	B1	C1	D1
			A2	B3	C3	D2
			A3	B5	C4	D3
			A4		C9	D5
			A5		C10	
Exame de preguntas obxectivas	Proba de avaliación de competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta.	40	A1	B3		
			A2			
			A3			
			A4			
			A5			
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado enfrontarase a pequenos retos que se inclúen dentro da aprendizaxe dos contidos da materia. Estes problemas ou exercicios facilitarán a adquisición de conceptos teóricos e a súa aplicación na metodoloxía ApS.	20	A2	B1	C1	D5
			A3		C3	
			A4		C4	
			A5		C9	

Outros comentarios sobre a Avaliación

===== ALUMNADO XERAL =====

A nota final será o resultado da suma das metodoloxías descritas para a avaliación sempre que se aprobe o exame e o traballo. Se non se aproba exame e traballo de aula non se sumarán as cualificacións de cada avaliación e suspenderase a materia. Igualmente aínda aprobando exame e traballo será necesaria unha nota mínima de 5 para aprobar a materia.

A avaliación continua require que o alumnado acade menos de 6 faltas de asistencia as aulas GG e as aulas de GM.

O alumnado que requira avaliación global deberá comunicalo a través de Moovi entre o 21 de xaneiro e o 21 de febreiro do 2025. A avaliación global terá o mesmo tipo de metodoloxías de avaliación.

=====

A plataforma de aula virtual conta con ferramentas para detectar posibles comportamentos anómalos e deshonestos, así como para detectar posibles plaxios en traballos escritos. No caso de detección de plaxio nalgunha proba/traballo/test/exame/actividade a cualificación final da materia será Suspenso (0) e o feito será comunicado ao Decanato do Centro para que adopte as medidas oportunas.

Ao comezo do curso indícase, a través de Moovi, as características do traballo, exercicios, probas, así como a bibliografía completa.

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que poidesen xurdir. Así mesmo, achegárase aos estudantes a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo. Moovi será a plataforma utilizada para a difusión desta información.

Ante calquera contradición que se puidera dar entre as distintas versións da guía, por mor dalgún erro na tradución, a versión que prevalecerá é esta versión na lingua galega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Tugores, F. & Planas, R., **Introducción al patrimonio cultural**, 1ª, Trea, 2006

Prats, LL., **Patrimonio cultural y antropología**, 1ª, Ariel, 1997

García Cuetos, María Pilar, **El patrimonio cultural. Conceptos básicos**, 1ª, Universidad de Zaragoza, 2011

Bibliografía Complementaria

Howard, p., **Heritage. Management, interpretation, identity**, 1ª, Continuum, 2003

Recomendacións

Outros comentarios

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar ao cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen aparecer.

Así mesmo, achegarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

A bibliografía será completada a través da plataforma Moovi.

Recoméndase ao alumnado que teña presentes en todo momento as normas APA pois a omisión de citas e referencias bibliográficas nos exercicios e traballo será considerada plaxio e por tanto se avaliará a proba cunha nota de 0.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía aplicada ao turismo				
Materia	Economía aplicada ao turismo			
Código	004G741V01301			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, María Xosé			
Profesorado	Vázquez Rodríguez, María Xosé			
Correo-e	maxose@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/course/view.php?id=10537			
Descrición xeral	Economía Aplicada ó Turismo é unha materia básica que se imparte no primeiro semestre do Grao en Turismo.			
Consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales aproximadamente 50 son actividades presencias, mentres que o resto serán actividades non presenciais. A lingua de impartición será o galego. Esta materia pretende iniciar ao estudante no coñecemento das técnicas e da área de estudo da Economía Aplicada, con especial fincapé no papel do sector turístico nas economías actuais.				

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B2	Coñecer o territorio (ambiente, sociedade, cultura) dende unha perspectiva diacrónica e sincrónica.
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física
C2	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía Humana
C10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
D3	Capacidade de organización e planificación

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adquirir coñecementos básicos para entender o funcionamento da economía mundial e española, e da importancia do sector turístico dentro da mesma.	eA1 B1 A2 B3 A3
Acceder ás fontes estatísticas e bibliográfica da Economía Mundial e de España, así como do sector turístico enmarcado no seu contexto económico.	B1 C2 B2 B3

Sintetizar información estatística no ámbito económico e social en Indicadores Económicos relevantes e interpretar indicadores.	A3 A4	B1 B2 B3 B5	C2	
Elaboración e exposición dos resultados, empregando nun nivel básico os programas informáticos de cálculo, realización de gráficos e presentacións.	A3 A4 A5	B2 B3 B5		D3
Someter a contraste e discusión as ideas expostas nas leccións maxistrais.	A4 A5	B3 B5	C1 C2 C10	D3

Contidos

Tema	
Parte I: Introducción	A actividade económica e o crecemento económico. Crecemento e Desenvolvemento. Indicadores do impacto económico e social da
Tema 1: Técnicas e instrumentos de avaliación da actividade turística. Principais fontes estatísticas e bibliográficas.	actividade económica
Tema 2: Técnicas e instrumentos económicos de regulación.	Externalidades e fallos de mercado do turismo. Valoración. Instrumentos directos e indirectos de corrección.
Parte II: Economía Mundial e Turismo	Análise do crecemento nos países desenvolvidos. Factores. O mercado turístico internacional.
Tema 3: Os Países Desenvolvidos.	
Tema 4: Os Países en Vías de Desenvolvemento.	Características estruturais dos países en vías de desenvolvemento. Estratexias de crecemento económico. O papel do turismo como oportunidade de crecemento.
Parte III: Economía Española e turismo	Crecemento económico e evolución da Economía Española.
Tema 5: O desenvolvemento económico español.	
Tema 6: O Sector Público en España.	Estructura e funcións do Estado nas economías. Evolución. O papel do Sector Público no desenvolvemento turístico.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas de forma autónoma	8	24	32
Actividades introductorias	1	6	7
Prácticas con apoio das TIC	8	13	21
Lección maxistral	18	22	40
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	20	24
Estudo de casos	4	10	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Durante o curso, proporanse ao alumnado un conxunto diverso de exercicios complementarios, que poden incluír problemas de cálculo, análises de casos, lectura de artigos científicos, lectura de artigos de prensa, vídeos, etc. Estas actividades serán realizadas individualmente ou en grupo, según proceda, e contarán cunha parte non presencial, de traballo autónomo. Este tipo de exercicio require que o estudante teña acceso a Internet para acceder ás Bases de Datos Oficial, e un manexo básico de Excel (ou folla de cálculo similar).
Actividades introductorias	Nas actividades introductorias, presentarase a materia, os seus contidos e obxectivos, así como a planificación docente e o sistema de avaliación. Poderá realizarse algunha proba de coñecementos previos ou de comprobación da comprensión do sistema por parte do alumnado.
Prácticas con apoio das TIC	Nas prácticas nas aulas de informática o alumnado realizará exercicios e análises de casos nos que o alumnado aprenderá a manexar información estatística coas técnicas de análise máis habituais. Con estas prácticas o alumnado aprenderá a organizar información, sintetizar e depurar datos, construír indicadores, etc. Isto esixirá a realización de cálculos básicos (taxas de variación, números índice, etc.) e a súa representación gráfica.
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais, o profesorado desenvolverá os contidos do Programa. Explicaranse as ideas centrais, do temario, con apoio de datos e ferramentas analíticas e de síntese. As sesións maxistrais poderán apoiarse en problemas e análises de casos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas de forma autónoma	Asistencia e apoio ó alumnado, tanto de forma presencial como non presencial, para a realización dos problemas e exercicios plantexados para cada tema.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Axuda ó alumnado para resolver dúbidas respecto dos contidos das probas tipo test, así como corrección e revisión posterior das probas (feedback para o alumnado).
Resolución de problemas e/ou exercicios	Axuda ao alumnado para orientar e resolver dúbidas respecto dos contidos de problemas e exercicios prácticos a realizar.
Estudo de casos	Axuda ó alumnado para plantexar cuestións, orientar na búsqueda de información e resolver dúbidas sobre os estudos de casos a realizar.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse dous exames. Cada un representará o 25% da nota final da avaliación continua	50	A2 A3 A4 A5	B3 C2 C10	
	Consistirán na realización de probas sobre os contidos das sesións Maxistrals, Prácticas de Laboratorio, Lecturas, Debates e demais exercicios complementarios propostos.				
Resolución de problemas e/ou exercicios	Consistirán na realización de tarefas vencelladas coas prácticas que se indicarán ao longo do curso e que o alumnado deberá realizar de forma autónoma con base aos materiais dispoñibles e os contidos explicados nas clases.	30	A1 A3 A4 A5	B3 B5	D3
Estudo de casos	Consistirán na análise dalgún caso ou problema real baseado nos coñecementos impartidos na materia, que o alumnado deberá redactar, entregar, e presentar e defender na aula (ou de forma virtual se hai circunstancias xustificables que impidan a presentación presencial).	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C1 C2 C10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá dúas posibilidades de avaliación Avaliación Continua (AC) e Avaliación Global (AG):

A) A avaliación da materia por defecto será AC .

O alumnado poderá renunciar á AC explícitamente nos prazos legalmente establecidos (mínimo un mes dende o inicio do curso ou o establecido polo centro, se o houbese).

É preciso presentarse ás dúas probas avaliábeis ou exames de preguntas obxectivas (25% da nota), e entregar e presentar o estudo de caso (20% da nota), para ter a posibilidade de ser avaliado/a mediante avaliación continua. O resto das actividades avaliábeis (resolución de problemas e/ou exercicios, 30% da nota) non entregadas non impiden ser avaliado/a por avaliación continua, pero conlevan unha nota de cero para estas entregas.

É necesario acadar unha nota mínima de 3 en cada unha das probas/exames parciais de AC e no estudo de caso para realizar a ponderación e cálculo da nota final de AC integrando as notas da resolución dos problemas e/ou exercicios (clases prácticas).

A nota mínima para aprobar a materia será un 5. Considerarase que o alumnado se ten presentado á avaliación continua cando se presente a algunha das dúas probas de avaliación (exames de preguntas obxectivas).

B) Cando proceda a AG (porque o alumno así o teña decidido e comunicado á coordinadora, porque non reúna os requisitos establecidos no apartado A para seguir AC, ou por non ter superado a AC), realizaranse un exame final, tanto na primeira oportunidade como na segunda oportunidade. En ambos casos, o exame terá dúas partes, unha con preguntas de tipo test e outra con preguntas de resposta curta/problemas sobre o contido das clases maxistrals, das prácticas de aula informática, das lecturas e debates e demais exercicios e tarefas do curso. Neste caso a nota da parte test do exame constituirá o 60% da nota final e a parte de resposta curta o 40%. Esixirase unha nota mínima de 3 puntos en cada parte de cara ao cálculo da nota final. A nota mínima para aprobar a materia será un 5.

O exame correspondente a posteriores convocatorias seguirá o mesmo modelo que o exame final (de primeira e segunda oportunidade).

Os estudantes que non participen na AC nin na AG figurarán nas actas como non presentados. O alumnado que suspenda a AC e non se presenten á AG da primeira convocatoria, figurará nas actas como suspenso, coa nota obtida en AC. O

alumnado que aprobe a AC e desexe subir nota, poderá presentarse á AG en primeira convocatoria (a nota final da avaliación desta primeira convocatoria será a maior entre as obtidas na AG de primeira convocatoria e a final de AC).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. En caso de conflito ou disparidade entre as datas de exames, prevalecerán as publicadas na web da facultade

O horario e lugar da realización de titorías estará publicado na plataforma de teledocencia (MooVi) así como o procedemento de solicitude das mesmas.

Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado

(<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

García Delgado, Jose Luís e Rafael Myro (directores), **Lecciones de Economía Española**, 12ª Edición, Civitas, 2019

Jaime Requeijo González, **Economía Mundial**, 4ª Edición rev e act, McGraw-Hill, 2017

Magadán Díaz, M. e Rivas García, J., **Estructura, Economía y Política Turística**, 1ª Edición, Septem, 2012

Todaro, Michael P.; Smith, Stephen C., **Economic Development**, 13ª Edición, Pearson, 2020

Ramón, Ana, Such, María Jesús, **La Economía del Turismo**, 1ª Edición, Universidad de Alcalá, 2022

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Planificación pública do desenvolvemento turístico/O04G240V01604

Turismo e desenvolvemento económico territorial/O04G240V01501

Planificación e dirección de espazos turísticos/O04G240V01908

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Introducción á economía/O04G240V01103

Xeografía: O turismo no mundo actual/O04G240V01104

Estatística/O04G240V01402

Outros comentarios

Nesta materia é moi recomendable a asistencia regular ás clases teóricas e prácticas. Trátase dunha materia moi extensa e que trata de perfilar un marco para a comprensión do sector turístico dentro da economía mundial e española. Por tanto, é unha materia básica útil para posteriormente profundizar nos diferentes aspectos do turismo. Recoméndase tamén a participación nas actividades voluntarias propostas, pois ademais de puntuar para a nota final (no caso da avaliación continua), facilitan a reflexión e comprensión de conceptos explicados ao longo do temario.

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ó longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir.

Asimesmo, aportarase ó alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Mercadotecnia turística				
Materia	Mercadotecnia turística			
Código	004G741V01302			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Alén González, María Elisa			
Profesorado	Alén González, María Elisa			
Correo-e	alen@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia conecta ao estudante con aspectos da mercadotecnia básicos para coñecer e entender o mercado e aos consumidores. En concreto, a materia Mercadotecnia turística pretende profundar no estudo da mercadotecnia estratéxica e das ferramentas de análise e planificación do mercado de cara a desenvolver estratexias exitosas para as empresas turísticas.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica
C9	Capacidade de análise e interpretación das paisaxes
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
C15	Coñecemento de linguas antigas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Aplicación dos coñecementos
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
RA2. Identificar os problemas comerciais e saber atopar e utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	A1	B1	C9	D1
	A2	B3	C13	D5
	A3		C15	
	A4			

RA3. Estructurar un plan de marketing turístico	A1 A2	B1 B3 B5	C6 C13 C15	D1 D3
RA4. Mostrar, explicar e xustificar os valores éticos propios da profesión	A3 A4	B5 B6	C15	D2 D3

Contidos

Tema	
Tema 1. Introducción: Mercadotecnia turística	1.1. Definición e concepto de mercadotecnia 1.2. Enfoques na dirección de mercadotecnia
Tema 2: Características do servizo e da mercadotecnia turística	2.1 Características da mercadotecnia de servizos 2.2 Estratexias de xestión para empresas de servizos 2.3 o modelo de prestación dun servizo
Tema 3. Mercado potencial, demanda de mercado e cota de mercado	3.1. Definición do concepto de mercado 3.2. Mercado potencial 3.3. Cota de mercado potencial e cota de participación
Tema 4. A planificación de mercadotecnia (introdución)	4.1. O plan estratéxico de mercadotecnia 4.2. As estratexias de mercadotecnia
Tema 5. O sistema de información de mercadotecnia	5.1. Avaliación das necesidades de información en mercadotecnia 5.2. A investigación comercial
Tema 6. O comportamento do consumidor	6.1. Factores que inciden no comportamento de compra do consumidor 6.2. Modelos de comportamento do consumidor
Tema 7. A segmentación de mercados	7.1. A segmentación 7.2. Proceso e estratexias de segmentación 7.3 Posicionamento
Tema 8. Marketing Mix	8.1 Deseño e xestión do produto 8.2 Consideracións sobre o prezo 8.3 Canles de distribución 8.4 Promoción do produto

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	45	67
Estudo de casos	22	5	27
Aprendizaxe-servizo	22	5	27
Exame de preguntas obxectivas	1.5	40	41.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	14	14.5
Cartafol/dossier	0.5	7	7.5
Observación sistemática	0	7	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material entregado polo profesor e que se consulte a bibliografía recomendada para completar a información co fin de seguir as explicacións. AVALIACIÓN CONTINUA Carácter: Obrigatorio Asistencia: No Obrigatoria AVALIACIÓN GLOBAL Carácter: Obrigatorio Asistencia: No Obrigatoria
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. AVALIACIÓN CONTINUA Carácter: Obrigatorio Asistencia: Obrigatoria (permitidas 3 faltas máximo) AVALIACIÓN GLOBAL Carácter: Obrigatorio Asistencia: No Obrigatoria
Aprendizaxe-servizo	Combina procesos de aprendizaxe e de servizo á comunidade nun só proxecto articulado onde os/as participantes aprenden a traballar nas necesidades reais da contorna coa finalidade de melloralas. AVALIACIÓN CONTINUA Carácter: Obrigatorio Asistencia: Obrigatoria

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Casos prácticos relativos a situacións reais e/ou empresas turísticas. O alumnado terá seguimento continuo e unha atención personalizada e de grupo.
Aprendizaxe-servizo	Participación voluntaria nun proxecto de aprendizaxe en colaboración con outra organización
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Pódense establecer accións especialmente dirixidas ao alumnado en segunda ou sucesivas matrículas na materia entre as que se atoparían: - Un programa de reunións de tutoría regradas (presenciais ou virtuais) en datas previamente definidas de asistencia obrigatoria, nas que o alumnado expoña os seus progresos e consulte as dúbidas. - Programación baixo petición de actividades adicionais ou complementarias ás previstas ordinariamente que axuden a este alumnado ao estudo e que permitan o seguimento e control do seu progreso na materia.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Estudo de casos	No caso de avaliación continua entregaranse casos e exercicios que haberá que resolver durante as sesións prácticas. Para a liberación desta parte o alumnado debe acadar unha calificación global no conxunto das prácticas entregadas igual ou superior a cinco puntos (sobre 10) e non ter faltado a mais de 3 sesións de prácticas. No caso de avaliación global resolverase un caso práctico global o día do exame.	40	A1 A2 A3 A4	B1 B3 B5 B6	C6 C9 C13 C15	D1 D2 D3 D5
Exame de preguntas obxectivas	Exame tipo test	35	A1 A2 A3			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Preguntas curtas achega do temario	25	A1 A2 A3 A4	B3 B5	C6 C13 C15	
Cartafol/dossier	Realización dun cartafol coas aprendizaxes derivadas da experiencia de ApS. Consiste na recompilación do traballo do/a estudante no que amosa os seus esforzos, progresos e logros. A recompilación debe incluír contidos elexidos polo alumno/a, os criterios de selección e efidencias de autoreflexión.	20	A1 A2 A3	B1 B5	C13 C15	D1 D2 D3 D5
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado participante en ApS	20	A1 A2 A3	B1 B5	C13 C15	D1 D2 D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de Avaliación Continua (AC), ou alternativamente optar por unha proba de Avaliación Global (AG). A avaliación por defecto é a AC. O alumnado poderá elixir AG segundo o procedemento e o prazo establecido polo centro (escrito á coordinadora da materia do 11/9 ao 11/10). A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

AC. En caso de non renunciar á avaliación continua:

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de estudantes e os medios para traballar en grupo. Indícanse dous percursos excluíntes en función de que o alumnado participe no programa de ApS ou non (alumnado xeral).

====ALUMNADO XERAL====

Na avaliación continua a nota final será o resultado de:

a) Realización de varios exercicios/casos prácticos individuais e/ou en grupo durante a asistencia ás sesións prácticas. Esta nota pondera un 40% na cualificación final sempre que sexa superior ou igual a 5 puntos sobre 10 para o cal e condición indispensable non ter faltado a mais de 3 sesións prácticas.

b) Un exame parcial durante o cuadrimestre para avaliar o progreso na materia (20%)

c) Un exame ao finalizar a materia no que se medirán os coñecementos teóricos alcanzados (40%)

É necesario alcanzar un mínimo dun 4.5 no exame para poder compensa-la nota coa de avaliación continua e superar a materia.

====ALUMNADO QUE PARTICIPE NO ApS====

Na avaliación continua a nota final será o resultado de:

a) Realización dun Cartafol/dossier de aprendizaxe e observación sistemática por parte da docente. Para a avaliación poderá esixirse unha defensa oral. Esta nota pondera un 40% na cualificación final sempre que sexa superior ou igual a 5 puntos sobre 10.

b) Un exame parcial durante o cuadrimestre para avaliar o progreso na materia (20%)

c) Un exame ao finalizar a materia no que se medirán os coñecementos teóricos alcanzados (40%)

É necesario alcanzar un mínimo dun 4.5 no exame para poder compensa-la nota coa de avaliación continua e superar a materia.

AG en primeira oportunidade

Seguirán este proceso os estudantes que non sigan a avaliación continua. Unha vez superado o periodo dun mes dende o comenzo do cuadrimestre o decanato da FCETOU habilitará o procedemento e informará aos estudantes do prazo para que os matriculados manifesten formalmente a súa intención de acollerse á modalidade de avaliación global. Neste caso, o exame consistirá nunha proba na que se contestarán preguntas teóricas (60%) e outra na que haberá un caso práctico (40%).

Convocatoria extraordinaria e fin de carreira:

Emplearanse os sistemas de avaliación continua e global expostos anteriormente.

Proceso de cualificación de actas:

Independentemente do sistema de avaliación e a convocatoria, en caso de non superar algunha parte da avaliación pero se a puntuación global é superior a 4 (sobre 10), a cualificación en actas será de 4.

As cualificacións de todas as probas, parciais ou finais, prácticas e actividades só terán efectos no curso académico no que se propoñan.

Datos de avaliación:

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Consulta e/ou solicitude de titorías:

A docente ten unha oferta de titorías presenciais ou virtuais en horario concertado. Para concertar unha cita podes facelo dende a túa Secretaría Virtual en liña.

Outros:

A plataforma de aula virtual conta con ferramentas para detectar posibles comportamentos anómalos e deshonestos, así como para detectar posibles plaxios en traballos escritos. No caso de detección destes comportamentos a cualificación final da materia será Suspenso (0) e o feito será comunicado ao Decanato do Centro para que adopte as medidas oportunas en cumprimento do artigo 13.2.d) do Estatuto do Estudante Universitario que establece o deber de "Absterse da utilización ou cooperación en procedementos fraudulentos nas probas de avaliación, nos traballos que se realicen ou en documentos oficiais da universidade".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

P. Kotler e outros, **Marketing turístico**, 6ª, Pearson, 2015

P. Kotler e outros, **Marketing for hospitality and tourism**, 7th, Pearson, 2016

Bibliografía Complementaria

de la Ballina Ballina, FJ, **Marketing turístico aplicado**, ESIC, 2017

Kotler y Armstrong, **Principios de marketing**, 17ª, Pearson, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Distribución turística/O04G240V01401

Promoción turística/O04G240V01405

Investigación de mercados turísticos/O04G240V01602

Atención ao cliente/O04G240V01902

E-marketing no sector turístico/O04G240V01904

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I/O04G240V01102

Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas II/O04G240V01203

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegarase aos estudantes a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Ante calquera contradicción que se puidera dar entre as distintas versións da guía, por mor dalgún erro na traducción, a versión que prevalecerá é esta versión na lingua galega.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión de recursos humanos en empresas turísticas				
Materia	Xestión de recursos humanos en empresas turísticas			
Código	004G741V01303			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Diéguez Castrillón, María Isabel			
Profesorado	Diéguez Castrillón, María Isabel			
Correo-e	idieguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A asignatura estudia o proceso de xestión dos Recursos Humanos a través de conceptos, estratexias, procesos e técnicas que permitan a correcta dirección dos mesmos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
C8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
D1	Capacidade de análise e síntese

Resultados previstos na materia			
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Analizar as oportunidades e ameazas que prantexa o entorno externo para a toma de decisións nun sector específico		B1	C5 D1
		B3	C8
		B5	C12

Contidos	
Tema	
TEMA 1: Xestión dos RRHH	Evolución da xestión de RRHH, Análise de actividades, o departamento de RRHH
TEMA 2: Planificación estratéxica dos RRHH	Diagnóstico estratéxico de RRHH, Obxectivos, Actuacións
TEMA 3: Retribución	Elementos dos sistemas de retribución, modelos retributivos
Tema 4: Desenvolvemento	Formación, xestión do desempeño
TEMA 5: Recrutamento e selección	Técnicas e instrumentos de recrutamento e selección
Tema 6: Igualdade	Prácticas de xestión de RRHH con perspectiva de igualdade

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	40	60
Estudo de casos	25	65	90

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Lección maxistral	Explicación do profesorado dos contidos básicos da materia, fontes de información e pautas para acadar os resultados de aprendizaxe. Interacción cos estudantes
Estudo de casos	Resolución de casos e exercicios prácticos, búsqueda de solucións para problemas concretos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Atención personalizada para a resolución de dúbidas sobre contidos da materia ou resolución de actividades no despacho e por email

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Actividades que avaliarán a comprensión e aplicación de conceptos	50	
Estudo de casos	Actividades de avaliación consistentes en resolución de situacións e toma de decisións sobre problemas concretos e aplicados ao ámbito de empresas da contorna turística	50	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Primeira convocatoria (xaneiro)

Alternativa a) Evaluación continua. No caso de que se presente a algunha proba das efectuadas durante o período lectivo, se entenderá que o alumnado segue a avaliación continua.

Se superará a materia a condición de que a suma ponderada dos resultados de todas as probas e actividades avaliadas efectuadas ao longo do período lectivo sexa maior ou igual a 5 puntos sobre 10. Non se integrará na calificación o resultado das actividades e probas de avaliación nas que non se chegue ao 5.

Alternativa b) Só para os estudantes que non seguiron a avaliación continua. Exame global dos contidos da materia. A cualificación do exame será o 100% da nota final.

Segunda convocatoria (xullo):

Exame global dos contidos da materia no mes de xullo. A calificación do exame será o 100% da nota.

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pódense requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Se aportará ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

*Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plagiados ou copiados supondrá unha calificación de suspenso nas dúas convocatorias.

IMPORTANTE: As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. Non obstante, o calendario poderá ser modificado ao longo do curso por algún imprevisto. Consulten a páxina web da facultade por si se producen cambios no mesmo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Acosta, J.; Fernández, N. e Mollón, M., **Recursos Humanos en empresas de turismo y hotelería**, 2002
 Bayón, F. e García, I., **Gestión de RRHH. Manual para técnicas en empresas turísticas**, Síntesis, 1995
 Pardo, M; Luna R., **Recursos Humanos para turismo**, Prentice Hall, 2006
 Martín I., Gaspar A., **Administración de los recursos humanos en las empresas turísticas**, Pirámide, 2010

Bibliografía Complementaria

García Isa, Isabel, **Gestión de recursos humanos en empresas turísticas**, Pirámide, 2013

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I/O04G240V01102

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IIIA: Inglés				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IIIA: Inglés			
Código	O04G741V01304			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	3	1c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Intensificación e perfeccionamento do idioma inglés, con especial aplicación no sector turístico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en inglés, sobre diversos temas e experiencias.	
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	
Xestionar a relación cos clientes en inglés, especialmente no ámbito do turismo.	
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	

Contidos

Tema	
1. Sustainability	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción
2. Heritage	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción
3. Tour guides	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción

4. Adventure tourism	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción
5. Literary tourism	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción
6. World treasures	Comprensión oral Expresión oral Vocabulario específico Gramática Lectura Escritura Expresiones idiomáticas Traducción

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	5	2	7
Seminario	1	4	5
Resolución de problemas	3.75	15.75	19.5
Prácticas de laboratorio	7	18.25	25.25
Aprendizaxe baseado en proxectos	2.5	10	12.5
Actividades introdutorias	1.75	1	2.75
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais do curso tanto teóricos como prácticos
Seminario	Traballo en profundidade sobre temas específicos do ámbito turístico cun enfoque profesional no que se poidan poñer a proba as competencias a adquirir na materia
Resolución de problemas	Práctica a través de exercicios de distinto tipo das diferentes destrezas comunicativas tanto na súa faceta receptiva como productiva
Prácticas de laboratorio	Práctica contextualizada das diferentes destrezas comunicativas emulando situacións habituais no desenvolvemento da actividade profesional no ámbito do turismo
Aprendizaxe baseado en proxectos	Profundización dos contidos dos bloques temáticos complementado co traballo on-line, familiarización cas TICs e desenvolver competencias como o traballo en equipo.
Actividades introdutorias	Preparación para a asignatura tanto a nivel gramatical como léxico. Consolidación das principais funcións comunicativas necesarias para o exercicio profesional no sector turístico

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Actividade académica desenvolvida na clase, que ten como finalidade presentar a materia e realizar unhas actividades introdutorias, atendendo ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Actividade académica desenvolvida en grupo grande, que ten como finalidade dar explicacións xerais ao alumnado sobre temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Seminario	Actividade académica desenvolvida en pequeno grupo, que ten como finalidade atender ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Resolución de problemas	Actividade académica desenvolvida de forma individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa resolución de problemas e ou exercicios da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Actividade académica desenvolvida en pequeno grupo, que ten como finalidade atender ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa realización dos proxectos da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de realización dos mesmos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Comprensión e asimilación dos principais contidos teóricos	10	
Seminario	Traballo individualizado sobre as competencias de lectura no ámbito turístico	5	
Resolución de problemas	Realización de actividades prácticas que resuman os contidos xerais do curso a través de destrezas de lectura.	5	
Prácticas de laboratorio	Realización de exercicios e actividades contextualizadas. Léxico específico. Desenvolvemento de destrezas escritas	20	
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización e presentación dun tema	15	
Actividades introdutorias	Evaluación das competencias comunicativas	5	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios y actividades prácticas que resuman os contidos xerais do curso nas principais destrezas comunicativas orais	20	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A) PRIMEIRA EDICIÓN DAS ACTAS:

O alumnado poderase acoller á avaliación continua (A.1) ou á avaliación única (A.2). O alumnado deberá pór en coñecemento do docente a cal das dúas opcións se acolle.

Recoméndase a avaliación continua, sendo o sistema máis adecuado para a aprendizaxe da materia. Para acollerse á avaliación continua o alumnado deberá entregar o 80% das tarefas programadas e realizar as probas descritas no apartado A.1

O prazo para mudar de avaliación continúa a global é de un mes dende o comenzo do período da docencia.

A Avaliación Global realizarase nas datas oficiais de exame para cada oportunidade de avaliación establecida no calendario académico aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

A.1) Avaliación continua

Para acollerse á avaliación continua o alumnado deberá realizar as seguintes probas:

- Speaking (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Writing (20%): Unha proba que terá lugar nas datas indicadas no cronograma.
- Listening (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Reading (10%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.
- Use of English (40%): unha proba que terá lugar na data indicada no cronograma.

As datas das probas de avaliación continua serán anunciadas no cronograma publicado na páxina web da Facultade.

Para superar a materia será necesario:

- 1) Obter unha nota mínima de 5 como resultado da media aritmética das probas escritas: Use of English (40%), Writing (20%), Listening (10%) and Reading (10%).
- 2) Obter unha nota mínima de 5 na proba de speaking (20%).

Os exames e probas da avaliación continua non realizadas contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación continua. Para a segunda edición das actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas da materia: a) parte escrita da materia (incluíndo Use of English, writing, reading e listening) b) parte oral da materia (speaking).

A.2) Avaliación única

O alumnado que non asista ás clases con regularidade nin realice ningunha proba parcial poderá presentarse á avaliación única, que consistirá nunha única proba global final que computará o 100% da cualificación final. O exame final escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).

O examen oral final (só para o alumnado de avaliación final) terá lugar no mesmo día que o exame escrito final e suporá o 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesaria unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames de avaliación única non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias da avaliación única.

A data desta proba de avaliación única da primeira edición das actas será fixada pola facultade e publicada na súa páxina web. Para a segunda edición de actas (xullo) conservaranse as partes aprobadas: a. exame oral (speaking) ou b. exame escrito (incluíndo use of English, writing, reading e listening).

B) SEGUNDA EDICIÓN DAS ACTAS (Xullo):

O alumnado que suspenda ou non se presente á primeira edición das actas será avaliado na segunda edición en xullo mediante unha proba única que terá as mesmas características que a proba única da primeira edición de actas:

- O exame escrito terá as seguintes porcentaxes: Use of English (40%), Writing (20%), Reading (10%), Listening (10%).
- O exame oral terá lugar no mesmo día que o exame escrito e suporá un 20% da nota final.

Para aprobar a materia, será necesario obter unha nota mínima de 5 tanto no exame escrito como no exame oral. Os exames da segunda edición das actas non realizados contarán como un 0 á hora de calcular as medias.

A data desta proba de xullo será fixada pola facultade e publicada na súa páxina web. De non superar a materia en xullo, o/a alumno/a deberá examinarse da totalidade da materia en cursos académicos posteriores, xa que as partes superadas carecerán de validez para datas posteriores.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

De Prada Creo et al, **Travel Leisure and Socializing for Spanish Speakers**, T&A&T,

Duckworth, Michael, **High Season**, Oxford University Press,

Strutt, P., **English for International Tourism, Upper intermediate**, Pearson Education Limited,

Strutt, P., **English for International Tourism, Intermediate**, Pearson Education Limited,

Jones, L., **Welcome!**, Cambridge University Press,

Harding, K, **Going International. English for Tourism**, Oxford University Press,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IVA: Inglés/O04G240V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma moderno: Inglés para turismo/O04G240V01204

Linguas estranxeiras para o turismo IA: Inglés/O04G240V01302

Linguas estranxeiras para o turismo IIA: Inglés/O04G240V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IIIB: Francés				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IIIB: Francés			
Código	O04G741V01305			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	3	1c
Lingua de impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia ten como obxectivo perfeccionar os coñecementos da lingua francesa en contexto turístico (nivel A2-B1).			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C15	Coñecemento de linguas antigas
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	A1 B4 C14 D3 A2 B5 C15 D5 A3 B6 A4 A5
Xestionar a relación cos clientes en francés, especialmente no ámbito do turismo.	A1 B4 C14 D5 A3 B5 C15 A4 B6 A5

Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14	D5
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	A1 A2 A3 A4	B1 B4 B5 B6	C14	D3 D5

Contidos

Tema	
1. Coñecer o aeroporto e o persoal. Realizar a facturación.	As tarefas do axente de escala. Os espazos e os servizos no aeroporto. A facturación. Gramática: os pronomes de OD e OI.
2. Realizar o embarque e facer anuncios. Aplicar consignas de seguridade a bordo.	Os anuncios. A seguridade. As prohibicións. Gramática: a negación do imperativo e do infinitivo.
3. Aluguer e devolución dun coche. Encher a ficha do estado dun coche.	O aluguer. O coche. Gramática: a interrogación directa (repaso).
4. Informarse dos desaxustes e reaccionar de xeito adaptado as reclamacións dos pasaxeiros.	O transporte ferroviario. Os incidentes. As queixas. Gramática: os conectores de causa e consecuencia.
5. Identificar as funcións do recepcionista e informar un cliente sobre as características do hotel.	As tarefas en recepción. As prestacións e os equipamentos de hostelería. Gramática: os pronomes relativos où e dont.
6. Acoller un cliente, contestar as reclamacións e facturar unha estancia.	A habitación. As reclamacións. Gramática: o imperfecto.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	11	12	23
Resolución de problemas de forma autónoma	2	27	29
Prácticas de laboratorio	4	0	4
Lección maxistral	4	0	4
Seminario	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	3	3
Traballo	0	3	3
Práctica de laboratorio	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Resolución de problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Ofrecerase resolución de dúbidas en pequenos grupos.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumno poderá consultar co profesor os resultados das tarefas.
Prácticas de laboratorio	Ofrecerase avaliación interactiva ao finalizar cada práctica.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	A2	B1	D3	D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas que inclúen actividadees, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividadee suscitada, plasmando de xeito práctico, os coñecementos teóricos e prácticos da materia	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 C14 C15	D3 D5	
Traballo	Os alumnos deberán realizar un exame oral.	20	A2	B1 B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5
Práctica de laboratorio	Probas para aevaluación das competencias adquiridas sobre situacións prácticas. As probas serán orais e escritas	40	A2	B1 B4 B5 B6	D3 D5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na primeira convocatoria os alumnos deberán asistir a clase para beneficiarse da avaliación continua (con máis de 3 faltas sen xustificar perderase o dereito a avaliación continua) que consistirá na recollida de tarefas e actividades de clase ou casa (40%), realizar 1 control ao finalizar o cuatrimestre (40%, mínimo 5) e entregar un glosario (20%). Para a avaliación continua, será necesario comprar o método de lingua que se utiliza en clase e traelo a diario.

Aqueles alumnos que non superen a materia durante o curso terán que presentarse ao exame final escrito (80%, mínimo un 5) e entregar un glosario (20%). Tamén poderán presentarse ao exame final aqueles alumnos que desexen subir nota.

Na segunda convocatoria os alumnos deberán realizar o exame final da materia (80%, mínimo un 5) e un glosario (20%).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aragón M., Eurrutia, M y otros, **Diccionario de términos de turismo.**,

Laygues, Arnaud; Coll, Andreu, **Le français en contexte: tourisme,**

Bibliografía Complementaria

Calmy, A.M, **Le français du tourisme,**

Corbeau, S, **Tourisme.com,**

Penformis, J.L., **Communication progressive du français des affaires,**

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IIB: Francés/O04G240V01406

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Linguas estranxeiras para o turismo IIB: Francés/O04G240V01406

Outros comentarios

Recoméndase ter cursado Francés I e II, e seguir a modalidade da avaliación continua para superar a materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IIIC: Alemán				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IIIC: Alemán			
Código	O04G741V01306			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	3	1c
Lingua de impartición	Alemán			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Otero Villena, Almudena			
Profesorado	Otero Villena, Almudena			
Correo-e	almudena.otero.villena@uvigo.gal			
Web	http://Moovi			
Descrición	Consolidación da base xa adquirida nos estudos de lingua alemá con especial aplicación ó sector turístico. xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C15	Coñecemento de linguas antigas
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Descodificar e interpretar mensaxes en alemán procedentes de diversos ámbitos, con especial atención ao sector turístico.	A1 B4 C14 D5 A2 B6 C15 A3 A5
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en alemán, sobre diversos temas e experiencias.	A1 B4 C14 D3 A2 B5 C15 D5 A4 B6 A5

Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5
Xestionar a relación cos clientes en alemán, especialmente no ámbito do turismo.	A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14 C15	D5
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14	D5
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14	D3 D5

Contidos

Tema

Unidade 7 · Arbeitsalltag	· Entender unha entrada nun blog, escribir sobre as rutinas laborais, conversacións no ámbito laboral, indicar un lugar, describir procesos, escribir e entender unha carta, manter conversacións con funcionalidade social (*Smalltalk) · Reserva, check-in, información interna e externa, servizos, queixas, checkout · As conxuncións *und, *oder, *aber, o artigo con Dativ, a preposición *mit + Dativ
Unidade 8 · Fit und gesund	· Dar e entender instrucións, dar información persoal, as partes do corpo, dar, entender e transmitir instrucións, conversacións no médico, dar e entender consellos de saúde, enfermidades, medicamentos · O imperativo con *du, *ihr, *Sie, as oracións exhortativas/imperativas, os verbos modais *sollen, *müssen, (nicht) *dürfen
Unidade 9 · Meine Wohnung	· Entender anuncios de pisos, describir as estancias dun piso e o seu mobiliario, as cores, falar de diferentes tipos de vivendas e formas de convivencia, escribir un texto sobre un piso. · *Sein + Adjektiv, a preposición *in + Akkustativ, Wechselpräpositionen + Dativ

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	11.25	16	27.25
Resolución de problemas	11.25	16	27.25
Lección maxistral	1	3.5	4.5
Práctica de laboratorio	2	6	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Prácticas de laboratorio	Atención das consultas do alumnado relacionadas coas prácticas de laboratorio. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula de laboratorio).
Resolución de problemas	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos problemas e/ou exercicios realizados. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula).

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	Descrición					
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Estas probas serán orais e escritas.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen a redacción de breves textos e a preparación de presentacións orais sobre aspecto do sector, especialmente de "Landeskunde".	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14 C15	D3
Exame de preguntas obxectivas	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

É condición obrigatoria para ser avaliado/a de forma continua a asistencia a un 80% das aulas, a non ser que haxa motivos xustificadas para unha asistencia inferior, que deberán ser comunicados ao profesorado canto antes.

A práctica de laboratorio (40%) consiste nunha **participación activa** en todas as actividades que se desenvolven en clase - e a súa adecuada preparación en casa - con atención especial á produción oral.

A resolución de problemas/exercicios (20%) consiste tanto na redacción de breves textos como presentacións orais adaptados ao nivel de aprendizaxe do alumnado sobre aspectos relacionados co sector turístico, especialmente de "Landeskunde".

O exame de preguntas obxectivas (40%) consiste en avaliar as competencias adquiridas en clase incluída a comprensión oral mediante un exame escrito. Este control final realízase na última sesión do cuadrimestre e é necesario obter como mínimo un 5 para facer a media coas outras partes e aprobar a avaliación continua.

No caso de optar pola avaliación global é necesario comunicalo por escrito ao profesorado nos primeiros 30 días hábiles tras o inicio do cuadrimestre. No caso da avaliación global o 100% da nota é a obtida no exame final.

O mesmo sistema aplícase na segunda convocatoria (xullo).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Netzwerk neu A1.2, 978-3-12-607169-7, Klett, 2024

<https://dict.leo.org/spanisch-deutsch/>, Diccionario con pronunciación y tablas de flexión,

Bibliografía Complementaria

<http://dw-world.de>,

<http://idiomas.astalaweb.com/alem%C3%A1n/e/Diccionarios-a.asp>,

<http://www.aulafacil.net/CursoAleman/CursoAleman.htm>,

<http://www.deutschonline.de/Grammatik/inhalt.htm>,

<http://www.daf-portal.de/uebungen/index.php?viewCat=1%20>,

Deutsch im Hotel, 9783190216468, Hueber, 2002

Zimmer frei neu:- Lehrbuch, Arbeitsbuch, Lehrerhandreichungen, 2CDs zum Lehrbuch, 1CD zum Arbeitsbuch, Langenscheidt, 978-3468494123, Langenscheidt, 2006

Hallo aus Berlin (Video),

Menschen A2.1, 978-3-19-361902-0, 2012, Hueber,

www.turgalicia.es,

Ja, gerne, 978-3-06-020732-9, 2014, Cornelsen,

Herzlich willkommen, 978-3-12-606182-7, 2012, Klett,

Brigitte Braucek/ Andreu Castell, **Gramática básica del alemán con ejercicios A1-B1**, 978-3-19-811735-4, 2017, Idiomas / Hueber,

Stefanie Dengler, Tanja Mayr-Sieber, **Netzwerk neu A1-B1. Grammatik A1-B1**, 978-3-12-607178-9, 2021, Klett,

Grammatik aktiv. Deutsch als Fremdsprache. 2. aktualisierte Ausgabe (A1-B1), 978-3-06-122964-1, 2023, Cornelsen,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IVC: Alemán/O04G240V01607

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Linguas estranxeiras para o turismo IIC: Alemán/O04G240V01407

Outros comentarios

E posible seguir cursando a materia nos seguintes cuatrimestres.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lenguas extranjeras para el turismo IIID: Portugués**

Materia	Lenguas extranjeras para el turismo IIID: Portugués			
Código	004G741V01307			
Titulación	PCEO Grado en Turismo/Grado en Geografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	3	1c
Lingua de impartición	Gallego			
Departamento	Filología gallega y latina			
Coordinador/a	González Vázquez, María Mercedes			
Profesorado	González Vázquez, María Mercedes			
Correo-e	mercedes@uvigo.es			
Web	http://http://estudioslusofonos.blogspot.com.es/			
Descrición xeral	En esta materia se pretende que el alumnado adquiera conocimientos básicos de la lengua y de las culturas de expresión portuguesa en continuación de los contenidos de Lengua extranjera para turismo II de cara al nivel A2/B1.			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Código	
A1	Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio
A3	Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
A4	Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
B3	Obtener las habilidades necesarias para registrar, analizar e interpretar la información relevante de índole geográfica e histórica.
B5	Valorar las necesidades y problemas de la sociedad y las aportaciones (en términos de contribución efectiva) generadas desde los ámbitos geográfico-históricos, teniendo en cuenta la necesaria igualdad social y entre sexos, la discapacidad y la educación para la paz.
B6	Aplicarlas en el contexto del futuro académico y/o profesional; y crear las bases para futuros estudios de postgrado, especializados y/o multi-disciplinares.
C1	Conocimiento de las claves y desarrollo del ámbito de la Geografía Física
C12	Conciencia crítica de la relación entre los acontecimientos y procesos actuales y el pasado
C22	Conocimiento de la historia universal
C23	Capacidad de identificar y utilizar apropiadamente fuentes de información para la investigación histórica
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Aplicación dos coñecementos
D3	Capacidade de organización e planificación
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio

Resultados previstos en la materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Descodificar e interpretar mensajes en portugués procedentes de diversos ámbitos, con especial atención al sector turístico.	A1 A3	B3 B5	C1 C12	D1 D2
Expresar oralmente y por escrito mensajes en portugués, sobre diversos temas y experiencias.	A4	B6	C22 C23	D3 D4
Adaptar el nivel de lengua a las distintas situaciones comunicativas, tanto coloquiales como formales.	A4	B6	C22	D3

Contenidos

Tema

Contenidos gramaticales

Verbo: revisión.
Verbo: imperativo, presente de subjuntivo, futuro de indicativo, condicional.
Pronombres personales directo e indirecto.
Pronombres: colocación del pronombre átono.
Preposiciones.
Falsos amigos.

Contenidos léxico-semánticos

Identificación personal: Formación y experiencia laboral. Entrevista de trabajo. Profesiones ligadas al turismo.
Descripción de personas (carácter, preferencias, creencias) y lugares.
Paisaje y naturaleza. Campo y ciudad. Orientarse y dar indicaciones.
Puntos de interés turístico.
Viajes y transportes: Vacaciones. Tipos de alojamiento. Equipaje.
Documentación.
Tiempo libre y ocio: Pasatiempos e intereses.
Correspondencia formal e informal.
Alimentación: recetas. Materiales y utensilios.
Compras y actividades comerciales.
Clima, condiciones atmosféricas.

Contenidos pragmáticos

Prácticas orales.
Redacción de textos cortos relacionados con el turismo.

Elementos de cultura lusófona

Elementos seleccionados de la cultura e historia de Portugal con relevancia para el turismo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección magistral	10	23	33
Traballo tutelado	10	23	33
Actividades introductorias	6	0	6
Examen oral	1	0	1
Examen de preguntas objetivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Lección magistral	Sesiones teóricas
Traballo tutelado	Sesiones prácticas - traballo en grupo
Actividades introductorias	Actividades de iniciación a la lingua portuguesa

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Traballo tutelado Sempre que lo precise, el alumnado será atendido de forma individual, tanto en las sesiones de clase, como en el horario de tutorías. Tutorías: La atención al alumnado podrá tener lugar de forma presencial durante el horario de tutorías establecido en el curso. Bajo la modalidad de concertación previa, las sesiones de tutorización podrán realizarse por medios telemáticos (destacadamente, por correo electrónico y por videoconferencia mediante el Campus Remoto).

Evaluación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Realización/presentación de traballos varios	30 A1 A3	B5 C22 D4
Examen oral	Examen oral	30 A1 A4	B3 B6 C12 C23 D4
Examen de preguntas objetivas	Examen de preguntas objetivas y de desenvolvemento	40 A1 A4	B3 B5 C22 C23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Las/los estudiantes deberán escoger en el inicio del curso entre dos opciones: un sistema de evaluación continua o un

sistema de evaluación única.

EVALUACIÓN CONTINUA

Se recomienda optar por esta modalidad de evaluación. La/el estudiante será evaluado teniendo en consideración: La asistencia y participación continuada deberá concretarse en la realización de las tareas encomendadas; dentro y fuera del aula. La asistencia y participación no podrá ser inferior al 80%. Si se da una asistencia y participación inferior (e independientemente de si existen motivos justificados), la/el estudiante deberá optar por la evaluación única.

Trabajo escrito obligatorio (individual o en pareja). Valoración: 10% Trabajo oral obligatorio (individual). Valoración: 20% Prueba escrita teórico-práctica: 1. Expresión escrita y conocimientos gramaticales: 15% 2. Comprensión escrita: hasta 10% 3. Comprensión oral: hasta 15%.

Prueba de expresión oral: 4. Expresión oral: 30%

EVALUACIÓN ÚNICA Evaluación única de carácter presencial. Quien opte de forma directa por la evaluación única será examinado al final del primero período, en la primera edición de las actas Prueba escrita teórico-práctica: Expresión escrita y conocimientos gramaticales: 25% Comprensión escrita: 20% Comprensión oral: 25%

Prueba de expresión oral: Expresión oral: 30%

Es preciso superar ambas pruebas [escrita y oral] para superar la materia. La copia o el plagio en los respectivos exámenes será penalizado con un suspenso (nota numérica: 0) en las mismas.

La convocatoria de las pruebas de expresión oral deberá acordarse con el profesorado con la antelación necesaria (mínimo 2 días antes de la fecha oficial de la prueba escrita), siendo responsabilidad del alumnado contactar con el profesorado. La no presentación a la prueba de expresión oral supondrá la obtención de una calificación de 0 (cero) puntos en la misma. Los mismos criterios de evaluación se aplicarán en la segunda edición de las actas (julio).

Las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de las diferentes convocatorias son las especificadas en el calendario de pruebas de evaluación aprobado por la Xunta de Centro. En caso de conflicto o disparidad entre las fechas de los exámenes, prevalecerán las señaladas en la página web de la FCETOU.

Fuentes de información

Bibliografía Básica

Ana Tavares, **Português XXI. Nível B1**, 2011,

Coimbra, Isabel; Coimbra, Olga, **Gramática Ativa 1**, 3ª, Lidel, 2011

Robert Kuzka, José Pascoal, **Passaporte para Português. Livro do Aluno. Níveis A1/A2**, Lidel, 2014

Luísa Coelho, Carla Oliveira, **Português em Foco I**, Lidel, 2015

VV AA, **Histórias de bolso**, Lidel, 2016

Bibliografía Complementaria

Coimbra, Isabel; Coimbra, Olga, **Gramática Ativa 2**, 3ª, Lidel, 2011

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Lenguas extranjeras para el turismo IVD: Portugués/O04G240V01608

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Lenguas extranjeras para el turismo IID: Portugués/O04G240V01408

Outros comentarios

Un buen dominio de la lengua gallega facilita la adquisición rápida de un nivel A2/B1 de lengua portuguesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia medieval universal				
Materia	Historia medieval universal			
Código	004G741V01308			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, Francisco Javier			
Profesorado	Pérez Rodríguez, Francisco Javier			
Correo-e	fjperez@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición	Coñecemento e comprensión dos caracteres específicos da sociedade medieval entre os séculos IV ao XV xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C20	Coñecemento da historia europea nunha perspectiva comparada
C22	Coñecemento da historia universal
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Aplicación dos coñecementos
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D7	Capacidade de razoamento crítico
D8	Compromiso ético e responsabilidade social
D10	Atención á diversidade e multiculturalidade.
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia.	A1	B1	C14 C16 C20 C22	D11
Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal.	A1	B1	C14 C20 C22	D11
Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado.		B5	C12 C13	D7 D8
Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna.		B5	C12 C13	D8 D10
Elaboración de traballos básicos e de iniciación	A1	B5		D1 D2 D4

Contidos

Tema

1.- Alta idade media (ss. IV-X)	1.1. Introducción á idade media 1.2. Do imperio romano ao carolinxio 1.3. O imperio bizantino 1.4. Nacemento e expansión do Islam
2.- Plena idade media (ss. XI -XIII)	2.1. Organización e expansión do occidente europeo 2.2. As transformacións do imperio bizantino 2.3. Compartimentación do Islam
3.- Baixa idade media (ss. XIV-XV)	3.1. Crise e recuperación da Europa occidental 3.2. Os cambios nas mentalidades europeas 3.3.O espazo político baixomedieval

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Lección maxistral	22	22	44
Eventos científicos	2	2	4
Traballo tutelado	12	48	60
Seminario	3	6	9
Resolución de problemas de forma autónoma	5	5	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	8	9
Traballo	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	8	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión orientada a presentar a materia, tomar contacto co alumnado e reunir información sobre as súas competencias, motivacións e intereses
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte do profesor e presentación das liñas básicas para o desenvolvemento das actividades relacionadas coa mesma
Eventos científicos	Horas reservadas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia.
Traballo tutelado	Elaboración e presentación de traballos feitos polo alumnado de forma individual ou en grupo
Seminario	Preparación de comentarios de materiais propios da materia. Seguemento e aclaración de dúbidas sobre os contidos da materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballo autónomo do alumnado consistente na realización de cuestionarios e exercicios sobre os contidos na plataforma MooVi

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguemento e atención individualizada do alumnado tanto na aula, no despacho, na aula Campus Remoto, correo electrónico ou TIC, coa intención de resolver os problemas e dúbidas que poidan xurdir no estudo e comprensión dos contidos da materia, preparación de traballos, resolucións de problemas, probas de avaliación, etc
Seminario	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas sobre os contidos da materia, metodoloxía utilizada para a realización dos exercicios e revisión das probas da avaliación. O seguemento farase a mediante os seguintes recursos: Todo o alumnado: curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo). Docencia presencial: seguemento na aula e seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: aula Campus Remoto (enlace en MooVi)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas de forma autónoma	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado mediante a súa participación nas tarefas propostas na plataforma MooVi. Os resultado de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia. Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal.	10	A1 B1 C14 D11 C16 C20 C22

Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación mediante unha proba na que se avaliarán os coñecementos teóricos impartidos nas leccións maxistras e as habilidades adquiridas nos seminarios. Con elo dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal. Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado. Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e a súa contorna.	30	A1 B1 C12 D7 B5 C13 D8 C14 D11 C20 C22
Traballo	Avaliaranse os coñecementos teóricos adquiridos polo alumnado na realización e estruturación do traballo así como a súa capacidade de exposición. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Elaboración de traballos básicos e de iniciación.	30	A1 B5 D1 D2 D4
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación mediante unha proba de preguntas curtas na que se avaliarán os coñecementos teóricos impartidos nas leccións maxistras e as habilidades adquiridas nos seminarios. Con elo dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal. Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado. Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e a súa contorna.	30	A1 B1 C12 D7 B5 C13 D8 C14 D11 C20 C22

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma MooVi (UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e será cualificada cun cero calquera proba ou exame no que se "copien no sustancial obras alleas, dándolas como propias" (DLE-RAE).

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estadísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo).

Aqueles alumnos/as que non se acollan á avaliación continua (que esixe a entrega en tempo e forma das tarefas propostas), serán avaliados dos contidos da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio, que representará o 30% restante. O devandito traballo deberá estar asignado, como mínimo, un mes antes da realización do exame oficial e entregarse coincidindo coa data fixada polo Centro para a súa realización en cada convocatoria. En todos os casos (modalidade presencial, semipresencial e opción non mencionado art. 3.10); para superar a materia requírese obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 na proba escrita (contidos teóricos e prácticos).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

García de Cortázar, J.A. e Sesma Muñoz, J.A., **Manual de Historia Medieval**, Alianza, 2008

Ladero Quesada, M.F. e López Pita, P., **Introducción a la historia del occidente medieval**, Ramón Areces, 2009

Bibliografía Complementaria

Álvarez Palenzuela, V.A. (coord.), **Historia Universal de la Edad Media**, Ariel, 2002

Donado Vara, J. e Echevarría Arsuaga, A., **La Edad Media: siglos V-XII**, Ramón Areces, 2009

Donado Vara, J. Echevarría Arsuaga, A. e Barquero Goñi, C., **La Edad Media: siglos XIII-XV**, Ramón Areces, 2009

Mitre Fernández, E., **Textos y documentos de época medieval (análisis y comentario)**, Ariel, 1992
Echevarría Arsuaga, A. e Rodríguez García, J.M., **Atlas histórico de la Edad Media**, Ramón Areces, 2010

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia moderna universal/O02G251V01402

Historia medieval da Península Ibérica/O02G251V01503

Historia medieval de Galicia/O02G251V01907

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Historia antiga universal/O02G251V01303

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase a través da plataforma Moodle (<http://moovi.uvigo.es>) documentación detallada sobre desenvolvemento das actividades do curso. Por esta razón os estudantes deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia moderna universal				
Materia	Historia moderna universal			
Código	004G741V01309			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Presedo Garazo, Antonio			
Profesorado	Presedo Garazo, Antonio			
Correo-e	antonio.presedo@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Coñecemento e comprensión dos caracteres específicos, principais acontecementos e transformacións da civilización e sociedade da Idade Moderna, prestando especial atención á realidade europea sen renunciar ao estudo comparado doutras civilizacións e culturas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C20	Coñecemento da historia europea nunha perspectiva comparada
C22	Coñecemento da historia universal
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Capacidade de organización e planificación
D7	Capacidade de razoamento crítico
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
D15	Sensibilidade a temas ambientais.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia	A2 A3	B1	C12 C14 C16	D7
Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias	A1 A5	B1	C16 C22	D1 D7 D15
Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado.	A3	B1	C12 C14 C16 C20	D7 D11
Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas	A5		C16 C20 C22	D1 D3

Contidos

Tema	
1. Bases estruturais	1.1. A demografía europea do Antigo Réxime. 1.2. Os sectores económicos da Europa do Antigo Réxime. 1.3. A sociedade europea do Antigo Réxime. 1.4. O pensamento económico na Europa Moderna.
2. Cultura e mentalidades	2.1. Humanismo e reformas relixiosas. 2.2. Cultura e ciencia do Barroco á Ilustración. 2.3. Cultura popular e mentalidades (ss. XVI-XVIII).
3. Política e relacións internacionais	3.1. O pensamento político moderno e as novas correntes. 3.2. As monarquías europeas e as relacións internacionais no século XVI. 3.3. A crise das monarquías absolutas e as relacións internacionais no século XVII. 3.4. O Despotismo ilustrado e os conflitos dinásticos do setecentos. Reacción e revolución.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	24	34	58
Obradoiro	4	6	10
Resolución de problemas	9	30	39
Eventos científicos	2	0	2
Seminario	4	0	4
Exame de preguntas obxectivas	3	14	17
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	12	15
Observación sistemática	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesións orientadas a presentar o programa da materia, así como a tomar contacto e obter información das competencias, intereses e motivacións do alumnado co fin de articular a docencia para unha aprendizaxe máis eficaz.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte do profesor e presentación das liñas básicas para o desenvolvemento de actividades relacionadas coa mesma.
Obradoiro	Actividades enfocadas ao traballo intensivo sobre un tema ou serie de temas do programa que pode requirir a lectura e manexo de bibliografía, dar resposta a preguntas dirixidas, etc. orientados a fomentar o debate e a participación activa do alumnado. Dentro desas actividades inclúese un seminario programado.
Resolución de problemas	Actividades encamiñadas á resolución de exercicios prácticos relacionados cos contidos da materia. Pode incluír a realización dalgún cuestionario.
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia.
Seminario	Seguimento e aclaración de dúbidas sobre os contidos da materia así como dos traballos e exercicios prácticos requeridos ós alumnos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	A atención personalizada vai consistir en resolver as dúbidas relacionadas coas presentacións especializadas e as lecturas de materiais bibliográficos que se van tratar nos seminarios. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).
Resolución de problemas	A atención personalizada vai consistir en resolver as dúbidas relacionadas coa lectura e análise dos diversos materiais que formarán parte dos exercicios prácticos. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Seminario	A atención personalizada vai consistir en resolver as dúbidas sobre os contidos teóricos e as actividades prácticas da materia. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).
-----------	---

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Obradoiro	Presentación e análise crítica dos materiais traballados mediante a participación activa do alumno nos debates e discusións. Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i. Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias	5	A1 A3	C12 C20 C22	D1 D3 D11
Resolución de problemas	Presentación e entrega, conforme os criterios establecidos, dos materiais elaborados nas sesións prácticas. Pode incluír a realización dalgún cuestionario. Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i. Análise dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas ii. Elaboración de traballos básicos e de iniciación	25	A1 A3		D1 D3 D11
Exame de preguntas obxectivas	Os contidos impartidos nas leccións maxistrais avaliaranse mediante a realización de dúas probas (parciais). Inclúen unha serie de preguntas de resposta curta (proba A). Para superar a materia será necesario acadar unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 sumando as probas A (Exame de preguntas obxectivas) e B (Exame de preguntas de desenvolvemento). Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i. Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia ii. Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias iii. Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado	30	A2	B1 C14 C16 C20 C22	D1 D11 D15
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos impartidos nas leccións maxistrais avaliaranse mediante a realización de dous exercicios (parciais). Esta proba consiste na análise pormenorizada de varios documentos (en diversos formatos: textos, táboas, gráficas, mapas históricos, documentos iconográficos...) relacionados con contidos diferentes do temario (proba B). Para superar a materia será necesario acadar unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 sumando as probas B (Exame de preguntas de desenvolvemento) e A (Exame de preguntas obxectivas). Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i. Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia ii. Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias iii. Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado	30	A2	B1 C14 C16 C20 C22	D1 D11 D15
Observación sistemática	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado, a través da realización e presentación en tempo e forma das distintas tarefas establecidas nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: elaboración de traballos básicos e resolución de problemas	10	A1 A5	C16 C22	D3 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo, deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das

competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándolas como propias" (dile- rae).

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado* da Universidade de Vigo). Aqueles alumnos/as que non poidan acollerse á avaliación continua (que esixe a entrega en tempo e forma da totalidade das tarefas) serán avaliados dos contidos da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio que respresentará o 30% restante. Tal como se indica na descrición pormenorizada das probas, esta proba escrita constará de dúas partes: unha equivalente ao Exame de preguntas obxectivas (proba A), e outra equivalente ao Exame de preguntas de desenvolvemento (proba B). Así mesmo, o devandito traballo deberá estar asinado, como mínimo, un mes antes da realización do exame oficial e entregarse coincidindo coa data fixada polo Centro para a realización do mesmo en cada convocatoria. En todos os casos (modalidade presencial, semipresencial e opción do mencionado art. 3.10), para superar a materia, requírese obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 na proba escrita (contidos teóricos e prácticos, equivalentes ás probas A e B).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Floristán Imizcoz, A. (coord.), **Historia Moderna Universal**, Ariel, 2005
Fontana, J. (ed), **Historia Universal Planeta. vol. 6 a 10**, Planeta, 1992-1994
Hinrichs, E., **Introducción a la historia de la Edad Moderna**, Akal, 2001
Martínez Ruiz, E. et al., **Introducción a la Historia Moderna**, Istmo, 1994
Molas Ribalta, P. et al., **Manual de Historia Moderna**, Ariel, 1993
Ribot, L., **La Edad Moderna (siglos XV-XVIII)**, Marcial Pons, 2016
Tenenti, A., **La Edad Moderna. Siglos XVI a XVIII**, Crítica, 2000

Bibliografía Complementaria

Black, J., **La Europa del siglo XVIII, 1700- 1789**, Akal, 1997
Braudel, F., **Civilización material, economía y capitalismo. Siglos XV-XVIII, 3 vols.**, Alianza, 1984
Burke, P., **La cultura popular en la Edad Moderna, 3.ª**, Alianza, 2014
Chartier, R., **Libros, lecturas y lectores en la Edad Moderna**, Alianza, 1993
Elliot, J. H. et al., **Revoluciones y rebeliones de la Europa Moderna: cinco estudios sobre sus precondiciones y precipitantes, 2.ª**, Alianza, 1975
Lutz, H., **Reforma y Contrarreforma. Europa entre 1520 y 1648**, Alianza, 2008
Mackenney, R., **La Europa del siglo XVI: expansión y conflicto**, Akal, 1996
Munck, TH., **La Europa del siglo XVII: 1598-1700. Estados, conflictos y orden social en Europa**, Akal, 1994
Kamen, H., **La sociedad europea (1500-1700)**, Alianza, 1986
Renouvin, P., **Historia de las relaciones internacionales, vol. 1 y 2**, Aguilar, 1967-1969
Schultz, H., **Historia económica de Europa, 1500-1800: artesanos, mercaderes y banqueros**, Siglo XXI, 2001
Rivero Rodríguez, M., **Diplomacia y relaciones exteriores en la Edad Moderna, 1453-1794**, Alianza, 2000
Rudé, G., **Europa en el siglo XVIII. La aristocracia y el desafío burgués**, Alianza, 1978

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia moderna de España/O02G251V01603
Historia moderna de Galicia/O02G251V01912

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Historia: Metodoloxía da historia/O02G251V01401

Outros comentarios

Recoméndase cursar as materias Historia Moderna de España e Historia Moderna de Galicia que se imparten nos cursos vindeiros.

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través dos cursos da plataforma Moodle (MooVi, UVigo), polo que todos/as os/as alumnos/as deben estar dados de

alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia contemporánea universal				
Materia	Historia contemporánea universal			
Código	O04G741V01310			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	En constitución Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Prada Rodríguez, Julio			
Profesorado	García Varela, Pablo Prada Rodríguez, Julio			
Correo-e	jprada@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Coñecemento dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da Humanidade ao longo da Idade Contemporánea en perspectiva diacrónica, con especial atención á realidade europea sen renunciar ao estudo comparado doutras civilizacións e culturas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C20	Coñecemento da historia europea nunha perspectiva comparada
C22	Coñecemento da historia universal
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Capacidade de organización e planificación
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D8	Compromiso ético e responsabilidade social
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia	A2	C14 C22
Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias	B1	D1
Coñecemento da Historia europea nunha perspectiva comparada	C20	
Elaboración de traballos básicos e de iniciación		D1 D3 D4 D8 D11

Contidos

Tema	
1. A era das revolucións. Capitalismo e imperialismo.	1.1. As transformacións económicas: formación do capitalismo 1.2. As transformacións políticas. O modelo liberal. 1.3. As transformacións sociais. Sociedade de clases e movemento obreiro 1.4. A expansión colonial e o imperialismo. 1.5. Os grandes Estados europeos no século XIX. China e Xapón.

2. As grandes tensións da primeira metade do século XX.

2.1. As relacións internacionais ata 1914. A Primeira Guerra Mundial
2.2. Socialismo, Democracia e Totalitarismo.
2.3. Economía e sociedade na etapa de entreguerras.
2.4. As grandes potencias europeas. O mundo extraeuropeo.
2.5. As relacións internacionais no período de entreguerras e a Segunda Guerra Mundial.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	22	55	77
Eventos científicos	2	0	2
Traballo tutelado	5	30	35
Seminario	8	14	22
Resolución de problemas de forma autónoma	2	1	3
Resolución de problemas	3	0	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	0	6
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesións orientadas a presentar a materia, tomar contacto co alumnado e reunir información sobre as súas competencias, motivacións e intereses.
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor
Eventos científicos	Asistencia a actividades de temática transversal ou diversa organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia ou a Área de Historia Contemporánea
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da época contemporánea. Deberán estar asignados inexcusamente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo individual ou en grupo sobre un tema específico a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistras.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades orientadas á resolución de problemas e/ou exercicios na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistras que inclúan a resolución de forma autónoma de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos e análise e interpretación de materiais gráficos, videográficos e filmográficos.
Resolución de problemas	Sesións orientadas á formulación de cuestións relacionadas coa materia nas que o alumnado, baixo a supervisión do profesorado, debe desenvolver as solucións axeitadas para a resolución do problema ou exercicio presentado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas e revisión dos materiais utilizados polo alumnado. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (Moovi, Uvigo), Titoría presencial (despacho), Titoría no Campus Remoto, correo electrónico. Docencia presencial: preferentemente seguimento na aula, seminarios e titorías presenciais.
Resolución de problemas	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas e revisión dos materiais utilizados polo alumnado. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (Moovi, Uvigo), Titoría presencial (despacho), Titoría no Campus Remoto, correo electrónico. Docencia presencial: preferentemente seguimento na aula, seminarios e titorías presenciais.

Avaliación

Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---

Traballo tutelado	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Para superar a materia será preciso obter, nesta proba, unha cualificación mínima de 1,5 puntos dun máximo de 3 puntos. Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Elaboración de traballos básicos e de iniciación	30			D1 D3 D4 D8 D11
Seminario	Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación. Para superar a materia será preciso obter, nesta proba, unha cualificación mínima de 0,75 puntos dun máximo de 1,5 puntos Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias. Coñecemento da Historia europea nunha perspectiva comparada.	15	B1	C14 C20	D1 D3 D4 D11
Resolución de problemas de forma autónoma	Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos indicados. . Para superar a materia será preciso obter, nesta proba, unha cualificación mínima de 0,25 puntos dun máximo de 0,5 puntos. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias. Coñecemento da Historia europea nunha perspectiva comparada.	5	B1	C20	D1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva a través de dúas probas de avaliación correspondentes, cadansúa, a cada un dos dous grandes temas-bloque do programa e que incluírán tanto probas de contido teórico como comentarios de textos, mapas e gráficas. Para superar dita proba será preciso acadar, cando menos, unha cualificación mínima de 2 puntos dun máximo de 4 puntos. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias, Coñecemento da Historia europea nunha perspectiva comparada.	40			
Observación sistemática	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado, a través da realización das actividades e probas que conforman a programación da materia. Para o seu control e imprescindible a entrega dunha ficha por parte do alumnado antes de rematar a primeira quincena do cuadrimestre. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Elaboración de traballos básicos e de iniciación.	10			D3 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo, deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e, no seu caso, o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándolas como propias" (dle-rae).

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, participación en foros, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de "avaliación global" deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuadrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudiantado da Universidade de Vigo). O alumnado que non poida acollerse á avaliación continua, e o comunique no prazo fixado, examínase de todo o programa da materia, o cal deberá preparar a partir da bibliografía básica sinalada, mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e do resto das actividades prácticas fixadas no curso, que suporán en conxunto un 30% da nota. Todas estas probas, no caso de que así o requiran, deberán estar asignadas, como mínimo, un mes antes da realización do exame oficial de cada convocatoria ou oportunidade e entregaranse non máis aló da data de realización do mesmo en cada una destas. En todos os casos (modalidade presencial, semipresencial e opción polo mencionado art. 19.4), para superar a materia, requírese obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 tanto na parte teórica como en todas e cada unha das probas que conforman a parte práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

LARIO, A. (coord), **Historia Contemporánea Universal**, Alianza, 2014

MARTÍNEZ, J.(coord), **Historia Contemporánea.**, Tirant Lo Blanch, 2006

HOBSBAWM, E, **Historia del Siglo XX. 1914-1991**, Crítica, 2008

JUANA, J. de e PRADA, J, **Historia do Mundo Contemporáneo(1870-1945)**, Ser. Pub. Universidade de Vigo, 2002

PALACIOS BAÑUELOS, J. L., **Manual de Historia Contemporánea Universal**, Dilex, 2005

PAREDES, J., (Coord.),, **Historia Universal Contemporánea**, Ariel, 1992

VILLARES, R., e BAHAMONDE, A.,, **El Mundo Contemporáneo. Siglos XIX-XX**, Taurus, 2001

Bibliografía Complementaria

ARTOLA, M. y PÉREZ LEDESMA, M., **Contemporánea. La historia desde 1776**, Alianza, 2014

FUSI, J.P., **Breve historia del Mundo Contemporáneo**, Galaxia Gutenberg, 2013

JUDT, T., **Pensar el siglo XX**, Taurus, 2012

MORALES LEZCANO, V. e de la TORRE GÓMEZ, H. (coords.), **Historia Universal Contemporánea**, CEURA, 1997

NERÉ, J. (dir),, **Historia Contemporánea**, Labor, varias eds.

PALMER, R. e COLTON, J, **Historia Contemporánea**, Akal, varias eds.

Recomendacións

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades, polo que todo o alumnado deberá estar dado de alta na plataforma de teledocencia e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Teoría e método da arqueoloxía				
Materia	Teoría e método da arqueoloxía			
Código	004G741V01311			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	En constitución			
Coordinador/a	Fernández Fernández, Adolfo			
Profesorado	Fernández Fernández, Adolfo			
Correo-e	adolfo@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/course/view.php?id=988			
Descrición xeral	Introdución xeral á Arqueoloxía como disciplina ou ciencia histórica específica nas súas dimensións teórica, práctica e patrimonial.			
	Estudo da especificidade e características da evidencia arqueolóxica.			
	Explicación, comprensión e aplicación da metodoloxía arqueolóxica como medio de coñecemento histórico.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
C23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica
D1	Capacidade de análise e síntese
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado	A2	B3	C13 C23	D1
Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico	A3	B6	C12	D5

Contidos

Tema	
1.- Dimensión teórica da Arqueoloxía	1.1. Definición e conceptos. 1.2. A evidencia arqueolóxica. 1.3. Desenvolvemento histórico: do «anticuarismo» á nova arqueoloxía.
2.- Methodological dimension of the Archaeology	2.1. Archaeological Prospection 2.2. Archaeological Excavation 2.3. Analysis and interpretation of the archaeological data

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	23	23	46
Eventos científicos	2	0	2
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Seminario	3	3	6
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17
Exame de preguntas obxectivas	1	16	17
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	17	18
Estudo de casos	3	12	15
Observación sistemática	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor, dos contidos sobre a materia.
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas desde o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación práctica dos coñecementos e de adquisición de habilidades procedementais, utilizando aparellos (ordenador, estereoscopio, teodolito etc.) e manexando materiais (programas informáticos, cartografía, fotografía aérea etc) propios da metodoloxía arqueolóxica. Desenvolveranse no laboratorio de Arqueoloxía (LAUV) e nos terreos do campus próximos á facultade.
Seminario	Actividades en grupo reducido enfocadas ao traballo sobre un tema específico e concreto, especialmente a resolución de exercicios e casos prácticos sobre o tema.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas metodolóxicas sobre as actividades prácticas (laboratorio, exercicios). O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia MooVi (todo o alumnado), seguimento no laboratorio (alumnado presencial), aula virtual Campus Remoto (alumnado non presencial).
Lección maxistral	Resolución de dúbidas sobre os contidos expostos nas sesións maxistrais. O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia MooVi (todo o alumnado), seguimento na aula (alumnado presencial), aula virtual Campus Remoto (alumnado non presencial).
Seminario	Resolución de dúbidas sobre os contidos da materia, os exercicios prácticos e a revisión das probas de avaliación. O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia MooVi (todo o alumnado), seguimento na aula e no laboratorio (alumnado presencial), aula virtual Campus Remoto (alumnado non presencial).
Eventos científicos	Información e asesoría personalizada sobre os eventos docentes e/ou divulgativos que teñan lugar durante o curso. O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia MooVi (todo o alumnado), seguimento na aula e no laboratorio (alumnado presencial), aula virtual Campus Remoto (alumnado non presencial).

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Exame de preguntas obxectivas	Exame parcial nº 2 (materia impartida nos 2 últimos meses do cuadrimestre). Os contidos expostos nas sesións maxistrais serán avaliados mediante unha proba escrita. Haberá dous exames parciais, amais do exame final de cada convocatoria. Avaliación dos resultados da aprendizaxe "Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado" e "Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico"	25	A3 B3 C13 D1 C23	

Exame de preguntas obxectivas	Exame parcial nº 1 (materia impartida nos 2 primeiros meses do cuadrimestre). Os contidos expostos nas sesións maxistrais serán avaliados mediante unha proba escrita. Haberá dous exames parciais, amáis do exame final de cada convocatoria. Avaliación dos resultados da aprendizaxe "Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado" e "Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico"	25	A3 B3 C13 D1 C23
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	As prácticas de laboratorio serán avaliadas mediante a entrega dun relatorio ou memoria de prácticas. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, incluíndo especialmente os resultados dos exercicios prácticos realizados. Avaliación dos resultados da aprendizaxe "Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado" e "Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico"	30	A2 B6 C23 D5
Estudo de casos	Actividades en grupo reducido sobre temas específicos e concretos serán avaliadas mediante a entrega de exercicios (comentarios de texto). Avaliación dos resultados da aprendizaxe "Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado" e "Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico"	10	A2 B6 C12 D5
Observación sistemática	Participación activa nas clases teóricas e prácticas, tanto sexa na modalidade presencial como na semipresencial (seguimento da materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi). Avaliación dos resultados da aprendizaxe "Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado" e "Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico"	10	C12 D1 C13 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia Moodle, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos.

Especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. As actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan acceder á mesma porcentaxe da nota. O seguimento individualizado da participación do alumno a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.). A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándolas como propias" (dle-rae).

Todas as sesións de lección maxistral do profesor e mais as clases prácticas que sexa posible serán gravadas en vídeo. Estas gravacións quedarán a libre disposición dos alumnos a través da plataforma MooVi, onde poderán visualizalas asíncronamente no momento que estimen oportuno.

O estudante deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Asimesmo deberá acudir ás probas que o docente dispoña como imprescindibles. Contabilizarase expresamente a asistencia ás clases e actividades prácticas (10%), tanto sexa acudindo de modo físico ás aulas e para os semipresenciais visualizando as gravacións das mesmas a través de MooVi.

Para aprobar a materia (e facer media ponderada coa avaliación das prácticas) é preciso obter no exame (media dos parciais ou exame final) unha nota igual ou superior ós 4 puntos. Tamén será preciso ter presentado os exercicios prácticos e ter acadado unha nota mínima de 4 ptos. Idénticas condicións rexen para a 2ª convocatoria.

Amáis do sistema descrito de avaliación continua, que debe ser a habitual tanto para presenciais como semipresenciais, todo o alumnado poderá elixir ser avaliado mediante a modalidade de "avaliación global", que terá que ser comunicada ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles contados dende o inicio do cuadrimestre (art. 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado*, da Universidade de Vigo). As probas de avaliación global consistirán nun exame, convencional por escrito, dos contidos da sesión maxistral (55%) e mais na entrega dun traballo de prácticas, a acordar co profesor/a, equivalente ao informe de prácticas de laboratorio/campo e mais aos exercicios (comentarios de texto, análises estratigráficas) realizados nos seminarios (45%). Para aprobar será necesario superar o exame cunha nota igual ou superior a 4 puntos, superar o traballo

de prácticas cunha nota igual ou superior a 4 puntos, e mais obter unha nota media final igual ou superior a 5 puntos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

RENFREW, C.; BAHN P., **Arqueología. Teorías, Métodos y Práctica**, Akal, 1993
BENDALA GALAN, M., **La Arqueología**, Salvat, 1991
GUTIERREZ LLORET, S., **Arqueología. Introducción a la historia material de las sociedades del pasado**, Universidad de Alicante, 2001
CARANDINI, A., **Historias en la tierra. Manual de excavación arqueológica**, Crítica, 1993
DOMINGO, I.; BURKE, H.; SMITH, C., **Manual de campo del Arqueólogo**, Ariel, 2007
FRANKOVICH, R.; MANACORDA, D. (Eds.), **Diccionario de arqueología : temas, conceptos y métodos**, Crítica, 2001
GONZALEZ RUIBAL, A.; AYÁN VILA, X., **ARQUEOLOGIA: UNA INTRODUCCION AL ESTUDIO DE LA MATERIALIDAD DEL PASADO**, Alianza Editorial, 2018
García Sánchez, Jorge, **BREVE HISTORIA DE LA ARQUEOLOGIA**, Nowtilus, 2014
BARBA COLMENERO, Vicente; FERNANDEZ ORDÓÑEZ, Alberto, **TODO LO QUE HAY QUE SABER DE ARQUEOLOGIA**, Pinolia, 2022

Bibliografía Complementaria

ALCINA FRANCH, J., **Diccionario de arqueología**, Alianza, 1998
GAMBLE, C., **Arqueología básica**, Ariel, 2008
RENFREW, C.; BAHN P., **Arqueología. Conceptos clave**, Akal, 2008
FERNANDEZ MARTINEZ V., **Teoría y Método de la arqueología**, 2ª, Síntesis, 2000
MCINTOSH, J., **Guía práctica de arqueología**, Blume, 1987
CABALLERO ZOREDA, L. y ESCRIBANO VELASCO, C. (Eds.), **Arqueología de la Arquitectura. El método arqueológico aplicado al proceso de estudio y de intervención en edificios históricos**, Junta de Castilla y León, 1996
HARRIS, E. C., **Principios de estratigráfica arqueológica**, Crítica, 1991
NIETO PRIETO, F. J., **Introducción a la Arqueología Subacuática**, CYMYS, 1984
ROSKAMS, S., **Teoría y práctica de la excavación**, Crítica, 2002
DANIEL, G., **Historia de la Arqueología. De los Anticuarios a V. Gordon Childe**, Alianza, 1974
GRAN-AYMERICH, E., **El nacimiento de la arqueología moderna 1798-1945**, Universidad de Zaragoza, 2001
MANNONI, T.; GIANNICHEDDA, E., **Arqueología. Materias, objetos y producciones**, Ariel, 2007
BALLART, J., **El patrimonio histórico y arqueológico: valor y uso**, Ariel, 1997
PEREZ-JUEZ GIL, A., **Gestión del Patrimonio Arqueológico**, Ariel, 2006
HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, F., **El patrimonio cultural: la memoria recuperada**, 2002
RODRIGUEZ TEMIÑO, I., **Arqueología urbana en España**, 2004
RIPOLL LOPEZ, Sergio (Coord), **La Prehistoria y su metodología**, 2ª, UNED, 2014
CLINE, Eric H., **Tres piedras hacen una pared. Historias de la Arqueología**, Crítica, 2018
RUIZ ZAPATERO, G. (Dir), **El poder del pasado. 150 años de arqueología en España**, Ministerio Cultura, 2018
GARCÍA DÍAZ, M.; ZAPATA PEÑA, L., **Métodos y técnicas de análisis y estudio en arqueología prehistórica**, UPV, 2013
MINGUEZ GARCIA, M.; CAPDEVILA MONTES, E. (Coords), **Manual de Tecnologías de la Información Geográfica aplicadas a la Arqueología**, Comunidad de Madrid, 2016
FERNANDEZ MARTINEZ V., **Arqueo-Estadística. Métodos cuantitativos en Arqueología**, Alianza Editorial, 2015
Criado Boado, Felipe, **ARQUEOLOGICAS: LA RAZON PERDIDA**, Bellaterra, 2012

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Arqueoloxía aplicada/O02G251V01405

Outros comentarios

Os alumnos deberán estar dados de alta e co seu perfil editado na plataforma de teledocencia Moodle (acceso via MooVi). Nesta plataforma incluírase información detallada e adicional sobre contidos e actividades da materia, proporcionándose igualmente outro tipo de recursos docentes (material audiovisual, documentos, enlaces, foros etc.).
Materia impartida por A. Rodríguez e P. Valle, profesoras contratadas posDoc da Uvigo (programa Margarita Salas), baixo a coordinación docente de Fermín Pérez Losada e Adolfo Fernández Fernández.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia da arte medieval				
Materia	Historia da arte medieval			
Código	004G741V01312			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Barriocanal López, María Yolanda			
Profesorado	Barriocanal López, María Yolanda Nodar Fernández, Victoriano			
Correo-e	barriocanal@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Proporcionar ao estudante o coñecemento das principais manifestacións artísticas da Idade Media europea, iniciándose ao tempo nas diferentes correntes metodolóxicas para a súa comprensión e análise			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
C24	Conciencia crítica das coordenadas espazo-temporais da Historia da Arte
C25	Visión diacrónica xeral da Historia da Arte Universal
C28	Coñecemento das distintas metodoloxías da aproximación á Historia da Arte
C29	Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: distintas linguaxes e técnicas da produción artística ao longo da historia
C31	Coñecementos básicos de iconografía como clave para a interpretación de imaxes
C32	Coñecemento práctico dos procesos básicos da metodoloxía científica en Historia da Arte
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Aplicación dos coñecementos
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
D7	Capacidade de razoamento crítico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento da Historia da Arte Xeral como proceso complexo, aberto e discontinuo a partir da compartimentación do tempo histórico en diversos períodos.	A3 A5	B1	C24 C25 C29	D1
Capacidade para recoñecer e reflexionar sobre as principais aportacións artísticas ao longo da historia.	A1 A3	B1	C24	D7
Lectura da obra de arte da Idade Media como documento excepcional dos gustos estéticos e da mentalidade do pasado.	A4	B1	C25 C28	D2 D5
Capacidade para a interpretación da obra de arte nos diferentes períodos de estudo dende unha perspectiva metodolóxica múltiple.	A1 A4		C31 C32	D2

Contidos

Tema	
1. O prerrománico	1.1. Arte paleocristián: frescos catacumbarios e imaxes en pedra. Arquitectura eclesial. 1.2. Arte bizantino en Constantinopla e Rávena. 1.3. Arte occidental na Europa das invasións

2. O Románico	2.1. O mosteiro medieval. Igrexas de peregrinación: arquetipo dun estilo. O templo románico. 2.2. A escultura románica. 2.3. A pintura románica
3. O Gótico	3.1. A arquitectura gótica nos séculos XII e XIII: cisterciense, cartuxana e mendicante. A Europa das catedrais. 3.2. A escultura gótica. 3.3. A pintura gótica: estilos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	18	30	48
Eventos científicos	2	0	2
Saídas de estudo	5	10	15
Traballo tutelado	10	30	40
Seminario	5	3	8
Traballo	3	7	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	9	10
Observación sistemática	1	1	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	9	10
Cartafol/dossier	3	1	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Sesións previas, orientadas á presentación do desenvolvemento da materia e de toma de contacto cos estudantes
Lección maxistral	Exposición oral complementada co emprego de medios audiovisuais, por parte do profesor, dos contidos teóricos da materia
Eventos científicos	Asistencia a eventos docentes e/ou divulgativos programados
Saídas de estudo	Actividades desenvolvidas nun contexto externo á contorna académica universitaria relacionadas co ámbito do estudo da materia (visitas a institucións museísticas, colección de arte, monumentos, etc.)
Traballo tutelado	Metodoloxía deseñada para promover o aprendizaxe autónomo dos estudantes, baixo a tutela do profesor, na realización de traballos individuais sobre aspectos vinculados ás manifestacións artísticas da Idade Media
Seminario	Asesoramento, seguimento e orientación no proceso de execución dos traballos tutelados a realizar polo estudante así como das probas de avaliación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá na orientación e resolución de dúbidas plantexadas na realización dos traballos. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho cando sexa posible.
Seminario	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas sobre os contidos da materia, a metodoloxía utilizada para a realización dos exercicios e revisión das probas de avaliación escritas. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho cando sexa posible.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traballo	Os traballos tutelados serán avaliados unha entregados na Plataforma MooVi. Con elo dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Interpretación das obras de arte no período de estudo desde unha perspectiva metodolóxica múltiple.	20	A1 A4	C31 D2 C32

Exame de preguntas de desenvolvemento	A sesión maxistral será avaliada mediante unha proba escrita de resposta longa de carácter transversal na que terá que relacionar diferentes contidos e ideas do temario. Para superar a materia, é necesario acadar nesta proba unha cualificación mínima de 5 puntos (sobre os 10 do total). Con isto o alumno dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Coñecer as manifestacións artísticas medievais como resultado dun complexo proceso.	40	A3 A5	B1 C25 C29	D1
Observación sistemática	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase o traballo autónomo do alumnado en foros, debates, comentarios de obras de arte na aula etc. Con isto o alumno dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Aplicar os coñecementos e demostrar por medio da elaboración e defensa de argumentos a resolución de problemas.	10	A1 A3 A4 A5		
Resolución de problemas e/ou exercicios	A sesión maxistral será avaliada tamén mediante unha proba na que o alumnado terá que comentar por escrito unha serie de obras de arte do período estudado aplicando en cada unha delas os coñecementos adquiridos.	20	A3 A5	B1 C24 C25 C29	D1
Cartafol/dossier	Informe das saídas de estudo programadas como complemento da materia. Con este o alumnado dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: coñecemento do contorno e territorio próximo e dos seus aspectos históricos e artísticos.	10	A3 A5	B1 C24 C25 C29	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledoncencia Moovi, da Universidade de Vigo, que permitirán acceso aos materiais precisos para adquisición das competencias e consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. Se especificarán as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. As actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan poder acceder ao mesmo porcentaxe da nota. O seguemento individualizado da participación do alumno a través da TIC será feito a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estadísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc..).

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (dle-rae).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de "avaliación global" deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuadrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado* da Universidade de Vigo). Serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio, que representará un 30% desta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BANGO TORVISO, Isidro, **Alta edad Media: de la tradición hispanogoda al románico**, 1ª ed., Sílex, 1989

BECKWITH, John, **El arte de la Alta Edad Media: carolingio, otónico, románico**, 1ª ed., Destino, 1995

BECKWITH, John, **Arte paleocristiano y bizantino**, 1ª ed., Cátedra, 1997

CONANT, Kenneth John, **Arquitectura carolingia y románica, 800-1200**, 2ª ed., Cátedra, 1991

DUBY, G., **La época de las catedrales: arte y sociedad, 980-1420**, 3ª ed., Cátedra, 1997

ETTINGHAUSEN, Richard, **Arte y arquitectura del Islam, 650-1250**, 4ª ed., Cátedra, 2005

KRAUTHEIMER, J., **Arquitectura paleocristiana y bizantina**, 1ª ed., Cátedra, 1984

WILLIANS, Paul, **Escultura gótica. 1140-1330**, 1ª ed., Cátedra, 1997

YARZA LUACES, Joaquín, **Baja Edad Media: los siglos del gótico**, 1ª ed., Sílex, 1992

YARZA LUACES, Joaquín, **Arte y arquitectura en España**, 6ª ed., Cátedra, 1990

Bibliografía Complementaria

BRUYNE, Edgan de, **La estética de la Edad Media**, 1ª ed., Visor, 1988

SIMSON, Otto von, **La catedral gótica. Los orígenes de la arquitectura gótica y el concepto medieval del orden**, 1ª ed., Alianza, 1980

TOMAN, Rolf, **El gótico: arquitectura, escultura y pintura**, 1ª ed., Ullman & Könnemann, 2002

Recomendacións

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través dos cursos da plataforma Moovi, polo que todos os alumnos/as deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Arqueoloxía aplicada				
Materia	Arqueoloxía aplicada			
Código	004G741V01313			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Síñale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	#PortuguésAmigável Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Pérez Losada, Fermín Emiliano			
Profesorado	Pérez Losada, Fermín Emiliano			
Correo-e	fermin@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/course/view.php?id=999			
Descrición xeral	Estudio da cultura material europea desde a Protohistoria ata a Angüidade Tardía, con especial atención ao período clásico e ao ámbito xeográfico da Península Ibérica. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas
C23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica
D2	Aplicación dos coñecementos
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
D7	Capacidade de razoamento crítico
D9	Traballo en equipo en diversos contextos

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes e das interpretacións históricas	A1	B3	C18	D2
Análise crítica das tradicións historiográficas sobre temas controvertidos ou de interese xeral	A3	B6	C23	D7
Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en fontes e bibliografía específicas	A4	B3	C18	D5 D9

Contidos

Tema	
1. Arqueoloxía Protohistórica no Mediterráneo	1.1. O mundo fenicio-púnico 1.2. A cultura ibérica peninsular 1.3. A cultura castrexa peninsular
2. Arqueoloxía Grega	2.1. A cidade e o urbanismo. Expansión colonial. Arquitectura pública civil e relixiosa. Necrópoles e construcións domésticas 2.2. Plástica maior: estatuaría e relevo. Pintura e mosaico. 2.3. O universo cerámico grego: producións, tipoloxía, funcionalidade e iconografía.

3. Arqueoloxía Romana e tardoantiga

- 3.1. Construcción e arquitectura. Arquitectura pública, privada e funeraria. Cidades e urbanismo: Roma e outras cidades provinciais.
- 3.2. O exército e os seus asentamentos. A paisaxe rural: parcelarios, vías de comunicación, enxeñaría hidráulica, poboados e casas de campo
- 3.3. Estatuaría, relevo, pintura e mosaico. O universo cerámico (produccións, tipoloxía) e outras artes suntuarias e industriais (vidro, metais)
- 3.4. Necrópoles e arquitectura cultural paleocristiana. Escultura, relevo e mosaico.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	10	38
Eventos científicos	2	0	2
Saídas de estudo	8	13	21
Presentación	5	5	10
Seminario	5	15	20
Exame de preguntas obxectivas	2	24	26
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	6	6
Traballo	0	26	26
Observación sistemática	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Esta exposición abranguerá alomenos dous tercios do temario.
Eventos científicos	Reservanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas desde o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia.
Saídas de estudo	Viaxe de estudos para observación e estudo directo de xacementos e materiais arqueolóxicos tratados nas clases teóricas. Está prevista unha saída de dous días (ou dúas saídas de un día) ao ámbito próximo (ca. 250 kms. a partir de Ourense) durante os meses de abril ou maio.
Presentación	Exposición por parte do alumnado, de maneira individual ou en grupo reducido (2-3 persoas), dun dos subtemas específicos tratados nos seminarios, a xeito de sesión maxistral para o resto dos seus compañeiros. A exposición deberá apoiarse en medios audiovisuais (PowerPoint ou similar) e deberán entregar asemade o guión da exposición por escrito.
Seminario	Actividades desenvolvidas en grupo reducido, enfocadas ao traballo en profundidade sobre algúns subtemas específicos do temario a acordar co profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolución de dúbidas sobre os contidos expostos nas sesións maxistrais. O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia MooVi (todo o alumnado), seguimento na aula (alumnado presencial), aula virtual Campus Remoto (alumnado non presencial).
Saídas de estudo	Información e asesoría personalizada sobre a viaxe de estudos arqueolóxicos que teña lugar durante o curso. O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia MooVi (todo o alumnado), seguimento na aula e nos seminarios (alumnado presencial), aula virtual Campus Remoto (alumnado non presencial).
Probas	Descrición
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Resolución de dúbidas e seguimento personalizado na programación, organización, desenvolvemento e exposición do traballo práctico (subtema específico tratado nos seminarios) que deben realizar os alumnos, individualmente ou en grupo reducido. O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia MooVi (todo o alumnado), seguimento nos seminarios (alumnado presencial), aula virtual Campus Remoto (alumnado non presencial).

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Saídas de estudo	A viaxe de estudos será avaliada, amáis de pola asistencia, mediante a entrega dunha breve memoria de prácticas. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: "Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes e das interpretacións históricas" e "Análise crítica das tradicións historiográficas sobre temas controvertidos ou de interese xeral"	20	A3 B6 C18 D7
Presentación	Os contidos tratados nos seminarios serán avaliados mediante a presentación/exposición por parte dos alumnos, a xeito de clase maxistral, do subtema específico elixido. Valoraránse os contidos e metodoloxía da propia exposición, así como a entrega dun guión por escrito. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: "Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en fontes e bibliografía específicas"	15	A4 B3 C18 D9
Seminario	Os contidos tratados nos seminarios serán avaliados mediante a presentación/exposición por parte dos alumnos, a xeito de clase maxistral, do subtema específico elixido. Valoraránse os contidos e metodoloxía da propia exposición, así como a entrega dun guión por escrito. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: "Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en fontes e bibliografía específicas"	15	A4 B3 C18 D9
Exame de preguntas obxectivas	Os contidos expostos nas sesións maxistrais e mais nas exposicións dos alumnos serán avaliados mediante unha proba escrita de resposta curta (exame tipo test). Haberá dous exames parciais, amáis do exame final de cada convocatoria. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: "Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes e das interpretacións históricas" e "Análise crítica das tradicións historiográficas sobre temas controvertidos ou de interese xeral"	40	A1 B3 C23 D2 D5
Observación sistemática	Participación activa nas clases teóricas e prácticas, tanto sexa na modalidade presencial como na semipresencial (seguimento da materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi). Os resultados da aprendizaxe avaliados son: "Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes e das interpretacións históricas" e "Análise crítica das tradicións historiográficas sobre temas controvertidos ou de interese xeral"	10	C23 D5 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia Moodle, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos.

Especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. As actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan acceder á mesma porcentaxe da nota. O seguimento individualizado da participación do alumno a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.). A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándolas como propias" (DLE-RAE).

Todas as sesións de lección maxistral do profesor/a e mais as presentacións/exposicións que realicen os alumnos serán gravadas en vídeo. Estas gravacións quedarán a libre disposición dos alumnos a través da plataforma MooVi, onde poderán visualizalas asincrónicamente no momento que estimen oportuno.

O estudante deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Asimesmo deberá acudir ás probas que o docente dispoña como imprescindibles. Contabilizarase expresamente a asistencia ás clases teóricas e sesións de exposicións dos alumnos (10%), tanto sexa acudindo de modo físico ás aulas como visualizando as gravacións das mesmas a través de MooVi.

Para aprobar a materia (e facer media ponderada coa avaliación das prácticas) é preciso obter no exame (media dos parciais ou exame final) unha nota igual ou superior ós 4 puntos. Tamén será preciso ter realizado a actividade práctica principal (preparación e exposición dun subtema específico na clase), ou ben ter presentado traballo alternativo equivalente, obtendo nesta actividade unha calificación igual ou superior ós 3 puntos. Idénticas condicións rexen para a 2ª convocatoria.

Avaliación da viaxe de prácticas (peso do 20% na calificación final): soamente por asistir á viaxe xa se lles da por aprobada

a actividade (5 puntos). A outra metade da nota (5 puntos) dependerá da entrega e avaliación dunha Memoria crítica dos vestixios arqueolóxicos visitados durante a viaxe. Para aqueles alumnos/as que NON participen na viaxe de prácticas: entrega e avaliación (10 puntos) dunha Memoria crítica da visita PRESENCIAL alternativa realizada (mínimo 2 conxuntos arqueolóxicos relevantes da súa elección).

Amáis do sistema descrito de avaliación continua, que debe ser a habitual tanto para presenciais como semipresenciais, todo o alumnado poderá elixir ser avaliado mediante a modalidade de "avaliación global", que terá que ser comunicada ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles contados dende o inicio do cuadrimestre (art. 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado*, da Universidade de Vigo). As probas de avaliación global consistirán no seguinte:

- Exame presencial convencional por escrito (preguntas cortas + desenvolvemento dun tema a elixir entre dous). Peso do 50% da avaliación final. É necesario obter unha nota no exame igual ou superior a 4 para poder facer media coa nota do traballo.
- Entrega dun traballo bibliográfico por escrito sobre calquera tema de arqueoloxía grega ou romana, a acordar co profesor/a, cunha extensión mínima de 20 follas e máxima de 30, incluíndo a parte gráfica (mapas, planos, fotos, debuxos), que debe ir intercalada no texto, e maila bibliografía. É obrigatorio consultar e citar alomenos 5 referencias bibliográficas específicas sobre o sitio ou tema tratado. Peso do 50% da avaliación final. É necesario obter unha nota no traballo igual ou superior a 3 para poder facer media coa nota do exame.

A calificación final será a da media aritmética das notas obtidas no exame e mais no traballo. As probas de avaliación global rexerán tanto para a convocatoria ordinaria de xuño como para a extraordinaria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ZARZALEJOS PRIETO, M.; GUIRAL PELEGRIN, C., **Historia de la cultura material del mundo clásico**, UNED, 2010

GUIRAL PELEGRIN, C.; ZARZALEJOS PRIETO, M., **Arqueología I (Arqueología de Egipto y del Próximo Oriente. Arqueología del Egeo. Arqueología de Grecia)**, UNED, 2005

GUIRAL PELEGRIN, C.; ZARZALEJOS PRIETO, M., **Arqueología I (Arqueología de Roma)**, UNED, 2005

Bibliografía Complementaria

ADAM, J. P., **La construcción romana. Materiales y técnicas**, 2002

GROS, P., **L'Architecture romaine du début du IIIe siècle av. J. C. a la fin du Haut Empire I. Les Monuments publics, II. Maisons, palais, villas et tombeaux**, 1996-2001

COPPA, M., **Storia dell'urbanistica : le etta ellenistiche**, 1981

GROS, P.; TORELLI, M., **Storia dell' urbanistica: il mondo romano**, 1992

AA.VV., **La ciudad hispanorromana**, 1993

AA.VV., **Hispania: el legado de Roma**, 1999

GARCIA y BELLIDO, A., **Urbanística de las grandes ciudades del mundo antiguo**, 1985

ALVAR, J. (Dir), **Entre Fenicios y visigodos: la historia antigua de la Península Ibérica**, La esfera de los libros, 2008

BENDALA, M., **Tartessos, íberos y celtas. Pueblos, culturas y colonizadores de la Hispania Antigua**, 2004

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Teoría e método da arqueoloxía/O02G251V01204

Outros comentarios

Os alumnos deberán estar dados de alta e co seu perfil editado na plataforma de teledocencia MooVi. Nesta plataforma incluírase información detallada e adicional sobre contidos e actividades da materia, proporcionándose igualmente outro tipo de recursos docentes (material audiovisual, documentos, enlaces, foros etc.).

Materia impartida por profesorado contratado de Lista de Agarda (por determinar) baixo a coordinación docente do prof. Fermín Pérez Losada.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión de aloxamentos				
Materia	Xestión de aloxamentos			
Código	004G741V01314			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Cruz González, María Montserrat			
Profesorado	Cruz González, María Montserrat Sánchez Sello, Francisco Javier			
Correo-e	mcruz@uvigo.es			
Web	http://www.fcetou.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia aborda os instrumentos necesarios para a xestión empresarial, profundando nas particularidades das empresas que prestan servizos de aloxamento no sector turístico. Análise das estruturas e organización das empresas de aloxamento. Análise dos aspectos operacionais da xestión hoteleira.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física
C5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
C7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
C8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo
C11	Coñecemento e desenvolvemento de habilidades no ámbito da ordenación e planificación territorial
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
D2	Aplicación dos coñecementos
D3	Capacidade de organización e planificación
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumnado contextualizará o sector de aloxamento turístico, analizando a evolución e os seus cambios, considerando o dinamismo e avance do mesmo, obtendo coñecementos que satisfagan as necesidades dunha clientela cada vez máis esixente		A1	B3	C1	D2
		A3	B5	C5	D3
		A4		C11	D4
				C13	D5
Os alumnos e alumnas recibirán unha capacitación suficiente para tratar coa clientela de empresas do sector do aloxamento, desenvolvendo habilidades en recepción e acollida, tipificando as actividades diferenciadas dos recursos humanos que integren o diferentes departamento funcionais		A3	B1	C11	D2
		A4	B5	C13	D3
		A5			D4
					D5

O alumnado obterá coñecementos sobre nomenclatura específica aplicándoa ás diferentes áreas dun hotel, así como coñecementos sobre normativas legais aplicables a aloxamentos turísticos, tanto de ámbito nacional como local	A3	B1 B3	C1 C5 C7 C8	D5
Sendo unha materia cun marcado cariz de servizo ao cliente, o alumnado deberá estar capacitado para solucionar e afrontar situacións que se darán no seu futuro profesional	A3 A4	B3	C1 C11 C13	D2 D3 D4

Contidos

Tema

Nos contidos desta materia impartiranse coñecementos tanto teóricos como prácticos, para afrontar procesos de xestión de aloxamentos, diferenciando as actividades dos distintos departamentos e tipos de aloxamentos.

TEMA1: INTRODUCCIÓN A XESTIÓN DE ALOXAMENTOS.	1.1. Concepto de aloxamento 1.2. Tipos de aloxamento 1.3. Grandes cadeas de hoteis. Os protagonistas
TEMA2: AREAS E SUBAREAS NOS ALOXAMENTOS	2.1. Departamento de Recepción 2.2. Departamento de Pisos
TEMA3: ANÁLISE ECONÓMICO DOS ALOXAMENTOS	3.1. Os custos no análise interdepartamental 3.2 Revenue Management 3.3 Comsept Competitivo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	18	36
Resolución de problemas	4	12	16
Prácticas con apoio das TIC	13	26	39
Estudo de casos	8	24	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	25	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas . As sesións teóricas, poden completarse con dinámicas como análises de textos que axuden á comprensión dos conceptos teóricos da materia
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Exposición e resolución de exercicios prácticos.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia desenvolvidas na aula de informática.
Estudo de casos	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices de supervisión do profesor

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	
Prácticas con apoio das TIC	
Estudo de casos	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Exposición e resolución de exercicios prácticos	20	A1 B1 C1 D2 A3 B3 C5 D3 A4 B5 C7 D4 A5 C8 D5 C11 C13

Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia desenvolvidas na aula de informática.	20	A1 A3 A4	B1 B3 B5	C7 C11 C13	D2 D3 D4 D5
Estudo de casos	Realización de actividades que complementan a sesión maxistral. Comentarios de lecturas de artigos. Realización de exercicios teórico prácticos. Exposicións de actividades, etc. Participación activa na clase.	20	A1 A3 A4 A5	B1 B3 B5	C7 C11 C13	D2 D3 D4 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame sobre os contidos teórico prácticos da materia. Inclúirá preguntas teóricas e algún exercicio práctico. Pode exporse algunha pregunta a desenvolver	40			C1 C5 C7 C8	D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A planificación da materia supón a aplicación dun sistema de avaliación continua (asistencia mínima do 80%). Polo que a cualificación final obterase da avaliación dos traballos de aula e realización de dúas probas parciais da materia impartida.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola xunta de centro para o curso 2025/2026.

En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da fctetou. Segunda convocatoria: a nota correspondente aos traballos de aula conservarase durante un curso académico, convocatorias de xuño e xullo.

Os alumnos e alumnas que non sigan avaliación continua realizarán un exame final teórico-práctico sobre todos os contidos da materia que representará o 100% da nota, integrado por dúas probas, una teórica e outra que recolla as practicas realizadas.

O prazo para mudar a avaliación continua e optar por unha avaliación global será de 30 días hábiles dende o comezo do cuadrimestre no que se imparte a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Blasco, A.(coord.), **Manual de Gestión de Producción en Alojamientos y Restauración**, 9788497564106, Síntesis, 2006

Dorado, J.A., **Dirección de alojamientos turísticos**, 9788499585215, Síntesis, 2017

Bibliografía Complementaria

Mestre Soler, J.R., **Técnicas de Dirección y Gestión Hotelera**, 9788480888592, Gestión 2000, 2003

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas I/O04G240V01102

Empresa: Dirección e xestión de entidades turísticas II/O04G240V01203

Xestión de recursos humanos en empresas turísticas/O04G240V01305

Outros comentarios

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola e as situacións que poidan aparecer.

Así mesmo, proporcionarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prehistoria da Península Ibérica				
Materia	Prehistoria da Península Ibérica			
Código	004G741V01401			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	#PortuguêsAmigável Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Comendador Rey, Beatriz Pilar			
Profesorado	Bello Alonso, Patricia Maria Comendador Rey, Beatriz Pilar			
Correo-e	beacomendador@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/my/			
Descrición xeral	A materia Prehistoria da Península Ibérica impártese no 3º ano do Grao en Xeografía e Historia, dentro do bloque Historia de España. O seu papel básico é iniciar ao alumno nos desenvolvementos xerais da prehistoria peninsular atendendo con especial atención ás fontes arqueolóxicas empregadas para o seu estudo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C19	Coñecemento da historia nacional propia
C23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica
D2	Aplicación dos coñecementos
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D7	Capacidade de razoamento crítico
D10	Atención á diversidade e multiculturalidade.
D15	Sensibilidade a temas ambientais.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento dos conceptos principais da Historia da Península Ibérica			C16 C19	
Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en bibliografía específica	A4			D4 D7
Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna	A3	B5	C13	D10 D15
Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas	A5	B3	C23	D2 D4 D7

Contidos

Tema	
I. O nacemento da Prehistoria e o proceso de hominización da P. Ibérica.	Tema 1.- O Nacemento da Prehistoria peninsular. Tema 2.- O Cuaternario. Tema 3.- A hominización da P. Ibérica. Tema 4.- Do Homo Neandertal ao Homo Sapiens.

II. As bases económicas e de subsistencia.	Tema 1.- Economía cazadora-recolectora e economía produtora. Tema 2.- Modelos de ocupación e asentamento. Tema 3.- Tecnoloxías Prehistóricas. Tema 4.- O intercambio e o desenvolvemento dos circuitos comerciais.
III. As sociedades e as formas simbólicas.	Tema 1.- Arte Prehistórico. Tema 2.- A morte. Tema 3.- A orixe da desigualdade social.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	23	32	55
Seminario	7	10	17
Traballo tutelado	0	25	25
Resolución de problemas	0	8	8
Eventos científicos	2	0	2
Saídas de estudo	6	3	9
Exame de preguntas obxectivas	1	5	6
Traballo	5	8	13
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	5	9
Observación sistemática	0	4	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira colaborativa, en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Eventos científicos	Conferencias, faladoiros, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Saídas de estudo	Actividades de aplicación, contraste e observación dos coñecementos nun contexto determinado nun espazo externo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Seguimento individualizado dos materiais xerados coas anotacións da profesora. O seguimento individualizado do alumnado será feito a partir das ferramentas propias da plataforma Moovi e/ou medios telemáticos.
Traballo tutelado	Seguimento individualizado dos materiais xerados coas anotacións da profesora. O seguimento individualizado do alumnado será feito a partir das ferramentas propias da plataforma Moovi e/ou medios telemáticos. s.
Resolución de problemas	Seguimento individualizado dos materiais xerados coas anotacións da profesora. O seguimento individualizado do alumnado será feito a partir das ferramentas propias da plataforma Moovi e/ou medios telemáticos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Os coñecementos adquiridos serán avaliados mediante un proba de preguntas obxectivas. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da Historia da Península Ibérica	40	C16 C19

Traballo	Realizarase un traballo colaborativo con diversas actividades que finalizan na entrega dun documento e que deberá ser exposto. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en bibliografía específica Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna.	30	A3 B5 C13 D4 A4 D7 D10 D15
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado deberá solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesora. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en bibliografía específica	20	A4 D4 D7
Observación sistemática	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase a participación activa do alumnado. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas	10	A5 B3 C23 D2 D4 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

- A Material Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, permitirá o acceso aos materiais precisos para adquisición das competencias e consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos.
- Especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido.
- O estudantado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade, asistindo ás titorías, que serán fixadas nun horario compatible coa súa actividade, para resolver as dúbidas xurdidas no transcurso da avaliación continua. Así mesmo deberá acudir ás probas que o/a docente considere imprescindibles. No caso do alumnado semipresencial, as actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan poder acceder ao mesmo porcentaxe da nota.
- Para aprobar a materia, será preciso superar cada un dos bloques de avaliación da materia.
- O alumnado que non siga á modalidade de avaliación continua e que non realice a entrega de, como mínimo, o 80% das actividades prácticas nos prazos establecidos, pasará ao modelo de avaliación final.
- O seguimento individualizado da participación do alumnado (10%) será feito a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios enliña, etc.).
- O estudantado que elixa ser avaliado mediante a modalidade de avaliación global deberá comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo).
- O alumnado que non siga a avaliación continua será avaliado dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 90% da avaliación final, e que examinará a adquisición das competencias tanto teóricas como prácticas.
- Todos os estudantes matriculados na materia deben cumprir o seu compromiso de honestidade académica e respectar os dereitos de autor/a tanto á hora de empregar os materiais postos á súa disposición a través de Moovi, como en calquera tarefa, proba ou exame.
- Calquera indicio de plaxio será cualificado cun cero, entendendo por iso cando se copien no substancial obras alleas, o que inclúe todo tipo de material ou recurso suxeito a propiedade intelectual, desde ideas e imaxes ata softwares ou vídeos, entre outros, sen citarse debidamente dándooas como propias.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Arenas Esteban, J.A., **Introducción a la prehistoria de la península ibérica**, Centro de Estudios Financieros, 2023
- Ayarzagüena, M., Fano, M.A., Menéndez, M., **Prehistoria antigua de la península ibérica**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2021
- Bermúdez de Castro, J.M., **Dioses y mendigos. La gran odisea de la evaluación humana.**, Crítica, 2021
- Bernal, M.A., Santiago, A., **Paleolítico. De los primeros pobladores al ocaso neandertal en la Península Ibérica**, Almuzara, 2021
- Cardoso, J.L., **Pré-História de Portugal**, Universidade Aberta, 2007
- Cruz Berrocal, C., García Sanjuán, L. y Gilman Guillén, A. (coords.), **The Prehistory of Iberia. Debating Early Social Startification and the State**, Routledge, 2012

- Díez, C., Nastri, J. (eds.), **Como sobrevivir con dos piedras y un cerebro. Manual práctico de arqueología experimental.**, Fundación Atapuerca, 2012
- Fernández, V., **Prehistoria. El largo camino de la humanidad**, Alianza Editorial, 2007
- Fernández, A. M., Hernando, A., Maíllo, J. M., Muñoz, F. J., Quesada, J. M., Ripoll, S., **Prehistoria II: las sociedades metalúrgicas.**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2016
- García, M., Zapata, L. (eds.), **Métodos y técnicas de análisis y estudio en arqueología prehistórica: de lo técnico a la reconstrucción de los grupos humanos.**, Universidad del País Vasco, 2013
- Gibaja, J.F., Ibáñez, J.J., Mozota, M., **¿Qué sabemos de? El Neolítico.**, CSIC y Catarata, 2021
- Guerrero, V.M. (coord.), **Prehistoria de las Islas Baleares**, Archaeopress, 2007
- Lillios, K.T., **The archaeology of the Iberian Peninsula: from the Paleolithic to the Bronze Age**, Cambridge University Press, 2020
- Menéndez, M., **Prehistoria de la Península Ibérica : el progreso de la cognición, el mestizaje y las desigualdades durante más de un millón de años**, Alianza Editorial, 2019
- Menéndez, M. (coord.), **Prehistoria Antigua de la Península Ibérica.**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2012
- Menéndez, M. (coord.), **Prehistoria reciente de la Península Ibérica**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2013
- Nicolau, A. (coord.), **Guía Menorca Talayótica. La prehistoria de la isla.**, Triangle Books, 2015
- Quintana-Murci, L., **Humanos: La extraordinaria historia del ser humano: migraciones, adaptaciones y mestizajes que han conformado quiénes somos y cómo somos.**, Deusto, 2022
- Ripoll, S. R., Ibáñez, F. J. M., López, J. M. Q., Fernández, J. M. M., Pardo, J. F. J., **La prehistoria y su metodología.**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2021
- Sánchez-Romero, M., **Prehistorias de Mujeres. Descubre lo que no te han contado.**, Editorial Destino., 2023
- VVAA., **El origen de la desigualdad social**, Desperta Ferro Ediciones, 2023
- Bibliografía Complementaria**
- Bettencourt, A., **Pré-História do Noroeste Português**, Arkeos, 36. Pré-História do Noroeste Português, 2013
- Bicho, N., Carvalho, A.F., **Manual de Arqueologia Pré-Histórica**, Centro de Estudos de Património. Departamento de Hi, 2006
- Buxó, R., **Arqueobotánica: Los usos de las plantas en la Península Ibérica**, Ariel, 2008
- Cintas Peña, M., **La desigualdad de género en la prehistoria ibérica : una aproximación multi-variable**, BAR, 2020, 2020
- Fernández, E, González, A., Rivero, O., **Prehistoria de la península ibérica**, USAL, 2020
- Gonzalbes, E., **Investigación sobre las comunidades prehistóricas en la zona atlántica del Norte de Marruecos**, Revista atlántica-mediterránea, 2017
- López García, P. (ed), **La Prehistoria en la península Ibérica**, Akal, 2020
- Sala Ramos, R. (ed.), **Los cazadores recolectores del Pleistoceno y Holoceno en Iberia y el Estrecho de Gibraltar, Estado Actual de conocimiento del registro arqueológico.**, 2014
- VV.AA., **Territórios da Pré-História em Portugal**, Arkeos-Perspectivas em Diálogo □ 19. CEIPHAR, 2006

Recomendacións

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase una documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma Moodle, polo que todos os alumnos deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

Recoméndase que o alumnado coñeza as ferramentas dixitais básicas (procesado de textos, realización de presentacións, bases de datos, etc.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia antiga da Península Ibérica				
Materia	Historia antiga da Península Ibérica			
Código	004G741V01402			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Reboreda Morillo, Susana María			
Profesorado	López Gómez, Helena Mendez Santiago, Borja Reboreda Morillo, Susana María			
Correo-e	rmorillo@uvigo.gal			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Materia do programa English Friendly. Os/as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés. Coñecemento dos principais acontecementos e dos procesos de cambio e permanencia que tiveron lugar ao longo da Historia Antiga Roma e a Península Ibérica seguindo unha perspectiva diacrónica. Trátase de incentivar a actitude crítica dos alumnos mediante a análise actualizada da realidade de Roma e da Península Ibérica na Antigüidade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C19	Coñecemento da historia nacional propia
C23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Capacidade de organización e planificación
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D7	Capacidade de razoamento crítico
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento dos conceptos principais da Historia da Península Ibérica	A5	B5	C16 C19 C23	D1 D3 D7
Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado				D1 D7
Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e a súa contorna	A4		C13	D7
Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso das fontes históricas e das interpretacións historiográficas	A5		C19 C23	D3 D4 D11
Comparación da Historia de España con procesos históricos similares do resto do mundo con especial incidencia na Historia de Europa	A4		C13 C19	D3 D4

Contidos

Tema

1. Introducción e contexto.	1.1. Roma: Orixes e a Monarquía. 1.2. Roma: A República. 1.3. Roma: O Imperio. 1.4. Fontes para o estudo da Historia Antiga da Península Ibérica. 1.5. Situación previa: os pobos prerromanos e os pobos colonizadores
2. Hispania Romana: A República. Roma e a Península Ibérica.	2.1. A República romana e a Península Ibérica. 2.2. A orixe e a expansión de Roma na Península Ibérica. 2.3. Os intereses dos romanos da Península Ibérica. 2.4. As transformacións na Península Ibérica.
3. Hispania Romana: O Imperio e a Península Ibérica.	3.1. O final da conquista. 3.2. O Alto Imperio. 3.3. O Baixo imperio. 3.4. As consecuencias da romanización.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	1	3
Lección maxistral	20	15	35
Obradoiro	6	14	20
Eventos científicos	2	0	2
Traballo tutelado	5	13	18
Seminario	5	5	10
Presentación	1	5	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	13	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	22	24
Autoavaliación	0	2	2
Presentación	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o coñecemento previo do alumnado, así como a presentar a materia. Actividades a través da plataforma Moovi ou a Aula Remota
Lección maxistral	O material docente empregado na aula será subido con antelación á plataforma de teledocencia, así como outros documentos con contidos teóricos que faciliten a comprensión do temario impartido. Exposición por parte do profesorado das claves fundamentais de cada un dos bloques temáticos. As clases serán gravadas e subidas a Moovi.
Obradoiro	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou completar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas. Actividades na aula ou a través da plataforma Moovi.
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o departamento de Historia, Arte e Xeografía e/ou a Facultade de Historia. Se ben a asistencia a esta actividade non é obrigatoria, sería recomendable a súa asistencia a través, de ser posible, da aula remota.
Traballo tutelado	Traballos realizados en grupo (máximo 3 persoas), orientados a fomentar o espírito crítico, o coñecemento dos feitos históricos e a visión dos mesmos dende diversos soportes na actualidade. A asignación de traballos deberá quedar resolta no primeiro mes do cuadrimestre.
Seminario	Sesións presenciais ou virtuais orientadas ao seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, preparación das actividades e probas de avaliación e á aclaración das diversas dúbidas que vaian xurdindo sobre aspectos da materia.
Presentación	As presentacións e exposicións relaciónanse co traballo tutelado, e será exposto na aula (física ou remota) y a través de Moovi. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou universal. Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas sobre a teoría da materia. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle e correo electrónico. Seguimento na aula e no Campus Remoto (enlace en Moovi).

Traballo tutelado	Seguimento individualizado das actividades orientadas á resolución de problemas en relación cos traballos realizados polo alumnado. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle e correo electrónico. Seguimento na aula e no Campus Remoto (enlace en Moovi).
Seminario	Seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, preparación das actividades e probas de avaliación e aclaración das diversas dúbidas que vaian xurdindo sobre aspectos da materia. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle e correo electrónico. Seguimento na aula e no Campus Remoto (enlace en Moovi).
Presentación	Previo á presentación, se comentarán os aspectos a tratar. Cando se precise, buscarase asesoramento sobre a maneira máis adecuada de levar a cabo a presentación. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle e correo electrónico. Seguimento na aula e no Campus Remoto (enlace en Moovi).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Obradoiro	Análises e comentarios críticos das fontes que proporcionan o coñecemento da Historia Antiga da Península Ibérica: textos, iconografía e material arqueolóxico. Poderá completarse cunha análise crítica dalgún documental visionado na aula e subido á plataforma. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado. Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso das fontes históricas e das interpretacións historiográficas.	20	A5	C19	D1 D7 D11	
Traballo tutelado	Entrega, na data sinalada, dos traballos realizados de maneira individual ou en grupo sobre a presenza de Roma na Península Ibérica. O alumnado escollerá o tema a tratar con apoio docente. Exporase na aula de forma presencial ou remota. Previamente en formato electrónico. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e a súa contorna. Análise e valoración dos conceptos adquiridos a partir do emprego das fontes históricas e das interpretacións historiográficas.	15	A5	C13	D3 C23	
Presentación	As presentacións e exposicións relaciónanse co traballo tutelado, e será exposto na aula (física ou remota). Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da Historia xeral ou da Península Ibérica, especialmente da Historia Antiga e, de xeito máis concreto, a cultura romana neste ámbito xeográfico. Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia.	5				
Resolución de problemas e/ou exercicios	Esta proba escrita está unida aos talleres. Consistirá na resolución dun texto a modo de comentario, seguindo as pautas empregadas ao longo do curso nos talleres das sesións prácticas. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da Historia da Península Ibérica na Antigüedad. Análise e valoración dos conceptos apresos a partir do uso das fontes históricas e das interpretacións historiográficas.	15	A5	B5 C16 C19 C23	D11	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Esta proba escrita está unida á sesión maxistral. A través dela valorarase o coñecemento teórico adquirido na materia exposto na aula. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais de Historia Antiga da Península Ibérica. Análise e valoración dos conceptos apresos a partir do uso das fontes históricas e das interpretacións historiográficas.	35	A5	B5 C16 C19 C23	D11	

Autoavaliación	Valoración do traballo autónomo do alumnado mediante a realización de cuestionarios sobre os contidos da materia a través de Moovi.	10	A5	C16 D1
	Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento dos conceptos principais da Historia Antiga da Península Ibérica.			

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar esta materia é imprescindible acadar unha puntuación de 5 entre a resolución de problemas e/ou exercicios e o exame de preguntas de desenvolvemento.

Os/as estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia Moovi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos.

Especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega que quedará claramente establecido. As actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan acceder á mesma porcentaxe da nota. O seguimento individualizado da participación do alumno a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os/as estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoa como propias" (dle-rae).

Para todo o alumnado especificaranse en Moovi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.). Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de "avaliación global" deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado* da Universidade de Vigo). Aqueles alumnos que non poidan acollerse á avaliación continúa, serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio que representará un 30% desta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Alvar Ezquerro, Jaime (dir.), **Entre Fenicios y Visigodos. La Historia Antigua de la Península Ibérica**, La esfera de los libros, 2008
- Blázquez, J.M^a, Montenegro, A., Roldán, J.M., Mangas, J., Teja, R., Sayas, J.J., García Iglesias, L., **Historia de España Antigua. Tomo II: Hispania romana.**, 5, Catedra, 2007
- Bravo Castañeda, G., **Historia del mundo antiguo.**, Alianza, 2008
- Bravo, Castañeda, G., **Nueva historia de la España antigua**, Alianza, 2011
- Díaz Martínez, P. C., Martínez Maza, C., Sanz Huesma, F.J., **Hispania tardoantigua y visigoda**, Itsmo, 2007
- Gómez Espelosín, F. J., **Iberia e Hispania. Recursos para el estudio de la historia de la España antigua**, Universidad de Alcalá, 2011
- Gracia Alonso, F., **Roma, Cartago, iberos y celtíberos: las grandes guerras en la Península Ibérica**, Ariel, 2006
- Harrison, R. J., **Hispania, provincia imperial**, El País, 2007
- Le Roux, P., **Romanos de España: ciudades y política en las provincias, siglos II a. C.-III d. C.**, Bellaterra, 2006
- Roldán Hervás, J. M. (dir), **Diccionario Akal de la Antigüedad hispana**, Akal, 2006
- Roldán, J.M., Santos Yanguas, J., **Historia de España. Vol.2: Hispania Romana. Madrid.**, UNED, 2004
- Sánchez Moreno, E. (edit.), **Protohistoria y Antigüedad de la Península Ibérica. I: Las fuentes y la Iberia colonial**, Silex, 2007

Sánchez Moreno, E., Gómez-Pantoja, J. (coord.), **Protohistoria y Antigüedad de la Península Ibérica II: La Iberia Prerromana y la Romanidad**, Sílex, 2008

Celestino Pérez, S., Armada, X.L., Ayán Vila, X.M., Blanco García, J.F., Ferrer Albelda, E., Parcer, **La Protohistoria En La Península Ibérica**, Itsmo, 2017

Bibliografía Complementaria

Abdreau (et alii), **El hombre romano**, Alianza, 1991

Andreu Pintado, Javier, Cabrero Piquero, Javier, Rodà de Llanza, Isabel (ed.), **Hispaniae. Las provincias hispanas en el mundo romano**, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2009

Arce, J., **El último siglo de la España romana**, Alianza, 2009

Aubet, Mª E., **Tiro y las colonias fenicias de occidente**, Critica, 1994

Bravo Castañeda, G., **Hispania y el Imperio.**, Síntesis, 2007

Chaín Galán, A., De La Torre Echávarri, J.I., **Celtíberos. Tras la estela de Numancia (Catálogo exposición)**, Diputación de Soria, 2005

Chic García, G., **El comercio y el Mediterráneo en la Antigüedad**, Akal, 2009

Fernández Nieto, F.J. (dir.), **Historia Antigua de Grecia y Roma**, Tirant lo Blanch, 2005

Gómez Espelosín, F. J., **Guerras ibéricas. Aníbal**, Alianza, 2006

Gómez Pantoja, J. (coord.), **Historia Antigua (Grecia y Roma)**, Ariel, 2003

García Moreno, L. et alii, **Historia del mundo clásico a través de sus textos, II. Roma**, Alianza Editorial, 1999

Gracia Alonso, F. (coord.), **De Iberia a Hispania**, Ariel, 2008

Jerphagnon, L., **Historia de la Roma Antigua**, Edhasa, 2007

López Castro, J. L., **Hispania Poena. Los fenicios en la Hispania romana**, Crítica, 1993

Mangas, J., **Leyes coloniales y municipales de la Hispania romana**, Arco, 2001

Maya, J. L., **Celtas e iberos en la península ibérica**, Icaria, 1999

Pastor Muñoz, M., **Viriato. El héroe hispano que luchó por la libertad de su pueblo.**, La esfera de los libros, 2004

Pérez Vilatela, L., **Lusitania. Historia y Etnología**, Real Academia de la Historia, 2000

Plácido Suárez, D., **Hispania Antigua, vol. I de Historia de España** □ Fontana, J., Villares, R. edit-, Critica, 2009

Roldán Hervás, J. M., Wulff Alonso, F., **Citerior y Ulterior: las provincias romanas de Hispania en la era republicana.**, Itsmo, 2001

Santos Yanguas, J., **Los pueblos de la España antigua.**, Historia 16, 1997

Sanz, R., **Las migraciones bárbaras y la creación de los primeros reinos de Occidente**, Síntesis, 1995

Recomendaciones

Outros comentarios

Ao inicio do curso entregárase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma Moovi, polo que todo o alumnado debe estar dado de alta en dita plataforma e ter cubertos os datos de seu perfil, así como a súa fotografía.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia medieval da Península Ibérica				
Materia	Historia medieval da Península Ibérica			
Código	O04G741V01403			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, Francisco Javier			
Profesorado	Galiña Lorenzo, Juan Manuel Pérez Rodríguez, Francisco Javier			
Correo-e	fjperez@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Coñecemento, comprensión e aceptación dos caracteres específicos, principais acontecementos e transformacións da sociedade da península Ibérica durante a Idade Media, prestando especial atención á súa realidade multicultural e ao ter sido o berce da realidade política actual			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C19	Coñecemento da historia nacional propia
D8	Compromiso ético e responsabilidade social
D9	Traballo en equipo en diversos contextos
D10	Atención á diversidade e multiculturalidade.
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
D14	Motivación pola calidade
D15	Sensibilidade a temas ambientais.

Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento dos conceptos principais da Historia da Península Ibérica	B3	C16	D11	C19
Coñecemento da Historia da Península Ibérica nunha perspectiva comparada.	B3	C16	D11	C19
Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas.	A2	B5	C13	D14
Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en bibliografía específica.	A4	B5	C13	D9 D14
Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna.	A2	B5	C13 C19	D8 D10 D15
Compromiso coa ética e responsabilidade social como cidadán e profesional	A2	C13		

Contidos	
Tema	

1.- Alta Idade Media (ss. V-X)	1.1.- Introdución á Idade Media peninsular 1.2.- Os reinos xermánicos da península Ibérica 1.3.- O predominio e esplendor de Al Andalus 1.4.- Os núcleos cristiáns do norte da Península
2.- Plena Idade Media (ss. XI-XIII)	2.1.- Da superioridade islámica á cristiá 2.2.- O equilibrio dos reinos cristiáns 2.3.- A plenitude da sociedade cristiá peninsular 2.4.- A difícil convivencia das tres culturas
3.- Baixa Idade Media (ss. XIV-XV)	3.1.- A institucionalización das monarquías 3.2.- Crise e recuperación da Europa occidental

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	22	22	44
Eventos científicos	2	2	4
Traballo tutelado	12	24	36
Seminario	3	12	15
Resolución de problemas de forma autónoma	2	6	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22
Traballo	4	4	8
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión orientada a presentar a materia, tomar contacto co alumnado e reunir información sobre as súas competencias, motivacións e intereses
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte do profesor e presentación das liñas básicas para o desenvolvemento das actividades relacionadas coa mesma
Eventos científicos	Horas reservadas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia.
Traballo tutelado	Elaboración e presentación de traballos feitos polo alumnado de forma individual ou en grupo
Seminario	Seguemento e aclaración de dúbidas sobre os contidos da materia así como supervisión do traballo autónomo do alumnado en relación coa mesma
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballo autónomo do alumnado consistente na realización de cuestionarios e exercicios sobre os contidos na plataforma MooVi

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguemento e atención individualizada do alumnado na aula, despacho, plataforma MooVi, aula virtual do Campus Remoto ou mediante correo electrónico, coa intención de servir de guía para a realización do traballo e resolver os problemas e dúbidas que poidan xurdir na súa preparación.
Seminario	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas sobre os contidos da materia, metodoloxía utilizada para a realización dos exercicios e revisión das probas da avaliación. O seguemento farase a mediante os seguintes recursos: Todo o alumnado: curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo). Docencia presencial: seguemento na aula e seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: aula Campus Remoto (enlace en MooVi, UVigo).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas de forma autónoma	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado mediante a realización e presentación de tarefas propostas na plataforma MooVi. Con elo dará conta dos seguintes resultados da aprendizaxe: Coñecemento dos conceptos principais da Historia da Península Ibérica	10	A2 B5 C19 D11

Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación mediante unha proba ao rematar as sesións teóricas con preguntas abertas a desenvolver sobre temas ou cuestións da materia. Con elo dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Coñecemento dos conceptos principais da Historia de Península Ibérica. Coñecemento da Historia da Península Ibérica nunha perspectiva comparada.	30		C16 C19	
Traballo	Avaliaranse os coñecementos teóricos adquiridos polo alumnado na realización e estruturación do traballo así como a súa capacidade de exposición. Con elo dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en bibliografía específica. Compromiso coa ética e responsabilidade social como cidadán e profesional.	30	A2 A4	C13 D9 D14	
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación mediante unha proba de preguntas curtas. Con elo se dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Coñecemento dos conceptos principais da Historia de Península Ibérica. Coñecemento da Historia da Península Ibérica nunha perspectiva comparada.	30		B3 B5 C19 D8 D10 D15	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma MooVi (UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e será cualificada cun cero calquera proba ou exame no que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (DLE-RAE).

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estadísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo).

Aqueles alumnos/as que non se acollan á avaliación continua (que esixe a entrega en tempo e formadas tarefas propostas), serán avaliados dos contidos da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio, que representará o 30% restante. O devandito traballo deberá estar asignado, como mínimo, un mes antes da realización do exame oficial e entregarse coincidindo coa data fixada polo Centro para a súa realización en cada convocatoria. En todos os casos (modalidade presencial, semipresencial e opción non mencionado art. 3.10); para superar a materia requírese obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 na proba escrita (contidos teóricos e prácticos).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Loring, M.I.; Pérez, D. e Fuentes, P., **La Hispania tardorromana y visigoda. Siglos V-VIII [Historia de España 3er Milenio, nº 4]**, Síntesis, 2008

Salvatierra, V. e Canto, A., **Al-Ándalus. De la invasión al califato de Córdoba [Historia de España 3er Milenio, nº 5]**, Síntesis, 2008

Álvarez Borge, I., **La Plena Edad Media. Siglos XII-XIII [Historia de España 3er Milenio, nº 8]**, Síntesis, 2003

Guinot Rodríguez, E., **La Baja Edad Media en los siglos XIV y XV. Economía y Sociedad [Historia de España 3er Milenio, nº 9]**, Síntesis, 2003

Monsalvo Antón, J.M., **La Baja Edad Media en los siglos XIV y XV. Política y Cultura [Historia de España 3er Milenio, nº 10]**, Síntesis, 2005

Monsalvo Antón, J. M., **Atlas Histórico de la España medieval**, Síntesis, 2010

Bibliografía Complementaria

Álvarez Palenzuela, V.A. (dir.), **Historia de España de la Edad Media**, Ariel, 2002

Historia de España, 7. Época medieval. La dinámica política, Istmo, 2005

Historia de España. 8. Época medieval. Administración y gobierno, Istmo, 2003

Historia de España. 9. Época medieval. Economía y sociedad, Istmo, 2004

Historia de España. 10. Época medieval. Iglesia y cultura, Istmo, 2002

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia moderna de España/O02G251V01603

Historia medieval de Galicia/O02G251V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia medieval universal/O02G251V01304

Outros comentarios

Ao longo do curso entregárase a través da plataforma Moodle (<http://moovi.uvigo.es>) documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades do curso. Por esta razón os estudantes deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia de América precolombina y colonial				
Materia	Historia de América precolombina y colonial			
Código	O04G741V01404			
Titulación	PCEO Grado en Turismo/Grado en Geografía e Historia			
Descriptores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Gallego			
Departamento	Historia, arte y geografía			
Coordinador/a	Campos Álvarez, José Ramón			
Profesorado	Campos Álvarez, José Ramón Lozano Ramírez, Amado Tierra			
Correo-e	xrcampos@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Estudio de los orígenes y desarrollo de las culturas indígenas americanas y de los procesos de descubrimiento, conquista y colonización del nuevo mundo. Materia del programa English Friendly: Los/as estudiantes internacionales podrán solicitar al profesorado: a) materiales y referencias bibliográficas para el seguimiento de la materia en inglés, b) atender las tutorías en inglés, c) pruebas y evaluaciones en inglés.			

Resultados de Formación y Aprendizaje

Código			
B1	Comprender los procesos que se desarrollan en diversas escalas espacio-temporales y en diversos contextos socio-culturales.		
C12	Conciencia crítica de la relación entre los acontecimientos y procesos actuales y el pasado		
C13	Conciencia de respeto por los puntos de vista que se derivan de antecedentes culturales/nacionales		
C14	Conocimiento de la estructura diacrónica general del pasado		
C16	Conocimiento detallado de uno o más períodos específicos del pasado de la humanidad		
C22	Conocimiento de la historia universal		
D1	Capacidade de análise e síntese		
D2	Aplicación dos coñecementos		
D3	Capacidade de organización e planificación		
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio		
D7	Capacidade de razoamento crítico		
D8	Compromiso ético e responsabilidade social		
D9	Traballo en equipo en diversos contextos		
D10	Atención á diversidade e multiculturalidade.		
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma		
D16	Coñecemento doutras culturas		

Resultados previstos en la materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Conocimiento de los conceptos principales de la Historia de América		C14 C16	D4 D7 D9 D10 D16
Conocimiento de los procesos históricos americanos, sus causas, desarrollo y consecuencias	B1	C14 C16	D7 D11 D16
Conocimiento de la Historia americana en una perspectiva comparada	B1	C12 C13 C22	D1 D7 D8 D11 D16

Conciencia crítica de la relación entre los acontecimientos y procesos actuales y el pasado	B1	C12 C13 C14	D2 D3
Análisis y valoración de los conceptos aprendidos a partir del uso de fuentes históricas y de las interpretaciones historiográficas			D2 D7 D16
Elaboración y presentación, oral y escritura, de trabajos monográficos, individuales o colectivos, basados en bibliografía específica	B1	C13	D1 D2 D3 D4 D7 D9

Contenidos

Tema

1. América Precolombina	1.1 Los orígenes del hombre americano 1.2 Las primeras culturas y los modelos de organización social 1.3 Las grandes culturas indígenas
2. América colonial	2.1 Las navegaciones atlánticas 2.2 Descubrimiento y conquista de América 2.3 Los diversos modelos de ocupación del territorio y su organización administrativa 2.4 La economía de las colonias europeas 2.5 Sociedad y cultura en la etapa colonial

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1
Lección magistral	22	34	56
Eventos científicos	2	0	2
Trabajo tutelado	5	20	25
Resolución de problemas	4	15	19
Talleres	6	14	20
Seminario	7	15	22
Examen de preguntas objetivas	2	2	4
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Actividades introductorias	Explicación de la metodología y del programa de actividades de la asignatura, así como del sistema de evaluación.
Lección magistral	Exposición de las líneas de interpretación y desarrollo de los temas que forman parte del programa de contenidos.
Eventos científicos	Asistencia a eventos o actividades divulgativas.
Trabajo tutelado	Atención personalizada a la resolución de problemas derivados de la realización de los trabajos individuales.
Resolución de problemas	Actividades destinadas a ejercicios prácticos.
Talleres	Sesiones dirigidas a grupos que trabajarán desde el comienzo del curso en un tema práctico concreto. Estos trabajos tendrán también horas de tutela. Se reservan dos horas para la asistencia a actividades de temática transversal organizadas desde el Departamento y la Facultad.
Seminario	Discusión y resolución de problemas surgidos en la realización de los trabajos prácticos y en las clases magistrales

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección magistral	La atención personalizada consistirá en la resolución de dudas y revisión de los materiales utilizados por el alumnado. El seguimiento se realizará a través de los siguientes recursos: Curso virtual en la plataforma Moodle (Moovi, UVigo) y correo electrónico. Docencia presencial: seguimiento en el aula y en el seminario de informática de la Facultad. Docencia no presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).

Trabajo tutelado	La atención personalizada consistirá en la resolución de dudas y revisión de los materiales utilizados por el alumnado. El seguimiento se realizará a través de los siguientes recursos: Curso virtual en la plataforma Moodle (Moovi, UVigo) y correo electrónico. Docencia presencial: seguimiento en el aula y en el seminario de informática de la Facultad. Docencia no presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).
Resolución de problemas	La atención personalizada consistirá en la resolución de dudas y revisión de los materiales utilizados por el alumnado. El seguimiento se realizará a través de los siguientes recursos: Curso virtual en la plataforma Moodle (Moovi, UVigo) y correo electrónico. Docencia presencial: seguimiento en el aula y en el seminario de informática de la Facultad. Docencia no presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).

Evaluación				
	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaje	
Trabajo tutelado	Las sesiones de trabajo tutelado se evaluarán mediante la realización de un trabajo a desarrollar sobre algún tema del programa. Lo que dará cuenta de los siguientes resultados de aprendizaje: Elaboración y presentación, oral y escritura, de trabajos monográficos, individuales o colectivos, basados en bibliografía específica.	30	B1 C13	D1 D2 D3 D4 D7 D9
Resolución de problemas	Comentarios de texto y material gráfico que será suministrado por el profesor. Lo que dará cuenta de los siguientes resultados de aprendizaje: Análisis y valoración de los conceptos aprendidos a partir del uso de fuentes históricas y de las interpretaciones historiográficas. Evaluación continua del trabajo autónomo del alumnado, a través de la realización de las actividades y pruebas que conforman la programación de la materia. Lo que dará cuenta de los siguientes resultados de aprendizaje: Conocimiento de la Historia de América desde una perspectiva comparada.	20	C22	D2 D7 D16
Examen de preguntas objetivas	Pruebas que evalúan el conocimiento y que incluyen preguntas de respuesta corta, comentarios de textos y de imágenes. Lo que dará cuenta de los siguientes resultados de aprendizaje: Conocimiento de los procesos históricos, sus causas, desarrollo y consecuencias.	40	B1 C14 C16	D2 D7 D11 D16
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada y sistemática para describir y registrar las manifestaciones de comportamiento del alumnado. Evaluación continua de su trabajo autónomo, a través de la realización de las actividades y pruebas que conforman la programación de la materia. Lo que dará cuenta de los siguientes resultados de aprendizaje: Conocimiento de la Historia de América Conocimiento de la Historia América desde una perspectiva comparada.	10	B1 C12 C13 C22	D1 D7 D8 D11 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Los estudiantes que se acojan a la modalidad semipresencial podrán seguir la materia a través del Curso Virtual en la plataforma de teledocencia Moodle, de la Universidad de Vigo, que permitirá el acceso a los materiales precisos para la adquisición de las competencias y consecución de los resultados del aprendizaje, tanto en sus contenidos teóricos como prácticos. Se especificarán las metodologías docentes, las actividades de evaluación, junto con el calendario de entrega (presencial o remota) que quedará claramente establecido. Las actividades que requieran presencialidad serán sustituidas por otras que permitan acceder a la mismo porcentaje de la nota. El seguimiento individualizado de la participación del alumno a través de las TIC se hará a partir de las herramientas propias de la plataforma (participación, estadísticas de acceso, realización de pruebas o ejercicios on line, etc.). El estudiante deberá cumplir los requisitos mínimos de presencialidad necesarios para la evaluación continua. Asimismo deberá acudir a las pruebas que el/los docente/s dispongan como imprescindibles.

Aquellos estudiantes que elijan ser evaluados mediante la modalidad de evaluación global deberán comunicarlo al profesorado responsable de la materia en el plazo de 31 días hábiles desde el inicio de cada cuatrimestre (artículo 19.4 del Reglamento sobre la evaluación, la calificación y la calidad de la docencia y del proceso de aprendizaje del estudiantado da Universidade de Vigo).

Los estudiantes que no puedan acogerse a la evaluación continua, serán evaluados de los contenidos del programa de la materia mediante una prueba escrita, que supondrá el 70% de la nota final, y un trabajo obligatorio que representará un 30% de esta.

Fuentes de información

Bibliografía Básica

BETHELL, L. (ed.), **Historia de América Latina (Vols. I-IV)**, 1ª, Crítica, 1990-2003

CARRERA DAMAS, G., **Historia General de América Latina**, 1ª, Trotta-UNESCO, 1999-2008

SIXIREI PAREDES, C., **Historia de América. T. I**, 1ª, Ir Indo, 2009

Bibliografía Complementaria

ALCINA FRANCH, J., **Las culturas precolombinas de América**, 1ª, Alianza Editorial, 2009

AMORES CARREDANO, J.B. (Coord.), **Historia de América**, 1ª, Ariel, 2006

ELLIOTT, J. H., **Imperios del mundo atlántico. España y Gran Bretaña en América (1492-1830)**, 3ª, Taurus Historia, 2011

ESPINO LÓPEZ, A., **La invasión de América**, 1ª, Arpa Editores, 2022

MALAMUD, C., **Historia de América**, 2ª, Alianza, 2010

MARCHENA, J.; GARAVAGLIA, J.C., **América Latina de los orígenes a la independencia**, 1ª, Crítica, 2005

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Historia de América contemporánea/O02G251V01901

Outros comentarios

A lo largo del curso se entregará una documentación detallada sobre el desarrollo de las actividades. Esta información será ofrecida a través de la plataforma Moodle (<https://moovi.uvigo.gal/>), por lo que todos los alumnos deben estar dados de alta en la plataforma y tener cubiertos sus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia da arte moderna				
Materia	Historia da arte moderna			
Código	O04G741V01405			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Barriocanal López, María Yolanda			
Profesorado	Barriocanal López, María Yolanda			
Correo-e	barriocanal@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Estudo das manifestacións artísticas en Italia nos séculos XV ao XVIII nas grandes xeneralizacións conceptuais que a historiografía artística sinala como Renacemento, Manierismo e Barroco. O seu desenvolvemento comprenderá a análise do proceso de produción e recepción da obra de arte durante estas centurias, a través dos creadores e obras máis significativas, tendo en conta a perspectiva histórica, social, ideolóxica e iconográfica que permiten a súa contextualización, co apoio das fontes literarias e documentais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
C28	Coñecemento das distintas metodoloxías da aproximación á Historia da Arte
C31	Coñecementos básicos de iconografía como clave para a interpretación de imaxes
C32	Coñecemento práctico dos procesos básicos da metodoloxía científica en Historia da Arte
C33	Coñecementos sobre documentación, composición de materiais e técnicas construtivas dos bens artísticos mobles e inmoables
D2	Aplicación dos coñecementos
D7	Capacidade de razoamento crítico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacidade para recoñecer e reflexionar sobre as principais aportacións artísticas ao longo da historia.	A1 A3	B1	C28 C33	D2 D7
Lectura da obra de arte como documento excepcional dos gustos estéticos e da mentalidade do pasado.	A4	B1	C28 C31 C32	D2 D7
Capacidade para a interpretación da obra de arte nos diferentes períodos de estudo dende unha perspectiva metodolóxica múltiple.	A1 A4		C28 C31 C32	D2

Contidos

Tema	
1. Humanismo e Renacemento	1.1. Concepto. O valor concedido á antigüidade. A preocupación humanista das artes. Arte e humanismo nas Cortes italianas do Renacemento

2. Clasicismo e Manierismo

- 2.1. Arquitectura e urbanismo no Quattrocento e Cinquecento italiano. O plan central. As teorías sobre a cidade ideal. A plasmación da igrexa triunfante
 2.2. Orientacións pictóricas das escolas italianas.
 2.3. A síntesis dos valores formais e intelectuais da escultura renacentista
3. O Barroco
- 4.1. Concepto. O Concilio de Trento e as artes. Retórica e procedementos barrocos
 4.2. A arquitectura: a igrexa e os reformadores
 4.3. Patronazgo e imaxinería relixiosa do Seicento italiano

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	26	25	51
Eventos científicos	2	2	4
Saídas de estudo	0	7	7
Traballo tutelado	10	29	39
Seminario	5	3	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	10	11
Traballo	3	7	10
Observación sistemática	0	1	1
Cartafol/dossier	0	8	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	8	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión previa, orientada á presentación do desenvolvemento da materia e primeira toma de contacto cos estudantes
Lección maxistral	Clases expositivas que concentran o aprendizaxe teórico. Nas diferentes sesións se desenvolve o contido do programa, secuenciado en bloques temáticos. Para cada unidade temática ofrécese un esquema básico e bibliografía específica para seguir e profundizar nos contidos. Nas sesións empréganse recursos complementarios (proieccións en power point, fontes documentais e literarias, páxinas de internet, etc.)
Eventos científicos	Asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia
Saídas de estudo	Saídas de estudo para a visita e análise "in situ" de monumentos e conxuntos patrimoniais relacionados co contido da materia
Traballo tutelado	Traballos dirixidos á profundización na materia e ao fortalecemento da capacidade analítica e expositiva do alumnado. Consisten na elaboración dun traballo inédito, de carácter individual, vinculado aos contidos do programa. Valórase o acceso á bibliografía e fontes, a presentación, claridade expositiva, e a metodoloxía empregada.
Seminario	Apoio á formación do alumnado, orientado a resolver as dúbidas ou calquera outra cuestión relacionada coa materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá na orientación e resolución das dúbidas plantexadas na realización dos traballos. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho cando sexa posible.
Seminario	Resolución de dúbidas metodolóxicas sobre os seminarios e actividades prácticas. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: TODO O ALUMNADO: na plataforma virtual de docencia Moodle (Moovi Uvigo), Campus Remoto, mail, e na aula e despacho, cando sexa posible.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Exame de preguntas de desenvolvemento	A sesión maxistral será avaliada mediante unha proba de resposta longa, na que o alumnado terá que demostrar a comprensión e asimilación dos contidos teóricos da materia. Para superar a materia é necesario acadar nesta proba unha cualificación mínima de 5 puntos (sobre os 10 do total). Con elo dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Coñecemento da Historia da Arte Moderna como produto dun complexo proceso, aberto e continuo	40	A3	B1
Traballo	Na súa avaliación se considerarán os seguintes criterios: singularidade e complexidade do tema de estudo escollido, metodoloxía, bibliografía e fontes consultadas, presentación, claridade e orixinalidade expositiva. Con elo o alumnado dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Capacidade para a interpretación das manifestacións artísticas do período de estudo.	20	A1 A4	C31 D2 C32
Observación sistemática	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado nas actividades programadas, visitas, debates e presentación de tarefas. Con elo o alumnado dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Aplicar os coñecementos e demostrar por medio da elaboración e defensa de argumentos a resolución de problemas.	10	A1 A3 A4	
Cartafol/dossier	Informe das saídas de estudo programadas como complemento da materia. Con elo o alumnado dará conta dos seguintes resultados de aprendizaxe: Lectura da obra de arte nos diferentes períodos de estudo dende unha perspectiva metodolóxica múltiple	10	A4	B1 C28 D2
Resolución de problemas e/ou exercicios	A sesión maxistral será avaliada tamén mediante identificación, análise e comentario de obras de arte correspondentes á época Moderna, con especial atención á súa morfoloxía, tipoloxía e iconografía. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Capacidade para recoñecer e reflexionar sobre as principais aportacións artísticas ao longo da historia.	20	A3	B1

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (Moovi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados de aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. Especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial o remota) que quedará claramente establecido. As actividades que requiran presencialidade serán substituídas por outras que permitan acceder ao mesmo porcentaxe da nota. O seguimento individualizado da participación do alumno a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estadísticas de acceso, realización de probas ou exercicios on line, etc.).

As sesións de lección maxistral do profesor serán gravadas en vídeo. Estas gravacións quedarán a libre disposición dos alumnos a través da plataforma Moodle, onde poderán visualizalas asincrónicamente no momento que o estimen oportuno.

Idénticas condicións rexen para a segunda convocatoria.

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de "avaliación global" deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado* da Universidade de Vigo). Serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio, que representará un 30% da mesma.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- ARGAN, Giulio Carlo, **Renacimiento y Barroco. II. De Miguel Ángel a Tiepolo**, 1ª ed, Akal/Arte y Estética, 1987
- BENEVOLO, Leonardo, **Historia de la Arquitectura del Renacimiento: la arquitectura clásica (del siglo XV al siglo XVIII)**, 3ª ed., Gustavo Gili, 1988
- BOUCHER, Bruce, **La escultura barroca en Italia**, 1ª ed., Destino, 1999
- CASTRIA MARCHETI, Francesca, **El Barroco 1600-1700: el arte europeo de Caravaggio a Tiepolo**, 1ª ed., Electa, 2005
- WITTKOWER, Rudolf, **Arte y Arquitectura en Italia. 1600-1750**, 5ª ed., Cátedra, 1988
- PANOFKY, Erwin, **Renacimiento y Renacimientos en el arte occidental**, 3ª ed., Alianza, 1981
- PANOFKY, Erwin, **Estudios sobre iconología**, 4ª ed., Alianza, 1980
- WITTKOWER, Rudolf, **Los fundamentos de la arquitectura en la edad del Humanismo**, 1ª ed., Alianza, 1995
- WÖLFFLIN, Heinrich, **Renacimiento y Barroco**, 2ª ed., Paidós, 1991
- Bibliografía Complementaria**
- BLUNT, Anthony, **Teoría de las artes en Italia, 1450-1600**, 10 ed., Cátedra, 2007
- BURCKHARDT, Jacob, **La cultura del Renacimiento en Italia**, 2ª ed., Akal/Arte y Estética, 2004
- BURKE, Peter, **El Renacimiento italiano: cultura y sociedad en Italia**, 1ª ed., Alianza, 1993
- PACCIOAROTTI, Giuseppe, **La pintura barroca en Italia**, 1ª ed., Itsmo, 2000

Recomendacións

Outros comentarios

Ao longo do curso irase complementando a documentación sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través da plataforma Moovi. Os alumnos deberán estar dados de alta e co seu perfil editado na plataforma de teledocencia Moodle (acceso via MooVi).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Paleografía				
Materia	Paleografía			
Código	004G741V01406			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Vaquero Díaz, María Beatriz			
Profesorado	Vaquero Díaz, María Beatriz			
Correo-e	mdiaz@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	A materia Paleografía permite ao alumnado coñecer as características gráficas dos ciclos da escritura latina, así como os sistemas abreviativos e de datación documental utilizados. Capacita ademais para ler e editar fontes documentais manuscritas que utilizan o alfabeto latino.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía			
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.			
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares			
C17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente			
C18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas			
C23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica			
D1	Capacidade de análise e síntese			
D2	Aplicación dos coñecementos			
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento			
D6	Resolución de problemas e toma de decisións.			
D7	Capacidade de razoamento crítico			
D9	Traballo en equipo en diversos contextos			
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma			
D14	Motivación pola calidade			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes e das interpretacións	B3	C17	D1 D2 D5 D7	
Participación en seminarios, previa realización de lecturas, sobre un tema concreto	A5	B6 C17 C23	D2 D5 D9 D14	
Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en fontes e bibliografía específicas	A4	B6 C17 C18	D2 D6 D11 D14	

Contidos

Tema

1.- Os grandes ciclos da escritura latina.	1.1.- Definición e evolución do concepto de paleografía. 1.2.- Os grandes ciclos da escritura latina e o vocabulario básico da paleografía. 1.3.- O ciclo escriturario romano. 1.4.- As escrituras dos reinos xermánicos. A escritura visigótico-mozárabe. 1.5.- A escritura carolina. 1.6.- A escritura gótica. 1.7.- A escritura cortesana e procesal. 1.8.- A escritura humanística e a imprenta.
2.- Materiais, braquigrafía e datación documental.	2.1.- Materiais e instrumentos escriptorios. 2.2.- Abreviaturas, sistemas abreviativos e signos de puntuación e corrección. 2.3.- Datación documental.
3.- Elaboración de coleccións documentais.	3.1.- Normas de edición documental. 3.2.- Elaboración de índices.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	15	30
Obradoiro	23	15	38
Eventos científicos	2	0	2
Prácticas con apoio das TIC	6	20	26
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	12.5	13.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	12.5	13.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	25	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposicións nas que se familiarizará ao alumnado coas principais características gráficas, sistemas abreviativos, normas de edición e sistemas de datación documental da escritura latina.
Obradoiro	Actividades en grupo nas que se realizarán prácticas de lectura, transcripción, datación, edición e elaboración de índices sobre documentación manuscrita pertencente aos distintos ciclos da escritura latina.
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia.
Prácticas con apoio das TIC	Traballo autónomo do alumnado a través da realización de exercicios de transcripción e datación documental (Moovi-UVigo).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas e revisión dos materiais xerados polas actividades de lectura, transcripción, datación, edición e elaboración de índices. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual en Moovi e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).
Prácticas con apoio das TIC	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas sobre os exercicios de transcripción e datación documental. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual en Moovi e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas con apoio das TIC	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado a través da realización de exercicios de transcripción e datación documental en Moovi. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Participación en seminarios, previa realización de lecturas, sobre un tema concreto. Elaboración e presentación oral e escrita de traballos monográficos individuais ou colectivos baseados en fontes e bibliografía específica.	10	A4 B6 C17 D2 A5 C18 D6 C23 D7 D11 D14

Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumnado deberá resolver e explicar exercicios sobre datación documental.	25	A4 B3 C17 D1 B6 C18 D2 D5 D7 D11 D14
	Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso das fontes e interpretacións historiográficas.		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumnado deberá resolver e explicar exercicios sobre desenvolvemento de abreviaturas realizados sobre fontes manuscritas.	25	A4 B3 C17 D1 B6 C18 D2 D5 D9 D11 D14
	Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso das fontes e interpretacións historiográficas.		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba na que o alumnado deberá datar, rexestar e transcribir un documento manuscrito.	40	A5 B6 C17 D2 C23 D5 D9 D14
	Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Participación en seminarios, previa realización de lecturas, sobre un tema concreto.		

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual en MooVi e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en Moovi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual Moovi (UVigo), que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándolas como propias" (DLE-RAE).

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes e as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

Todo o alumnado matriculado na materia ten dereito a *dispor como alternativa de probas de avaliación global* (artigo 64.g dos Estatutos da Universidade de Vigo). Aqueles estudantes que non se acollan á avaliación continua, serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba na que deberán datar, rexestar e transcribir un documento manuscrito (50% da nota final) e outra na que terán que resolver e explicar exercicios sobre datación documental e transcripción de abreviaturas sobre fontes manuscritas (50% da nota final).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ROMERO TALLAFIGO, M. et al., **Arte de leer escrituras antiguas. Paleografía de lectura**, Universidad de Huelva, 1995

Paleografía y Diplomática de la UNED, UNED, 1991

RIESCO TERRERO, A. (ed.), **Introducción a la Paleografía y la Diplomática general**, Síntesis, 1999

CASADO QUINTANILLA, B., **Láminas de la Cátedra de Paleografía y Diplomática**, UNED, 1997

PETRUCI, A., **La ciencia de la escritura. Primera lección de Paleografía**, Fondo de Cultura Económica, 2003

Bibliografía Complementaria

MILLARES CARLO, A., **Tratado de Paleografía Española**, Espasa Calpe, 1983

BOULLÓN AGRELO, I.; MONTEAGUDO, H., **De verbo a verbo. Documentos en galego anteriores a 1260. Anexo da revista Verba**, Universidade de Santiago de Compostela, 2009

MILLARES CARLO, A. e MANTECÓN, J.I., **Album de paleografía hispanoamericana de los siglos XVI y XVII**, El Albir, 1975

AGUSTÍ, J.; VOLTES, P., **Manual de cronología española y universal**, CSIC, 1952

CAPELLI, A., **Cronologia, cronografia e calendario perpetuo: dal principio dell'era cristiana ai nostri giorni**, Ulrico Hoepli, 1988

RIESCO TERRERO, A., **Diccionario de abreviaturas hispanas de los siglos XIII al XVIII**, 1983

Gallaecia Monumenta Historica, Consello Cultura Galega,

CHARTA, Corpus Charta. Red Internacional,

RIESCO TERRERO, A. et al., **Vocabulario científico-técnico de Paleografía, Diplomática y ciencias afines**, Barrero&Azedo, 2003

DE HAMEL, Ch., **Copistas e iluminadores**, Akal, 1999

CARMONA DE LOS SANTOS, M^a, **Manual de Sigilografía**, Subdirección General de los Archivos Estatales, 1996

RUIZ GARCÍA, E., **Manual de Codicología**, Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1988

ÁVILA SEOANE, N., **Estructura documental. Guía para alumnos de diplomática**, Ediciones Trea, 2014

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Diplomática e arquivística/O02G251V01902

Prácticas externas/O02G251V01981

Traballo de Fin de Grao/O02G251V01991

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase a través de Moovi documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades da materia. Por esta razón todo o alumnado debe estar dado de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Distribución turística				
Materia	Distribución turística			
Código	004G741V01407			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Mazaira Castro, Andrés			
Profesorado	Mazaira Castro, Andrés			
Correo-e	amazaira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Distribución Turística pretende profundizar no estudo das canles de distribución turística iniciado na materia de Marketing Turístico, prestando especial atención á situación actual do sector así como ás novas tecnoloxías e sistemas globais, co obxectivo de analizar as funcións e a estrutura das canles de distribución do sector turístico			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Analizar o papel que desempeñan os intermediarios no mercado turístico	
Analizar o impacto de Internet e das novas tecnoloxías nos Canales de Distribución Turísticos	

Contidos

Tema	
1. A distribución comercial do sector turístico	1.1. A Distribución no Marco do Business Model. 1.2.- A distribución comercial e o marketing turístico 1.2.1. Distribución comercial e produto turístico 1.2.2. A distribución comercial e o resto de elementos de Marketing Turístico. 1.3. O sistema de distribución no sector turístico 1.4. Funcións de intermediarios no sistema de distribución turística
2. A canle de distribución no sector turístico	2.1. Estructura da canle de distribución no sector turístico 2.2. Aspectos a considerar na elección da canle de distribución no sector turístico 2.3. Criterios de selección de canles de distribución no sector turístico 2.4. Outras decisións estratéxicas na política de distribución turística 2.5. Tipoloxía de intermediarios no sector turístico
3. As axencias de viaxes e outros intermediarios minoristas na distribución turística	3.1. As AAVV na distribución turística 3.2. Tipoloxía e papel das AAVV na distribución turística 3.3. Online Travel Agencies. 3.4.- Outros Intermediarios Minoristas.
4. Os Intermediarios Mayoristas na distribución turística	4.1. O Papel dos Intermediarios Mayoristas na distribución turística 4.2. Tipoloxía e funcionalidades dos Intermediarios Mayoristas na distribución turística
5. A Distribución turística en tempos de Redes	5.1. Impacto de Internet na Distribución Turística 5.2. Desintermediación e Intermediación. 5.3. Web, e commerce e distribución Turística. 5.4. Redes Sociais e Distribución Turística.
6. As centrais de reservas na distribución turística	6.1. Os CRS na distribución turística 6.2. Os GDS na distribución turística
7.- Tempos de Redes e Big Data	*

Planificación

Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
---------------	--------------------	--------------

Lección maxistral	15	21	36
Resolución de problemas	9.5	20	29.5
Traballo tutelado	10	30	40
Estudo de casos	10	29	39
Traballo	0.5	5	5.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicacións detalladas dos contidos do programa docente por parte do profesor na aula
Resolución de problemas	Resolución e presentación por parte do alumno de exercicios e casos planteados polo profesor
Traballo tutelado	Traballos na aula dos alumnos, tanto individual como en grupo para a resolución de exercicios e casos prácticos, ou de temas de actualidade relacionados coa materia
Estudo de casos	

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Exame	50	
Resolución de problemas	Consiste na resolución de exercicios e de traballos ben de forma individual ou en grupo	15	
Traballo tutelado	Realización de exercicios e casos na propia aula	15	
Estudo de casos		0	
Traballo	Realización e exposición de traballos en grupo	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aplicarase un sistema dobre de posible avaliación; podendo o alumno optar por aquel que desexe:

Consistirá nunha avaliación durante todo o cuadrimestre, na que se valorará a participación nas clases, o enriquecemento que se faga ao traballo conxunto nas aulas (tanto nas sesións teóricas como nas prácticas), o traballo na resolución de casos prácticos realizado polo alumnos nas clases, os traballos realizados (tanto na aula como fora dela) polos alumnos tanto dun xeito individual como en grupo, así como a presentación dos mesmos.

- Sobre un máximo de 2,5 puntos o traballo realizado en clase .

- Ata 3 puntos unha proba na que resolvan algúns aspectos teórico prácticos realizados coa materia (os alumnos que teñan acadado a puntuación de 5 puntos nas dúas valoracións anteriores non terán que realizar esta proba)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Mercadotecnia turística/O04G240V01303

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Planificación pública do desenvolvemento turístico				
Materia	Planificación pública do desenvolvemento turístico			
Código	O04G741V01408			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, María Xosé			
Profesorado	Vázquez Rodríguez, María Xosé			
Correo-e	maxose@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/course/view.php?id=10561			
Descrición xeral	Planificación Pública do Desenvolvemento Turístico é unha materia básica que se imparte no segundo semestre do terceiro curso do Grao en Turismo. Consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales case 50 son actividades presencias, mentres que o resto serán actividades non presencias. Esta materia pretende iniciar ao estudante no coñecemento do papel das Administracións Públicas no sector turístico. Analizaremos cáles son os principios básicos das políticas públicas en relación ó turismo, presentaremos a organización administrativa turística e os principais instrumentos de planificación e xestión turística cos que contan as Administracións Públicas. Finalmente, abordaremos a Análise Custo-Beneficio como técnica de avaliación de proxectos e políticas públicas en relación ó turismo. A lingua de impartición será o galego. Non obstante, a materia é English Friendly, con tutorías e posibilidade de acceder a materiais de apoio en inglés para o alumnado que o precise.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B2	Coñecer o territorio (ambiente, sociedade, cultura) dende unha perspectiva diacrónica e sincrónica.
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física
C2	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía Humana
C10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
D3	Capacidade de organización e planificación

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adquirir coñecementos básicos para entender as competencias e funcionamento das institucións públicas en materia turística.	A2 B3 C1 A3 C2 C10

Recopilar, sinterizar, e analizar información e datos de forma crítica. Elaborar e interpretar indicadores.	A1 A3 A4 A5	B1 B2 B3	C1 C2 C10	
Buscar, seleccionar, ler e comprender bibliografía, e a partir dela elaborar e presentar resultados e informes.	A1 A3 A4 A5	B1 B3 B5	C1 C2 C10	D3
Conocer e aplicar técnicas de avaliación de impactos turísticos, así como métodos de análise da viabilidade social de proxectos turísticos.	A1 A2	B1 B2	C2 C10	D3
Conocer os principais instrumentos de planificación e xestión pública do turismo. Ser capaz de analizar o uso destes instrumentos de forma crítica.	A1 A2 A5	B1 B3	C2 C10	

Contidos

Tema	
1. Introducción ó papel das administracións públicas no turismo.	Efectos ambientais, sociais e económicos do turismo.O papel da Administración Pública. Principios básicos da intervención pública en turismo.
2. A organización administrativa turística	UE, Estado, CCAA e Administración Local. Distribución de competencias. Cooperación e coordinación.
3. Instrumentos de planificación e xestión turística dende as Administracións Públicas	Concepto e indicadores de Turismo Sostible, Turismo en espazos naturais. Valoración económica de servizos recreativos e impactos ambientais. Impostos turísticos.
4. A Análise Coste-Beneficio de proxectos e políticas públicas en relación ó turismo.	Conceptos básicos da avaliación económica dende a perspectiva pública.Criterios de decisión. Risco. Efectos distributivos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	17	30	47
Prácticas con apoio das TIC	6	15	21
Seminario	2	0	2
Resolución de problemas de forma autónoma	15	30	45
Exame de preguntas obxectivas	0	10	10
Traballo	0	20	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/o directrices de un traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo, desenvolvidas en aulas de informática.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Apoio ó alumnado tanto de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) como de forma non presencial (a través do correo electrónico ou da plataforma de teledocencia) para a resolución de problemas e/ou exercicios plantexados na aula.
Prácticas con apoio das TIC	Apoio ó alumnado de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) para a análise de datos e elaboración de informes mediante ferramentas informáticas.
Seminario	Apoio ó alumnado tanto de forma presencial en aula para o seguimento de proxectos e tarefas realizadas en grupo.

Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Apoio durante as probas de tipo test e despois das mesmas para obter e proporcionar feedback sobre metodoloxía e contidos.
Traballo	Apoio ó alumnado tanto de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) como de forma non presencial (a través do correo electrónico ou da plataforma de teledocencia) para a elaboración de traballos de investigación e proxectos.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas de forma autónoma	Valorarase a capacidade de resolución de problemas, elaboración de informes e indicadores, e aplicación dos coñecementos adquiridos nas clases prácticas.	20	A1 A5	B1 B2 B3	C1 C2 C10
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse dúas probas (25% cada unha) para avaliar a comprensión de coñecementos impartidos en clase maxistral e en prácticas. Estas probas poderán ser tipo test e incluír tamén cuestións/problemas/supostos.	50	A2 A5	B1 B2 B3	C1 C2 C10
Traballo	Valorarase a capacidade para buscar información, organizar o tempo e colaborar con equipos para a realización de traballos e proxectos en grupo.	25	A3	C1 C2 C10	D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá dúas posibilidades de avaliación, Avaliación Continua (AC) e Avaliación Global (AG):

A) A avaliación da materia por defecto será AC. O 50% da nota configurarase a partir de dous exames sobre os contidos da materia (25% cada exame), o 20 % da nota basearase na resolución de exercicios, prácticas, problemas e análise de caso, e o 30 % será a nota dun proxecto en grupo, de obligatoria entrega e exposición. Para superar a materia por avaliación continua é preciso terse presentado aos dous exames e realizar e presentar o traballo en grupo. A resolución de problemas nas clases prácticas, que serán avaliábeis, non impiden continuar en AC en caso de non ser entregadas, pero figurarán con nota de cero. É necesario acadar unha nota mínima de 3 en cada exame e no traballo para integrar as notas das prácticas (resolución de problemas de forma autónoma). O segundo exame de AC coincidirá en data coa AG en primeira oportunidade.

B) Cando proceda a AG porque o alumnado así o teña decidido nos prazos establecidos polo centro, ou por non ter superado a AC, realizarase a AG. Esta AG incluírá preguntas de tipo test e de resposta curta/problemas sobre o contido das clases maxistras, das prácticas de aula informática, e demais exercicios e tarefas do curso. Neste caso a nota da parte test do exame constituirá o 60% da nota final e a parte de resposta curta o 40%. Esixirase unha nota mínima de 3 puntos en cada parte do exame de cara ao cálculo da nota final. A nota mínima para aprobar a materia será un 5.

Os estudantes que non participen na AC nin realicen a AG, figurarán nas actas como non presentados. Entenderase que o alumnado participa en AC cando entregue algunha tarefa, traballo ou se presente a algún dos exames. Neste caso a nota final será a de AC. Non se gardan notas de exames, prácticas ou traballos para a segunda oportunidade.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso actual.

O horario e lugar de realización de titorías estará publicado na plataforma de teledocencia (MooVi), así como o procedemento de solicitude das mesmas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Oriol Miralbell Izard, Ramon Arcarons i Simon, Josep Capellà i Hereu, Francesc González Reverté, Jos, **Gestión Pública del Turismo**, 1ª, UOC, 2010

Bengochea, A., Magadán, M., y Rivas, J., **Actividad turística y medio ambiente**, 1ª, Septem Ediciones, 2006

De Rus., G., **Análisis Coste-Beneficio. Evaluación Económica de Políticas y Proyectos de Inversión**, 3ª, Ariel, 2008

Ramón, Ana; Such, María Jesús, **La Economía del Turismo**, 1ª, Universidad de Alcalá, 2022

Pulido Fernández, J.I.; López Sánchez, Y., **Política Económica del Turismo**, 1ª, Pirámide, 2023

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Introducción á economía/O04G240V01103

Economía aplicada ao turismo/O04G240V01301

Outros comentarios

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ó longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir.

Asimesmo, aportarase ó alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Promoción turística				
Materia	Promoción turística			
Código	004G741V01409			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Araújo Vila, Noelia			
Profesorado	Araújo Vila, Noelia			
Correo-e	naraujo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IVA: Inglés				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IVA: Inglés			
Código	O04G741V01410			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IVB: Francés				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IVB: Francés			
Código	O04G741V01411			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	4	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://moovi.es			
Descrición	A materia ten como obxectivo perfeccionar ao alumnado na lingua francesa en contexto turístico (nivel b1). xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C15	Coñecemento de linguas antigas
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	A1 B4 C14 D3
	A2 B5 C15 D5
	A3 B6
	A4
	A5
Xestionar a relación cos clientes en francés, especialmente no ámbito do turismo.	A1 B4 C14 D5
	A3 B5 C15
	A4 B6
	A5

Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14	D5
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14	D3 D5

Contidos

Tema

1. Describir o camping e os seus equipamentos, aconsellar o cliente e facer o inventario de saída.	As prestacións e os equipamentos do camping. Gramática: os pronomes adverbiais en-y.
2. Orientar os pasaxeiros dun cruceiro, propoñer animacións e diversións.	O barco. As prestacións a bordo. Gramática: a alternancia pasado composto/imperfecto.
3. Descubrir a organización dun evento. Os seus profesionais.	Os diferentes tipos de eventos. Gramática: o condicional presente.
4. Supervisar o desenvolvemento dun salón e acoller un país francófono.	Os datos sobre un país. Gramática: os adxectivos indefinidos.
5. Promocionar un salón nun dossier de prensa e nas redes sociais.	As estratexias de promoción. Os adxectivos valorizantes. Gramática: as hipóteses.
6. Redactar un CV e unha carta de motivación. Presentarse a unha oferta de emprego.	A comunicación profesional escrita. Gramática: os conectores de oposición e de concesión.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	11	11	22
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	4	0	4
Resolución de problemas de forma autónoma	2	27	29
Lección maxistral	4	0	4
Seminario	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4
Práctica de laboratorio	0	4	4
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4
Traballo	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións específicas e adquirir as competencias básicas e de procedemento relacionadas co tema obxecto de estudo. Desenvolvido en espazos especiais con equipos especializados (laboratorios, aulas de informática, etc.)
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Ofreceranse titorías en grupos para consultar calquera cuestión e resolver dúbidas.
Lección maxistral	Abriranse debates ao finalizar cada bloque para resolver dúbidas.

Avaliación

Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	A2	B1	C14 C15	D3 D5	
Práctica de laboratorio	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1		D3 D5	
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	A2	B1	C14 C15	D3 D5	
Traballo	Os alumnos deberán realizar un oral.	20	A2	B1 B4 B5 B6		D3 D5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na primeira convocatoria os alumnos deberán asistir a clase para beneficiarse da avaliación continua (con máis de 3 faltas sen xustificar perderase o dereito a avaliación continua) que consistirá na recollida de tarefas e actividades de clase ou casa (40%), 1 control ao finalizar o cuatrimestre (40%, mínimo 5) e entregar un glosario (20%). Para a avaliación continua, será necesario comprar o método de lingua que se utiliza en clase e traelo a diario.

Aqueles alumnos que non superen a materia durante o curso terán que presentarse ao exame final escrito (80%, mínimo un 5) e entregar un glosariol (20%). Tamén poderán presentarse ao examen final aqueles alumnos que desexen subir nota.

Na segunda convocatoria os alumnos deberán realizar un exame final da materia (80%, mínimo un 5) e entregar un glosario (20%).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aragón, M., Eurrutia, M y otros, **Diccionario de términos de turismo**,

Laygues, Arnaud; Coll, Andreu, **Le français en contexte: tourisme**,

Bibliografía Complementaria

Calmy, A.M., **Le français du tourisme**,

Corbeau, S y otros, **Tourisme.com**,

Descotes-Genon, C. y otros, **La voyagerie**,

Lexitour, **Les 1700 mots des métiers du tourisme**,

Pierre, C. y otros, **Le lexique tourisme espagnol-français**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Linguas estranxeiras para o turismo IIIB: Francés/O04G240V01506

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Linguas estranxeiras para o turismo IB: Francés/O04G240V01306

Linguas estranxeiras para o turismo IIB: Francés/O04G240V01406

Linguas estranxeiras para o turismo IIIB: Francés/O04G240V01506

Outros comentarios

E necesario ter cursado as anteriores materias de francés (I,II,III) da titulación para seguir perfeccionando a lingua francesa no contexto turístico (nivel B1).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Linguas estranxeiras para o turismo IVC: Alemán				
Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IVC: Alemán			
Código	O04G741V01412			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	4	2c
Lingua de impartición	Alemán			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Otero Villena, Almudena			
Profesorado	Otero Villena, Almudena			
Correo-e	almudena.otero.villena@uvigo.gal			
Web	http://Moovi			
Descrición xeral	Neste nivel térmase de consolidar a base adquirida anteriormente nos estudos da lingua alemá con especial aplicación ó sector turístico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Comprender os procesos que se desenvolven en diversas escalas espazo-temporais e en diversos contextos socio-culturais.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C15	Coñecemento de linguas antigas
D3	Capacidade de organización e planificación
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Descodificar e interpretar mensaxes en alemán procedentes de diversos ámbitos, con especial atención ao sector turístico.	A1 B4 C14 D5 A2 B6 C15 A3 A5
Expresar oralmente e por escrito mensaxes en alemán, sobre diversos temas e experiencias.	A1 B4 C14 D3 A2 B5 C15 D5 A4 B6 A5

Adaptar o nivel de lingua ás distintas situacións comunicativas, tanto coloquiais como formais.	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5
Xestionar a relación cos clientes en alemán, especialmente no ámbito do turismo.	A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14 C15	D5
Aplicar as TIC á procura e selección de información variada (léxica, cultural, etc.).	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B6	C14	D5
Organizar e desenvolver traballo en equipo en diferentes contextos e linguas.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14	D3 D5

Contidos

Tema	
Unidade 10 · Studium, Beruf und Reisen	· Falar do transcurso dun día, falar do pasado, falar da procura de traballo, falar por teléfono, falar do traballo, falar de viaxes e excursións (natureza, monumentos etc.) · O Perfekt: Satzklammer, o Partizip II: verbos regulares, irregulares, e verbos que terminan en -ieren, dás Perfekt con *haben/*sein
Unidade 11 · Die Jacke gefällt mir	· Falar de roupa, entender gabanzas, falar do pasado, conversacións á hora de comprar roupa, pedir información e responder, realizar unha procura de información sobre Berlín · Os pronomes interrogativos *Welcher? *Welches? *Welche?, os demostrativos *dieser, *dieses, *diese, o Partizip II: verbos separables e non separables, os pronomes persoais en Dativ
Unidade 12 · Ab in den Urlaub	· O transporte (público, aluguer de coche, motos, cruceiros, rutas organizadas), na axencia de viaxe (buscar ofertas, paquetes de vacacións, reservas), unha visita guiada pola cidade, descrición do camiño, falar do tempo, falar e escribir sobre destinos de viaxe · O pronome *man, a conxunción *denn, os pronomes interrogativos *Wer? *Wen? *Wem? *Was?, indicar a hora: preposicións con Dativ
Unidade 13 · Projekte	· Buscas · Informes · Presentacións

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	11.25	16	27.25
Resolución de problemas	11.25	16	27.25
Lección maxistral	1	3.5	4.5
Práctica de laboratorio	2	6	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc.).
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Atención das consultas do alumnado relacionadas coas prácticas de laboratorio. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula de laboratorio).
Resolución de problemas	Atención das consultas do alumnado relacionadas cos problemas e/ou exercicios realizados. Desenvolverase de forma presencial (directamente na aula).

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	Descrición					
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Estas probas serán orais e escritas.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen a redacción de breves textos e a preparación de presentacións orais sobre aspecto do sector, especialmente de "Landeskunde".	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14 C15	D3
Exame de preguntas obxectivas	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C14 C15	D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

É condición obrigatoria para ser avaliado/a de forma continua a asistencia a un 80% das aulas, a non ser que haxa motivos xustificadas para unha asistencia inferior, que deberán ser comunicados ao profesorado canto antes.

A práctica de laboratorio (40%) consiste nunha **participación activa** en todas as actividades que se desenvolven en clase - e a súa adecuada preparación en casa - con atención especial á produción oral.

A resolución de problemas/exercicios (20%) consiste tanto na redacción de breves textos como presentacións orais adaptados ao nivel de aprendizaxe do alumnado sobre aspectos relacionados co sector turístico, especialmente de "Landeskunde".

O exame de preguntas obxectivas (40%) consiste en avaliar as competencias adquiridas en clase incluída a comprensión oral mediante un exame escrito. Este control final realízase na última sesión do cuadrimestre e é necesario obter como mínimo un 5 para facer a media coas outras partes e aprobar a avaliación continua.

No caso de optar pola avaliación global é necesario comunicallo por escrito ao profesorado nos primeiros trinta días hábiles tras o inicio do cuadrimestre. No caso de avaliación global, o 100% da nota é a obtida no exame final.

O mesmo sistema aplícase na segunda convocatoria (xullo).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso actual.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Netzwerk neu A1.2, 978-3-12-607169-7, Klett, 2024

<https://dict.leo.org/spanisch-deutsch/>, Diccionario con pronunciación y tablas de flexión,

Bibliografía Complementaria

<http://dw-world.de>,

<http://idiomas.astalaweb.com/alem%C3%A1n/e/Diccionarios-a.asp>,

<http://www.aulafacil.net/CursoAleman/CursoAleman.htm>,

<http://www.deutschonline.de/Grammatik/inhalt.htm>,

<http://www.daf-portal.de/uebungen/index.php?viewCat=1%20>,

Deutsch im Hotel, 9783190216468, Hueber, 2002

Hallo aus Berlin (Video),

Menschen A1.2, 978-3195619011, Hueber, 2024

www.turgalicia.es,

Herzlich willkommen, 978-3-12-606182-7, 2012, Klett

Zimmer frei neu, 978-3468494123, 2006, Langenscheidt

Stefanie Dengler, Tanja Mayr-Sieber, **Netzwerk neu A1-B1. Grammatik A1-B1**, 978-3-12-607178-9, 2021, Klett

Grammatik aktiv. Deutsch als Fremdsprache. 2. aktualisierte Ausgabe (A1-B1), 978-3-06-122964-1, 2023, Cornelsen

Brigitte Braucek/ Andreu Castell, **Gramática básica del alemán con ejercicios A1-B1**, 978-3-19-811735-4, 2017Idiomas/Hueber,

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Linguas estranxeiras para o turismo IIIC: Alemán/O04G240V01507

DATOS IDENTIFICATIVOS**Linguas estranxeiras para o turismo IVD: Portugués**

Materia	Linguas estranxeiras para o turismo IVD: Portugués			
Código	004G741V01413			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	4	2c
Lingua de impartición	Portugués			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Dacosta Pérez, Fernando			
Profesorado	Dacosta Pérez, Fernando			
Correo-e	fernando.dacosta.perez@uvigo.gal			

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Investigación de mercados turísticos				
Materia	Investigación de mercados turísticos			
Código	O04G741V01414			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Fraiz Brea, José Antonio			
Profesorado	Fraiz Brea, José Antonio			
Correo-e	jafraiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fiscalidade de empresas turísticas**

Materia	Fiscalidade de empresas turísticas			
Código	004G741V01415			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Vaquero García, Alberto			
Profesorado	Vaquero García, Alberto			
Correo-e	vaquero@uvigo.es			

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Turismo e desenvolvemento económico territorial				
Materia	Turismo e desenvolvemento económico territorial			
Código	O04G741V01501			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	5	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Álvarez Díaz, Marcos			
Profesorado	Álvarez Díaz, Marcos			
Correo-e	marcos.alvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia céntrase no estudo do papel do turismo como motor de desenvolvemento económico a nivel local e rexional. Aborda as dinámicas de planificación, xestión e promoción dos territorios turísticos, así como os seus impactos socioeconómicos e ambientais. O curso tamén examina estratexias para fomentar un turismo sostible que equilibre o crecemento económico coa conservación dos recursos territoriais.			
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Sistemas de información para a xestión turística				
Materia	Sistemas de información para a xestión turística			
Código	004G741V01502			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	5	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Carlos Villamarín, Pablo de			
Profesorado	Carlos Villamarín, Pablo de			
Correo-e	pdecarlo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión de restauración				
Materia	Xestión de restauración			
Código	004G741V01503			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	5	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Sánchez Sellero, Francisco Javier			
Profesorado	Sánchez Sellero, Francisco Javier			
Correo-e	javiss@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión dos recursos financeiros				
Materia	Xestión dos recursos financeiros			
Código	004G741V01504			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	5	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Sánchez Fernández, Patricio			
Profesorado	Sánchez Fernández, Patricio			
Correo-e	patricio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Recursos territoriais				
Materia	Recursos territoriais			
Código	004G741V01505			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	5	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Patiño Romarís, Carlos Alberto			
Profesorado	Patiño Romarís, Carlos Alberto			
Correo-e	carlosalberto.patino@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia moderna de España				
Materia	Historia moderna de España			
Código	004G741V01506			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	5	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	López Díaz, María Presedo Garazo, Antonio			
Profesorado	López Díaz, María Presedo Garazo, Antonio			
Correo-e	marial@uvigo.gal antonio.presedo@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Coñecemento dos fundamentos básicos da civilización e sociedade españolas da Idade Moderna, nas súas vertentes política, económica, social e cultural; e a súa interrelación con outras civilizacións e sociedades europeas e ultramarinas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C19	Coñecemento da historia nacional propia
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D9	Traballo en equipo en diversos contextos
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
D14	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento dos conceptos principais da Historia da Península Ibérica				C16 C19
Coñecemento da Historia da Península Ibérica nunha perspectiva comparada	A1	B3		C16 C19
Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado				C12
Análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas		B3		
Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados na bibliografía específica	A4	B5		D4 D9 D14

Contidos

Tema	
1. Bases estruturais	1.1. Demografía, poboación e sociedade na España moderna 1.2. Os sectores económicos na España moderna 1.3. O pensamento económico hispano: teoría e práctica (séculos XVI-XVIII)

2. Cultura e mentalidades	2.1. O problema do Renacemento español e a reforma católica 2.2. A cultura do Barroco e da Ilustración en España 2.3. Cultura popular e mentalidades na época das Luces
3. Política e relacións internacionais	3.1. Os Reis Católicos e a Monarquía española no século XVI (reinados de Carlos I e Felipe II) 3.2. A Monarquía española no século XVII: os denominados "Austrias menores" 3.3. A España borbónica. A crise do Antigo Réxime en España

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	24	34	58
Resolución de problemas	9	30	39
Obradoiro	4	6	10
Eventos científicos	2	0	2
Seminario	4	0	4
Exame de preguntas obxectivas	3	14	17
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	12	15
Observación sistemática	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión dedicada á presentación do programa da materia, e a tomar un primeiro contacto cos/os alumnos/as o fin de coñecer o seu interese e motivación pola mesma
Lección maxistral	Exposición detallada por parte do docente dos contidos teóricos da materia, destacando aquelas liñas básicas que habrán de permitir o desenvolvemento das actividades relacionadas co temario.
Resolución de problemas	Actividades encamiñadas a resolución de exercicios prácticos relacionados cos contidos da materia. Inclúe o traballo con materiais bibliográficos.
Obradoiro	Actividades encamiñadas ao traballo intensivo do alumnado sobre un aspecto, tema ou conxunto de temas do programa, que implicará a lectura e manexo de bibliografía específica, responder a preguntas guía formuladas polo docente, a realización de ensaios e cuestionarios, así como a participación nas sesións de debate que leven a cabo. Dentro das mesmas inclúense dous seminarios programados.
Eventos científicos	Horas reservadas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas polo Departamento de Historia, Arte e Xeografía ou ben pola Facultade de Historia.
Seminario	Seguimento e aclaración de dúbidas sobre os contidos da materia, así como doutros traballos e exercicios prácticos requiridos aos alumnos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	A atención personalizada consistirá en resolver as dúbidas relacionadas coa lectura e análise dos diversos materiais que formarán parte dos exercicios prácticos. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).
Resolución de problemas	A atención personalizada consistirá en resolver as dúbidas relacionadas coa lectura e análise dos diversos materiais que formarán parte dos exercicios prácticos. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).
Seminario	A atención personalizada consistirá en resolver as dúbidas relacionadas coa lectura e análise dos diversos materiais que formarán parte dos exercicios prácticos. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Avaliación		
	Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe

Resolución de problemas	Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos criterios fixados polo docente, dos exercicios e materiais elaborados na sesión prácticas. Pode incluír a realización dalgún cuestionario. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Análise e valoración dos conceptos apresos a partir do uso de fontes históricas e bibliográficas.	25	A4 B3 C19 D4 D9 D11 D14
Obradoiro	Presentación e análise crítica de materiais relacionados cos contidos da materia, traballados previamente ou debatidos na aula. Valorarase o grao de participación dos/os alumnos/as en devanditos debates. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado e respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna.	5	A4 B5 D9
Exame de preguntas obxectivas	Os contidos impartidos nas leccións maxistras avaliáranse mediante a realización de dúas probas (parciais). Inclúen unha serie de preguntas de resposta curta (proba A). Para superar a materia será necesario acadar unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 sumando as probas A (Exame de preguntas obxectivas) e B (Exame de preguntas de desenvolvemento). Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i) Coñecemento dos acontecementos da Historia da Península Ibérica nunha perspectiva diacrónica e comparada; ii) Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado.	30	C12 C16 C19
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos impartidos nas leccións maxistras avaliáranse mediante a realización de dúas probas (parciais). Inclúen unha serie de preguntas de desenvolvemento (proba B). Esta proba consiste na análise pormenorizada de varios documentos (en diversos formatos: textos, táboas, gráficas, mapas históricos, documentos iconográficos...) relacionados con contidos diferentes do temario. Para superar a materia será necesario acadar unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 sumando as probas B (Exame de preguntas de desenvolvemento) e A (Exame de preguntas obxectivas). Os resultados da aprendizaxe que serán obxecto de avaliación neste apartado son: i) Coñecemento dos acontecementos da Historia da Península Ibérica nunha perspectiva diacrónica e comparada; ii) Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado.	30	C12 C16 C19
Observación sistemática	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado, a través da realización e presentación en tempo e forma das distintas tarefas establecidas nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: elaboración de traballos básicos e resolución de problemas.	10	C16 D11 C19

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade establecidos como necesarios para a avaliación continua, así como facer a entrega en tempo e forma da totalidade das tarefas asociadas. De igual maneira, deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (dle-rae).

Para todo o alumnado especificáranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de □avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do *Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado* da Universidade de Vigo). Estes/as alumnos/as serán avaliados dos contidos da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e un traballo obrigatorio que respresentará o 30% restante. Tal como se indica na descrición pormenorizada das probas, esta proba escrita constará de dúas partes: unha equivalente ao Exame de preguntas obxectivas

(proba A), e outra equivalente ao Exame de preguntas de desenvolvemento (proba B). Así mesmo, o devandito traballo deberá estar asinado, como mínimo, un mes antes da realización do exame oficial e entregarse coincidindo coa data fixada polo Centro para a realización do mesmo en cada convocatoria. En todos os casos (modalidade presencial, semipresencial e opción mencionada no art. 3.10), para superar a materia, requírese obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 na proba escrita (contidos teóricos e prácticos).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Domínguez Ortiz, A. (dir.), **Historia de España, vols. 5, 6 e 7**, 1.ª edición, Planeta, 1988-89
Floristán, A. (coord.), **Historia de España en la Edad Moderna**, 1.ª edición, Ariel, 2004
Fontana, J. & Villares, R. (dirs.), **Historia de España, vols. 3, 4 e**, 1.ª edición, Crítica & Marcial Pons, 2007-08
Jover Zamora, J. M.ª (dir.), **Historia de España, fundada por Ramón Menéndez Pidal, vols. 17 a 31**, 1.ª edición, Espasa-Calpe, 1989-
Martínez Ruiz, E. et al., **España moderna**, 1.ª edición, Istmo, 1992
Rodríguez García, J. & Castilla Soto, J., **Diccionario de términos de Historia de España. Edad Moderna**, 1.ª edición, Ariel, 2005

Bibliografía Complementaria

Lynch, John, **Historia de España. Vol. 5. Edad Moderna - Crisis y Recuperación, 1598-1808**, Crítica, 2005
García Cárcel, R.; Simón Tarrés, A.; Rodríguez, A.; Contreras, J., **Manual de historia de España. 3. Siglos XVI-XVII**, 1.ª edición, Historia 16, 1991
Artola, M., **La Hacienda del Antiguo Régimen**, 1.ª edición, Alianza, 1982
Capel Martínez, R. M.ª & Cepeda Gómez, J., **El siglo de las Luces. Política y sociedad**, 1.ª edición, Síntesis, 2006
Comín, F., Hernández, M. & Llopis, E. (eds.), **Historia económica de España: siglos X-XX**, 1.ª edición, Crítica, 2002
Domínguez Ortiz, A., **Sociedad y estado en el siglo XVIII español**, 1.ª edición, Ariel, 1976
Elliott, J., **La España Imperial, 1469-1716**, 5.ª edición, Vicens Vives, 1986
Fernández Albaladejo, P., **Fragmentos de Monarquía. Trabajos de historia política**, 1.ª edición, Alianza, 1992
Franco Rubio, G. A., **Cultura y mentalidad en la España Moderna**, 1.ª edición, Mergablum, 1999
García Cárcel, R., **Las culturas del Siglo de Oro**, 1.ª edición (red. 1989), Historia 16, 1998
González Enciso, A. et al., **Historia económica de la España moderna**, Actas, 1992
Lynch, J., **Los Austrias (1516-1700)**, 3.ª edición, Crítica, 2007
Lynch, J., **El siglo XVIII**, 1.ª edición, Crítica, 1991
Marcos Martín, A., **España en los siglos XVI, XVII y XVIII: economía y sociedad**, 1.ª edición, Crítica, 2000
Nadal, J., **La población española. Siglos XVI al XX**, 2.ª edición corr. y aum., Ariel, 1986
Sánchez Blanco, F., **La Ilustración en España**, 1.ª edición, Akal, 1997
Vincent, B. & Ruiz Ibáñez, J. J., **Los siglos XVI-XVII. Política y sociedad**, 1.ª edición, Síntesis, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia moderna universal/O02G251V01402
Historia: Metodoloxía da historia/O02G251V01401

Outros comentarios

Recoméndase ter cursado a materia de Historia Moderna Universal. Así mesmo, cursar a materia de Historia Moderna de Galicia que se imparte no curso seguinte.

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través dos cursos Moodle da plataforma TEM@, polo que todos/as os/as alumnos/as deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia contemporánea de España				
Materia	Historia contemporánea de España			
Código	004G741V01507			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	5	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	En constitución Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Prada Rodríguez, Julio			
Profesorado	Lozano Ramírez, Amado Tierra Prada Rodríguez, Julio			
Correo-e	jprada@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Coñecemento dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da Historia contemporánea española.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C19	Coñecemento da historia nacional propia
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D9	Traballo en equipo en diversos contextos
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecemento dos conceptos principais da Historia de Península Ibérica			C16 C19
Coñecemento da Historia da Península Ibérica nunha perspectiva comparada	A1		C16 C19
Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado			C12
Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna			C13
Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en bibliografía específica	A4	B3	D4 D9 D11

Contidos	
Tema	
1. A CRISE DO ANTIGO RÉXIME E A IMPLANTACIÓN DO ESTADO LIBERAL	1.1. O reinado de Fernando VII. 1.2. A Era Isabelina. 1.3. O Sexenio Democrático. 1.4. A Restauración Borbónica. 1.5. As transformacións económicas e sociais.
2. A CRISE DO ESTADO LIBERAL, DITADURA, REPÚBLICA E GUERRA CIVIL	2.1. A crise da Restauración. 2.2. A Ditadura de Primo de Rivera. 2.3. A Segunda República. 2.4. A guerra civil.

3. FRANQUISMO E TRANSICIÓN DEMOCRÁTICA. A ESPAÑA ACTUAL
- 3.1. A consolidación do réxime franquista.
3.2. O segundo franquismo.
3.3. A transición a democracia e os gobernos de Felipe González.
3.4. A España actual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	22	55	77
Eventos científicos	2	0	2
Seminario	8	14	22
Traballo tutelado	5	30	35
Resolución de problemas de forma autónoma	2	1	3
Resolución de problemas	3	0	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Explicación dos contidos máis relevantes da materia por parte do profesor.
Eventos científicos	Asistencia a actividades de temática transversal ou diversa organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía, a Facultade de Historia ou a Área de Historia Contemporánea.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo individual ou en grupo sobre un tema específico a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais.
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da época contemporánea ou á realización de traballos monográficos, individuais ou colectivos baseados en bibliografía específica. Deberán estar asignados inexcusablemente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades orientadas á resolución de problemas e/ou exercicios na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistrais que inclúan a resolución de forma autónoma de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos, análise e interpretación de materiais gráficos, videográficos e filmográficos, etc.
Resolución de problemas	Sesións orientadas á formulación de cuestións relacionadas coa materia nas que o alumnado, baixo a supervisión do profesorado e co seu seguimento e orientación, debe desenvolver as solucións axeitadas para a resolución do problema ou exercicio presentado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá no seguimento individualizado das actividades orientadas á elaboración dos traballos prácticos realizados polo alumnado. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: TODO O ALUMNADO: Curso Virtual na plataforma de teledocencia Moodle (MooVi), Uvigo). ALUMNADO PRESENCIAL: seguimento na aula e nas titorías. ALUMNADO NON PRESENCIAL: Campus Remoto (enlace MooVi).
Resolución de problemas	A atención personalizada consistirá no seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación de actividades, probas de avaliación e realización dos traballos en grupo. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: TODO O ALUMNADO: Curso Virtual na plataforma de teledocencia Moodle (MooVi, Uvigo). ALUMNADO PRESENCIAL: seguimento na aula e nas titorías. ALUMNADO NON PRESENCIAL: Campus Remoto (enlace MooVi).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado. Para superar a materia será preciso obter, nesta proba, unha cualificación mínima de 0,75 puntos dun máximo de 1,5 puntos.	15	C12

Traballo tutelado	Presentación, defensa e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a bibliografía e o seu uso correcto e a presentación e exposición formal do mesmo. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en bibliografía específica ou no traballo con fontes históricas e análise e valoración dos conceptos aprendidos a partir do uso de fontes históricas e das interpretacións historiográficas. Para superar a materia será preciso obter, nesta proba, unha cualificación mínima de 1,5 puntos dun máximo de 3 puntos.	30	A4 B3	D4 D9 D11
Resolución de problemas de forma autónoma	Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos sinalados. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Respecto a outras culturas e modos de entender ao home e á súa contorna. Para superar a materia será preciso obter, nesta proba, unha cualificación mínima de 0,25 puntos dun máximo de 0,5 puntos.	5		C13
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame escrito. Valoraranse os coñecementos teóricos da disciplina, a estruturación lóxica das ideas, a conciencia evolutiva dos distintos procesos históricos, a claridade expositiva, o espírito crítico, a madurez do estilo literario (sintaxe, léxico, ortografía, etc.) e a coherencia expositiva. Todo elo mediante probas de avaliación que poderán incluír preguntas ou temas de resposta longa ou de desenvolvemento, comentarios e composicións de texto histórico, incluíndo o comentario de gráficas, imaxes, textos escritos, etc., e cuestións de resposta breve orientadas a determinar a adquisición dos conceptos básicos da materia polo alumnado. Para superar a materia será preciso acadar unha cualificación mínima de 2 puntos dun máximo de 4. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: coñecemento da Historia da Península Ibérica nunha perspectiva comparada e coñecemento dos conceptos principais da Historia de Península Ibérica.	40	A1	C16 C19
Observación sistemática	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado e da súa participación activa a través da realización da totalidade das actividades e probas que conforman a programación da materia, incluído o foro. Para o seu control é imprescindible a entrega dunha ficha por parte do alumnado antes de rematar a primeira quincena do cuadrimestre. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Elaboración e presentación, oral e escrita, de traballos monográficos, individuais ou colectivos, baseados en fontes e bibliografía específicas.	10	A4	C12

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo, deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e, no seu caso, o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (dle-rae).

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, participación en foros, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de avaliación global deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuadrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo), examinarase de todo o programa da materia, o cal deberá preparar a partir da bibliografía básica sinalada, mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e do resto das actividades prácticas fixadas no

curso, que suporán en conxunto un 30% da nota. Todas estas probas, no caso de que así o requiran, deberán estar asignadas, como mínimo, un mes antes da realización do exame oficial de cada convocatoria ou oportunidade e entregaranse non máis aló da data de realización do mesmo en cada una destas. En todos os casos (modalidade presencial, semipresencial e opción polo mencionado art. 64.g), para superar a materia, requírese obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 tanto na parte teórica como en todas e cada unha das probas que conforman a parte práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aviles, J.; Egido, A. y Mateos, A., **Historia Contemporánea de España desde 1923. Dictadura y democracia.**, Ed. Centro de Estudios Ramón Areces, 2011

Buldain Jaca, B. (dir.), **Historia Contemporánea de España (1808-1923)**, Akal, 2011

Canal, J. (dir.), **Historia Contemporánea de España. 2 vols.**, Taurus, 2017

Bibliografía Complementaria

VV.AA., **Historia de España (vols. 6 a 12)**, Marcial Pons, 2006-2014

Paredes, J. (coord.), **La España contemporánea**, Ariel, 2010

Guerrero, A.; Rueda, G. y Pérez garzón, J. S., **Historia política, 1808-1874**, Ediciones Itsmo, 2004

Avilés, J.; Sueiro, S. y Elizalde, M. D., **Historia política, 1875-1939**, Ediciones Itsmo, 2002

Marín, J. M.; Molinero, C. e Ysàs, P., **Historia política 1939-2000**, Ediciones Itsmo, 2001

Rueda Herranz, G., **España 1790-1900. Sociedad y condiciones económicas**, Ediciones Itsmo, 2006

Sánchez Marroyo, F., **La España del Siglo XX. Economía, demografía y sociedad**, Ediciones Itsmo, 2003

Artola, M., **La burguesía revolucionaria (1808-1874)**, Alianza Editorial, 2006

Martínez Cuadrado, M., **La burguesía conservadora (1874-1931)**, 1º, Alianza Editorial, 1974

Tusell, J., **Historia de España en el siglo XX.**, 1ª, Taurus, 1998

Recomendacións

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades, polo que todo o alumnado deberá estar dado de alta na plataforma de teledocencia e ter cubertos os seus datos de perfil

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Mundo actual				
Materia	Historia: Mundo actual			
Código	004G741V01508			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	5	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	En constitución Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Prada Rodríguez, Julio			
Profesorado	García Varela, Pablo Prada Rodríguez, Julio			
Correo-e	jprada@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.es			
Descrición xeral	Estudo dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da Humanidade a partires da segunda metade do século XX en perspectiva diacrónica, con especial atención á realidade europea sen renunciar ao estudo comparado doutros espazos mundiais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B5	Valorar as necesidades e problemas da sociedade e as aportacións (en termos de contribución efectiva) xeradas dende os ámbitos xeográfico-históricos, tendo en conta a necesaria igualdade social e entre sexos, a discapacidade e a educación para a paz
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
C21	Coñecemento da historia da integración europea
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Capacidade de organización e planificación
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
D15	Sensibilidade a temas ambientais.

Resultados previstos na materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias	B5	D1
Coñecemento da Historia da integración europea		C21
Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado	A4	C12
Elaboración de traballos básicos e de iniciación		D1 D3 D4 D11 D15

Contidos	
Tema	
1. Os fundamentos do mundo actual.	1.1. A Guerra Fría e a política de bloques. 1.2. A evolución económica a partires da Segunda Guerra Mundial. 1.3. O mundo capitalista. O proceso de integración europea. 1.4. O mundo comunista. 1.5. Descolonización e Terceiro Mundo.
2. Entre dous milenios.	2.1. A nova Orde Internacional. 2.2. A crise do Estado de Benestar. 2.3. Os grandes conxuntos rexionais. 2.4. Os retos do presente.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	22	55	77
Eventos científicos	2	0	2
Traballo tutelado	5	30	35
Seminario	8	14	22
Resolución de problemas de forma autónoma	2	1	3
Resolución de problemas	3	0	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	0	6
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Sesións orientadas a presentar a materia, tomar contacto co alumnado e reunir información sobre as súas competencias, motivacións e intereses.
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor.
Eventos científicos	Asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía, a Facultade de Historia e a Área de Historia Contemporánea
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da época contemporánea. Deberán estar asignados inexcusamente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo individual ou en grupo sobre un tema específico a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades orientadas á resolución de problemas e/ou exercicios na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistrais que inclúan a resolución de forma autónoma de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos e análise e interpretación de materiais gráficos, videográficos é/ou filmográficos.
Resolución de problemas	Sesións orientadas á formulación de cuestións relacionadas coa materia nas que o alumnado, baixo a supervisión do profesorado, debe desenvolver as solucións axeitadas para a resolución do problema ou exercicio presentado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas e revisión dos materiais utilizados polo alumnado. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (Moovi, Uvigo), Titoría presencial (despacho), Titoría no Campus Remoto, correo electrónico. Docencia presencial: preferentemente seguimento na aula, seminarios e titorías presenciais.
Traballo tutelado	A atención personalizada consistirá na resolución de dúbidas e revisión dos materiais utilizados polo alumnado. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (Moovi, Uvigo), Titoría presencial (despacho), Titoría no Campus Remoto, correo electrónico. Docencia presencial: preferentemente seguimento na aula, seminarios e titorías presenciais.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Elaboración de traballos básicos e de iniciación. Para superar á materia, débese obter neste apartado unha puntuación mínima de 1,5 e máxima de 3 puntos.	30	D3 D4 D11 D15

Seminario	Selección, presentación, análise e crítica dos materias trabados e capacidades para fomentar o debate, a discusión e a participación.	15	
	Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Coñecemento da Historia da integración europea Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado Elaboración de traballos básicos e de iniciación Para superar á materia, débese obter neste apartado unha puntuación mínima de 0,75 e máxima de 1,5 puntos.		
Resolución de problemas de forma autónoma	Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos sinalados. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Coñecemento da Historia da integración europea Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado Elaboración de traballos básicos e de iniciación Para superar á materia, débese obter neste apartado unha puntuación mínima de 0,25 e máxima de 0,5 puntos.	5	A4 C12 D15 C21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva a través de dúas probas de avaliación que incluírán tanto probas de contido teórico como comentarios de textos, composición de textos, mapas e gráficas. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Coñecemento da estrutura diacrónica da Historia. Coñecemento dos procesos históricos, as súas causas, desenvolvemento e consecuencias. Coñecemento da Historia da integración europea Para superar á materia, débese obter neste apartado unha puntuación mínima de 2 e máxima de 4 puntos.	40	
Observación sistemática	Avaliación continua do traballo autónomo do alumnado, resultado da asistencia, participación continua e activa a través da realización de todas as actividades que conforman á materia (incluíndo os foros); que se traducen na presentación de tarefas establecidas nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Elaboración de traballos básicos e de iniciación.	10	D3 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá cumprir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliación continua. Así mesmo, deberá acudir e realizar as probas que o profesorado dispoña como imprescindibles. O seguimento realizarase a través dos seguintes recursos: Curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula e, no seu caso, o seminario de informática da facultade. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Os estudantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia MooVi, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e a consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos. A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (dle-rae).

Para todo o alumnado especificaranse en MooVi as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. O seguimento individualizado da participación de cada estudante a través das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, participación en foros, etc.).

Aqueles estudantes que elixan ser avaliados mediante a modalidade de "avaliación global" deberán comunicalo ao profesorado responsable da materia no prazo de 31 días hábiles dende o inicio de cada cuatrimestre (artigo 19.4 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado da Universidade de Vigo). O alumnado que non poida acollerse á avaliación continua, e o comunique no prazo fixado, examínase de todo o programa da materia, o cal deberá preparar a partir da bibliografía básica sinalada, mediante unha proba escrita, que suporá o 70% da nota final, e do resto das actividades prácticas fixadas no curso, que suporán en conxunto un 30% da nota. Todas estas probas, no caso de que así o requiran, deberán estar asignadas, como mínimo, un mes antes da realización do exame oficial de cada convocatoria ou oportunidade e entregaranse non máis aló da data de

realización do mesmo en cada una destas. En todos os casos (modalidade presencial, semipresencial e opción polo mencionado art. 19.4), para superar a materia, requírese obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 tanto na parte teórica como en cada unha das probas que conforman a parte práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MONTERO, M., **Historia del Presente. De la Guerra Fría al Mundo de Hoy**, Pinolia, 2023

CASSASAS, J., **El Mundo Actual. Desde 1848 hasta nuestros días. La Construcción del Presente**, 2005, Ariel,

MAMMARELLA, G., **Historia de Europa contemporánea desde 1945 hasta hoy**, Ariel, 2008

DÍEZ ESPINOSA et al., **Historia del Mundo Actual (desde 1945 hasta nuestros días)**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Val, 2006

Bibliografía Complementaria

NÚÑEZ SEIXAS, J.M., **Las utopías pendientes. Una breve historia del mundo desde 1945**, Crítica, 2015

PEREDES, J. (coord.), **Historia Universal contemporánea. II: de la Primera Guerra Mundial a nuestros días**, Ariel, 2000

NOUSCHI, M., **Historia del siglo XX. Todos los mundos, el mundo**, Cátedra, 1996

MARTINEZ CARRERAS, et als., **Historia del mundo actual**, Marcial Pons, 1996

ARÓSTEGUI, J., BUCHRUCKER, C. e SABORIDO, J., dirs, **El mundo contemporáneo. Historia y Problemas**, Crítica, 2001

ARACIL, R., OLIVER, J. e SEGURA, A., **El mundo actual. De la segunda guerra mundial a nuestros días**, Universitat de Barcelona, 1998

JUDT, T., **Postguerra. Una historia de Europa desde 1945**, Taurus, 2006

Recomendacións

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades, polo que todo o alumnado deberá estar dado de alta na plataforma de teledocencia e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia da arte contemporánea				
Materia	Historia da arte contemporánea			
Código	004G741V01509			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	5	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Nodar Fernández, Victoriano			
Profesorado	Nodar Fernández, Victoriano			
Correo-e	vnodar@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xeografía: Sistemas de representación xeográfica				
Materia	Xeografía: Sistemas de representación xeográfica			
Código	O04G741V01510			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	de Uña Álvarez, Elena Pilar			
Profesorado	de Uña Álvarez, Elena Pilar			
Correo-e	edeuna@uvigo.gal			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Estudo e experimentación das bases técnicas en Xeografía, introducindo ó análise e tratamento dos datos xeográficos na súa representación gráfica e cartográfica. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
C6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica
C7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
C10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Aplicación dos coñecementos
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D7	Capacidade de razoamento crítico
D10	Atención á diversidade e multiculturalidade.
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
D14	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento aplicado da Xeografía no marco da metodoloxía científica: formulación de hipóteses, selección de información e técnicas.	A3	B3	C6 C7	D1 D2 D7
Coñecemento e análise dos principais sistemas xeográficos de representación gráfica e cartográfica, amosando capacidade para establecer os seus requisitos de uso en diversos contextos.	A3	B3 B6	C5 C6 C10	D1 D2 D4 D7
Habilidade na realización de exercicios prácticos, con aplicación de técnicas xeográficas cualitativas ou cuantitativas, sobre procesos e dinámica do territorio	A5	B3 B6	C7 C10	D2 D4 D7 D11

Capacidade para elaborar e comunicar resultados de traballos aplicados, coidando a calidade, e xerando aportacións significativas.

A4 B6 C7 D4
C10 D10
D11
D14

Contidos

Tema	
1.- Tecnoloxías de información xeográfica	1.1.- Xeoinformación e TIG 1.2.- Fotogrametría 1.3.- Teledetección 1.4.- Sistemas de información xeográfica (SIG)
2.- Os datos xeográficos	2.1.- Natureza dos datos e estadísticos básicos 2.2.- Diagramas e gráficos de datos 2.3.- Cartogramas
3.- Representacións cartográficas	3.1.- Antecedentes 3.2.- Evolución histórica 3.3.- Lectura de mapas 3.4.- Aplicaciones

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	1	4
Lección maxistral	16	20	36
Eventos científicos	5	6	11
Seminario	4	4	8
Prácticas con apoio das TIC	15	22	37
Exame de preguntas obxectivas	4	20	24
Observación sistemática	0	10	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	7	9
Práctica de laboratorio	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades para detectar coñecementos previos, intereses e motivacións do alumnado. Presentación dos obxectivos, contidos, metodoloxía e desenvolvemento da materia.
Lección maxistral	Explicación e reflexión dos contidos teóricos guiadas polo docente como referentes das aplicacións prácticas da materia.
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Seminario	Seguimento e orientación de contidos explicados e preparación de temas de avaliación ou de traballos encargados.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais da materia, a través das TIC.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	A atención personalizada consistirá na revisión dos exercicios, probas e traballos; na resolución de dúbidas e toma de acordos para calquer aspecto da dinámica da materia. Realizarase a través dos seguintes recursos: curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).
Actividades introdutorias	A atención personalizada consistirá na orientación do nivel de aprendizaxe requirido, a introdución os materiais, a resolución de dúbidas e a explicación da dinámica do desenvolvemento da materia. Realizarase a través dos seguintes recursos: curso virtual na plataforma Moodle (MooVi, UVigo) e correo electrónico. Docencia presencial: seguimento na aula. Docencia non presencial: Campus Remoto (enlace en MooVi).

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Exame de preguntas obxectivas	Avaliación de coñecementos e competencias con una serie de preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamiento, selección). Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento aplicado da Xeografía no marco da metodoloxía científica: formulación de hipóteses, selección de información e técnicas; Coñecemento e análise dos principais sistemas xeográficos de representación gráfica e cartográfica, amosando capacidade para establecer os seus requisitos de uso en diversos contextos.	40	B3 C5 D1 C6 D2 C7 D4 C10 D7
Observación sistemática	Participación activa do alumnado nas sesións e actividades propostas polo docente, tendo en conta a avaliación continua do traballo autónomo na aula e na plataforma de teledocencia. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento e análise dos principais sistemas xeográficos de representación gráfica e cartográfica, amosando capacidade para establecer os seus requisitos de uso en diversos contextos. Capacidade para elaborar e comunicar resultados de traballos aplicados, coidando a calidade, e xerando aportacións significativas.	10	A3 A4 A5
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado resolverá os exercicios , aplicando os coñecementos. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Coñecemento e análise dos principais sistemas xeográficos de representación gráfica e cartográfica, amosando capacidade para establecer os seus requisitos de uso en diversos contextos;Habilidade na realización de exercicios prácticos, con aplicación de técnicas xeográficas cualitativas ou cuantitativas, sobre procesos e dinámica do territorio.	20	B3 C7 D2 B6 C10 D4 D7 D11 D14
Práctica de laboratorio	Avaliación de coñecementos e competencias mediante a execución de prácticas. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Habilidade na realización de exercicios prácticos, con aplicación de técnicas xeográficas cualitativas ou cuantitativas, sobre procesos e dinámica do territorio; Capacidade para elaborar e comunicar resultados de traballos aplicados, coidando a calidade, e xerando aportacións significativas.	30	B3 C7 D2 B6 C10 D4 D7 D11 D14

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación da materia contempla dúas modalidades, entre as que o alumnado poderá escoller: avaliación continua e avaliación global, segundo o establecido no artigo 19.2 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe da Universidade de Vigo (Aprobado no claustro do 18/04/2023, modificado no claustro de 22/12/2023. Versión consolidada) [en adiante, Regulamento sobre a avaliación].

A elección da avaliación global correspóndelle ao estudantado, que deberá comunicala no prazo e forma establecidos polo centro. Esta elección supón a renuncia á avaliación continua, tanto ás probas xa realizadas como ás pendentes (art. 19.4 do Regulamento sobre a avaliación).

A AVALIACIÓN CONTINUA consiste na realización de probas e actividades distribuídas ao longo do cuadrimestre. Operativamente, divídese en dúas partes: unha parte teórica e outra práctica. A parte teórica será avaliada mediante dúas probas parciais realizadas ao longo do curso, que suporán o 40% da cualificación final. A parte práctica incluírá as metodoloxías de resolución de problemas e/ou exercicios, así como o exame práctico, e representará o 50% da nota. O 10 % restante corresponderá á observación sistemática, que se avaliará mediante pequenas actividades periódicas ao longo da docencia, co obxectivo de garantir o seguimento continuado da materia por parte do alumnado. Nesta sección inclúense tamén a participación e organización de eventos científicos.

Para superar a materia mediante avaliación continua, será necesario acadar polo menos o 50% da cualificación máxima en cada unha das partes, así como realizar e entregar, en tempo e forma, un mínimo do 80% das actividades incluídas na parte práctica. Ademais, o alumnado deberá participar nas probas que o profesorado considere imprescindibles. No caso de non cumprirse algún destes requisitos, aplicarase o disposto no artigo 32.2 do Regulamento sobre a avaliación, segundo o cal a cualificación final deberá reflectir o máis fielmente posible o rendemento real da/o estudante, sen que sexa posible obter o aprobado.

Tal como recolle o artigo 40.4 do Regulamento sobre a avaliación, o profesorado poderá esixir que os traballos e materiais entregados inclúan unha declaración explícita da súa orixinalidade, acreditando que non se empregaron fontes non citadas adecuadamente. Calquera uso indebido dos materiais ou vulneración dos principios de integridade académica será cualificado cun cero, tanto nos casos en que se copien de forma substancial obras alleas e se presenten como propias, como naqueles traballos que, aínda citando as fontes, consistan nunha simple sucesión de fragmentos alleos sen achega crítica nin elaboración persoal. Así mesmo, o uso de ferramentas de intelixencia artificial deberá ser responsable, transparente e acorde cos obxectivos formativos da materia; a súa utilización deberá declararse expresamente e nunca poderá substituír o traballo autónomo e reflexivo do alumnado.

Co obxectivo de atender á diversidade do alumnado e facilitar a aprendizaxe en diferentes contextos, particularmente ao alumnado que teña recoñecida a modalidade semipresencial, a materia poderá seguirse tamén a través da plataforma de teledocencia MooVi, onde se porán a disposición recursos e materiais didácticos suficientes para a adquisición das competencias e a superación da materia. Estes materiais non teñen por que reproducir de maneira literal o contido das sesións presenciais. Os materiais docentes facilitados a través da plataforma MooVi teñen como finalidade apoiar o proceso de aprendizaxe do alumnado e deberán empregarse exclusivamente con ese obxectivo. A súa utilización debe respectar os dereitos de autor/a e as condicións de uso establecidas polo profesorado. Non está permitida a súa reprodución, distribución nin comunicación pública, total ou parcial, fóra do ámbito estritamente académico.

A través da mesma plataforma especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliación e o calendario correspondente, tanto para as entregas presenciais como para as remotas. O seguimento individualizado da actividade do alumnado levarase a cabo utilizando as ferramentas dispoñibles en MooVi, como os rexistros de participación, as estatísticas de acceso e a realización de probas ou exercicios en liña. En canto ás actividades de carácter transversal, tales como eventos científicos organizados pola Área, o Departamento ou a Facultade, no caso do alumnado que curse a materia en modalidade semipresencial, aquelas que requiran asistencia presencial poderán ser substituídas por outras que permitan manter a mesma porcentaxe na cualificación final.

A AVALIACIÓN GLOBAL consistirá nunha proba teórica, que suporá o 40% da cualificación final e abarcará todos os contidos teóricos impartidos durante o curso, e unha proba práctica, cun valor do 60%, centrada nos aspectos traballados nas actividades prácticas. Para superar a materia será necesario acadar, como mínimo, o 50% da cualificación máxima en cada unha destas dúas probas.

Segundo o establecido no artigo 21.2 do Regulamento sobre a avaliación, estas probas realizaranse exclusivamente nas datas oficiais fixadas para cada oportunidade de avaliación, dentro do período de exames marcado no calendario académico. Este calendario, que recollerá as datas, horas e lugares de realización das probas, será aprobado pola Xunta de Centro e publicado antes do inicio do período de matrícula, conforme ao artigo 25.1 do devandito regulamento.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aguilera, M.J. et al., **Fuentes, tratamiento y representación de la información geográfica**, 1ª, UNED, 2003

Jimenez, J. & Monteagudo, J. (Eds.), **La documentación cartográfica**, 1ª, Universidad de Huelva, 2001

Olaya, V., **Sistemas de Información Geográfica**, 2ª, CreateSpace Independent Publishing Platform, 2020

Peña Llopis, J., **Sistemas de información geográfica aplicados a la gestión del territorio**, 4ª, Club Universitario, 2009

Pérez Navarro, A. (Coord.), **Introducción a los sistemas de información geográfica y geotelemática**, 1ª, UOC, 2011

Santos Preciado, J.M., **Estadística elemental para historiadores y geógrafos**, 1ª, UNED, 2009

Walford, N., **Geographical data analysis**, 1ª, Wiley, 1995

OSGeo, **Open Source Geospatial Foundation**, <http://www.osgeo.org>, Acceso 2022

Copernicus, **La mirada de Europa sobre la Tierra**, <https://www.copernicus.eu/es>, Acceso 2022

IDEE, **Infraestructura de Datos Espaciales de España**, <https://www.idee.es>, Acceso 2022

IGN, **Instituto Geográfico Nacional**, <https://www.ign.es/web/ign/portal>, Acceso 2022

SITGA, **Información Xeográfica de Galicia**, <http://mapas.xunta.gal/portada>, Acceso 2022

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente expón as liñas xerais de desenvolvemento da materia e pode sufrir reaxustes pola dinámica do grupo ou imprevistos.

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través dos cursos Moodle da plataforma TEM@, polo que todos os alumnos/as deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas en empresas - Turismo				
Materia	Prácticas en empresas - Turismo			
Código	004G741V01981			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	5	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Profesorado	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Correo-e	chedesmareque@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas - Xeografía e Historia				
Materia	Prácticas externas - Xeografía e Historia			
Código	O04G741V01982			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 12	Sinale OB	Curso -	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Profesorado	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Correo-e	teijeiro@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/course/view.php?id=5228			
Descrición xeral	A materia permitirá o desenvolvemento da práctica profesional asociada ao plan de estudos nos seus diversos campos disciplinares. Con ela preténdese introducir ao alumnado na dinámica das institucións e empresas vinculadas aos perfís profesionais do grao.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
C4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais
C7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
C8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo
C10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
C11	Coñecemento e desenvolvemento de habilidades no ámbito da ordenación e planificación territorial
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
C17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente
C18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas
C23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica
C26	Visión diacrónica rexional e completa dos fenómenos artísticos territoriais
C29	Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: distintas linguaxes e técnicas da produción artística ao longo da historia
C31	Coñecementos básicos de iconografía como clave para a interpretación de imaxes
C33	Coñecementos sobre documentación, composición de materiais e técnicas construtivas dos bens artísticos mobles e inmoebles
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Aplicación dos coñecementos
D3	Capacidade de organización e planificación
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
D6	Resolución de problemas e toma de decisións.
D7	Capacidade de razoamento crítico
D8	Compromiso ético e responsabilidade social
D9	Traballo en equipo en diversos contextos
D10	Atención á diversidade e multiculturalidade.
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
D12	Capacidade para imprevistos, creatividade e lideranza
D13	Iniciativa e espírito emprendedor

D14	Motivación pola calidade
D15	Sensibilidade a temas ambientais.
D16	Coñecemento doutras culturas

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
As prácticas externas permitirán a integración operativa dos coñecementos, destrezas e capacidades da ciencia histórica e xeográfica no ámbito profesional. Permitirán tamén a realización de actividades en institucións e/ou empresas relativas á adquisición de competencias transversais e específicas, aplicando coñecementos e completando capacidades nun proceso titorizado	A2	B3	C4	D1
	A4	B4	C7	D2
			C8	D3
			C10	D4
			C11	D5
			C12	D6
			C17	D7
			C18	D8
			C23	D9
			C26	D10
			C29	D11
			C31	D12
			C33	D13
				D14
				D15
				D16

Contidos

Tema	
Actividades en institucións e empresas vinculadas aos coñecementos, capacidades e competencias adquiridas na titulación.	1. Actividades de documentación e difusión do Patrimonio histórico-artístico: rutas-visitas guiadas, actividades de dinamización... 2. Tarefas de clasificación, catalogación e organización de fondos bibliográficos, museísticos e de documentación de arquivo. 3. Tarefas de xestión en bibliotecas, arquivos e museos. 4. Actividades vinculadas a proxectos de intervención e posta en valor de conxuntos arqueolóxicos. 5. Actividades de apoio á docencia en Xeografía e Historia en Secundaria.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticum, Practicas externas e clínicas	240	30	270
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	30	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Prácticas profesionais realizadas en institucións empresas nas que se adquiriran e aplicaran competencias e coñecementos relacionadas cos ámbitos científicos do grao en Xeografía e Historia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O alumnado contará con dous titores/as, un na entidade na que se realicen as prácticas e outro de carácter académico, que formará parte do profesorado da titulación. Levarán a cabo tarefas de orientación e resolución de problemas, e elaborarán e entregarán ao alumnado a bibliografía necesaria para a preparación e execución das tarefas e traballos de cada unha das prácticas externas xunto co proxecto formativo específico da práctica. Os recursos para o seguimento que utilizarán os titores/as académicos serán as titorías individuais, o correo electrónico e a aula do campus remoto.
Probas	Descrición
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Os/as titores/as orientarán ao alumnado na redacción da memoria de prácticas e na elaboración do informe final. Os recursos para o seguimento que utilizarán os titores/as académicos serán as titorías individuais, o correo electrónico e a aula do campus remoto.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticum, Practicas externas e clínicas	80	A2
1.- Informe final da persoa titora da entidade (impreso D5): valoraranse as tarefas e traballos realizados e as prácticas no seu conxunto.		B3 C4 D1 B4 C7 D2 C8 D3 C10 D4 C11 D5 C12 D6 C17 D7 C18 D8 C23 D9 C26 D10 C29 D11 C31 D12 C33 D13 D14 D15 D16
Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Integración operativa dos coñecementos, destrezas e capacidades da ciencia histórica e xeográfica no ámbito profesional. Realización de actividades en institucións e/ou empresas relativas á adquisición de competencias transversais e específicas, aplicando coñecementos e completando capacidades nun proceso tutorizado.		
Informe de prácticas, 1.- Informe final de prácticas (impreso D6): cada estudante valorará as tarefas e traballos realizados e as prácticas no seu conxunto.	20	A4
externas		C4 D1 C7 D2 C8 D3 C10 D4 C11 D5 C12 D6 C17 D7 C18 D8 C23 D9 C26 D10 C29 D11 C31 D12 C33 D13 D14 D15 D16
2.- Memoria de prácticas no que cada estudante dará conta de: 2.1.- A aplicación dos coñecementos e competencias adquiridos durante o grao. 2.2.- Os coñecementos e competencias adquiridos durante o exercicio das prácticas.		
Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Integración operativa dos coñecementos, destrezas e capacidades da ciencia histórica e xeográfica no ámbito profesional. Realización de actividades en institucións e/ou empresas relativas á adquisición de competencias transversais e específicas, aplicando coñecementos e completando capacidades nun proceso tutorizado.		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Ao longo do curso entregarase documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades. Esta información será ofrecida a través do curso virtual en MOOVI, polo que todos os alumnos/as deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

A bibliografía necesaria para a preparación e execución das tarefas e traballos de cada unha das prácticas externas será preparada e entregada ao alumnado polas persoas que o titoricen xunto co proxecto formativo específico da práctica.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao - Turismo				
Materia	Traballo de Fin de Grao - Turismo			
Código	004G741V01991			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	-	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Profesorado	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Correo-e	chedesmareque@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				
Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Código				
Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao - Xeografía e Historia**

Materia	Traballo de Fin de Grao - Xeografía e Historia			
Código	O04G741V01992			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	-	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Prada Rodríguez, Julio			
Profesorado	Prada Rodríguez, Julio			
Correo-e	jprada@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/course/view.php?id=16624			
Descrición xeral	O Traballo de Fin de Grao consistirá na realización e defensa por parte dos e das estudantes dun traballo tutelado no que, baixo a dirección dun titor ou titora, se apliquen e desenvolvan de forma integrada os contidos formativos e as competencias asociadas ao título de Graduado en Xeografía e Historia.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B3	Obter as habilidades necesarias para rexistrar, analizar e interpretar a información relevante de índole xeográfica e histórica.
B4	Desenvolver as destrezas asociadas á elaboración, transmisión e xestión do "saber" e "saber facer" adquirido así como dos resultados do seu razoamento crítico
B6	Aplicalas no contexto do futuro académico e/ou profesional; e crear as bases para futuros estudos de postgrao, especializados e/ou multi-disciplinares
C1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física
C2	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía Humana
C3	Coñecemento das claves e desenvolvemento dos espazos xeográficos, (aspectos físicos, humanos, económicos) na súa dinámica socio-territorial
C4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais
C5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
C6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica
C7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
C8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo
C9	Capacidade de análise e interpretación das paisaxes
C10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
C11	Coñecemento e desenvolvemento de habilidades no ámbito da ordenación e planificación territorial
C12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
C13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
C14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado
C15	Coñecemento de linguas antigas
C16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
C17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente
C18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas
C19	Coñecemento da historia nacional propia
C20	Coñecemento da historia europea nunha perspectiva comparada
C21	Coñecemento da historia da integración europea
C22	Coñecemento da historia universal

C23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica
C24	Conciencia crítica das coordenadas espazo-temporais da Historia da Arte
C25	Visión diacrónica xeneral da Historia da Arte Universal
C26	Visión diacrónica rexional e completa dos fenómenos artísticos territoriais
C27	Coñecementos particulares e optativos da Historia da Arte
C28	Coñecemento das distintas metodoloxías da aproximación á Historia da Arte
C29	Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: distintas linguaxes e técnicas da produción artística ao longo da historia
C30	Coñecemento das principais fontes literarias e documentais da Historia da arte
C31	Coñecementos básicos de iconografía como clave para a interpretación de imaxes
C32	Coñecemento práctico dos procesos básicos da metodoloxía científica en Historia da Arte
C33	Coñecementos sobre documentación, composición de materiais e técnicas construtivas dos bens artísticos mobles e inmoables
C34	Coñecementos instrumentais aplicados á Historia da Arte
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Aplicación dos coñecementos
D3	Capacidade de organización e planificación
D4	Comunicación oral e escrita no idioma propio
D5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
D6	Resolución de problemas e toma de decisións.
D7	Capacidade de razoamento crítico
D8	Compromiso ético e responsabilidade social
D9	Traballo en equipo en diversos contextos
D10	Atención á diversidade e multiculturalidade.
D11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
D12	Capacidade para imprevistos, creatividade e lideranza
D13	Iniciativa e espírito emprendedor
D14	Motivación pola calidade
D15	Sensibilidade a temas ambientais.
D16	Coñecemento doutras culturas

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Asimilar adecuadamente as competencias propias do grao.

Aplicar correctamente a metodoloxía e as técnicas propias do grao.

Demostrar a destreza na busca, manexo e análise crítico das fontes e recursos bibliográficos.

Demostrar a capacidade para a formulación, elaboración, presentación e defensa dun traballo relacionado cos contidos do grao.

A1	B3	C1	D1
A3	B4	C2	D2
A4	B6	C3	D3
A5		C4	D4
		C5	D5
		C6	D6
		C7	D7
		C8	D8
		C9	D9
		C10	D10
		C11	D11
		C12	D12
		C13	D13
		C14	D14
		C15	D15
		C16	D16
		C17	
		C18	
		C19	
		C20	
		C21	
		C22	
		C23	
		C24	
		C25	
		C26	
		C27	
		C28	
		C29	
		C30	
		C31	
		C32	
		C33	
		C34	

Contidos

Tema

O TFG poderá consistir nun traballo de carácter experimental, teórico, de investigación ou manexo de fontes históricas, producións artísticas, elementos cartográficos, etc., de revisión bibliográfica ou profundización temática, nun informe de traballo de campo ou nunha memoria de actividades (xestión cultural e patrimonial, museos, aplicacións tecnolóxicas, etc.) en campos relacionados coa Titulación.

Non existen subtemas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Aprendizaxe baseado en proxectos	15	0	15
Traballo tutelado	0	270	270
Presentación	1	14	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	Establecemento das bases metodolóxicas axeitadas de acordo coa natureza do TFG elixido polo/a alumno/a.
Traballo tutelado	Elaboración do Traballo de Fin de Grao de acordo coas directrices expostas
Presentación	Exposición por parte do alumno ou alumna do traballo realizado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Aprendizaxe baseado en proxectos	Atenderase de xeito personalizado ao alumnado no que atinxe ao establecemento das bases metodolóxicas axeitadas de acordo coa natureza do TFG elixido.
Traballo tutelado	Atenderase de xeito personalizado ao alumnado no tocante ás diferentes fases relativas á elaboración e defensa do Traballo de Fin de Grao de acordo coas directrices que o regulan e as necesidades derivadas da súa natureza.

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	Descrición					
Traballo tutelado	Na avaliación do traballo de Fin de Grao o alumnado deberá demostrar ter adquirido as competencias asociadas ao título de Graduado en Xeografía e Historia que sexan conformes coa natureza e as características do mesmo. O tribunal cualificará de 0 a 10 cada un dos seguintes apartados do TFG: aspectos formais e adecuación aos requisitos mínimos fixados; obxectivos e competencias; metodoloxía apropiada; relevancia e resultados; exposición e defensa. A nota final será a media da nota obtida nestes cinco apartados. Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Asimilar adecuadamente as competencias propias do grao. Aplicar correctamente a metodoloxía e as técnicas propias do grao. Demostrar a destreza na búsqueda, manexo e análise crítico das fontes e recursos bibliográficos. Demostrar a capacidade para a formulación, elaboración, presentación e defensa dun traballo relacionado cos contidos do grao	80	A1	B3	C1	D1
			A3	B6	C2	D2
			A4		C3	D3
			A5		C4	D5
					C5	D6
					C6	D7
					C7	D8
					C8	D9
					C9	D10
					C10	D11
					C11	D12
					C12	D13
					C13	D14
					C14	D15
					C15	D16
					C16	
					C17	
					C18	
					C19	
					C20	
					C21	
					C22	
					C23	
					C24	
					C25	
					C26	
					C27	
					C28	
					C29	
					C30	
					C31	
					C32	
					C33	
					C34	
Presentación	Exposición e defensa do Traballo de Fin de Grao Os resultados da aprendizaxe avaliados son: Demostrar a capacidade para a formulación, elaboración, presentación e defensa dun traballo relacionado cos contidos do grao	20		B4		D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

O TFG poderá consistir nun traballo de carácter experimental, teórico, de investigación ou manexo de fontes históricas, producións artísticas, elementos cartográficos, etc., de revisión bibliográfica ou profundización temática, nun informe de traballo de campo ou nunha memoria de actividades (xestión cultural e patrimonial, museos, aplicacións tecnolóxicas, etc.) en campos relacionados coa Titulación. Calquera que sexa a súa natureza, esixe aplicar e desenvolver de forma integrada os contidos formativos e as competencias asociadas ao título, polo que calquera forma de plaxio, deshonestidade académica ou uso indebido ou incorrecto da Intelixencia Artificial (IA) dará lugar á súa cualificación cun [cero]. Enténdese por uso indebido ou incorrecto da IA o seu emprego para xerar texto ou para reescribir textos de terceiros presentando o resultado como orixinal; utilización de IA para o deseño metodolóxico, a resolución de cuestións de carácter interpretativo ou de problemas ou análise de fontes sen realizar por si mesmo o exercicio cognitivo asociado a estas; omisión das fontes das que provén a información citada; suplantación de autoría; inclusión de citas ficticias ou non verificadas; emprego de IA (aínda declarando o seu uso) sen reelaboración, reflexión e aporte persoal que evidencie a insuficiencia de traballo autónomo; etc.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións